

In actum ultra fere ipsam eleuet caliditatis. Carnes namque anatis in vltiore gradu deueniunt caliditatis in colerico quam in phlatico: aut in appetente fortis vel minime. Euaporat et calidum aerem ab albumine cito quod ostendit ipsius minoratio cum post partum permanserit tunc. que aut huiusmodi reliqua exordia sumatur. 26.

Sed circa predicta contingit dubitare: quod in pullo: ubi ex ouis generatione principium ipsius primum dicitur est in extremo ut albo circa caput galli maxime situari quod natura praue vlt ordinata cum in medio ut saluatur habeat locum: sicut in alijs animalibus et casu etiam generatis. Semen enim aut generationis quocumque principium obtinet quod loci medium de genere animalium apparens. Dicendum est non esse simile oisariam de generatione horum et pullo: cum in animalibus matrix sit in matre: in ouis autem e contra. et mater sit in matrice ibidem. Rubens enim tanquam mater sit sub pellicula subtili continente vndeque ouis que velut mater existit. Vel dicendum generatio pulli non est in extremo albi superioris vix magis inferioris ubi rubens pertingit ipsum. vñ. 17. animalium. A. pullus sit ex parte vitelli qui est in subam albuminis attractus: et ideo inuenit creatura iter album et vitellum. Propter quartum vero ad primum quod dicitur apparuit quoniam ar. loquitur de ca. i. viuifico: medicus autem de reliquo. Ad aliud sicut dicendum. Ad aliud dicendum quod non solum propter frigidum plus participant talium animarum oua vitello: verum et propter grossitudinem et etherogenitatem partium ipsius. dictum est autem et calidum exalare quod albi cum fuerit ouificatum. Ad aliud dicendum quod non propter calidum solum sit segregatio albi a rubeo eleuatione verum amplius propter partium ipsius lenitatem cum viscositate. rubens enim pronuntiatur est terrestre. Dicitur et quod fortasse pres albuminis esse viscosas cum aliqua lenitate ita ut calidum in eas pueniens et negens separe subleuat easdem: quod sicut accidit in his quod fruantur lenit ouis: ceu in ebullitione ostendit lebetis a quo viscosus non graue inexistens celeriter effluit aqua. Ad aliud sicut quod dicitur apparuit: quoniam de calido est primo porum non parum caliditate incubantis exterius adiunato. Ad aliud dicendum quod 13 caliditate viuifica prima calidius sit sanguine caliditate tamen acuta et terrestri sanguis potest esse calidior illo. Ad quod vero alterius partis iam ad primum quod dicitur apparuit. Ad alia duo sicut apparet quoniam cum calido albi aereo admisceat multum aqueus bebetas ipsum calidum et ipsius dictum est exalare. Quod sum est quod rubrum magis albumine proportionat corpori. Ad aliud dicitur quod rubedo non est in vitello propter caliditatem tamen: verum est magis propter naturam ut sanguinem ex quo generatur ceu caro rubrior ceteris partibus sanguine. Neque quod dicitur album lacti assimilari: et si boies id putent coloris decepti similitudine. Quis quidem primum sensit rubrum copans lacti cum id velut lac alimentum sit pullis: de genere animalium. 3. Ad aliud dicendum quod ab albumine calidum cum frangitur euadit non sic autem a rubeo. Adhuc non solum ponit hoc conferre propter frigiditatem vix et propter viscositatem quod cum imordacitate participat adherentia. vñ ibidem Gal. viscosus sine mordendo cum moderate fuerit calidum indoloresissimum existit. Differentia. 70.

Quod vinum calidum sit et siccum ostendit: quoniam meri complexio vlt est calida et sicca: quanto theorice ca. 30. Est autem merum secundum hunc vinum vuarum et racemorum. Adhuc illud quod competit

phlaticis calidum dicitur esse et siccum cum preservatio naturae quietatis inducat vtrumque. phlaticis autem vinum preperit: tum quod eorum mitigat frigiditatem: tum quod phla digerit et subtilizat: quod aut tale calidum existit et siccum. Etiam illud quod huius dissolvere ericcare demacrare vlcera abstergere calidum existit et siccum. vinum vero est huiusmodi tripante tertio Rursus: Quod inducit accitiam caliditatis et siccitatis vlt esse calidum et siccum: quoniam effectus et causa sunt proportionales. nunc autem vinum siccum et siccitatem vlt care: ut denotant bibuli patani tabernam petentes ante luciferum: et egritudines calidas et siccas ceu vigiliarum instantia febres freneticas spasmos consumptis et desipientias: aphorism. et interiorum his. Idali: Curat appetitum caninum contingente a frigiditate simplicis vel cum humor frigido accido: aphorism. 2. potus iudicantia soluit. quod aut tale calidum et siccum cum sanatio phiciat primum: quare vinum calidum erit et siccum. Rursus: Quod calidum et humidum et secundum naturam: phl. ita tertia. Adhuc quod vaporosum ventosum et somniferum existit calidum est et humidum hec namque a calido in humido agere causantur. sed vinum est huiusmodi: de somno et vigilia i. Idali: Quod calefacit et humectat calidum est et humidum: tale vero est vinum quarto prima. In terris est viget calidis et humidis temperatis: calidum itaque et humidum. Quod aut frum et humidum. vina indicant gallicana: et quod frigidum et siccum anglicana. Propter primum vero sciendaz quod vinum ex multis ut apparet per Dioscoridem ex primum succosis: potissime tamen ex vuis quod est liquor ceteris nature humane amplius accommodus. gaudet enim ipso quod marie cum proportionem eadem magne: de quo quidem primum extat queritum. Quod dupliciter potest considerari: aut quantum ad ea quod magis sibi existunt intrinsece vel quo ad illa quod forinsecus adueniunt. Primo siquidem in vino est quocumque considerare liquoris eius seu subaz virtute: odorem: saporis: et coloris: re. sani. 3. ca. i. theoricis. 5. et dietis particularibus. Rode namque liquoris vinum colligit diuersitatem. nam quoddam existit subtilis: quoddam grossum: aliud vero mediocris quoddam spissum turbidum: nonnullum subtilis clarum: aliud vero mediocriter et reliqua. Ex parte quoque virtutis: quoniam eius quoddam est vehemens virtutis: aliud debile: quoddam mediocriter secundum eius diuersitatem. Diuersificatur ratione serie omnium generum saporum: Nam quoddam est insipidum sere ut aqua: aliud stipticum ponticum: quoddam vero acetosum: nonnullum vero dulce. quoddam autem amaritudini attinens et acuitati quia sunt vina vetustiora et artificata: ceu que tede picis medicinalia non nutritius collig. 5. et 7. Aliud vero salsedini pertinet sicut mari mistum. 12. de inge. Summit. et quarto vinum diuersitatem ex parte odoris. quoniam quoddam est aromaticum quale dictum secundum Idali. richanum delectabile apud sensum. quoddam odoris horribilis indelectabilis sanguinem generans malum et cephalicam inducens: aliud medium inter hec. quoddam vero et odoris mortificati sicut aqua. Variatur denique vinum ratione coloris quinto. quod multipliciter existit secundum quod eius est inuenire colores. nam quoddam est album aque virtute et colore et sapore similitudine propinquum: quoddam pallidum aliud vero citrinum seu tantum: quoddam roseum nonnullum rubrum. aliud rubore participans in subnigredinem vergens. Pro prioribus sunt tamen duo et vini sumptis ratione sube virtutis et saporis quod odoris et coloris. Si autem vinum secundum eius

extrinsecas attendatur quadrupl'r. i. pōt euenire aut rōne itentōis assumētis: vel alicuius cōmixtōis eius extraneae: aut originis ipsius vel t'p'is. Qd si p'rio dupliciter: aut ex p'te ipsius vini amplius: vel relatiōe ad suscipientem plus scā. Primitus qdem pōt tripl'r variari: qm̄ aut ē cibus et potus sit: aut potus tm̄ vel medicine locū occupat. Eibi aut et potus vinum nām obtinet qd et g'ra restauratōis exhibetur (dep'di ti cui ē cibi officiū: aut deportationis nutrimentū p' cor pus quod potus existit nā. tertio qdē de alimentis q' quorūdam medicorū volētes vinū nō alimētōz s'z potius potū aliqūē appellare. Exhibet quoq' iterdum vinū sub rōe potus tm̄ vt deportatōis alimēti p' cor pus qualis ē potus triū delatiuus appellat' : q' exhibet stōachi digēe p'pleta et epatis fere dimidiata Tripler nāq' potus existit: p'mixtus: delatiuus et alteratiuus: d'ia. iis. Sumitur et vinū g'ra medicine seu potus alteratiui q're illud qd in digōne hūorū exhibetur fridorū viarū apertōe: et in syncopeis releuatione. Diuersificatur aut et vini nā q'magne rōne assumētis et id vel q'litatis: aut quātitatis: vel etatis. Nam vt p'plone t'patus: vel colericus et reliq': seu fortis aut d'bilis vel mediocris q' assumit aut sibi multā quantitatē vel paucā aut mediocrē assumit. penes que et vini effectus reddit diuersus: p'bl. 30. Vinū nāq' occupans ifrigidatos reddit taciturnos et sobrios p'rio paulo plus potatū liq'tiores facit. plus aut adhuc sūptum rhetoricos et audaces: adhuc magis iniuriosos demū maniacos: multū v'o amplius stupidos et epilepticos reddit. vñ Isaac p'ticularis. Vinū assilant tyriace magne eo q' ipm' d'iarum ē naturarū. Infrigidatos. n. calefacit: calefactos ifrigidat siccatos humectat: et humectatos ericcat. Ex p'te figdes etatis q' pueris nō coler ut vna neq' nutritib' de somno et vigilia. quare tertia p'imo. Pueris vinū dare adhibendū ē sicut ignē igni addere in lignis debilib'. S'z senī quantū pōt tolerare da. et iuuenibus da ipm' tempate. Consert enī bis educatione cholere in v'riaz et humectatōe desiccatorū. Senibus aut q' calefacit et humectat: v'riā puocat cū superfluis corūq' virtutē itendit. Eōe nāq' est oibus v'ris v'tutis p'fortatio. p'pter aut nullū istoz ceu euīdēs pueris cōuenit Et iō de re. sa. c. Sicut vinū est pueris p'issimū ita senibus ē vtilissimū. Si aut v'no aliqd extraneū permisceat ei' p'mutat nā sicut p'p' thedā p'ici. nā ad acuitatē et amaritudinē deducit sicci' et inutribilius scm̄. Aut ei miscet rose et tunc ad t'p'atam s'ritatē p'uertit vel salua et sic p'mutatur ad caliditatē cū s'lipticitate aut absynthiū iuxta gallos et cū his sub amaritudinē acqrit. Admiscet enī ei alephangine spēs zucarum aut mel. Et vinū artificiatum sit qd clareā seu stella diā appellant. Ex multis ē ei admixtis herbis et aliis. Dioscorides p'struit vinū: sibi cōmiscetur et aqua in ebullitōe qd sanius qdam patavi rustici faciūt et ali qn̄ post. Quod si forte fuerit ipm̄ eaq' p'modica velotius iebriat. si aut ei permisceat multa et p'prie hora quā bibitur ventrē et itestina ifirmat: et ventosus dolorē cāt. Quare re. a. fo. Vinū aquatū cōmixturū stōmachū debilitat et gnāt ventositatē in itestinis et maxime cū estate fuerit ifrigidatū valde. Et iō p'rac. p'imo iubet t'pari aq' per sex horas anteq' sumatur. Diuersificat enī vinū ex parte originis. et hoc aut rōne regionis qm̄ regionū quedā ē ca. quedā fri. alia medio

cris. In frigidis nāq' regionibus vinū frū et inuigo rosum gnatur nisi per accūs rōne subclufiōis vaporū caloz. Alex. in p'ble. vt ē inuit cōmētator re. a. tertio: qd chorissimum oñdit: in calis v'o ca. per se ac potēs s' in vt tactū ceu egyptiū accūte: in mediocribus aut mediocre. Aut rōe altitudinis p'funditatis et mediocritatis regiōis: qm̄ in regiōe alta v'ris exposita vinū vt sic subfrim gnabitur et ibecille. In concava v'o secus. In mediocri v'o qd mediocre. Vel ex p'te diuersitatis ipsius terre q' in terra fra sicca sabulosa vinū gnabit d'bile calore p'iuatū. In petrosa quod dāmō argillosa et caroposa ecōtra. ita q' medijs multip'l'r variatis grādīs inueniet vinorū diuersitas. Plante nāq' potissime p' alijs a terra diuersitatem grādē sortiūtur cum velut eaz venter extet: d'ia. 53 et merito. nā. n. sicut locus ē ita: opatur p'bl. iō. Et de lege nā n'ra q'lis ē regio et iō. 20. d' corūde q' cap paris nō vult in opatis terris facile gnari. Aut ex p'te t'p'is. Vinū nāq' quoddā est nouū aliud antiquū qd dā v'o mediū iter duo. 7. de ige. et Isaac ampli' i dietis p'ticularibus fm̄ quē vinū nouū d' ab exp'ssione torcularis vsq' ad annū vel pax amplius: qd penes hanc s'ritati attinet et hūiditati. Vetus v'o post q'tuor vsq' ad septimū calidū et siccū in tertio. Vnde mediocre qdem a duob' annis vsq' ad q'tuor calidum et sic. in fo. sic igitur elucescat vinū ē diuersum. Calidū at et siccū seu frū et reliq' fm̄ potentiā v'tutem seu p' se audio hoc ē cū eius potētia calore nāli effecta in actū deuenit scdm̄ siue opatōem calefaciet siccabit v'l ifridabit et c. Nō aut q' actualr exiter seu p' accidens cū huiusmōi multonēs ex imp'ssione accūali exis et pimentū polliceat erroē fm̄ Ba. in plerisq' cum sit calidū interdū ifrigidet: et si in calefaciat. Propter fm̄ v'o sciēdū q' ca. et sic. vinū p'nūciat vulgata opi. aut p'raue de hoc sentiēs vel vinū medicinale antiquū magis audiēs q' quod alimētale. Isaac figdē sentit nā ca. vinū et sic. frū v'o et hu. accūte q' suis tilitate et perforatōe aquā desert p' mēbra ifridantē et humectantē qd valde simpl'r dcm̄ ē et extraneae quorūz q' p' p'plius defectus apparebit p'nter ex d'nd'. Propter tertiu qdē sciēdū q' q' sermo enūciat' simpl'r in eius potiori suscipiēdus significatōe re. a. tertio: ita qdē vinū susceptū cale p'plonis erit et hu. v'z ipsius p'fiderata in oibus dictis p'ri' mediocritate et p'fectōe vt ē cuidā per ipsa cū comparōe discurrere suscipienti quod mediū et in etate qd p'rimū. Ea p'p' auctoritatib' suffragat' Ar. vt p'ri' et Ba. medicorū ducis et aliorū idubitatē oñfionib' adiectis et maxime put cibi et pot' obtinet rōem ca. et hu. vinum testor existere. vñ cōmētator tertio itroductorij p'p' suū. Ea que a v'no appositio cita q' hu. est et ca. Et qnto de re. sa. p'cipit senī volenti humectari v'no v'it bono apto nato calefacē et hūectat' mor ē p' oleū balneū calidū dulciū aq' et v'ni potū dixerat senib' fore vtilia qm̄ eos humectat et somnū moderate mouēt p'p' qd in fo de nālīb' d'f. Vinū d' paucissimaz colerā gnare: hoc quoq' satis elicif aphōz fa et ex te gni. Qd ē sensit Isaac i dietis p'ticularibus d' v'no nouo h' subcluso igens ei' calore in p'rio gradu fore. vñ p'tinere s'ritati et hu. quantū ad alia duo genera vinorū cōparādo et iccirco ceteris nutritib' Ma ly. v'o his cōsentiēs ait vinum colerā nigrā sua calefactione et humefactione temperare: nām mollire

et in ebria humectare principalia. Quare Alma. nono
Vini iubet dari subtile clarum et bene odoriferum mli-
cis: p. 2. in curatur. 3. 6. coll. 6. Vinum rursus mli-
a tota spe. Tertio quoque pma: Sicut p. 1. fritatis et
humiditatis ut vini p. 1. 2. fortas et p. 2. ueniens. Et q.
10 pma: humectat et calefacit. Qd. at dicta rōnibus
cōfirmat: qm. nutrimentū ca. ē et hu. et eius digō ca.
et hu. celebrat aphōz scōa. Vinū at ceteris ē nutriti-
bus ibidē. qd. p. 3. co. q. vinū cū vitellis ouoz et iur. car-
nū i. nutritiis pampius numerat: qd. et eis nutriti-
bus existit cū magis penetratiū sit et spiritib. ppor-
tionabili: et iō ipinguant tempore ipo vtēres. Rur-
sus qd. spūs restaurat et aīam dilatat ca. ē et humi. bi-
nāq. p. ceteris nutritib. p. 2. fortant a vino et i. gaudiū
et alacritatē iducit. tertio ē pma: Vinū enī est cōfise
et p. 2. ueniens calori inato: de cā scōa. Qd. p. 3. p. Alma.
orto et auer. coll. 7. testantē vinū p. ceteris fore rele-
uariū a syncopi: im. q. et saracenis i. tali l. 3. casu ipz al-
sumē. vñ scōa pmo. Vinū semp. h. 3. p. eius essētiā ad
spūm p. 2. uert. ii. qd. tertij. Vinū magis nutrimentū
ē spūs. Esse at spiritū et virtutē i. ca. extitit et humi.
Spūs nāq. calidus ponit ibidē et hu. ac coll. 3. scōa:
Et ipo nāq. et virtutibus cū alijs nā cōpaginat huma-
na tanq. ex formalioribus q. ca. et hu. Itidē vinum h.
p. 2. sideratū ex vna matura dulcificata calore celesti edu-
cit q. figdē qnto theo. ca. dī et hu. qd. eius indicat sa-
por et nutritionis vbertas. Custoditores nāq. vinea-
rū ficus et vnas comedentes et modicū qd. panis iter-
ponētes ipinguant satis de alimētis scōa. p. ductum
at ab aliquo nam eius a quo educit retinet. Amplius
hmōi vinū saporosū et amabile dulcedine p. 2. cipās
existit p. 2. qd. dī. p. 2. l. tertia bibulū nō amicū vini sed
dulcis existē. Qd. vñ hmōi ca. extat et hu. Rursus
ex effectib. oñdit plimis diuersis p. 2. tingētib. altutri-
q. i. potatib. mēsurate vinū et i. alios p. 2. sumtib. liquo-
res aut aquā: Mā p. 2. mos carnosiores p. 2. spicim. spma-
ticiores magis gnātinos alacriores et meli. coloratos
secundos vñ oppositos. Que oīa et filia caliditatē i.
ducant et humiditatē. Adhuc ca. ipz et hu. oñdit ci-
ta ei. ad ignē p. 2. uersio. qd. nāq. tale ignis pabulū sit
maxie. q. n. h. nutrit hūido vt denotat cādela ore va-
sis ebullētis eo pleni ipsa cito tacto. p. 2. p. cū dulce fue-
rit rubēū ad qd. sal opat imissus sua icisione euaporat
et flāmā p. 2. tinuās. Et: qd. flectit nocumētū cholere-
ni. p. 2. p. 2. ietate ca. et hu. cū ea fra sit sicca oīq. flexio
et destructio ietate p. 2. ficif. tale qd. est vinum: pmo
tertia. Vinū itaq. talit. 2. ditionatū ca. et hu. Pro-
pter qrtūz qd. ad p. 2. mūz dicendū q. l. 3. merum nā ca.
fit et hu. cōparatū tñ ad potuū p. 2. es ca. et siccū. Com-
parat enī is ad vinū de passis mellinū dactillinū: cer-
nissā foca et hmōi in cōi: aut illius estimationis fortas-
se. Ad aliud concedendū in via reductionis et p. 2. ser-
uationis: non at cōseruatōis. Sed cū dī q. vinū cō-
perit p. 2. laticis: dicendū q. id de quo ē h. sermo cō-
perit eis. put calidūz est grā reductionis vel p. 2. serua-
tionis q. 2. iō mēsurant: vt at est humidū cā cōser-
uationis que per simile existit. p. 2. laticus enī magis ē
frigidus q. hu. Aut dicendū q. vinum proportiona-
bile p. 2. laticis non solum grā cibi et potus competit i.
mo magis medicine. Ad aliud dicendū id intelligi
de vino. put est medicina: non at vt cibus et potus ē
quo hic est sermo. Ad aliud dicendū hoc fore per-
accis a vino hic intellecto: cum propter eius grandez

quantitatem assumptam non digeratur sed potius cor-
 ruptum in humores subacidos et nitrosos sitiseros
 conuertatur ut et piscinā corrupta oñdit digōe. h. 3. et vi-
 nū huiusmodi humiditatē passibilem valde que in di-
 gestione infortunata et motu spirituum sup. calefacta
 in effectū sere ficitatis deducit. Aut melius dicēdūz
 q. huiusmodi vinū extat medicinale potens qle filr qd.
 appetitū curat caninūz. vñ Ba. Sit eoz q. sufficienti
 calefaciunt. Et per id ad aliud. Ad aliā dicendūz q.
 vinum tangunt nō alimentale hic q. situm sed medici-
 nale potius. Mā vinorum quoddā est ca. et hu. quod-
 dam ca. et sic. aliud frigidum et hu. nōnullūz vero fri-
 gidum et siccū temperamento iustitie relatū et cetera.

Princeps hesitat: an vinum competat pueris
 cum dictum sit eis nocē. Et vñ ipz cōueni-
 re qm. cōseruatio perficitur fili: dīa. i. 16. sed
 pueri sunt ca. et hu. dīa. 27. ac filr vinum. 70. dīa.
 Et: pueri egent alimēto pluri cū multūz resoluatur ab
 eis: aphōz scōa. Indigent et augmento cū sint iper-
 secti: sed vinū est alimētū marie: dīa. 70. Ampli.
 hec perficiunt cum spiritibus sanguine proprijs. Tunc
 Ipso nāq. gaudet nō parū et fouet nā cū ei sit p. 2. prius
 maxime eloz scōa. Sed vinū et precipue rubcū pro-
 portionat sanguini: cum illis vt indicatūz tam rōne
 p. 2. omis q. sbe saporis: odoris: et caloris. Adhuc illud
 quod euacuāt supfluitates et marie p. 2. laticas cōfert
 pueris: cum in eis abundant. Sunt enī humiditate
 superflua: pmo p. 2. ma. similis quod digerit humores
 crudos quibus superfluum eozum gulositatē sed ta-
 le quidē est vinū. Vniuersas enī mouet excreatiōes
 ii. de inge. humoresq. p. 2. blegmaticos et crudos ma-
 turat apparens de re. sa. 5. igitur vinum cōpetit pue-
 ris. In oppositū vt visū ar. et Ba. A. cum ceteris
 Rursus vinum quod dabit erit aut forte ac calidum
 et tūc subam subtilem ipsoz calidā inflāmabit: et hu-
 midam ericcabit cum ea sit passibilis et consumptibi-
 lis valde tanq. a se resoluta. vel debile sicq. ipsoz
 superflū coaugebit humidū. Adhuc appetitū con-
 descendendum nāli: cum nālia oporteat imitari: sed
 pueri quorum nālis extat appetitus non desiderant
 vinū. vñde p. 2. ble. tertia: Propter quod pueri calidi
 existentes non amatores vini sunt. Sithe autē et vi-
 ri fortes calidi existentes amatores vini. Non ergo
 vinum competit pueris: Propter primūz quidē
 sciendum q. quid sit puer: dīa. visūz. 26. et q. puer si-
 cut et pueritia gñq. dicitur modis. Quid autē vinūz
 cū omni eius esse iam monstratum. et q. vinum h. au-
 dit put vinū absolutūz alimentoz extitit. Propt.
 scōm vero sciendūz q. aliqui pre argutis concitati di-
 rerunt vinum absolutum pueris competere: seu me-
 dium cūcūstantiarum alimentale: forte vero et ca-
 lidius minime quorum defectus apparebit ex dicen-
 dis. Propter tertium vero dicendū q. vinū vt
 alimētū sumptū et in quantate sufficienti et qualita-
 te cum alijs simpliciter non competit pueris et quā
 maxime lactentibus. Quod inuit Ar. cum dicit pue-
 ris vinum non cōferre hand nutritibus: p. 2. ter maxi-
 me dentes iplan tantibus: deinde magis concussiuū
 ac deinceps nō pubescentibus et etate fortibus qui-
 bus p. 2. p. iuuenibus appropinquare aduersat mini-
 me. Et iam visū ē ar. sermo in hoc. A. Ba. vñcūq.
 de quo vñq. pmo eius de re. sa. talis ē series: Puer
 non gustet vinū vsq. ad plurimū tps. Calefacit enī

non est in hoc p. 2. m. 9
 prohibendum

et humectat potatū corpus etc. Subditq3. Pueri vero sicut nō aggregantes nullū taliū vt colericorū ceteri iuuenes: aut melicorū sicut senes q3 plurimā humiditatem hñtes non idigent aliquo bonorū a vino inducroz. solam vo suscipiūt illius leuonē. vnde primo prac. Nō puenit pueris vinū ppinari neq3 assuescē ipfis. Est nāq3 p plo ca. et hu. Corpora enī quorū pō est ca. et hu. patiūtur acceleratōem putrefactōis hñorū. Sed cū his que deā vinū cogit pueros ad mores iniquos corrūpit mentē. Eadēq3 facit pueris q iam creuerunt. Sexto vo coll3. Scias q vinum et ceruissia mala sunt q pueris: eo q eorū capita replent et malo calore calefaciūt eos et mentē eorum pūrbant Quod firmat: q illud qd replet caput vapores sursum deferendo: et demū descendēdo deorsū coartās venas et poros qbus pficitur hanelitus parat ad putrefactōem cum sit ca. et hu. sitq3 plus calm q3 pueri et hu. superflue cen ipfi: neruis nocēs cū sint molles replēdo et ibibendo: in furores icitans et pūmeliā i pudiciā et cetera causaliū causans praua nō cōfert pueris: s3 eayt norāt pīducti vinū cāt. Adhuc illis nō cōpetit vinū qbus nullū ab eo suscipit iuamētū verū nocumētū solū et non modicū vt apparuit p Ba. sed tales sunt pueri vt eis visum iaz nocere. Nō cōfert aut: q cū humectet et v̄tutem cōfert vinū eis nō egent cū nō sint ericcati: sintq3 fortes vt eis expedit: colerāq3 in v̄tinā excernat iuuenibus quo ē nō pueris opus: mliāq3 facit labere in senib3 quod non expedit pueris: nō. n. abundant illa. Concludat igitur vinū vt conditionatū breuius pueris nō puenire s3 tñ amplius et minus: grā tñ medicationis vt alterando pōnē aliquam prauam frigidā et pprie stomachi vel ericcando humidā: seu ppter hu. crudos digerendo vel apiendo et v̄tinā puocando pōt cōpetere qñq3 quāritate sufficienti: et q̄litate tpe modovsul et ordine. Iuuat et mlicos nō pax eorum aias p ceteris dilatando: ac ingaudiū deducendo ita v̄tmlicie resistat a tota spē vt visum. vñ baly. cū ptactis. De tur pueris modicū tñ vini et puocet v̄tinam et minus ab eis superflua et humectet siccitatē que accidit illis ex labore et alias iducit v̄tilitates: nō tñ pmittat illis suscipit copia. vñ Ar. concessit vinū et maxie nutritibus igens. Differt. n. nihil fortassis ipsos bibere vel nutrices: sed q3 bibere aquaticū et modicum: spumofum. n. vinū. vnde hic et nunc qm pueri multū abundant humiditatibus crudis et maxie i ventre ipsis pōt licentia dari nō raro in vino puectionibusq3 maxime. boz autem forma ostendit se manifeste. Propter quartum vo ad primum dicendū vt indicatū vinum cōpetere: q non sile in spē et nā q le quod cōseruatiū: verum in genere magis cum sit calidius pueris potentia id de quo sermo vt cūq3 et humidū superflue ita vt nō competat eis rōne conuersationis minusq3 vt ostensum ratione p̄seruationis. Ad aliud dicendū q l3 pueri egeant p̄dictis hec q3 fiant a vino verum vbi expedit. hic autem non propter nocumenta maiora inde consurgentia iuamento. Interdum nāq3 aliqua in se simplicia bona erūt cōmixta vero corrumpunt: dñia. i. 43. vnde alijs quibus sit iuamentum absq3 nocumento fere sunt magis alendi. Et s̄lī ad aliud iam patet Ad aliud dicendū id fore grā medicine quod concessum interdum taliter cōpetere. Dñia. 71.

Quod forma speciei deā tota suba rei sit suba videtur: qm̄ tertio pōnū Ba. dicit et nām et vniuersam subam: pōnē vo que ex quatuor elis. Et Moyses in epla de re. sa. s̄ forma specifica ē tota cēntia. i. sba: nō simplex q̄litas. Amp. multo tiēs forma dī specifica et tota sba cum voces sint passionū signa in aia extētiū et per p̄s rex: primo p̄armenias et de aia tertio. Adhuc forme subales solo capiūtur intellectu: q3 quod qd ē et v̄le intellectus ē obiectū: tertio eiusdē. s̄ forme vo accitales sensu dep̄hendūtur quo ē expientia. huiusmōi aut forma nō p̄cipitur p sensu. Est. n. vt aia aut alia forma de non p̄ceptis sensu: p̄io fa. Et ti. forma specifica tertio de simplici et. i3. de i3e. nō est demonstrabilis rōe. qd ar nō demonstrat ē qd quid est et suba: posterior: s̄o. passio. n. sola seq̄pprietate per mediū demonstrabilis ē d̄ subiecto illo indemonstrabili extēte. Rursus qd nō d̄struit destructo accidere ē suba: cū rō accitis sit ad nētus et recessus p̄ter subiecti corruptōem: talis aut ē specifica forma eo q mortuo tyro adhuc in eius carniū suba remanet forma pluriū aialium peremptua Itaq3 extitit suba et nō accis. Contrariū huiusmōi ostenditur ex multis locutionū. Tertio. n. nālium dī: attractione fieri pprietate q̄litate. Et primo p̄ma: attractōem a v̄tute attractina. Et s̄o scdi: p̄mula: cāradicare verucas ea fricata pprietate sua nō q̄litate. hec aut sunt accidentia. Rursus tertio simpliciū ponitur attractōem fieri p̄ similitudinē attrahentis ad attractum. Similitudo aut in genere ois locat quālitatis cum ipsis sit pprietate s̄m eaz s̄ile vel dissimile dicit: qnto metaphi. Amp. quod segtur pōnē ē accidens eo q aduenit ente iam actu. qd aut sic aduenit nām sortitū est accitis. In hoc. n. differunt forme s̄bales ab accitilib3 nā subales enti in potētia adueniūt alie enti in actu. E cōmētato: de aia. 2. sed forma specifica post pōnē occurrit s̄m. A. ppter qd et accidens erit. Ostenditur et substantiam fore et accidēs s̄o coll3: restante matricem sperma attrahere p vnaz p̄p̄iaz v̄tutem quā h3 a forma specifica siue a tota spē Adhuc monstrat nō eē nec ab ea operationē fieri eo q posuit tandē opationē a qualitate puenire: dñia 60. Propter primū qdem sciendum quod quid sit forma specifica siue tota spē suppositum indagare. Quid aut substantia quidq3 accidens visū: dñia 17. Propter s̄m vo sciendum q quidam negauerunt huiusmodi formas específicas seu v̄tutes occultas: eo q ipsis videbatur oēm operationē a qualitatibus elemētōrū pcedere. dñia. 60. nō eleuātes eorū intellectum in principia formalia et superiorem nām Megauerunt et eas in mineralibus et huiusmodi eo q in aialibus perfectioribus ipsis existentibus sibi nō videbantur reperiri. Alij quoq3 p̄pterea q̄ mēp̄ri effectus illis attributos cōseq nō poterant: qd qd ē v̄tuti et sensui repugnat manifeste. Apparet nāq3 magnetē ferrum attrahere: et eūdem ne attrahat ab adamante ligari. Visum est et sepe zaphyrū antracē fugare: aurum cor letificare: et Jaspidem sanguinis v̄ndecūq3 fluxum compescere et nariū cicoreā. Que qdem cum fere ab hoibus vulgata sint impossibile est veritatem non in maiori parte habere: neq3 talia p̄nt qualitatibus ascribi: dñia. 60. Neq3 est dicere q̄ opationes a formis non pueniant specificis mirabilē cū sint finis et cōplementū nāc eo q a qualitatib3

ut afferunt operationes proueniant vilioribus et a minus intentis. Quod vero virtutes occulte non sic in animalibus manifestentur velut in mineralibus. Aut dicendum phlogisticum existere: tradunt enim circa naturalia et magica et considerantes virtutes mirabiles in vegetabilibus et animalium membris existere quasi scienter eis operarentur secundum Mermetem quicquid arte conficitur magica ut in peonia scamonea: et alijs huiusmodi vegetabilibus. In epilepsia quidem colica et huiusmodi ostenditur. In craneo quoque huiusmodi virtus inest epilepsiaz: scilicet scdo. In ossibus vero eiusdem in egritudinibus iuncturaz virtus grandis: vnde tertio. 22. Estimauerunt quidem quod de erptis quod non diuersificantur oio est ut in potu dens huiusmodi ossa adusta. et iam vbi fuerunt quidam de presumptuosius et sanati sunt ex podagra et doloribus iuncturaz oio. Aut dicendum quod in animalibus huiusmodi virtutes occulte ideo videntur latere eo quod non in illis circa maiora et nobiliora sit ita sicut appetit in boie quod futura contingentia et pronostica operationibus rationis intentis non precipit ut brutorum plurima. In ipso est multoties virtute vna vehementer operante: ut cogitativa deficit exterior sensibilibus auditiva seu visiva quod multoties delata ante oculos non videmus de aia: scdo ar. Aut non ita ipse perdurant ut mineralibus. Quid autem dicendum fallis experientia et propter hoc negantibus operationes forme specificae tertio apparebit dicendum. Propter tertium autem sciendum quod videre sit primo an sit substantia vel accens ut et quod sit in se. Scdo: modus manifestet introductionis ipsius. Tertio an in omnibus repiatur. Et quarto eius saluatio et durabilitas ostendatur. Propter primum huiusmodi sciendum sicut ex sermonibus philosophorum varijs colligitur et medicorum quod forma spiritus siue tota substantia aut qua quod operatur dupliciter potest accipi. vnde quidem pro forma substantiali materiae per se aduenienti ex quibus dispositum confurgit et alia illi substantia. Materia enim cum forma causa omnium accidentium et proprietatum existit sicut mater: philosophorum. i. Et cum per huiusmodi formam simplex detur esse et species producat merito forma dicitur ipsi et totius substantia. Que quidem secundum. A. est id quo res est id quod est: quoniam per formam res habet esse quod est. Considerando tamen deinde formam spiritus putat ab ipsa immediate puenit operatio ut mox amplius apparebit: et cum substantia immediate nullus pueniat actus secundum Commentatorem. s. metaphysici. propter proprietatis absentiam erit accidentis. Quare supplendus sermo. A. formam specificam esse quod res est id quod est operatum: vnde vnde sermonis promissi volentes maxime obseruare. dictum namque secundum primum. ca. 15. quod comeditur et bibitur tribus in corpore humano operari modis: a materia: a qualitate: a forma specifica.

Primum siquidem est ratione monstrat. Illud namque est forma alicuius per quod res habet esse et distinctus ab alijs actus enim dat esse et separat et distinguit. 7. metaphysici. talis autem ut apparet est forma spiritus. amplius. commentator. s. metaphysici. Actio facit scire formam velut transmutatio materiae. Cum igitur videamus operationes quasdam mirabiles et occultas nobis: indicant formas huiusmodi vnde pueniunt existere ipsarum primum et cum eo causatiuus. Quare videmus membrum in quo virtus existit specifica nutrimentum sibi proprium attrahere quod a tota fore substantia seu specie vniuersi sapiunt medici. Erit itaque quod substantia. Considerata similiter modo scdo. putat ab ipsa immediate et scdario. pgredu actio forma dicenda est accidentalis ut virtus et proprietates quedam sicut modi locutionis inducti ostendunt sapientum. Et hanc quidem ipsi du-

plicitate inuit. A. inquit: Cum dicimus aliqua a corpore non mutari quia sunt venenū absolute nolumus dicere quod non calefiant per operationem caloris inati: sed volumus dicere quod non mutantur in sua forma naturali: imo nec cessant ab operatione sua virtute et forma manentibus donec corpus corrumpant. Sic igitur ea dicit virtute et formam. huiusmodi autem virtutes seu proprietates in genere locantur qualitas. Hoc autem ratione minime caret. Illud namque est accidens qualitatis quod magis recipit et minus. hoc vero in huiusmodi reperitur. Nam in eadem specie quoddam eius individuum fortioris erit operationis et nobilioris: quoddam autem est. Amplius. illud quod plurificatum inuenitur in aliqua re non est eius substantialis forma cum vnius sit vnicum specificum imprimens esse. Sed talis forma sic considerata plurificationem recipit non parua. Vna namque res plures habere potest huiusmodi proprietates occultas. In magnere namque virtus attractiva ferri: proprietates qua ab adamante ligatur fantasticas illusiones adducit: ac hydropicos curare reperitur imo infinitas entibus comparata. quod infinitis coll. 5. Adhuc quo destructo non destruitur substantia natura includit accidentis: talis autem huiusmodi forma. destructa namque virtute in scamonea cholere attractiva: et in auro cordis leuificativa: forme tamen ipsorum adhuc remanent utcumque sicut apparebit in amplius magis. Accidens igitur erit taliter sumpta. Nec vero sic describitur forma primo de cordis medicinis: Proprietas est natura inuenta in mixtis corporibus procedens ab eis a superna et plenissima influentia propter rationem propriam qua particularem et propriam dispositionem acquirunt. Hanc etiam proprietatem dicit virtutes et in comixtis inuentam corporibus. vnde ipsa de genere videtur accidentis. Attendendum tamen quod in accidentibus in quibus forme reperiuntur utcumque specificae ipsa essentia prima et mediata operationis principium accidens est sicut et forma secunda et principium operationis immediatum: dicitur. 60. in quibus distinctio non sic concidit praeterea. Quod autem in accidentibus forma est attendat specifica testat. A. ea fore colorem aut odorem: quod ex hoc ostenditur operatione. Refert. n. primo prima et scda: colorem rubrum intueri sanguinis fluxum excitare. Et tertio. 15. Ictericam patiens inuari consideratione in rebus citrinis. Illud namque mouet namque ad magis et pellendam citrinam totam ad cutem. Sicut et matrix a forma specifica siue proprietate naturali odoribus delectat et fetoribus agitatur: imo in hoc necessario animal existit. 6. interiorum auctoritate Platonis. Predicta autem distinctio propter alia satis innuit scdo coll. in argumentationibus iam inducto. Sic igitur appetit quod in composito forma eius spiritus constitutiva: primum operationis principium forma substantialis existit. Que autem inheret et idem operationis principium ex his immediatum est accidentalis. In rebus autem accidentis est utraque accidentalis: sed prima possit dici essentialis magis ad modum forme propriae substantialis. Ne.

Propter huiusmodi secundum primum sciendum quod quidam antiquorum huiusmodi formas specificas cum carum proprietatibus occultis posuerunt ex eis et eorum qualitatum solummodo deriuari. Quod est fortassis vnde Ar. pl. prima sapere: dicitur. 60. In hanc quoque opinionem visus incidere Ioannes Scrapio in antidotario inquit: Similitudo propter quam attrahit res non est nisi per qualitatem quadam rationis eorum. Ad id est satis consentire videtur Auer. coll. 5. volens attrahens attrahere attra-

hibile pportione ac conuenientia in verisq; inuenta q
qdem non nisi in mēsuris elox extitit mixtionis. i. in
attrahente ac attracto que eloxq; lītātib⁹ fere p acci/
dēs icristit. In fūse nāq; sunt in eis huiusmōi hūib⁹
pprietatē. Hanc aut opinione intū vī Alex. pipa-
theticus suscitasse q; ēt aīam humanā posuit ex mixti
one p surgere elox sicut dēclaratū dīa. 60. id ē i. pbl.
i. Adhuc rōnib⁹ oñdi pōt ē signis formas huiusmōi
specificas ē eas vīrutes ab alio pter q; ab elox mixtō
ne causari. Cū vnūquodq; dōratū sit duplīr virtute
elari vī ē celesti. vna qdē cōi; alia vō ppria de con
solone medicinay pīo. 2. dēfue. Amp. si hūmōi opa
tōes puenirent a pplone cū calidi sit supius tendere
Dis itaq; medicina dissolutius cali. ē leuis educerz
p vomitū. oīs ēt grauis ponderosa p secessum: cuius
pīum expimur manifeste. Agaricus. n. ē pulpa co
logntide calidi ē leues secedūt. lapis vō lazuli ter/
restris ē ponderosus vomitū icitat dīa. 60. Et i. ma
gnes cū non sit calidus ferrū attrahit ex longinquis
Inuentus ē ēt magnes q; ferrū vno capite attraxit ē
altero fugauit. Et sīlīr q; ferrū nō attraxit imo fuit ab
eo attractū. Pōlin: in qbusdam lapidum inuenta sūt
figurōnes mirabiles attestantes oīfariam figurā cor
porū celestīū ē nō iserīox vī app; in lapidibus vō
ne inuentis ad formā ē rōrūdītatem accedentibus te
studinalem. In his nāq; stelle quinq; radijs vīrin/
q; a medio eqdistanter ptenfis inueniuntur figurate
sic mirabili sculptura vī nullus humanus intellectus
sua possit talia arte construere. Quos qdēz estimāt
sialia pērtitisse ē in lapidem vīrute conuersa miera
li. A. merbau. 4. Quod ēt arif. dicit fortassis mīme
apparet valere vī mōstrauī in expōne sup eis dēz p
ble. Tradūt nāq; exptī scamoneā calidiorē ellō ē ta
mē ducere deorsūz ellm vō sur suz. sīlīr elacterium ē
gūmi rute sūt calidiora pdictis p vīraq; ducētia. Sic
īq; pter hanc mixtōis nām vīrute aliā hūic appropia
tā oīz subiūgere. Et iō fuerūt alij q; pter elox mixtio
nē aliud principīū posuere extrīsecū. vī forme speci
fice ē sue causent vīrutes. q; ēt inter se diuersitatē re
ceperūt nō parnā. Plato nāq; posuit subas sepatas
q; ideas appellauit huiusmōi formas cāre ē vīr oīz
nām ē cognitōem vidēs pīcularia in oīz trāsmuta
tōe ē fluxū: metaphy. i. Hec aut positio sic intellecta
in pluribus locox ānullata ab arif. inuenit: l; ipsam
Lēmētator aliq; lītēr expōnere. i. metaphy. fatagat
sustinere audiēdo p ideas ipressiones a supius scās
ī bec iserīora per motū ē lucē. Ipsa tū vī sibi imponi
tur stare nō pōt eo q; vnūquodq; gnātur a sibi simili
ē cōueniēti. 7. metaphy. Qd aut in rebus sit nālīb⁹
nō ē forma neq; sibi simile s; cōpositū ex mā ē forma
Ad hoc n. vī aliqd sit subsistēs oīz vī sit cōpositum:
fōrma aut nālīs nō ē subsistens per se s; est quo ali
qd subsistit. vī forma nō est pprie id qd gnātur: sed
cōpositū eodē. 7. ppter illd qd res cāt nāles non est
forma tū sed ē mā. Itidē huiusmōi idee sūt imobi
les cū motus sit actus entis ī potētia: phy. 3. q; māe
puenit vīcūq; pīe. ppter qd necesse ē eas semp eo/
dē mō se hīe. A. cā āt eodē mō se hūte forme pce
dūt vnīso: mīter se hītes. Qd qdē in formis iserīox
corporū ppter gnātōem ē corruptōem eox non ap
pet. Adhuc suppositis eis iutiles ēēt in formarum
pductōe vī ēt vīsum: dīa. 3. eo q; materie nō ppor
tionātur neq; cā cōtingerēt neq; trāsmutarēt cūz

oīa talia videant materie iēse ē ab ipsa iseparabilia.
Relingitur ergo principia formay hūmōi corruptib⁹/
liū corporay alia existere ab idēis. f. uerunt ē alij sicut
hermes habidimō caput sapientū dicēs has formas
specificas cū suis pprietatib⁹ a corpib⁹ cāri celestib⁹
ppter diuersas imagines ē figuratōes ī eis motu ac
cessionis ē reccessionis fī octauā sperā motas. Qd
ē sentī alio tū īstī motu ī centilo qō ita. Vult īstī
us seculi. i. spēs mineraliū: plantay ē aīalium vult
bus celestib⁹ subijci vidēt. f. oīme ēt sive imagini sp
accidere vī simile appetat nat⁹ ei q; ex gradibus ei⁹
ascendit. Hec aut positio dulciōr ē alijs ē sufficiēti
or ī astrologia ē arte imaginū pprie. In pīcis tū ē
medicinalib⁹ magis ī qd oīz determinatā formam
materie pprie ē dispositē aduenire nō ē oīq; suz
ficiēs: cū huiusmōi formā pīderēt ī mā non. n. ab
strahunt. 6. metaphy. ascēfībīli materia ī cōi. En
puenit ē demū. A. q; ī diuersis locox diuersa vīsus
sapere. In nono nāq; metaphy. ponit cēm formā ē
nām totā hanc iserīorē ab itelligentia quā vocat agē
tē dārī. Posuit. n. sub orbe lune itelligentiā quan
dā gubernatricē sapere actīox ē passīox quā col
chodeā vocabat. Hec āt positio cū eius ānullatōe
appūit amplius ī expōitione decime pīcule pble.
ac dīa. 101. In qbusdā quoq; suis alchimicis ē ma
gicis secretis vīsus has formas iprimī ex imaginatio
ne ē apprehensione motorū ī supīox. voluit nāq;
motores nequāq; posse itendere pīcularē motum
hūc vel illū fī sit nīf ppter apphensionē aliquaz p
īculariū: quā qdē imaginatōem vocat equoce tū ad
cā q; pīa ē sensibīlis extitit. Voluit. n. māz gnābīlē
ē corruptibīlē motorū orbū sic obedire velut corpus
nostrū aīe obediens. Hec āt stare nō pōt eo q; moto
ribus orbū imaginatōem seu apphensionem hūis
mōi non ē adaptare: cū motus eox sūt oīo ordinatī
vīe vni ē ordinī adherētes. creticoy. 2. Quod etīaz
manifestat ī nāe ope ita ordinato sitq; sine delibera
tōe opante illis supposito ē ab eis dē directo: cū na
tura mēte creat ē itellēctū melīox scrutatiuo re. a. 4
dirigit nāq; ab itelligentia. Et iō metaphy. elicitur
ī. opus nāe ē pus fore itelligentie. vī cēmētator.
Matura facit aliqd ordinate ē pfecte ē si nō itelligat
q. cēt rememorata ex vīrūib⁹ agentibus nobiliorib⁹
que dīcūtur itelligēte. In de cordis aut medicīnis
dīcūt pdictas formas específicas a pīcipiis causari ac
tīnis quorū cā dēus est benedictus. Hanc aut sic le
uem pīsm oīz ex extremo p media ī altēz extremo
rū vī ī dēū benedictū ad quē oīa tendūt ceu appare
bit adducere. Ppter qd sciendū vī ex his verī
tas magis habeat q; mixtio concurrīt elaris certa ē
agens iprimēs extrīsecum vī ea itroducitur ī su
sceptīuū forma cū suis vīrūib⁹ occultis ex merito
bone pōnis pīantis miscibilia pfecte ad receptōem
īpīus: pīo fa: ē de medicīnis cordis: ita q; quātūz
mixtio fuerit pfectior pp miscibīlū benā cōtermina
tione ē pō tempātor tanto nobilior itroducēt ē vīr
tuosior adeo q; ī mixtione boīs ppter ei⁹ nobilitatē
ē pōnis tīantīaz forma itroducīt ab extra. Dēna
uit nāq; dēus hōi tīantiorē pōnē que ī hoc mundo sit
possibīlis īuenīri: pīo pīa: qd et ei⁹ tīantīssim⁹ īndī
cat tact⁹ et ei⁹dē corpīs rectitudo. Esa nāq; cūz ad
mixtione eius pueniūt sūt magis depurata et a for
de seu labe pīetatis sequestrata sūt cni pparatione

alioz virtutionis velut aurum ad alia metalla fornace
et aiatum: pmo et scdo appens historiaz aialiū. Et iō
meretur non solū formā p virtutē celestē ex eis susci
tarā recipe: vix ē ab ex qm solus intellectus vnt ab
extrinseco: de aialiū ge. scdo: et ab agente nobilissi
mo vt deo gloriozo et supmo. Est ēt aliaz formaz
nobilissima diuinitate eius picipās q̄ plurie: iuxta
illud psalmiste: *Adiunxisti eū paulominus ab angel.*
vñ Algazel i fmonib⁹ de aia: *Lū p̄mixtio eloz fue
rit pulchrioris et p̄fectionis eq̄litate q̄ nihil possit iue
niri subtili⁹ et pulchrius sicut ē sp̄ma hois tūc fiet ad
recipiendū a datore formaz: formas formis pulchri
orē q̄ aia extat humana: dū ēt. s. Appellat aūr. a. si
nuādo formaz datore intelligentiā iā dictā agentē. sic
itaqz fere in oibus forma sp̄ei euz eius p̄prietatibus
occultis et potētia suscitāt mae virtute corpōz supce
lestiū vt sensit Ptolemeus et Adel. cū Hermete: et
tandē vigore itelligētie et dei conditoris supmi. cir
ca sigdē predcā dubitare ptingit in eo qd dictū ex tpa
mento pōnis p̄fecte mixtionē regulantē formā cum
eius virtutibus sumi specificā i māz. Quā oz pōnē ita
corūpi p̄mixtem qd ptingere nō vī posse: cū dictūz
sit i libris de ge. et cor. et de distēpantia ineqli oēm in
terceptionē et corruptionē eē a dūis pōi aut p̄mixti
nihil dūi esse vī. Ad qd qdē dōm q̄ bonitate pōis
mixtionis preparata vt dictū formā cū suis p̄prietati
bus specificā ex mae suscitari a p̄ncipio foriseco ad q̄
et noua sequit pō et alia vlr p̄ntia. Adueniente nāqz
noua scali forma pōib⁹ corruptis inouant ceta. for
ma enī mae annectit absqz medio: scdo de aia. et. s.
metaphy. ex quo qdē neru oia p̄deunt accētia. Di
cendū itaqz corruptionē duplicē fore. vñ qdēz a p̄
rio directe iductā quo p̄mixtis ip̄prie corūpit pō
alterā qdē corruptionē forme seu subiecti accētis cā
ta quo ipsa corūpit corrupto ei⁹ susceptiuo vt p̄fecti
or occurrat sicut p̄fectior aduenit forma: quā seq̄ de
cāis lōgitudinis et breuitatis vite. Propi hmoi
āt tertiu dubitat pmo i eo qd vī hāc formā cū eis ap
penditijs ex celestiū aliq̄ virtute signata cāri sub det
minata distātie: et iō fortassis appellari specifica et oc
cultā. S3 q̄ h esse n̄ possit m̄at Videt nāqz cōis exi
stere non min⁹ et mixtionis mā ipsi⁹ susceptiuā. Scri
ptū nāqz in p̄ncipio de sblimib⁹ ex necessitate p̄ntue
motū inferiorē supioribus lationib⁹ copulari: vt ois
ip̄sius virtus gubernet ide. Dcū ēt i his et scdo ce. et
mū. q̄ calor et lūmē a stellis iducti a certo aere ab ip
soz latione: et phy. scdo hoiez et solē hoiez gnāre: p
pter q̄ et silia hec forma vī specifica forme cōis nō mi
nus q̄ elaris et non sc̄ta p̄pe sicut testatus ē Adel.
Propi hoc āt dicendū: vt dīa appuit. iō. q̄ supiorz
I hec inferiora duplex ē: i p̄ntiarū ip̄ressio. vna vlis oī
bus et cōis p motū et lucē q̄ qdē oia in cōi gubernāt
inferiora: ita ēt q̄ elā fm eoz distare aut appropinqre
Est aut et altera ip̄ressio p̄cularia sine motu et luce
p̄pe absqz mediū alteratione susceptis ip̄ressa ab ali
qua virtute stellaz p̄culari et situ cāta. Eius modi
virtus ferri attractiua magnetis existit ex polo arti
co vt expiunt deriuata: quā qdē virtutē forme specifi
ce cū eaz p̄ntib⁹ sūt secute. Et iō q̄ p̄mixtio regula
ta et bona pōne seu q̄litate posita elo non uest singu
lari forma hmoi non aduenit specifica virtutes habēs
nobiles et occultas vltra eloz q̄litate. vnde de medi
cinis cordis hāc scribit virtutē mirabiles et occultam*

non posse i simplicib⁹ repiri euz ipsa def ex boni tate
p̄pionis mixtionē optie regulatē. Et p̄pterea ē vide
re: q̄ i mixtionē elari ex q̄ resultat pō declinās ad la
tus caliditatis et ēt siccatas plm repit hmoi forma:
eo q̄ et nobili pōne cātur q̄litate actis caliditate. s.
nobilitati et siccatate passis. Et iō apbōz. i. pharma
dissolutina forma sp̄ei attrahētia co. sūt et sic. q̄litate
n. h⁹ i attractionē p̄ferūt pp qd et karabe fricationē ca
lefactū paleas valenti⁹ rapit. In reb⁹ quoqz vebem
ter frīs fortassis ad eoz formā specificā mirabiles si
sequit sic opationes et occulte pp pōnē fridaz igna
bile mixtionis miscibilia male digerēt et cōterminā
tē nisi extēt aia ceu scorpio p̄ncipijs subleuat vite.
Et iō tertio pharmacoz: de medicis iterficiētibus
sua fritate non ponit aliq̄ tora sp̄e iterficiēs imo non
iterficiūt nisi p q̄litates suas. q̄to quoqz serte idez vī
sentiri. P̄ponit enī venena fra sua opari q̄litate sicut
opiū: mādragoza: iulgamus et c. l3 pmo fa. exēplari
ter tū iulgamo videat virtus specifica adaptari. P̄pro
pter qd sciendū deiceps scdo q̄ hec forma cū suis ap
peditijs sp̄ei dat et non idiuuiduo vñ et forma dī sp̄ei.
Et q̄ sp̄es magis nō suscipit et min⁹ s3 rōez eiusdē:
fm tū cē idiuuiduoz et actōis p̄ncipiū magis p̄cipa
tur et min⁹ p̄mpli⁹ āt videm⁹ appropinqre aut di
stare forme vel mae. Videm⁹ enī a q̄busdā idiuuidis
sp̄ei opatōes puenire nobiliores: vt ab hoie ip̄ato et
aloe succotrino. ab alijs No viliores sicut a murione
hic enī et h figuratōne videat hre humanā: opationi
bus tū illi⁹ mīme p̄cipat velut alces arabicū i eius
sp̄e. Quoi quoqz nobilitas et ip̄fectio pōt p̄tigē pp
homogeneitatē mae et bonā p̄portionē pōnis ad cā
et pp materiei p̄fationē et ip̄si⁹ ad pōnē i p̄portionē
Aut pp virtutes seu alia a q̄b⁹ forma itroducit speci
fica eo q̄ sint mae optie p̄figurate: vel iconfigurate
fm tū magis et min⁹. Et iō videm⁹ iterdū monstros
osa qdā aialia ad formā tēdē hūanā fm No minus et
eō. Propi hmoi sigdē q̄rtū sciendū q̄ huiusmodi
virtutes n̄ sp̄ suas consequūt isepabili⁹ formas: imo
illis remanētib⁹ plerūqz corūpunt ip̄se: qd euenire
potest aut pp i dispōnē mae cū distēpata pōne i q̄ ca
rū fuit suscepta cui inittebat forma vel ex pte loci eo
q̄ a locis in q̄b⁹ p̄ducte fuerūt et conservabāt remo
ueant. Est enī p̄ma p̄ncipiū gnationis velut p̄. vñ
p̄mopia. Corp⁹ indicū fm pōnē sclauī q̄le fiet aut i
firmabit aut mouet: loc⁹ enī virtutē h3 cōtētū et
saluatiū locati phy. 4. Et ideo. i. pbl. sic locus est
nā facit. vñ de lege: Mra nā ē q̄l ē regio. Aut h cue
rit ex pte eoz a q̄b⁹ illa forma ip̄rimis cū virtutib⁹.
Lū enī vñq̄qz p̄odo terminet signato vt magis
appet i geneasticijs virtutes celoz ad tps determina
tū i formis et materijs sustentat: iuxta illud sapientie:
P̄duxisti oia i nūero pondē et mēsurā. Et ideo ap
paret defect⁹ multoties expiēne illoz q̄ virtutes hāc
occultas expiētes si s3 signatū tps obfūat. iueniētē
nāqz sbaz et compositū putāt illic et virtutē occultā i
uenire. forma nāqz i composito figura: color et h⁹ i
diuti⁹ pmanēt q̄ virtus mirāda occulta cū hec deter
minatū tps p̄odū magis consequit predictis complo
nis eucrāsia. Quare videm⁹ hodie multos lapides
virtutib⁹ oli sibi attributis deficē tū pp ab eoz locis
sepationē: tū ēt pp tps antiqratē. Qd ēt i virtutibus
imaginib⁹ conspicit arte ip̄ressis. Existūt enī adhuc
imagines virtutib⁹ tū carētes velut in ciuitate Lon

Constantinopolitana phantasia nunc repta: ut in decrepitis in
his que sunt hominis ostendit. Quod autem virtutes specificas
tamen tales que arte magica inducere non sic hodie grande
reputantur efficaciam habere ut scripsere antiqui contingere
possunt: aut propter aliquam coniunctionem seu motum alium ut oc-
taue sperare mitem nunc ut prius cantum: vel quod motus ignora-
tur modo specificus sub quo determinate imprimant caracte-
res et figure. in forma est sic ab extrinseco data ut non su-
sciteat ex materia potentia ea seu testant omnes incorruptibilis
est et perpetua. Virtus tamen eius specifica corruptibilis est
et tunc mensurata. Insuper notandum quod homines mirantur am-
plius in operatione hominis virtutum occultarum quam super operatio-
nem virtutum simplicium appetituum cum tamen ille sint mirande
non parum. Quibus quidem causa potest evenire eo quod homines non mi-
rantur de his que sunt spiritus sed de illis que raro contingunt: de i-
terioribus. 6. ut edim manifestat mitem non visa exemplo
vni de medicis cordis. A rebus assuetis admiratio non ca-
dit et negligentia negligit animam de ipsis ignorare: et igitur virtus
eorum sit miranda valde ut appetit in ignis operatione stupen-
da. Virtute namque ex sua potentia visus in actu deducit
prohibet et ne captus tamen ascenditque sursum: et qui superat
facit ascendere. Crescit et secundum aristoteli in multiplicata ana-
logia: in infinitum fere corrumpit et transmutat in sui substantiam cui
obviat et neque diminuit siquidem sumat ex eo. habet autem et talia
mirabilia: erant attractio ferri et magnetis celis filium
Quod tamen sunt visitata et continue nobis appetitia non admirantur
homines ex eis. Quod vero magnetis et aliorum operatio est rara
et extranea nos in admiratione et causa indagatores inducit pro-
pter namque admirari nunc et primum cepit philosophari:
primo metaphysice. Cuius quoque huiusmodi potest esse difficul-
tas cognitiois proportionis mixtionis in qua forma cum eius
virtute suscipit specifica. Proportioem namque simpli-
cium cantum huiusmodi mixtionem ignoramus quod diu vixerim
mus in hoc mundo. Auer: quanto colligit. Impossibile sci-
re per arbitrium mensuram mixtionis per quam operatio specifica
fit in ipso ente: quam comixtio totius vniuersum duorum cum toto
alteri ex ope dei benedicti et summi et ope nature: de rationibus
primo. Est autem difficultas et admiratio altera ex igno-
rantia principiorum. prout huiusmodi virtutis occulte cum
ipsa non educat omnia de potentia materia sed ad hoc agens ope-
tur extrinsecum et ut corpus propriale celeste: deinde intellectu
plena forma demumque secundum benedictum. Propter quod tertium
vero ad primum et secundum deum formam specificam ut iam appuit
fore substantiam. prout ipsa immediate vni materia compositum consti-
tuitur. Ad aliud deum quod ut est substantia solo prebendit intelle-
ctu ut anima aut alia forma substantialis de non preceptis sensu
ut vero est virtus et proprietates subiecte vel proprietates ipsa ut
color aut odor rei per experientiam de prebendit ceu ex opera-
tione ab ipsa decisa notat. Ad aliud deum per tanto dicitur
Ba. ipsas non fore rationem demonstrabilem eo quod occulta
cum nam super qualitatibus colorum ex quibus demonstrationes
suscipiuntur medici per tactum gustum odorem et colores et
substantiam ut duram et mollem asperam et leuem et c. que medicus
substantiam appellat. cum. n. ex his pueniamus in cognitionem
simplicis alicuius: in cognitionem huiusmodi forme et vir-
tutis occulte puenire non possumus: in pluribus sibi po-
ca. associet et sic. Ipsa quoque prout est proprietates quodam de
monstrabilis est velut et alia. Quod autem non demonstrat intel-
lexit Ba. ex ignorantia precedere nostri cum preda quod ratio-
nis. prout nos nequeat in cognitionem sui actus et forme
Ad aliud deum quod si accens corruptus prius substantiam ita et ip-
sa per eundem gradum signat in formis substantialibus et sicut
plures locutionum appetit precedunt. aut secundum virtutem propria

teticorum finem ponentium per unam formam compositum existet
dicitur quod mortuo tyro introducat in instanti alia forma cum
proprietatibus prius illam per unam formam corrupte ve-
lut appetit in generatione ignis ex aere ubi qualitas igni pro-
portionalis introducit eandem vel spiritus: aut remanet po-
tentia non autem prius actu. Dicat igitur ad prius ad hoc tamen
cum id difficultatem tamen non minorem ista. Ad argutave-
ro potest alteri concedere Ba. et A. Et alijs duntaxat
huiusmodi formam fore proprietatem virtutis et qualitatem modo expo-
sito. Ad aliud deum similitudinem esse duplicem. Vna quidem
que est respectus et proportio. Vbi gratia: attrahetis ad at-
tractum super eorum formas specificas fundata quod est qualitas
et ab hac et omnis non sit principalis actio talium virtutum
Iuuat tamen eadem velut est similitudo calis ad calis. Est et alia
magis improprie dicta que est consuetudo et homogeneitas for-
me specificas vni rei ad alteram ad quam siquidem consequuntur
virtutes quod vni agit ad aliud. Et hac quidem similitudinem
intellerit Ba. cum dicit spiritus attractiois non esse nisi per simi-
tudinem substantiarum ad substantias. Ad aliud deum quod igitur forma speci-
fica consequitur rationem et adueniat iam prius enti in actu cum tamen ei
occurrit corruptus actualitas per prius et rationem et in instanti
noua introducit forma cum dispositionibus sequentibus illas ut
declaratum prius. Ad aliud appuit quod deum. Innuunt enim
quod huiusmodi forma in quantum est deus esse composito sim-
pliciter et principium primum operationis est substantia. prout vero est aliquid
huiusmodi prius substantiam et principium operationis im-
mediatum est proprietates quedam occulta virtus et naturalis poten-
tia. Ad aliud iam visus deus maxime. 60. Dicitur. 72.

Quod iter sanum et egrum accidat medius ostendit
ex tegni et Eracleo pro theorema. introducto di-
cente medicinam esse sanorum egrorum et neutrorum
huiusmodi est medius sentit a Joannitio et theorema. quod
Quod et monstrat rationem: quod in predicamentis tria mediata
sunt quorum non est necessarium alterius esse susceptibili Sa-
num vero et egrum videtur huiusmodi. Nam si dicat huic igitur
albedo non sequitur quod debet dici albus et filius in nigredine. dubi-
um est. n. an simpliciter insint aut secundum quod topicorum fore. Ita in
sano erit et egrum: quam poterunt secundum partem et simpliciter inesse.
Rursus omnis motus est de extremo in extremum per medium
quod est neutrum eorum Ar. et Ba. sed motus est de sano
ad egrum et e converso. Adhuc corpus animalis mutat de egritu-
dine in sanitatem et e converso secundum naturam sed nulla trans-
mutatio nature est subita: non enim ea sustinet repetinas in-
mutationes in tegni. vni. 7. histori. Nam sic preedit pati-
lari et ordiate ut continue lateat coterminum et me-
dium. Non enim hoc esse si repetere immediate fieret transi-
tus vno eorum in aliud. Et cum due nature corpus consti-
tuat rationem. s. et compositio cum tertia est dicta compositio ex his
vniuersitas: possibile: namque erit rationem fore in rationem: in
compositione autem distemperamentum et e converso: aut in rationem rationem
tamen in actibus et distemperamentum in passivis: et filius in compositio-
tione duntaxat secundum eundem quod duplicem naturam: et eodem modo in
vniuersitate: quod potest contingere ex ipsarum causarum varietate. Non
solum. n. compositum sequitur rationem: imo et re divina desuper et
superioribus rationum prius: propter que medius deum neutrum
seu neutralis dispositio iter sanum et egrum concidet. orpos-
situm quoque horum non minus auctoritate ostendit et rationem firma-
tur. In predicamentis. n. sanum et egrum tria ponuntur imedia-
ta eo quod alterius insint naturalis suo susceptibili velut par et in-
par numero. vni quarto topicorum. Sanitatis et egritudinis
nihil est medium: boni autem et mali existit. Itidem Ba. ut
neutrum respicitur in heresibus. ait namque primo verum medicina-
lis doctrinam sanatorum et egrorum existit

Adhuc i libris de morbis cāis & accitibus & matie i
 pmo: & de ige. pmo & scdo: i qd' iuestigat nāz eēntiā
 egritudis & sanitatis nūqz d' medio fac' mētionē iter
 ipa. Dēs. n. hoies cū actus p'icularū corpis ad ge-
 stiōes q' f3 vitā iculpabilr hēant famulātes sios se eē
 credūt. Mā ab exitu t'pamēti vsqz dū morbu' q' cadit
 multi s' gradus. Mociti v'o quocūqz illoz illa p'icu-
 la egrotare existimāt. Vult. n. q' statū cū q's egredit
 t'pamētū hūc icidē i t'pamētūz & e'p. vñ ait quoz sani-
 tas ē moderatio hoz egritudo ē icōmoderatio. Me-
 qz ei' fidelior imitator haly. 6. theor. vbi agit d' mor-
 bis & eoz cāis quos qdē tātos locis nō ē ponē i' suffi-
 ciētes. Et pmo p'ma: Dicem' qūo iter duas dispōes
 int' q's p'culdubio nō ē mediū media vocēf. Silr collz
 p'mo: Adhuc nō attēdo ei de quo dixerit q' nō ē sanum
 neqz egr' qd' declarat vt dicēf i sequētib'. Itē de quo
 qz idē p'incip' qm' sanitas est qdā bonū nāe egritu-
 do at eius oppositū vt malū: Inter bonū at & malūz
 nāe nō cadit mediū: q' malū ē boni p'uatō nō. n. ma-
 lū aliquā nāz dicit: s3 p'uatōnē solā boni & defectuz.
 vñ d' cāz h're deficiētē. s. a bono. In p'uatua v'o nō
 cadit vt declarabit mediū. Dixit aut nāe qm' iter bo-
 nū & malū moris & politie itercidit mediūz puta bere
 mīta q' nō est bon' neqz malus quo ad politicos act'
 etercedos. cōmē. io. metaphy. Adhuc arguit dicē-
 tes q' sanitas p'sistit i p'ucto vt i t'pamēto p'fecto & idi-
 uisibili: qdā at ab illo recedit mor i t'pamētum & egrit-
 tudinē icidit: cū decidat ab illa punctali t'pantia. In-
 ter sanūz igit' & egr' mediūz cadit nullā. Prop' p'
 mūz qdē sciēduz q' sanitas ē p'structio oīm p'iculariū
 s3 nāz. Aut cā nālūz actū p'mis de morbo: & de re-
 fa. Sanitas ē p'pō fm nāz vniūscuiusqz p'suetos p'fi-
 ciēs actus. vñ Joāniti' Sanitas ē t'pamētū p'ficiēs
 res nāles fm cursuz nāe. In p'ncipio v'o canonis p'
 mi est dispō aut hitus ex q' opatōes subi sane pueni-
 unt. Scdo quoqz collz ponit bona dispō in mēbro q'
 ipz opat opationē quā h3 aut patit passionē quā h3.
 Est at egritudo huic opposita dispō corpis p'ter nām
 actuz nocēs: p'mo d' morbo: & itio de accidenti: aut i
 t'pantia ex cursuz nāe vñ sit lesionis effect'. p'rio ve-
 ro scda est dispō nālīs i corpe humano ex q' opatio-
 ne puenit nocumētū p'uctu p'mo. Collz v'o scdo est
 dispō i mēbro p' quā agit & patit p'ter nāz. S3 q' sanū
 & egr' sunt p'ia & ea oppositoz sunt spēs pus qd' sint
 opposita dicat: & demuz d' alijs. 5. quoqz metaphy.
 Opposita dicunt q'cūqz non p'igunt sil' ad eē ābo-
 rū susceptibili. vñ. a. 6. metaphy. Quēcūqz nō pue-
 niunt i vno subō & vno t'pe dicunt opposita. Sunt at
 q'ruor eoz mōi i post p'dicamētis possit. & 5. metha-
 phy. p'dictoria: p'uatua: p'ia & relatiua. Quoz qda
 f3. a. neqz subiectū sibi p'ernunt neqz gen' sic p'dic-
 toria. Opponunt. n. vt affirmatio & negō. Mā p'dic-
 tio est cui' nō est mediūz f3 se: posterior p'mo. talia. n.
 circa oē subiectū p'igunt de quolibet et vñficat eē vt
 nō esse metaphy. q'ito. Neqz ē gen' cū nō ens nul-
 li' g'nis: imo neqz ens qd' appet i porphyrio & itio. p'
 bat metaphy. Quedā quoqz subiectū sibi dēmināt
 & gen' sicut p'ia sunt enī posita sub eodē gnē & ma-
 rie a se distāt i post p'dicamētis q'nto & q'ito metaphy.
 sicut ipar & par numex & gen' q'ntitatis discrete: & al-
 bedo & nigredo colorē i sup'ficiē. p'p'ius enī est p'pui-
 um tolerari. Relatiua quoqz dēmināt ēt sibi ge-
 nus & subiectū: & aliqū i diuersis iterdū i vno p'dem

nāqz pōt esse p'f & nūl' d'nter. Ven' ēt p'cernunt nā
 quedā sunt quoz eē est ad aliud se h're vt relatiua f3
 eē: sic hitus dispō & disciplina: aut quoz eē est i aliō d'i-
 ci & reserri vt magnū p'ius: sile & dissile scia & scibile.
 Sunt & alie p'uatua dēa que subiectū p'cernunt & ge-
 nus quodāmo. alio at mō non: sicut ea i qbus ponit
 non posse fieri regressiōe a p'uatōne i hitum facto
 egressu i eū velut visio & cecitas: lux & tenebre. Sub-
 iectū nāqz cecitatis et visus ē oculus tenebre et lucis
 aer. Ven' at nō dēmināt: q' p'uatō ē negatio i subō
 apto nato: q'ito metaphy. vñ. a. p'itū et p'uatō s'i
 affirmatio et negō restricta circa genus vñ subm i t'pe
 et dispōne. Dicit at circa gen': q' pōt vteūqz gen'
 p'currere p'uatō sicut et subm p'cernit puta circa catu-
 loz visionē aut vulpiū debitum et videāt tēpus expe-
 tentium. Deinceps v'o aduertēdu qd' mediū d' qd-
 dā iter duo locatum extrema. qd' tripl' solet distigui
 a loquentib' i cōibus magis: mediūz v3 f3 subm t'ps
 et forma seu dispōne. Appellat quoz mediū fm
 subm ipm nullius sit oppositoz receptiū sicut lapis
 sani et egr' mediū existit h'mōi. non enī sanū aut egr'
 vñficat de ipo. Admediū v'o rōe t'pis d' qū ē dare tē-
 pus i quo neutru iest subō: sicut caruli aut vulpeculi
 est mediūz t'pis visionis et cecitatis. nō enī ante no-
 uem dies d' cecus aut vidēs. p'uatō enī p'p'ius
 d' qū est aptū natūz subm h're et non h3. Mā cecitas
 est p'uatō quedā Lecū at non d' fm oē tēpus sed qū
 natum est h're et non h3 q'nto methaphy. Est quoqz
 mediū fm formā cū ipsa vna media extremis p'lecta
 inexistit subiecto vt pallidūz aut rubenūz ex albo et ni-
 gro cātum. Si ergo queras quo sit mediūz iter p're-
 missa opposita: & p'ius i contradictorijs: rōndendum
 q' nullum predictoz est mediū: vñ enī nullum in-
 teruenit vt diffinitūz est fm se mediūz iter p'radicto-
 ria. De quolibet enī v'p est dicere i subiecto et i quo
 libet t'pe q' videt et non videt: multo at minus iter-
 cidit mediū dispōale. In p'mitiuis v'o est mediū
 subiecti et t'pis Mā subiectum est aliqd' puta lapis d'
 quo non vñficat cecitas aut visio. Est et subiectūz d'
 quo vñficat relatione ad tēpus vt de cane post nouē
 dies et non ante. Ad aliqd' quoqz mediū vñ ha-
 bere subiecti et temporis fm differētes partes rela-
 tionis et forme. idem enī potest diuersa pater ratioe
 esse et filius. In contrarijs vero mediū v3 subie-
 cti vt iam apparuit et non temporis. In quolibz enī
 tempore est dicere aliqd' subō contrariorū inexistē-
 re. Admediū quoqz forme est id de quo p'ncipalit que-
 ritur existit ita q' predicta sūt expositionis gra p'tra-
 ctata. In quibusdā quidem contrariorū reperit vt in
 his que contraria dicunt mediata: puta rubrum iter
 album et nigrum. Et h'mōi mediū iterdum est vno
 noie formā denotante noiatum vt rubrū seu pallidū
 et tepidum: inter calidum et frigi. Aliqū v'o noie ca-
 rens noiat abnegatione extremorū sicut q's nec iustus
 neqz iniustus: qd' iusti et iniusti mediū existit nec bonus
 nec malus boni et mali mediū. In qbusdā at contra-
 rijs non reperit mediū quocūqz mō dēm que et pp' h'i
 p'rarā dūr imediata velut par et ipar i nūero sanūz
 et egr' i corpe fm ar. Est at vltēri' sciēdu q' i qbusdā
 sit p'rarā h'i vicissim de vno i aliud p'mutatio vt d'
 sano in egr' et e contra. In qbusdā autē non imo al-
 terū nālūz videt insertum fore subō puta impar trini-
 tati par quaternitati et calidū igni. Adhuc cōtraria

non q' d'ntur nō vñficat d' mōdū
 p'p'ius nō p'p'ius nō d' mōdū p'p'ius
 p'p'ius d' mōdū p'p'ius p'p'ius
 p'p'ius p'p'ius p'p'ius p'p'ius

vident oio aduersari & mutuo se ex subo expellere & vnū sine altero repiaſ oio qđ in sano & egro nō vñ qđ bñsdā penitus euenire: vnū. n. fm qđ ex necessitate alterz cōpatit eo qđ impossibile ē sanitatē aut ifirmitatē fieri carētib⁹ vita; d sensu & sensato. Vita vñ stat qđ tūcūq; praua & exigua p aliquā portionē ptpant et sanitatis: & tūc f3 hos egritudo sp in sanitate locabit qđ nō i alijs iteruenit ita dñs. & circa pdictū dubita tur qđ vñ vt aiūt egz ē in effectu cū sano existerē: cū Ba. i his qđ de ige. velit egros ēt nūc pfuare. Id at corpis sanitate picipati debet. & dñs. 65. Sanis oia isūt fm nām: egrotātib⁹ pter nām iquātū egrotāt qđ igit dī egrotātib⁹ iquātū egrotāt fit iueniē sanuz icri stere cū egro. Palin: collz. 3. f. ebris ē calor nālis cū egritudinali seu extraneo cōmixt⁹. Itidez: qđ causoni zās sanas. cū oē at deducat de potētia in actū p aliqd exis actu: oī igit cū egro sanū actu ēt existerē. sūt igit tur fil actu. In dñi qđ ea sūt dñs & imediata quozuz fō i maria extat distātia. ita vt vna fore nō possint igitur secū sanū egz cōpatiet nec eō. De hoc at vt mor appuit dixerāt aliq nullū eē corp⁹ adeo egz qn eide sanitatis aliqd isūt ēt i effectu qđ sanitatē facit sanitas aut ps sanitatis metaphy. 7. ita vt i egerrimo corpo rū sit sanitas actualis qđ p oē ipsa radē reddat i effectu S3 qđ egritudo & sanitas aliud ē qđ vita qđ hi nō vi dent seqstrare oñdī. Sanitas. n. opponit egritudi ni: vite at mors. manēte nāq; vita sanitas & egritu do vicissiz circa ei⁹ pmutat subiectū. vñ d cās longi tudis & breuitatis vite saluatis susceptiuis sit mō sa nitas nūc egritudo. Propi qđ dñm fōi egritudine qđtūcūq; sua i aliq pte cordis fuare sanitatē i habitu seu potētia fa vel actu pño: sopita. n. pmanet tanqz vita in semie a matrice suscepto qđ ente bitu mor pñr sit actu. 48. vñ Lōmē. qrtō ce. & m. Lōr ē qđ aliat mēbz egrotās ad sanitatē: mēbz vñ ifirmū ē altera bile. Educit at hñmōi potētia seu bitus i actū scdm d facili cū paz distet ab illo: qđ at tale potētia pdir e facit in actū ē celestis vigor: ceu cū luna pūngit ali cui hñmōlo planetaz vel eūdē aspicit. io. dñs & io. 4. aut spēs sanitatis exis i aia medici p quā res necessa rie applicant sanatine subo. sic. n. sanitas sit ex sanita te ac dom⁹ ex domo exite v3 in artificis aia metaphi. tactū. 7. ex hoc itaq; appz qđ cū egrū effectu inexistit subo sanū illi nō erit i potētia priat alijs dñoz neq; actu fō vñ pño. hñt igit aliā quādā nāz a dñis cete ris. Et p id ad iducta qđ dñs appuit. Inter sanitatē figdem & egritudinē Ba. visus ē mediū fm formā aut dispōem locare id neutru seu neutralē appellant dispōnem qđ mediū in tres distinxit dñas. Ma3 aut forme abe sanitatis. f. & egritudis pfrāgent isil i ter tio: & sic primū pstituit neutri significatū qđ dicit eē vñ mediū sanissimū corpis & egerrimū in quo figdez ponūt significato pueri senes & cōualescētes: primo fa gb⁹ associēt & decidētes. Vel qđ pñacte forme in vno tpe sint eqłr in mēbris copulate ceu in corpe pa lytici: aut picipando eqłr sicut in corpe ceci. vñ. A. velut cū qđ sanus ē in pōne & eger in cōpōne vel eō Aut san⁹ in qlitatib⁹ actiuis & eger i passiuis aut ecō uerso: vel ifirmus in quātitate san⁹ in forma. vel erit p relatōem ad etates & tpa ceu pblatic⁹ qđ ifirmus est in pueritia & sanas in iuētute. Loleric⁹ aut econtra dī nenter aut puer qđ sanus ē in estate: & ifirm⁹ i bye me: iuuenis aut ecōtra. Est quoq; fm Ba. sciendū

qđ neutru in pño significato ē vere mediū & reale san itatis & egritudis. Alia vñ duo media & marie terti um sūt rōnis & relatiua. Extrema. n. ipsoz per se cō siderata sanitas existūt & egritudo. S3 intellect⁹ & p cipe in significatoz tertio pñans vnū ad aliud me diū & neutralitatē pstituit fm qđ ipz ex diuersis pñib⁹ aut dispōnib⁹ colligit i vnū. Mosce igit primū signi ficatū iportare vnitatē subiecti & tps f3 vnitatē tps & diuersitatē subiectoz. tertiū at oppōit isil. Pro pter fm qđ sciendū qđ dñs mouēs hanc dubitat onē quādā distinctōe nitit Ar. & Ba. cōcordare ac si iter eos nō sit realis f3 vocalis magis dissonantia Dicit. n. arif. voluisse impossibile fore sanitatē & egrit udinē simul a corpore remoueri & fieri in eo tertiam dispōnem non hñtem partem sanitatis neq; egritu dinis. Sic igitur vult dñs arif. intelligere non esse mediū inter bec qđ non participat extremis quod per abnegatōem mediuz dicitur extremoz sicut qđ non est iustum neq; iniustum dictū fore mediū iusti & iuu sli. Sed ait Bal. velle per dispositionem qua non est sanitas neq; egritudo dispositionem corporis in qua inueniūtur sanitas & egritudo simul ita qđ aut il la vna sit hora & alia in alia vel portōem cuiusq; ea rū: aut fm semitaz permixtōis vel vicinitatis f3 bec eni tria vt apparuit Ba. triplex distinguit significa tū neutri: ita qđ Ar. negat mediū nē eē itū alternz ab extremis quod Ba. vult hōz participatōe medium fore. Sed fortassis hec solutio stare nō pōt eū menti aduersetur magis arif. qđ ipm conformet Ba. nam si arif. non negat mediū inter predictas dispōnes nī si id quod non participat extremis tunc & medium si mili rōne inter omnia negabitur contraria mediata. Non enim in ipsis ē mediū nisi per participationē extremoz apparens de sensu & sensato: sicut tepiduz constituitur picipatōne calidi & frigidi & rubez glau cum & viride & ceteri colores conficiunt ex albo & nū gro. & ideo phyfi. 5. Medium comparatuz ad vnū extremoz videbitur alteruz: ppter quod fm arif. omnia contraria essent imediata cū tamen ipse distin xerit ea per mediatum & imediatum. Sed aliquis in dñs subsidiz dicit forte ipm voluisse arif. inter sa num & egrum nō fore mediū vñ nōie nōiatum ceu inter albū & nigrū colores sunt medij. Sed hoc dice re dñs defectum non sanat cum arif. voluerit exp se mediz inter sanum & egrum non concidere quo cūq; modo sicut indicant sermones pñducti ei⁹ apte Neq; aliā hic bene explicat Ba. mentē qua intenti one mediū inter sanum colloceat & egrum et pprie in primo ipsius significato in quo difficilior hoc appet an id sit per viā transmutatōis aut alterationis vel quō. Et iō fortasse ppter hoc fuerūt modernoz plu res alii dicētes quoz multi lz videāt vñ dissonaf snia tñ cōcidūt. Z icūt. n. aliq sanitatē et egritudinē posse cōsiderari duplr. aut qđtū ad cās suas et ita nō itercidit mediū qđ cū cāe sint imediate et effcās crit i mediat⁹ cāe at sanitatis et egritudis dñr eqle et icāle iter qđ mediū nī existit vel qđtū ad opatōes f3 qđ corp⁹ sanū dī actōes suas obire et itristāt oio exercē egruz vñ eō inē qđ dicit mediū cadere. Et iō testant eoz q dā Ba. morbu3 diffiniuisse qđ sit dispō seu bit⁹ pter nām sensibiliē ledē opatōes. Et qđ sanitas sit dispō aut bit⁹ eas f3 nām pficiēs. Inter pfectōez vñ opa tionuz et eoz sensibiliē lesionē itercidit mediz vt. q.

insensibilis lesio in opatione quā volūt esse neutram
disponē. Nec aut posito stare nō pōt nec q̄tum ad
ipsius p̄mā p̄tē neq̄ quo ad scōz. Mō quidē quātūz
ad p̄mā eo q̄ egle z inequale nō p̄t p̄prie esse cāe
sanitatis z egritudinis: cū cā p̄mā z imēdiata debe
at cē eiusdē coordinatōis et nāe cū effectū: qd̄ appet
q̄ is p̄ eam diffinī aut p̄ eas eo q̄ plures sūt vniūscū
insq̄ cāi nāles cāe. Diffiniētia vō z diffinīū debēt
eiusdē p̄dicamētalitatis z coordinatōis: topicōz.
6. z s̄r q̄rto. Sed egle z inegle p̄p̄ū q̄stītatis in p̄
dicamēto magis collocat relationis. Sanitas vō z
egritudo i dispōe aut bitū q̄ est q̄lītatis p̄mū genus.
p̄pter qd̄ egle z inegle nō erūt: sanitatis z egritudi
cāe. q̄ tñ plures maior hoc dīxerūt dico ip̄os p̄ egle
tēperamētū seu cōmensuratōnē ip̄ortare: per iēgle
aut intēperie siue ineqlitātē: p̄mo de morbo. Scōz
quoq̄ p̄tē distinctōis istī? Auer. p̄mo collz detestāt
neutrālē resp̄s dispositionē ita: Mō ē iter nocumē
tū opationū sēfibiū z inī inuamētū eaz mediū: nec
est variatio nisi s̄m plus z min⁹. Et non est mediū in
ter duo p̄ia: ita q̄ sit aliqd̄ illoz in p̄te absq̄ parte i
q̄ est aliud. Et p̄ hoc scōz negat neutrius significatū
nec in tpe absq̄ tpe in quo est aliud q̄tū ad tertiū si
gnificatū: qd̄ dicit̄ esse manifestū ex scia speculatiua.
Si ergo nō existit iter hec nisi in magis z minus va
riatio cū hec nō diuersificēt sp̄z z nāz. 4. metaphy.
z Daly nō erit mediū q̄tūz ad opatōes p̄sidera
re. s̄ nerūt z alij dicētes sanū z egruz posse duplīcī
cōsiderari: Aut s̄m naturā vel s̄m iudiciū intellectus
qd̄ ad idē tendit. z ita dixerunt iter sanū z egruz non
cōcidere mediūz. cū. n. tēperamentū z sanitas vt dī
cunt p̄stet i puncto idmībili: z quicunq̄ aliqd̄ ab il
lo labet idmībili in quo sanitas cōsistit confestiz de
uenit idmībile z intēperamentū: qd̄ i neutrū z egruz
volunt postea sequestrare. Et hāc cōsideratōnē te
stant ar. habuisse. Vel pōt p̄siderari q̄tū ad iudiciū
sensus: z hec medicinalis erit p̄sideratio eo q̄ sensus
non trāscendit Daly. vñ idēz q̄rto q̄drīpartitū: Ars
physice non inspicit nisi in reb⁹ manifestis in sentien
do z videndo. Ista ē sicut z alie opinionēs pōt calū
niari: q̄ sanitas non est forma simplex absoluta z ab
STRACTA: sed nālis quātītati sēfibi cōcreta z relata fi
cut appebit per Ar. tertio dicendoz. Mō. n. sic dif
feret medicus a p̄bo nāli cū vterq̄z entia p̄sideret p̄
nt in mā fundant sēfibi physicoz. 3. sed per aplī
vle z min⁹ ad aliū tñ finē z aliū. Itidē: sensus i nītia
super rē fundāt Aiunt. n. sensus a re vel ab ei⁹ acci
dētaliūz q̄ circa p̄p̄ū obiectū dī non decipi: s̄o de
nia. s̄ nerūt z alij dicētes sanū z egruz posse ad duo
referri: Aut ad medicū speculantē z ita erit mediūz
i ter sanū z egruz dictū neutrū: cū is speculās atten
dat motū fieri alteratiū de sanitate i egritudinem z
econuerso. Inter aut oēm hmōi motūz cadit nā me
dia vt dictūz p̄us: p̄pter qd̄ mediū iter sanū z egruz
collocabit. Aut p̄nt ad medicū practiciū referri z q̄
practica duplex existit: p̄seruatiua v̄z z curatiua q̄z
tū ad id qd̄ corp⁹ hmōi mediū iter sanū z egruz sani
tate p̄cipat regē per ea q̄ debēt sano vt p̄seruādo
per filia z reducēdo ne labat per parū p̄ia. Inquan
tum vō p̄cipat egritudine gubernat regimie cura
tiua per oīo p̄ia. Et hāc qd̄z i tentionē dicunt qdā
habuisse. A. cū dicit non esse mediū iter dispositōes.
Sed hoc non valet: qm̄. A. d. cit nō ē mediūz vlr:

qd̄ indicat p̄ hoc qd̄ dicit p̄culdubio nō ē mediūz:
qd̄ appet q̄ de neutro ait p̄mo s̄a ga. p̄testādo sniaz
hoc aut ē non vī valere: qm̄ cūz theorica ordinet
ad practica sicut ante finē ad snū finē nō ē dare q̄ ali
qd̄ p̄sideret i theorica tāq̄ i eo qd̄ ē ante finē qd̄ tan
dē nō ordinet in finē vt i praxim Sic igit medic⁹ pra
cticus nō negociat circa neutz neq̄ ē medic⁹ theo.
Sic hec opio aduersat p̄dictis ponētibus p̄babilē
non esse mediū quātū ad cās vel nāz rei siue intellectū
q̄ cōsiderat a theorico i stabilitatib⁹ mediū quo ad opa
tiones z sensū q̄ p̄us attendunt a practico. Est z alia
opio q̄ Ar. ē accepit sanitatē stricte put in eqlitate
cōsistit calidoz frigidoz. s. z humidoz nō absolute
tñ sed ad op⁹ s̄m q̄ ineqlitate p̄sistit: egritudinē ve
ro assumpserit ē i ineqlitate eoz. In aut p̄dicta non
p̄cidit vt dictū ē mediū S̄z Ba. accepit sanitatē z
egritudinē largi⁹ terminās eas ad duo puncta iter
q̄ spaciū ē intellectū. S̄z hic p̄ter p̄dicta z subdicenda
cā destruetia vī se ex suo dicere i firmare nō ponens
mediū iter illa quoz p̄sideratio ē angusta sicut sani
tatis z egritudinis s̄m ar. sed i his quoz est lata velut
sanitatis z egritudinis p̄siderataz a Ba. q̄ iter ter
minos vere extremos cadere h̄z mediū. nō aut sic inī
latos eo q̄ vnus terminoz p̄tinet i minū seu extremū
z nō vex z s̄r aliud ita q̄ sub abobus locat id quod
erat mediū terminis acceptis stricte. Sūt z alij s̄mo
nes plures p̄sentientes his snia l̄z nō v̄bis: z iō omit
tant. Dropt tertiū qd̄ sciēdū q̄ ar. accepit sani
tatē z egritudinē sub apliori latitudine exites q̄z ga:
qd̄ oñdī qm̄ sanitas z egritudo sūt p̄ se p̄ia. Lū igit
tur p̄ioz per se sint p̄rie rōes z quotiēs vnū p̄ioz
p̄ se dī totiēs z reliquū: apparēs i topicis si sanū erit
simplex z egruz econuerso. z si sanū multiplex z egruz
z s̄r eō. Sed egrū ē multiplex z latū sicut volūt me
dicoz plurimi z ar. s̄ et sanuz. Et h̄ est qd̄ vlr s̄o ce.
et. m. ponēs corpa q̄tuor quoz duo sūt sana et duo i
firma. Et ne videor id gratis dicere ip̄i⁹ introducā
series. Videt optime qd̄z corpi bñti exstere qd̄ bñ
qd̄ Ba. vocat sp̄ sanū et sanitatē p̄fectā suā sine
medicaminis auxilio. Et subdit. p̄p̄q̄ssimo aut. s.
huic sēper sano per paucā et vnā. s. actionē medica
minis solū. n. moderata vt ait idiget ābulatione vt
fuerit sanū. et h̄ erit corp⁹ qd̄ ga. vocat sanū multū et
sibi p̄pinquū: et ita sūt duo corpa sana deide adiūxit
corpa egra ip̄a s̄r i duo p̄tēs aiēs: Qd̄ at est longi
us ab his. s. p̄dictis sanis p̄ plures actōes medicami
nis oīz ip̄z ad sanitatē reducē. Indiget. n. vt sanetur
cursu lucta et pugna. Deide addidit q̄rtū qd̄ alteri
corpoz q̄tūcūq̄ laboratiū adhuc exister bonū. i. sa
nuz. nō. n. pōt certā sanitatem acgrere s̄z altēz aliqd̄
i. egruz permanē. q. p̄tinue. Idono tñ q̄ oīa hec sint
a gnātōe talia. Adinus at bñ ar. itelligētes aliē expō
nūt volētes per s̄m corpus: aut per s̄m et tertiū ar.
inuisse mediū i sanū et egruz existē sanitatē itelligētes
per corp⁹ p̄mū: egritudinē aut per q̄rtū. Sed isti ad
hoc forte nō legerūt ab eo i p̄dicamētis et topicis nō
intelligentes ēt eius in. 7. phy si. fundamenta. Ad
hoc ibidē sanitas est commēsuratio quedā calidoz et
fridoz p̄ cōparationē ad ea q̄ sūt isra. i. humidoz et
q̄bus componit corp⁹ adinuicē aut ad continens. i.
ad aerem nos continentem s̄z. Commentatores. h̄
n. sunt sanitatis cā. Penes vō aliquos ad continē
i. ad totum corp⁹. Apparet igit per hanc dictionem

obscure equalitatem
in equalitatem
in carmine
in dīnis carmine
in dīnis carmine

[illegible]

marasmo pprie verius sibi rō debet morbi cu3 sigat
getatus p amplius. Est t p pso alijs dignior naturis
bec. n. p ceteris factū eē denunciari cū nulla ibi sit al
teratio rōe cāe: abscessit. n. Sed adhuc in subiecto
fit pua alteratio ipso ita vt hñs ethica non picipiat eā
de distēpantia ineqli. In alijs tñ morbis lic3 alteret
subiectū non pax. vñ pbl. 7. Egritudo qdē motus
sanitas No ges. Causa tñ vtcūq3 cū fixit getata t p
prie iuncta. pueniunt aut morbo t accidēs ac ēt cā
in eo qd est pter nām fore. Bñ hmoi sigdē nosce q
egritudo facta triplr dī. aut pprie cū nullā hēat in
tus cām vt ethica. vel cōius ceu cū cā tota aīis posi
ta est subconiūcta vt in vltio febris parismo: vt apbo
ris. q̄rta t interior pmo. Tertia spēs dysenterie dicif
egritudo facta t pstructa t pprie respectu duarū p
cedentiū q magis sunt in fieri. Passio siquidē i fieri
sonat t alterari q t multiplr dicif. 5. metaphy. Vne
quidē qlitas fm quā ptingit alterari vt album aut ni
grū t talia passio pōt f3 nāz esse. sentire. n. est quod
dam pati. 4. de accidēti fo. de aīa: t filr intelligere i
illius tertio. t talis passio non est corruptiua sed po
tius salus t pfectio parietis. Dicif t passio que i nāz
agit t aliqd ab ea abiicit p̄tinue. vñ sexto topicorū:
Ois passio magis facta abiicit a sba t alterationes si
milis nociue marie tristitie t calamitates magne pas
siones dicunt Differt egdē passio vt apparet ex his
t Ba. testant a morbo eo q ipse dictus est i facto eē
passio vero semp in fieri. Adhuc passio est pter natu
ram t aliquando fm nām. morbus autem p̄t nām
solum. Distat vero t hec ab accidente cu3 passio sit
in motu oio t fm nām quandoq3. Accidēs vero nō
in motu solū sed aliquando in habitu vel forma vt cū
fixione3 recipit t p̄t naturā est oio. Mocumentuz
aut est concisio seu lesio a morbi actione causata. Mo
cumentum. n. actus synthoma est aīalis Ba. Ip̄m
aut siue lesio est vt gen9 ad passionē p̄ter nām t ad
accēs. Nā accidēs est nocumētū actionis p̄is mor
bū. 6. theorice: t tertio p̄ma. Soda est lesio in mem
bris capitis. Circa p̄dicta dubitare p̄tingit. qz dī
ctū est accēs aliqñ fore in habitu vel forma qd nō vī
dē: qz tertio de accidēti: Accidēs est exalteratio ei9
qd fm nām q dicif ppria ipsius rō marie: sed i3 mor
bus sit exalteratio hmoi non simplr sed fm qd. Est
nāq3 exalteratio in dispōnib9 eius qd fm nām ita q
morbus est in dispositione vel. q. Et q hmoi in fixio
ne qdaz consistit et hitu. Accidēs No non est i dispō
ne sed i alteratōe tñ. Propt qd dicendū q accēs
nūq3 est in hitu siue formā sed solū i alteratiōe et mo
tu vt cogit inductuz. Sed accēs id qd est accēs pōt
cum figif in dispōne vel qle fieri sicut oñdē in hac
via dolorē morbū vt monstrabit posse fieri: sed tunc
aduersari9 dicet distinctionē hāc posse adaptari etia3
passioni. Propt qd forte dicēdū p tāto dixisse q.
accēs fore in hitu vel forma qñq3 vt notef. q. medi
um in passionē oio hñtē eē in alterari et fieri: et mor
bū in facto esse et alterato: ita vt aliqd seuor accidē
tiū ei affinitē non modicum qd indicatū ex inducto
interior p̄mo. Adhuc dubitat qm ibidem morbus
nō est aliud nisi motus extra naturā Sed accidēs ēt
p̄ter naturā extat motus. vñ videt accidēs oē mor
bus fore. Dicendū sicut scribit ibidem q alteratio vt
motus est duplex. Vnus cū in pmāibile deuenit
dispositionē et talis egritudo existit. vnde dictum q

egritudo est motus: sanitas autē q̄es. ab illa. n. mo-
dica in ipsa p̄cidente transmutatōe v̄tūq̄ pōt mo-
tus dici cū p̄fusione tñ. mor. n. sigit illa modica alte-
ratio cēntialr ledens actōes. Est et alter motus qua-
dā cōmutatione in alteratōe p̄manēs totus nōdum
habituās et aliqd̄ figens q̄lis motus ē accidens ceu
dealbationi late s. septa ē triplex. Una q̄ lē qua to-
ta ē iāz in termino ad quē itat manus ēē mor? deal-
bātis que morbo assimilaf̄ eq̄li fixo. Alia cui? aliqd̄ ē
i termino. dealbās. n. fuit in ipso sed adhuc reiterat
et sit in via vt p̄fectius dealbet. et talis morbo ē siens
Reliq̄ gdem in qua nūq̄ adhuc deuenit in terminū
s; sp̄ exilit in alterari et in fieri et qd̄ accūs est talc: sic
igit̄ alius mor? ē morbus et alius accidens. Et passio
sitr̄ ē huiusmōi motus. Ipsa. n. est alteratō que circa
mām vel mor? adhuc siens. que at p̄manet alteratio
dispo seu egritudo. Accūs v̄o quod preter nām ac-
cidit animali: tertio de accūti. Propter fm̄ vero
sciendū q̄. O lipicus primo de inge. dixit dolores ēē
morbo. Itaq̄z hic erit quedā mutatio corp? a nālīb?
q̄lratibus ad extra nām deducēs. Dicebat ēē q̄nq̄z
morbo dolori accidere quē Ba. deridet ex multis.
Sed ip̄e ac. A. v̄ ad istuz̄ questuz̄ cū distinctōe p̄e-
tracta r̄ndere distinguēs dolores duplicē. s. māsiuz̄
infirū: et eius oppositū. P̄mū dicūt fore posse mor-
bū: fm̄ aut̄ mime cum in alteratōe oimoda et fieri cō-
sistat. vnde iterioz̄ prima. Ego gdem dico q̄ tūc p̄-
tes patiūtur solū q̄n nōdū hnt̄ dispoem p̄masibilez̄
quēadmodū in dolore capitis p̄pter hūiores in ven-
tre p̄tentos. Si. n. q̄s voluerit de noib? litigare pa-
ti p̄prie caput dicet cū vētri cōpatit̄: egrotare v̄o cū
se p̄ seipm̄ patiat̄. vñ i p̄rio de morbo fm̄ mōachum.
P̄ria qd̄ sp̄s morbi ē illa quā dixi necnon et dolor
cū p̄manet i corpe ex calore solis seu ignis. A. quoq̄z
p̄rio fa. P̄lerūq̄z ēē accidēs ip̄m sit egritudo quē d
modū dolor capitis q̄ ex febre accidit cū q̄nq̄z figitur
et rādū sit māsiuz̄ donec fiat egritudo cū febris re-
cesserit et p̄māserit dolor tūc. n. relinqt nām se q̄le et
vmbre ac nām induit. q̄. s̄biecti ac p̄ se stātis. Pro-
pter qd̄ tertū sciendū q̄ idē diuerfimode pōt ēē mor-
bus et dolor sicut idē pōt ēē passio et synthoma ratōe
drūti. vnde tertio de accūti. Eōtingit q̄nq̄z idē et pas-
sionē noiari et synthoma significatis alterutris exūti
bus eis fm̄ aliā et aliā rōem. Dolor nāq̄z pōt duplr̄
accipi formāl̄ v̄z inquantū dolor et mālr̄ id qd̄ ē dolor
P̄rimo gdem mō dolor nullo mō pōt ēē morbus cū
sit in alteratōe oimoda: et nūq̄z aliquā adeptus p̄ma-
nentia fuerit seu stabilitatem. vñ q̄rto de accūti. Do-
lor nō sit postq̄z icisam aut scissuz̄: s; donec in ip̄a pas-
sione sūt incisiones et scissure. Quis aut̄ morbo? dicat̄
ēē p̄ter nām motus: hic tñ stabilitatē seu p̄manētiā
ē adeptus. Scdo aut̄ mō dolor pōt morbus ēē cum
p̄manētiā quandā possit acgrere et nō in oimoda exi-
stat alteratōe et p̄prie cū eius absoluat̄. q̄. s̄biectū
ip̄e quoq̄z figatur in pte. tūc. n. morbus reddit̄ cuz̄
opatōes per se ledat. Quinmōi gdem declaratō ex-
istit. q̄z dolor primitus acceptus ē qdā passio et passi-
bilis q̄litas p̄ter nām tñ. In his at̄ p̄prie ac imediate
ē motus. s. alteratio: d̄ia oñsum p̄ori. Mā in hac sp̄e
q̄lrat̄is locant̄ p̄me q̄lrat̄es et tertie q̄ oio in alteratō-
ne et vicissitudinali p̄manēt transmutatōe. Et iō do-
lor p̄prie ex eis cātus nūq̄z poterit rōnem morbi q̄
quādā p̄manētiā dicit̄ h̄re. Dolor aut̄ susceptus mō

altero cū fixationē quādā et p̄manētiā suscepit nō i ter-
tia s; poti? in p̄ria locat̄ sp̄e q̄lrat̄is in q̄ non ē motus
nisi per accidēs: sicut neq̄z in aliis nisi p̄pter motū p̄-
existentē in passione et q̄lrat̄e passibili. Et iō cū mor-
bus et cā dicat̄ p̄manētiā quādā et fixationē s; fm̄ ma-
gis et minus eo q̄ qdā. coz̄ ē hitus: aliō v̄o dispo i
p̄mo eas locauit arif. q̄lrat̄is mō. Cū igit̄ dolor talē
adeptus fuerit stabilitatē et imutatōem nō ē incōue-
niēs ip̄m posse fieri morbo. Et hāc gdem subtilioz̄
sniam s; nō exp̄sserit: olsecit tñ Ba. Dolo itaq̄z q̄ i
morbo nō sit aliq̄ motiua p̄prie saltē rōe cāe alteratio
s; est q̄p̄lm̄ iā terminata i dolore aut̄ mime nisi cum
figat̄ in mēbro. Et iō q̄n igit̄ cū magna ps alteratio
nis tollat̄ sentit̄ tamē nō tñ cū iā derelinq̄ns p̄ōnez
malā diuersā eq̄li accedat p̄oi p̄oc at̄ ēē pōt exēplo
manuduci sensibiliōri velut cū q̄s imaginē calidita-
tē corpi occurriss̄: ad cui? subtractōez̄ mor. q̄. remo-
uet̄ corpi calefieri cū nōdū imp̄sserit s; totū adhuc
cōstet in alteratōe et fieri qd̄ dolori p̄portionat̄ put
aliud ē a morbo ip̄m p̄ns tāq̄z corpi vmbra: s; et itel-
ligere caliditatē corpi iāz fore imp̄ssaz̄ ita vt et recedē-
te calefaciente remaneat caliditas i corpe vt i calefa-
ciētib? ethicā et ephimerā p̄ducētib? q̄b? qd̄ cel-
santibus adhuc remanet caliditas in pte vt oñdit ca-
lor et frigus positus i tertia et p̄ria sp̄e q̄lrat̄is. Sed
huic filis reddit̄ dolor q̄ eius mora et maxie suo susce-
ptiuo et iherēte semoto morbo? efficiat̄. Et hic qd̄ do-
lor erit ex subita causatus alteratōe magis: qui. n. p̄-
uenit ex continuitatis solōne mime pōt figi et mansi-
uus reddi cū ea in alteratōe consistat p̄ampli?. Mo-
tandū tamē subtilr̄ cōsiderādo q̄ p̄eris dolor et q̄ cō-
sequēter māsiuz̄ redditus nō est vnus cū s̄biectum
sit aliud et aliud i quo figit̄ et tps fixationis ip̄s sicut ca-
liditas ignis ex ipso iserrū imp̄ssa. hec. n. a p̄ori gene-
rata vel ceu nō est idē oisariā dealbatio et terminus
ip̄s cū alteratio p̄cedēs terminet̄ et vt id ampli? itel-
ligat̄: d̄ia cōsideret̄. iō. Propter q̄rtū v̄o ad p̄-
mū dicendū q̄ dolor inq̄stuz̄ ostendit egritudinē nū-
q̄z posset ēē morbus cū in alteratōe consistat oimo-
da s; morbo? efficiat̄ q̄z getat̄ aliquat̄ illa. Ad aliud ēē
appz̄ q̄z dolor inquantū ē accidēs formāl̄ ē actio lesa
inquantū v̄o nām induit morbi efficiat̄ vt ip̄e ledens
sit actōem. Ad aliud filr̄ dōm v̄isuz̄ est. n. quō dolor
sit alteratio et quō non. Ad aliud dōm q̄ quātū est q̄
ex opposito diuiditur vñ nō pōt reliquū fieri. Id
aut̄ tamē q̄ vñ est s̄biecto pōt fieri diuersa fm̄ di-
stantes realitatis ēē rōnes. Scdm. n. q̄ dolor extat
in alteratione aut in getatōe sere quadam et p̄manen-
tia efficiatur alius et alius. Ad confirmatōem dicēduz̄
q̄ illi ponebat̄ fortassis idem fore morbo et accidens
fm̄ idē non disp̄tientes oio. Aut febris quēcūq̄z rō-
nem h̄z magis morbi q̄z accidētis. de quo q̄rti cā. ex-
ordio intende. Ad aliud ēē apparet dolor. n. put
ē accidens non ledit actōes cū sit actio lesa verum p̄-
ut morbus per seipm̄. Et q̄z p̄p̄ia rō doloris est vt
sit accidens et non morbus iō sub ratione accidentis
et non morbi cōiter assignat̄. Ad aliud dicendū q̄ si
dolor ēē oio infirū habituatus iam sere oē rōnem
doloris amitteret: non tamē cū isigi d̄r sibi illud oio
aduenit s; tamē quo ad qd̄ insigat̄ nihilominus in al-
teratione p̄manet quādā non tamē simili p̄iori: et iō
non tantā h̄z in sensu lesionem inferre cum in malam
complexionem accedat equalem.

Dius occasione subsequenter q̄siti dubitat:
 An stupor sit dispō vel accēs puta dolor vī
 nāq; dispōnē fore: interior fo. vñ Scrapio:
 Vincēs in hac egritudine humor est frigidus & ter-
 tio. fa: Stupor ē morb⁹ officialis: qđ ga. p̄tra archi-
 genē conat̄ mōstrare i p̄tactis ingens q̄ sicut se h̄z vl-
 cus & ap̄a ita dolor: & torpor. sed ap̄a nō ē vlceris d̄ia
 v̄z morbus ē alius ceu vlcus & carnis depditio in
 tegni libro. 3. Quare neq; doloris torpor erit cā cūz
 sit friditas qđā magna verū res qđaz ab ipso altera.
 Rursus qđ curat dolorē nō ē dolor. Idē. n. nō per-
 mit se ip̄z. s; stupor dolorē curat vñ aphorif. 5. Stu-
 por mediocris dolorē minuit. Adhuc morb⁹ pōt cā
 ri a cā p̄mitina. sed stupor cā a friditate vehementi
 vt appet̄ i iter agentib⁹ tpe frigoris itensissimi. Rur-
 sus catur stupor ex cōstructōe ac ex tactu torpiginis
 adhuc viuētis & siliis q̄ opilationē vident̄ cāre. am-
 plius si stupor eēt dolor cōtinue dolerēt stupida. sed
 non dolēt s; sentiāt passionē nisi cū moueant̄. & oc-
 clud̄ igit̄ ex his ga. q̄ stupor sit morbus & nō accidens
 seu dolor. q̄ aut̄ sit accidēs scribit̄ q̄rto de accidenti
 puta p̄p̄iū sensus tactus: & q̄nto eiusdē ac ē i de ty-
 po. vñ haly. Epilepsia sp̄asmus stupor tremor: & sal-
 tus est accidēs seq̄nēs egritudinē q̄re stuporē vnam
 potuit speciē doloris p̄monē fa. Et: Interior fo.
 In dentib⁹ & gingiuis sit passio qđā quā vocam⁹ stu-
 porē: s; passio ē accidēs tertio d̄ accidenti. Dalin: q̄r-
 to eiusdē. Torpor p̄ponit̄ ex difficili sensibilitate ac
 mobilitate. he at̄ sūt accidentia Itidē. frida discrasia
 oī vī torpōs facere aiales actus. S; ip̄a posita est
 p̄p̄i⁹ a ga. dispō ab ea vñ consequit̄ accidēs. Torpor
 igit̄ erit accidēs & nō morbus. Propter p̄mū qđez
 sciendū q̄ torpor stupor obdormitatio siue cōgelatio
 est q̄litas praua ex penuria delationis spiritū sensi-
 bilū in corp⁹ cāta: Dicit̄ aut̄ qualitas praua: q̄ cōis
 est oī rei p̄ter naturā nondūz. n. oīsum est vtrū sit
 morbus aut accēs. Dicit̄ & penuria q̄ q̄n spūs suffi-
 cient̄ irradiat corp⁹ sensitū sanitas extat. & cū aut̄ p̄-
 bibet̄ oīo isensibilitas causat̄: q̄n vero medio iterue-
 nerit mō stupor efficit̄. Dictū est aut̄ sensibiliū spūs
 eo q̄ stupor machinat̄ p̄tra sensū & tremor i motū p̄-
 prius orando. Lesio aut̄ in vtroq; vna in p̄lysim p̄-
 ducit. Improprie vñ stupor p̄cidit cū tremore ma-
 rie q̄n fuerit imēsus Et id̄ dictū est p̄poni ex difficili
 sensibilitate ac mobilitate: q̄re tertio fa: Stupor est
 morbus officialis faciēs euenire i sensu tactuali: no-
 cumentū. s. aut destructionē aut diminutionem cūz
 tremore si ē debīl aut cū mollificatione si est p̄firma-
 tus q̄m nō solū vtus sensibilis p̄hibet̄ a penetratio-
 ne v̄z & motiua. Dicit̄ vñ q̄nq; stupor admiratio
 ceu q̄n plus afficit animā cū ip̄i⁹ sit quedā passio iux-
 ta illud: p̄p̄a stupor mūdi. Mō raro aut̄ corp⁹ per
 amplius. & h̄ aut̄ s; totū cū lesio fuerit in cerebro &
 marie i p̄te anteriori. aut s̄m plures p̄tes puta q̄n ad-
 erit i nucha. vel s̄m aliquā p̄tēz sicut cū fuerit i ali-
 quo nerno ceu dentibus attribuit̄ ex comestione aci-
 dorū & p̄toricorū. Differt aut̄ iter stuporē cōem & epi-
 lepsiā: apopleziā & cathelsenim. q̄ ille sit i p̄te anteri-
 ori cerebri ex s; iditate vel ca. & humiditate: iacetq; p̄-
 tates oculis clausis & subet̄ ip̄ortat̄ vñ. Apoplexia
 & epilepsia plus accidunt in medio cerebri ex humore
 marie frido & humido. Cathelsenis qđ ex friditate
 vel siccitate p̄mixta cū oculis iacēdo aptis. vñ Ba.

fa aphorif. tertio cōmēto: Si vñ siccitati p̄mixta fri-
 giditas fuerit cathelsenim. i. cōgelationē facit. q̄litatef
 n. ipsius dilatari & claudi palpebras p̄hibent: quar-
 to interior. & s; at̄ stupor cā multiplex. Interdum
 nāq; inducit̄ a frigiditate p̄stringente ac semī morti-
 ficante sensus vtutē: aut a calido spiritū resoluente
 iuxta illud aphorif. 5. Validū nocēs frequent̄ vtenti-
 bus mentis stuporē iducit: seu a siccitate acbu. sup-
 fluis: vel a repletionē humoralis siue v̄erosa aut a v̄-
 tute aliq̄ occultat̄ vt torp̄igine & vñ veneno calido vel
 vñ. aut ligatura strictiori. Quid aut̄ sit dispō morbus
 accidēs & dolor vñ prius: d̄ia. 72. & 73. Adodi at̄
 dolor scribunt̄ q̄z plures interior & primo fis: puta
 stupefactiū s̄m Archigenē & plurimos pulsatiū
 grauatiū pungitiū extēsiū cōpressiū cōquas-
 satiū p̄foratiū mordicatiū actualis contritiū
 infirmiū sp̄otaneū pruritiū seu scalpōsus aspa-
 tiū lassatiū. Quorū cāe ac saba ibidē ostendit̄.

Propter s̄m qđem sciendū i p̄m appere iā arguit̄
 quidq; de ipso tenēdū tertio & q̄rto aperiet̄ dicēdorū

Propter tertium vñ sciendū q̄ stupor pōt duplici-
 accipi: aut p̄ opilationē pororū attenuatoria vel coar-
 ratoria i neruo accidente spūs sensibilis delatiuo vel
 eorū largitate sicq; stupor ē morbus officialis cū acci-
 dat i poro sub plasmate locato: qđ. A. fortasse p̄ce-
 pit dicēs cū fore morbū officialē. aut q̄ i eo p̄cidit p̄-
 p̄ter tremorē p̄tis figuratio praua s̄m Ba. & a. epi-
 lario nāq; ac largitas siue figuratio praua est morb⁹
 sed talis ē stupor. Causaz nāq; ipsius p̄les inducūt
 opilationē: nonnulli vñ dilatationē vt que p̄nēt ca-
 liditati: aut prauitatē vt tactū figure. Adodi igit̄ ē
 officialis. s; p̄dictum est superi⁹ p̄ Ba. q̄ stupor est
 friditas quedā magna. Dicendū q̄ friditas duplici-
 pōt illa p̄siderari: aut̄ se. put̄ ip̄ressa ē in p̄te inde le-
 dens sensibili opationes & sic ē morb⁹ cōsimilis: vel
 s̄m q̄ opilationē cāt i mēbro cui occurrit vt tactū est
 & ita est morb⁹ officialis ceu scribit̄ iterior tertio q̄
 hu. grossi abundātes q̄nq; qđ vt organice p̄ticule
 nocēt. interdū vñ vt p̄simili. nā s̄m obstructōes po-
 rorū vt organice s̄m alteratōes crasis p̄simili. Si at̄
 p̄sideret̄ stupor. put̄ ē difficilis quedā sensibilitas ex
 cāis vel morbis p̄tactis coangustātib⁹ aut dilantib⁹
 bus cāta sic est accidēs cū sequat̄ eos vt vmbra cor-
 pus. Et verius ē dicere ac p̄p̄i⁹ q̄ sit accēs q̄ mor-
 bus: qđ oīdit̄ modus ip̄i⁹ essendi q̄ est fieri & trans-
 mutari. & cū. n. lib̄ p̄trāsiuit spūs aialis i corp⁹ est sa-
 nitas eo q̄ est in facto quodā esse & p̄tinuato. & cū vñ
 nullo pagrat modo eadē rōe est egritudo Sed cū est
 i medio istorū i alterari existit̄ & p̄mutari & tūc torpor
 efficit̄ quod mēbri ostendit̄ cōpressio. & s; igit̄ accēs
 quod qđā dolor modicus cum eo q̄ aut fiat in mem-
 bris de se pauci sensus vt dentibus d̄ia. 42. vel quia
 spiritus sensitū impedit̄ liberius transire. Sic igit̄
 tur consentio cum Archigene magis & aliis non pau-
 cis q̄ torpor sit accidens varius. Et quis ē dolor q̄
 dispositio impropria. dicta. Propter quidez q̄r-
 tum quid dicendū apparet. p̄cedunt. n. suis q̄ ip̄i⁹
 audita curricula. q̄ tū grā didascalie plenioris vo-
 let rōnib⁹ forte dicere Ba. Ad primū q̄ppe rīdens
 interimat q̄ppe similitudinē quā inducit simpliciter
 absq; probatione cui⁹ iam visa est interemptio. neq;
 cōcedet stuporē frigiditatē quādam esse magnā vt
 rum potius accidens illius vt apparet de accidenti &

interioribus non patet. Ad aliud dicendum quod dolor et torpor potest curare dolorem et torporem differenter tam in utroque: dicitur. 153. Idem potest et seipsum per accidens perimere. Ad aliud dicendum quod illa cum imediate inducit pravam dispositionem in parte a qua demum causatur stupor ut visus. Ad aliud apparet si quis concedat sum est improprie stupore predicta opilationem fore. Ad aliud dicendum quod quando stupor intenditur etiam sine motu aliquis percipit dolor cum quadam formicatione mordicativa. Et uniuersaliter Ba. loquitur ut victoria capitis obtinere comprehendens quod omne. Ad ea vero que alterius partis dicendum magis ipsa concessa. Sed tamen ad finem dicendum quod passio sumitur aliquando proprie, puta est in fieri et transmutari naturaliter aut preter naturam. Interdum vero improprie pro morbo ut in proposito: differentia. 73. alia quidem iuste plus stuporem conuincunt fore accidens.

Differentia. 74.

Modo non sit morbus quod compositionis ostenditur quod morbus est qui actiones essentialiter ledit. per compositionem autem non sunt actus cum per preterfectionem consistant cuius compositio est natura: sed inuicem consistunt: dicitur. 93. Idem. Omnis morbus putatur compositionis videtur esse rationis cum ea ab ipsa dependere ut effectus a causa: cum completio sit factorum membrorum: dicitur. 17. Amplius si esset morbus in compositione cum diuidatur in plasma quantitatem numerum et positionem siue situm iam morbus non esset in genere qualitatis. neque posset curari saltem existens in numero et quantitate cum eis nihil sit contrarium. Plasma namque diuiditur in formam porum seu viam receptaculum vel concavitatem et superficiem. In forma autem saltem essentiali non reperitur diuersitas neque in superficie cum quantitatis modus extet numerus et quantitas seu magnitudo sunt quantitates et situs sunt aliud a qualitate generis existit. Adhuc videtur hic morbus in morbo superficie contineri cum sit asperitatis et lenitatis que positionem in predicamentis notant importare. Rursus positio est speciei quantitatis: morbus autem non sed qualitatis. Non igitur in compositione est morbus: cuius oppositum sentit medicus. Saltem in tegni genera lapsus sunt ea demum his que virtutem perfectiunt quod et ipsius ostendit destructio. Propter quod et morbus eis aliquis erit. Propter primum quidem sciendum quod quid sit morbus quodque compositio: dicitur ostendit. 72. Sciendum autem quod morbus compositionis seu coequalitatis fore alium a morbo composito corporis. Compositio namque dicitur in natura factus membrorum officialibus ascripta. Est autem compositio cum plura concurrunt in unum. et hic quoque multiplex. aut quod in eo tria morborum componuntur genera rationis. scilicet compositio et nature compositio ut apud primo facit. 5. vel quod plures morbi componuntur adinuicem diuersi erantes secundum formam aggregationem quodam ut aceruus lapidum unum construens morbum de morbo primo: ut in huiusmodi appetitus appetit et dicitur se. Propter finem vero sciendum quod quidam compositus motus aliquis tactus a virtute recessere putantes tamen in compositione fieri morbos propter ipsos primordium supra compositione dicitur. 63. Quidam et estimauerunt solum febrem maiorem egritudinem fore: aphorism. 5a. Alii autem ut videbitur positionem solum fore morbum. sed quod de hoc appetit. 3. Propter ipsum quod sciendum quod morbus in compositione reperitur. Nam mor-

bus est dispositio vel habitus actionum actualiter destructiva talis autem quod in positione. Si. n. operatio perfici dicitur non solum regitur positione sicut aie istum principium: verum et compositio per quam actus producit in esse compositum perfectum in virtute periculi per se: dicitur. 63. Notandum tamen quod si morbus ois sit qualitas ut dispositio vel habitus: dicitur. 72. quodam tamen in aliis fundantur generibus: sicut relatio aliis predicamentis in se. Ad morbum namque plasmatis qualitas est et ipsa fundat. forma. n. et circa aliquid persistens figura quod genus est que litatis. morbus autem superficie demum importat cum sit lenitatis et asperitatis que sunt qualia quodam circa positionem existentia. Ex eo namque quod partes sic sunt dispositae seu vne alterius eminentes vel eque in planum iacentes talis in sensus relinquit dispositio. Ad morbum vero numeri et quantitatis ut continue ac positionis est qualitas in quantitate vel positione fundata. ut tertio colligitur. In officialibus membrorum est morbus in qualitate et et in quantitate. Et subdit quod et in positione ac colligantia. Numerus. n. quantitas seu positio non est morbus sed mala qualitas in eis fundata sicut lapis aut vermis morbi non extant sed malitia dispositionis vel habitus ipsorum essentialiter lesiva. Ut id vero amplius elucescat sciendum quod virtutes primarum qualitarum elariunt in quibus ipsorum odor saluatur formam: dicitur. 16. constructur mixtum cui proprius idem ratio rationis existit. Qualitatem autem idem informem virtute regulante informatiua de articulat qualitate quantitate ac positione apertius ita ut in ipso resultat qualitas sanitas exilis: aut egritudo quod in pluribus predicamentis reperitur. Ipsa namque in prima est ut tactum primitus specie qualitatis dispositione vel habitu. Et sequenter sulcitur in quarta que in forma et circa aliquid exilis figura: rectitudo curuitas et que talium qualis in membrum est marie cum aliis rectitudo torti et tortura recti rotunditas quadrati ac quadratura rotundi. Et is morbus fore dicitur in plasmate seu creatura secundum quod inde actus realiter leditur. Reperitur et huiusmodi qualitas in quantitate continua puta in magnitudine et puritate puta his ut tactum essentialiter leditur actus. Aut et taliter id discretum puta numero ut fundat in situ seu positione: quo nempe coiter a medico suscepto in locum siue ubi et societate vel colligantia seu predicamentum bitus sequestrat. Sic igitur magis in quodque predicamentis puta quantitate qualitate per se ac demum ubi et bitu reperitur morbus et in positione ut et appetit duplici. In bitu autem proprie non est morbus nisi forte si quod importat prioritatem et posterioritatem sicut in egritudine appetit principali ac compassiua. In forma quod non locatur cum sit accidens et quod non est sic accidens nulli. dicitur. 13. In ad aliquid si non existit cum simpliciter re sua dicat absque respectu nisi fortassis per eo quod dispositio non bitus in quod locat est ad aliquid. neque in passione suscepta eadem vere: dicitur. 73. Aut actus distinguitur cum. n. in sit morbo in enim actio est ledens seu actus ibidem actio lesa: quod igitur appetit non nisi quatuor tandem modis prout primum de articulatōes variari ob hoc tamen quatuor morbos in compositione siue coequalitate posuere velut quatuor sunt in compositione solutione solum antiquus positi: dicitur. 19. et de sanitate similiter audiendum suo modo. Et. Mosce positionem sumi multipliciter. Vne quodam puta est dicitur quantitates continue Nam quantitas alia constat ex partibus bitibus positionem: altera vero mime. hec quidem discreta. prima vero continua Continue quodam partes sunt positionem: non autem discrete in predicamentis. que siquidem positio est partium ad aliquem communem terminum ordinatio. Accipiunt

et positio prout est unū de ceteris generū rerum, ens quidam partium finis et generationis ordinatio. et hic modus et nō prius amplius cōuenit cū positione quā sentit medicus fore naturam quartam cōpositionis seu coequalitatis saltē, put sitū siue locum importat. Dicit enim locū et societate vel cōitate seu colligantiam primo de morbo fin quē modus tertio colligit ea dicit predicamentū habitus ingredi. Apud tamē medicum considerationē non adeo ex gressu perspicacē sufficit hos duos modos in positione locare cū utrobique quidam situs attendat partium et ordo quis inter ipsas cōpulationis introducat: Sic igit in cōpositione firmatur morbus dispositio existens seu habitus qui in tribus locis generibus qualitate quantitate et dispositione Auer. a. t. visus semp alius eminare cōcludit tria genera egritudinū intrare quicquid predicamenta puta quantitatis qualitatis in quantitate: ac positionē in qualitate quantitate discreta et continua ubi et habere. et postea innentis huiusmodi res in quādo hoc est in prioritate et posterioritate. Sed ordinatō mēbroz officiali et prioritatem et posterioritatem plus ponendā fore in sex predicamentis sequētibz. Propter quartū quidē dicitur ad primū quod principalit nō fiat opatōes p. cōpōnes sed magis inuamentū inde suscipiāt. s. non tamen sic in eaz cōtingit destructione. possunt. n. lesioe maior facta in cōpositione corrupti: p. mo de morbo: cū ad cōstitutionē alicuius plura regant quā ad destructionē. Ad aliud dicendū p. hoc apparere ac etiam p. 63. dicitur. Ad aliud dicendū quod morbus cōpositionalis est qualitas licet fundet aliquā ut ostensum in aliis predicamentis et curari inde potest cū vere in qualitate reperiat diuersitas. Adhuc neqz medicus contrariū angustū accipere tentat et verū cum dicit omnem curationem suo p. fici p. trario dicit. 153. Similiter apparet quod morbus in positione fundat. Quid autē ad aliud dicendū iam apparet. Sed hic videt diuersitas et predicamentis et sex p. ncipiis cōsurgere. In predicamentis. n. dictū: durū et molle asperū lene et filia aliena putari et diuisione que circa qualitatē. quādā. n. positionē videt quodāmodo partium utraqz monstrare. ex sex p. ncipiis vero inductū est nō esse ponēs sed qualia circa situm essentia. dicendum quod sunt aliquantulū media in utroque predicamento existentia quod utriusque denotant sermones diligenter examinati. Men. n. positū est primo simpliciter ponēs esse sed dictum putari ac quēdam videt quodāmodo et monstrare. Similiter non scriptū fore quod absolute sint qualitates sed qualia et circa sitū existentia. fm. n. quod aliquā passionē inferunt in sensu qua dicimur quales dici possunt qualia. put. No partes rei superficiales sic aut aliter situant positio: nes habent importare. non. n. incōueniens est unū quod f. diuersas rōnes in variis cathégorijs numerare Boetius in predicamentis. Pater. n. et substantiaz importat ac relationē. unde in predicamentis videt sumi. positio cōiter p. quacūque situatione partium et figuratione: ita quod asperū et lene p. ter diuersam partium situationē aliquantulū positionē importent: quod medicis videt sentire locantes sub plasmate seu membrorum figuratione vel fo. ma morbum in superficie ut leui vel aspera sumēdo etiā ipsam put quale quid extat naturale non aut quā mathematicū. In sex quoque p. ncipiis sumi angustius positio prout situs partium et ordo differens existit et apparens valde ut sessio mō

strat et statio. Et ideo rarū et densum asperū et lene nō videt positionē sic importare. At quod positio iuxta sex p. ncipia sensibilior existit ideo medici huiusmodi ea imitādo morbū in positione ordinant: differunt tamen ab illis quia huius positionē dicunt esse situationē partium in toto naturale et stabilem magis. Illi vero nō solū naturalem verum et acquisitā et celeriter mutabilez.

Et r. p. p. ter quoddā i. preargutis insertū dubitare contingit circa numerū morborum complexionabiliū. nō. n. videt. 16. eē ut positū fore de cā et a. Johannis cū. A. Quoniam quatuor simplices non apparet esse in quibus tū peccet simplex qualitas cum o. ipsam intendi saltem ad tertium perueniens gradum si actus ledere debz. Et tenim p. manet sana cū excessu etiā gradus secundi: dicit. 138. Ea vero sic intensa morbi sibi reliquā consociabit qualitatem et ita morbus consurgit cōpositus. Et firmat quia huiusmodi qualitates simplices non p. manet diu quod sibi associant alias sub latitudine sanitatis etiā entel dicit. 19. caliditas. n. maior quā dicit reddit corpus sicci⁹ quod oportet prima primi ca. de complexionibus. Adhuc nō ut morbus in qualitate simplici possibilis cū materia cum humore omnis duplici participet qualitate qui etiā non numerat tertio p. ma: in prauis cerebri cōplexionibus. Et: Neqz morbus cōpositus ex duabus qualitatibus absqz hu. vitio. pp. n. earū in adinuicem vigoratione humorem sibi consociat. unde. 6. theo. Cōpositus morbus mā vacuus nō erit. Solum igit quatuor relinquunt cōpositi rōne videlicet qualitatis et materie ut sanguineus cholericus et c. Videt etiam quod sint plures quā. 16. puta calidus frigidus siccus et hu. unde secundo de cā: multotiens huius dispositiones existunt quod putat esse impossibile ut calidus simul et frigidus eo quod fm. nāz unū et idem perfici corpus et similiter humidus simul sed cum hoc sit et decent anomala nominat discrasia: quod febres ostendunt empirice: dicit. 92. Sed oppositum scribunt medici: pp. primum quidem sciendum ipm fore sufficientē notum ex quā plurimis. Propter vero secundum sciendū quod Democritus et Epicurus Empedocles et Asclepiades ponētes principia mālita impassibilia et inalterabilia ut atomos et quatuor elementa famosa nullum posuere morbum in pōne seu in nā consimili inq̄tum talis cum ipse in alteratione utcūqz consistat et inde nascat sed tū in compositione puta pororum dilatatione et angustia congregatione vel disgregatione eoz. quia tamen consimilibus partium et inest compositio ut sic in eis morbum posuere in cōpositis seu primo de morbo contra quos iuit Ar. p. multa et Ba. eoz fm. potissime. Propter tertium quidē sciendū quod. 16. sunt morbi pōnales cōiores et notiores: quoniam exquisitiori eoz distinctione p. missa in. 32. consurgūt p. mo apparet p. ma: fm. quod materia penetrat in membrum vel madescit foris permanens tū et fm. quod penetrās est apāns vel minime Multotiens tamen occurrentes et apertiores sunt quatuor cōpositi in se et cū humore: quod ostendit quod p. mo secundo ac tertio modo sic aut aliter contingit essentialiter consimiliū actionē ledi. hoc. n. de ratione morbi existit. Mosce quoque quod cōmixtio seu compositio est duplex ut dicit innotuit. 16. Una quidē vera cū miscibilia in unū quid tertium p. fecte cōcurrūt. Altera sensibilis apparens quando iuxta se tū miscibilia

locant absq; eo q; vnu resultet vere. Quāq; dem vo
cat Isaac in vrinis fm vicinīatē q̄lis est sanguinis &
mīe: phlatis & colere. Opponit. n. in q̄litate oīo
& in substantijs nō par. San. No cū phlate & colera
& mīa cū colera & phlate mītoez fm cū reddūt pri-
mā: cū nō sibi opponāt oīfariā. Serdecī at morboz
pōnaliū famosior padigmata subdāt. morboz figdez
calidus simplex fm Daly. & Joānitū febris ē ethi-
ca: vel meli⁹ mala pō cala igne vel aere calidiori cāta
cū humore vt febris putrida. s; rigid⁹ simplex ceu al-
go: & spasm⁹ cātus inde: & meli⁹ ei⁹ cā puta frīas in-
tenſa q̄n spasmus ē accūs aut egritudo nō p̄llis ve-
rū officialis. s; rigidus No cū bu. sicut palyſis epile-
psia & apoplexia. Sicc⁹ sine humore vt spasm⁹ inani-
tōis & sīlīr tabes sicca vt senectus de marasmo cum
mā sicut cācer & elephātia Humid⁹ qdē simplex ceu
fm vuln⁹ ac vacuū & fetidissimū cū tabiditate sicut i
flata bydropicoz caro & squalore vacuo torpens et
hūiditas corpīs ei⁹ q̄ caro tūda. Ista qdē ē bydropi-
sis hypofarca i que ē iā illud hūidū adherēs definēs
a nā hūoris primī velut in ethica. Ad si dicat bydro-
pis esse egritudinē mālem dīa. iij. & i. 14. dōz q; aut
vere id dī de asclite. vel mā sumit cōiter ad primam
vt q̄tuor humores & sam ceu humiditates. Quidaz
No h audiūt corpus bydropici erantū aq; s; tunc vī
egritudo cōposita frida & humida cū humore qdem
vt bydropisis. S; q; vere aiadnertēri morboz q dēla-
ratur iſ ex q̄litate simplici fore cū humore magis ē du-
plici affectus q̄litate. Sic. n. oīs hūor disponitur qd
appet q; febrī putride palyſi & talib⁹ dictis ab eis du-
plex extat q̄litas. Melius igit dōm q; humore singu-
lari ente id nō pōt oīdi s; cū adinuicē itelligit cōposi-
ti ceu cū sanguis & colera cōmīscēt pō sup extendit
prāna cala cū vterq; humoz sit calidus tpmētuz in
passiuis fere resultās ita vt caliditas sit excedēs tali
i humore sūme. s; ridus No constituit q̄n mīa pūm-
gitur & phla. Sicc⁹ qdem q̄n cūz colera mīa: vtraq;
enī sicca & rōne p̄ietatis p̄panī in actiuis. humid⁹
at q̄n sanguis phlati p̄mīscēt. nūc No subdant exē-
pla cū due q̄litates simplices sociant. I; dicat haliab.
hmōi morbos nō fieri. p̄posit⁹ qdem morboz mā va-
cuis nō erit. Tunc figdem calid⁹ & sicc⁹ erit ethica &
tabel cū caliditas itenſiori ea que i tertiana sibi p̄soci-
et siccatē verius q̄ morbus calidus solum vt scri-
būt. Sicc⁹ aut & frid⁹ ceu q dicit inanitōis spasm⁹ si-
ne cert⁹ ei⁹ cā. verius figdem q̄ scribere ipm simpli-
cē & ethica senij: calidā No & hu. egritudinē ac frigi-
dā & hu. sine mā difficile ē imaginari: collz. 3. Dico
tū q; duplīr pōt p̄surgei: a cā primitina sicut a balneo
calido & hu. vel ab itra ceu cū q; sanguineus fuerit
minut⁹ valde: caliditas tū & hūiditas nō sepanī a p-
tibus. s; rigidus & humid⁹ sīlīr duplex vī ab aere aut
aqua & talibus: aut cū bydropicus phlegmatic⁹ itel-
ligat euacuat⁹ ab aq; Exēpla quoq; cū due qualita-
tes humores afficiūt in febrīb⁹ mālib⁹ & apatib⁹ appa-
rent apte. Propter qdē q̄rtū ad primū dōz q; f; p-
cedentes Ba. neq; morbos simplices vna q̄litate
peccantes sine mā posuere: neq; ē complexione hu-
ius dīa. i. 9. sed pōt dici q; icipiūt & mor quasi aliam
sibi cōsociāt q̄litate: q; qualitas dīante altera opposi-
tōe nō dīatur remanente late ē cāli vt in discrasijs
bis nālibus adhuc. S; p tanto dicit simplex q̄litas
q; fa que acgrit nō coeq̄t priorī p̄felli. Et q; non sic

apparet aut raro p̄tingūt hmōi morbi. vñ de morbo
p̄mo que in q̄litate ipsaz sola discrasia egritudies ra-
ri⁹ cōsistunt & difficile itelligibiles: nisi magna q̄nq;
p̄ricule ad qd p̄ter nām euerſio fiat. Ad aliud iā ap-
puit qd dōm q; datus ē mod⁹ q̄liter p̄nt bu. cōponi
No. n. his singularib⁹ entib⁹ cōsurgūt p̄dicti morbi
vñ baly. & Joānitij nō sūt padigmata sufficiētia & fi.
A. nō hos exponat p̄ia tertij: ipsos tū subaudit sub-
dēs alicubi ipsos. Ad aliud dicēdū q; ille q̄litates cō-
iūcte & si sint efficaces hnt tū subiectū mēbz in quod
agūt pmanētes: neq; aliqd hūidi adducūt nisi forte
qd indigōis p accūs. Ad id ē baly. appuit qd dōm
cū data sint illoz padigmata morboz puenientiora
vt appz de morbis hui⁹ tertio p̄ia. Ad aliqd qd dōm
appuit: qm compō morboz. i. 6. est p̄ia fm verā ma-
gis cōmixtōem: hōz aut duoz quos supaddidit ga.
ē iuxta vicinīatē quādā cōpōne sensibili: ceu cū q; s;
color de longe aspect⁹ attendit appz simplex de p̄pe
aut vī cōpositus vt oīdit illuſio visionis cū p̄p̄sides
& taliū cōcaua in parietib⁹ apparent pictura: qd co-
loz suppōne contingit Alex. in p̄ble. Inter albū. n.
& albū deducūt fuscū itavt albus se magis rep̄ntat
vndiq; visu appeat supeminere. fuscū aut debilius
p̄phensuz vī subsidere. Similiter quoq; sc̄sus tact⁹
decipitur vteūq; circa caliditatez & frītatem idicans
eas in vna idiuisibili fore pte cum sit diuisibilis veri-
us & fantastica tactu: dīa. 92. Dīa. 75.

Mod non sit q; morbus cōis oīdit. q; cōis
morbus ē solutio cōtinuitatis: morboz No est
qdam compō vel constructio p̄ter naturā
a qua nocet actus primū illi opposita. amp. eoz q; p
se ex opposito diuidūt qd vni iest nō pōt alteri iest
se cū vna spēs opposita nō ducat reliquā ad eē. s; ma-
la cōplexio et compō prāua ex opposiō diuidūt. n.
itaq; eis inerit aliquod cōe vt morboz positus indiffe-
rēter cōis. Et i. oīs morbus a quo contingit euade-
re q̄tuor bz tpa: principiū augmētū statū et declinatū
onē crīsum p̄io morboz No cōis vt ip̄is solutio vī
fieri fere in instanti. Cōis igitur morbus nullus. Op-
positū seruāt inuolante fere cūctū. Adhuc morboz cōis
vī qui idrūter ledit actus p̄similiū et officialiū talis
No ē solutio iuncture cū ābo quādā cōtinuitatē ser-
uēt: p̄pter quod morbus dictus existit. Propter
primū qdem sciendum q; h morbus cōis dī dupliciē
aut virtualiter q; totū corp⁹ cōiter cōtineat seu idrū-
ter suis accidat susceptiuis vt febrī: apā: & cetera q̄r
to cān. tradita Aliter qm in nā p̄tingat dēā cōi ex cō-
positione et p̄plexione resultate que solutio dī singu-
laris p̄tinuitatis ip̄is vel iūcture: dīa. i. 51. Molce
quoq; q; l; morbi p̄dicti simplices sint tres: possunt
multis cōponi mōis iter se et cū alijs. nā iterdū cō-
ponūt duo p̄similes vt ca. & hu. calidus & sicc⁹. ali-
q̄n organicus cū organico sicut apā opilationē & co-
artationē iducēs. aliq̄n organicus & cōsimilis vt apā
ca. cū febre. iterdūz p̄similes cū cōi vt cū vulnē fe-
bris in quo duo extāt morbi: se. et so. cōtinui. nōnū
q; No cōstruit ex officiali et cōi vt digiti abscisio. est
nāq; morboz in numero et cōis solutio iuncture: ali-
q̄n tres vt apā cum vulnere et febre. Quq; No oīs
cōiungit morbi trinus sicut obtalmia cū vulcē i quo
acuit egrediēs vnea et ad oculū aq; descēdit: vngula
q; pducit. h. n. sex adsunt morbi ut obtalmia pura
ca. apā qd ē morboz compositionis in quantitate cui⁹

calor morbus est similis. sedus vlc⁹ solo ex⁹ iuctu re terti⁹ vuce acumē vel egressio morbi in quāritate quartus foraminis a suo loco exturbatio morbi⁹ erit positiois. gntus aq⁹ q⁹ morbi opilatōis pstruit. sextus vero est ungula morbi⁹ ens in nūero addito de morbo pmo; et theo. 6. Prop⁹ fm vero sciendū q⁹ de mo⁹crit⁹ et Epicur⁹ cū practis dūa pōi nullū pōt tale morbi p⁹rie cōem ponere; cū h⁹i p⁹stituaf ex cōfili mili et officiali. s; p⁹similē inquātū p⁹similē vt p⁹us on suz nullū h; ponere. quare neq; cōem cū alterā pte nō ponat ipius. Et opositū nāq; corrupit altera eius pte destructa. Et considerādo tū q⁹ i p⁹simili nā saluat q⁹ ppositiois vt tactū p⁹us locat et h⁹ fm istos cōis morbus. Prop⁹ qd⁹ his tanq; agrestiorib⁹ omissis. sciendū q⁹ circa h⁹ triplex p⁹abilis v⁹ opinio extitisse. Valienus nāq; pmo de morbo sentit morbi cōem illū esse q⁹ in qdā mā euenit in q⁹ mēbz p⁹simile ledit et organū velut si ligamētū aut artaria euellat. Et ois q⁹ dē h⁹ morbi totius organi et p⁹icule p⁹similis euulset. Vtrūq; n. dissolutū ē ab ipi⁹ p⁹tinuitate. qd⁹ at euulsum est nō vnū p⁹manet s; duo effici⁹. Si at nō totalr euellat p⁹icula; s; fm aliqd nō erit toti⁹ organi morbus nisi fm accēs eo q⁹ vna p⁹icula; ipi⁹ cōstitutina est passa cui⁹ est morbi⁹ p⁹rie. Adorb⁹ igit⁹ fm h⁹ d⁹ cōis q⁹ sit in quadā nā cōi in q⁹ p⁹ueniūt cōsimilia et officialia puta i cōiuctōe qdā et ipoz p⁹nerione. Quidā vero voluerūt morbi cōem esse idifferēter cōfili b⁹ et officialib⁹ p⁹tingētē; ita tū q⁹ vni p⁹ncipalit⁹ cōtigat et nō alij de quo curādū supple. vñ p⁹me fa: Adorb⁹ cōis p⁹ib⁹ euenit cōsimilib⁹ et instrālibus inq; tum sunt instrālia vt non eis p⁹ accidere cōsimilib⁹ eueniat. Mā plerūq; accidit iuncture p⁹ncipalit⁹ vt nullo eueniat mō cōsimilib⁹ de quo curādū subandi; cū tū pmo de morbo dislocatio morbus ponat organico rū ex qbus iuctura fuit pposita. Et multoties accidit neruo vel ossi solo solūmodo. Alia vō cū his p⁹uenire vident⁹ et differre. qre. 6. theo. Adorb⁹ cōis et p⁹similib⁹ p⁹ib⁹ et suis organicis mēbz sepatio est p⁹ca tenationū q⁹ morbi⁹ iō d⁹ cōis; qm aliqū in osse sit et nō in carne; nonnūq; alias i mēbz cōsimilib⁹. Interdū i tota manu vel pede aut alijs ppositis mēbz ē et p⁹ib⁹ oibus cōsimilib⁹ cōis illi⁹ mēbz. Scdm h⁹ itaq; morbi⁹ d⁹ cōis eo q⁹ idifferēt pōt nūc cōsimilib⁹ occurrere p⁹ib⁹; nūc at officialib⁹. s; ut at fortassis. a. motiū; q⁹ si fil⁹ cōtinuitatis solo adueniret cōsimilib⁹ et officialib⁹ iā foret morbi⁹ vt apā ppositus cū ipe apte diffixerit in h⁹ et simplicē morbi⁹ auer. fo aut coll; et tertio sentit q⁹ p⁹tinuitatis p⁹rie debet mēbz p⁹similib⁹. In mēbz. n. officialib⁹ hec ip⁹roprie coexistit; s; magis cōtiguatio et p⁹ p⁹ns morbi⁹ cōis p⁹rie mēbz ierit cōfili b⁹. vñ ait: Adorb⁹ cōis ē duplex: vnus ē solutio cō. veracis vt cōtinuitatis p⁹is cū pte i cōsimilib⁹ qd⁹ magis d; mēbz cōsimilib⁹ q⁹ officialib⁹ attribui. Mā solo accidit mēbz ex pte q⁹ ppositū ē ex p⁹similib⁹; nō at ex pte q⁹ exit officiale al⁹ vō ē sepatio q⁹ ē cōtiguatatis imiatio q⁹ non vaci⁹ solutio d⁹ p⁹tinuitatis cū h⁹i p⁹tinuitas modū hēat mag⁹ p⁹igui et adiuctōis p⁹is cū pte et talis solo i egritudinib⁹ locāda ē officialiū p⁹tiū vt p⁹iuctōe vel sepatioe q⁹ colligātia qdā existit. nā velut dico i muro duplex repit cōiuctio. vna qdē est vera sicut lapidū iter se p ipoz hūidū. altera vō non certa fm q⁹ vn⁹ p collam aut calcē alteri colligat. Sic i aialis corpe; vna qdē

certa q⁹ mēbz ē cōsimiliū; alia nō vera fm q⁹ ex p⁹similib⁹ cōnectūt officialia; et tādē i vtrisq; ex his duo bus resultat vna qdā cōis nā vt mur⁹ et aialis corpe

Prop⁹ tertiū at sciendū q⁹ tāq; oīum entib⁹ mihi p⁹picijs suscepta inia et marie cū fere idē sonet diligēter p⁹siderata; dicendū q⁹ morbi⁹ cōis p⁹ncipalit⁹ membro p⁹tingit cōsimili; qd⁹ idicat de cā cū d⁹ q⁹ vniuersa egritudo omiomeri et simplicis ad sensum corpe; aut discrasia existit aliq⁹ vel p⁹tinuitatis p⁹rius diuisio; p⁹nt vō officiali et non e⁹. Et fortassis nūq; pōt ip⁹fil aduenire qn p⁹us occurrat p⁹simili; et tūc calūniā patit i altera pte fmōis. A. nisi vt supplet audiat ille. Qd⁹ at ita sit ondū; qm sicut cōpositio seg⁹ p⁹lonē p⁹ncipalit⁹ ita et qd⁹ debet cōpōni. s; morbi⁹ sibi debet vt dē cōis. Et firmat q⁹ officialia hūt tādē eē p⁹ cōfili ita p⁹petas et passio vni⁹ p⁹ eē alterius. s; h⁹ eē recipiunt ab illis; constat. n. ex eis. amp. his morbi⁹ solutio dicta cōtinuitatis p⁹ncipalit⁹ d; aduenire illi i quo v⁹ratū saluat cōtinuitas. tale qdē est mēbz cōfili cū sit vnū p⁹ eēntiā et nō p⁹ colligātia ceu officiale. Adhuc illi nō p⁹ncipalit⁹ accidit morbi⁹ cui nūq; pōt contingere nisi et nāe occurrat alteri. talis at est morbi⁹ cōis. nullo. n. mō pōt nāe officialis cōtigere qn et cōfili cōtigat; e⁹ vō pōt accidere. Eā. n. cōpōis ē completio. Adorb⁹ q⁹ itaq; est cōis q⁹ et p⁹ncipalit⁹ cōsimili nāe occurrat. saluat tū q⁹ morbi⁹ sit cōis q⁹ vni⁹ p⁹is p⁹ncipalit⁹; reliq⁹ vō ex p⁹nti. Mosce quoq; q⁹ solutio cōtinuitatis ipediēs actus sensibilis toti⁹ ac maioris p⁹is vel alteri⁹ est morbi⁹ illoz. Si at alicuius p⁹icule q⁹ parue sit solutio modica. vel v⁹l aliq; talis morbus nō iā totius; s; illi⁹ tū p⁹is vt q⁹ parua solutio iparis i digito. non sic. n. act⁹ exercet nāles; dato ē q⁹ i de sequat iuuamētū nāe q⁹lis est vene aptura emoroi ce tertio de accēti. Prop⁹ q⁹rtū qdē ad p⁹mū dicēduz q⁹ Ba. p⁹ cōpositionē seu p⁹structionē dispōnez aut habitū itellerit. vñ mor subdit manifestū q⁹ si dispōitionē quādā dixerim⁹ p⁹ter nām a q⁹ actus nocet idē ondū. Ad aliud dicēdū q⁹ dū mēbz i cōfili mile et officiale; aut nāe i cōsimilē officialē et cōez nō ē oppositoz vsq; q⁹ cū vnū sit alteri⁹ et ad illud ordinatū dūa pōi et. 63. Q⁹sum. n. q⁹ id qd⁹ ē nāe cōis p⁹us ierit pōni et exinde compositioni. E. n. sit aliq⁹ oppositio rōe modi nō tū rei. Ad aliud dicēdū q⁹ solutio cōti. cū sit actio oisq; fiat in tpe qnto p⁹icoz in ipa erit pte et pte assignat. et si videat⁹ p⁹ breuitate t⁹ip⁹ ipi⁹ insensibilis. q⁹ existere sicut ēt synocam inflati nā in p⁹ncipio euacuādā ad synocpi et ipam remouendo facimus p⁹ artē augmētū h⁹re cū p⁹blebom⁹ ve ne impingit statū cū synocizat aut illi appropinquat et si non videatur ipsa fere nisi p⁹ncipiū h⁹re. Aut sermo Ba. veritatē h; in egritudinibus que sponte occurrūt que nāe motū imitādo terminuz consequitur Sic. n. nunq; in p⁹ncipio ars euacuabit cū id nō agat nā. Vel dicendū q⁹ qn inducitur solutio ista h; p⁹ncipiū; deinde augmentum cū humores fluant et accidētia intenduntur; deinceps vero cum oia vltimētur; statum; reliquū autē consequēs erit declinatio.

Circa p⁹dicta vō dubitat q⁹ morbus sit apā simplex at cōpositus. vñ q⁹ simplex q⁹ dictū est q⁹ ē organic⁹ Adaly. 6. ē de accidenti et interioz q⁹rtio: p⁹decat nāq; q⁹stias in ipso hec at simplex. Adhuc primo de morbo: Apā morbi⁹ est in cōsimilibus membris. tertio vero decima: Pulmoni

accidit adata mēbris similibus partium appropriata morbus at continētes similibus pūbus est pūmilibus pas-
sio. n. caracteriat subō. Dubitare ē faciūt talia utz
apa sit morbus organicus uel cōsimilis q aut cōposi-
tus pbatur pmo. fa. 5. In eo. n. est mala ppo dī fa
inepta ppositio et solutio pūmili. Propter pūmili qui
dē sciendū q apa duplici notat une quidē p essētia
lia ut apa ē morbus cōpositus triē corporis nāc ledens
act^o essētiā. Alii p accidētia sicut apa ē tumor seu
grosities pter nām qto de accidēti. Doc. n. nō col-
ligit essētiā apatis cū sit accidēs cōsecutivū cōpositi-
onis aut quantitatis. Tūor. n. nō sp vī cōseq apa mor-
bosus vū pmo de morbo. Tūor facit desistere mem-
bra ab eo q secūdū nām cū i tāta eleuat magnitudi-
nē ut noceat actū aliqūē pp h ipz iā egritudine itelli-
gēdū. alī ē sythoma et passionē solū quēadmodū et
dolorē. Ictū ē pmo de ige. q tūor pī nām ē accūs
apatis cōsecutivū calidi. Propter fm vero scien-
dū qd sēsitivū fuit appuit ex argutis. Apud nāqz. A.
magis apa est morbus cōpositus mixtōi Ne relat^o fm
Ba. Vo plus sensuali fantastice. In oi nāqz spate
iūta. A. ē solo pūmili saltē occulta quodāmo. De-
nes Vo Ba. aliqū iest ipsi solutio manifesta vulnus
sive vlcus: vt i berisipila. Semp aut alicubi vt i car-
būculo: nōnūqz aut medio mō ceu i berpete et cācro
Propter tertū at sciendū q apa idēma cōiter an-
tigus vocatū ē morbus cōpositus ex triplici nā pta-
ctā tū: qz principalr in ipso peccat complo pūter
vniō et pprie pūmili: tertioqz cōpositio. vū de morbo
prio. Egritudine alīe sunt primox corpōz omi ome-
rox: qdā organicox et ppositox. pūlon qdē primox
erarticulatio organicox. principalr. n. et per se apa p-
ti occurrēs pūmili puta carni similis ē morbus p accūs et
fario officialis. est nāqz in quadā pte ipsius: sūf dis-
locatio iūcture primit^o est morbus officialis pūter Vo
fūlis. Apa Vo in eo ptingēs pūter. Mosce quoqz oēm
morbū radicali^o et primo existere ob malitiaz pōnis:
pūter at aliāz nāz delicto ceu actio sic nāc mēbroz cō-
similiū p prius iertat: demūqz alijs: dīa. 63. fm tū
apparentiā medicinalē qdam principalis ē cōsimi-
lis et per accūs officialis. alijs Vo ē vt pretactum
Sic igit pōt dici morbus simplex et ppositus. Cōsi-
milisqz ac officialis: tū dūter fm q magis vī ledere
alterutrūqz nām aut oēs. Ex his igit appz qto quō
vūquodqz inductor suo concludens pcedat calle
veritatis aliqd venativū. Insuper apa cū sit tumor
pūter nām: dīa. 95. hicqz componem apparentis le-
dat qz als naturas pro tanto pōt morbus organicus
appellari et c.

Differentia. 76.

Quod vna sit cā doloris tū subita. s. altera-
tio monstrat collz tertio: ponēti banc solam
cām doloris et non continui solutōem. Kur-
sus theo. 6. Dolor a nāli in extra nālem bitudinez al-
teratio ē. hec vero solum ieristit qūlirati et spālri tertie
spēi pūcoz. 7. ppter quod cum solutio cōti. in qua
litate nō existat: sed in quantitate magis. Contingit
nāqz mēbris put quantitate recipiūt collz tertio vel
fortassis in situ. Amp. oīs actio qualitate pficiit dīa
60. cuius qdem rō: qz actio ex pūetate cōsurgit. Cō-
trarietas vero qūlitas pprie susceptiva existit in pēdi-
camētis. Dolor aut actio quedā ē cum ē eius in fieri
consistat vt in alterari quarto de accūtū et de distēpan-
tia ineqūli. Est et in motu q pprius est actionis. ppi

quod dolor ex alteratōe subita et nō ex solutōe conti-
nui accidit. Quod aut solutōe continui sola cūenit
ut dolor oūdis per Ba. dicentem de distemperātia
ineqūli Hippocratem sensisse omnes morbos fore vl-
cera cū vlcus solutōem includat conti. ē. n. plaga
putrida. Iudē. 6. de accidētū vt ē. A. iponit Ba. 8
clarat solutōem pū. non solū in sensu: vix et in oib⁹
sensibus demū dolorē iducere: eo q ad subitā alte-
ratōem extendendo in calido et coartando in frigido
sequat iūcture sepatio. Rursus fa pūmili. Dolor ē
pūmili impūmili subito sentire. sed alteratio subita
nō vī dolorē posse mor adducere cū necesse sit pū-
us tpe pōnem alterari et mutari tandem paulatine.
Fit igit tū solutōe cōtinui dolor. Amp. ostendit q
nulla duarum cāz huius dolorē iducat: qm fo d aia
Sensus ē susceptivus spēz sine mā. vū. A. fo d aia
Sentire ē recipere formā rei nudā a sui mā: sic at ē i-
tentionalr suscipe: quod aut intentionale dolorēz p-
prie nō iducit cū nihil agat vltra suam spēm. Nulla
igitur har duarū doloris erit cā. Et tū monstratur q
vna sit tū eius cā. qm in vnoquoqz genere est dare
vniū pūmili qd sit oīm cā entium in illo vt ignē in
genere calidox quare et in dolorē genere. Adhuc vī
tres fore: eo q numerus pficientiū pportōnat et vni
formis ē ledentiū numero in tegni. pficientia Vo sūt
tria in qbus delicta consistit. s. pō ppo et natura cōis
Quare et corrupentia tria ex qbus iducet dolor: p-
pter quod et tres doloris erunt cāc. Causari enīz vī
ex permutatōe pōnis subita simili rōne velut a pō-
ne et natura. oī. Pūmili: quatuor existere cōstendunt
qm oīs doloris cā est mutatio pōnis: aut ei⁹ diuersi-
tas vel solutio conti. aut aggregatio ambaz fil. A.
de soda. q aut plures videt cum doloris vnaqueqz
spēs ex suis constitutur cāis: dolor vero spēs. 15.
sunt vt tactum pte aia et primo fa. Ppositum aut
boz oīm sentire videntur qz plurimi medicox illu-
stres duas tū causas doloris ponētes alterationem
subitā et continuitatis solutōem. Adhuc sicut sunt
due nature principaliores in corpore pō et cōpō: ita
et due doloris erūt cāc illis pportōnate vt effectus
reddat in cām eius debitaz. Due igitur sūt cāc dolo-
ris. Propter pūmili qdem sciendū qd sit sensus
prius cū dolor in eius rōne sensum includat. Est at
sensus rō quedam media seu pportio eius que i sen-
sibilibus pūetatis qualitatibus v3 pūmili: dīa. 42.
Et iōqz in natura humana p alijs qualitatibus elarīf
maior ieristit qūlirati. pportio pfectionis sensus in-
cetera aialia iducatur: fo de aia: et de hīsto. aialium p-
mo. Et qz dolor pūmiliatōem quādā et defectum ipor-
tat: et pūmiliatio habitu cognoscitur qz rectum ē index
sui et oblig de aia pūmili pmo dicat qd sit doloris oppo-
sitū. qd interdū delicta appellat: aliqū Vo letitia: nō
nūqz Vo delectatio. vū quatō de accūtū. Delicta ē
passio q subito reducitur ad nām. Eius aut pūmili
dolor existet passio v3 qua repēte a nā in pter nām
reducitur. Mā q bene diffinit pūa cōsignat. 7. iopī
coz. In fo Vo de interioribus. Letitia ē bilaris sen-
sus: dolor aut tristis sensus. Sexto Vo theo. Delī-
cia ē ab extra nālem habitudinē in nālem alteratia
Intelligo tū q huius descriptio potī⁹ cām denotet
qz formā. Mon. n. pprie delectatio aut dolor ē al-
teratio vix ex alteratōe cātur. primo Vo fa. Dolor
est sensibilitas rei pūe repente occurrentis: et ideo sub

*in est alius dolor
pūmili impūmili subito
continui.*

aitur tandē dolorē nihil aliud esse nisi subito impo-
rem dñum sentire: Reliq̄ vero nota. Prop̄ se/
cundū vero sciēdū q̄ circa id quesitū videtur diversi/
ficari medicorū illustres. Mā tertio collz pñi ciatur
q̄ sola alteratio subita doloris est cā. qđ etiā niti rō
nibus ostendere: qđ solutio p̄tinitatis nō ē cā doloris
sicut dicit Ba. sed ip̄a ē cā p̄tinitatis q̄ facit dolorē. solo
nāq̄ p̄tinitatis cū malo mori ē: cōueniēs vt talē
motū mala sequat̄ p̄p̄o. Nec etiam sunt cāe doloris
due res simul v̄z solutio cōti. et caliditas et frigiditas
sicut dicit errās. a. qđ demū rōe astruit dicēs fore de
claratū in libro de aia: q̄ sensus iste. s. tact⁹ p̄cipit oēs
quatuor q̄litates: p̄mo sensu calidū v̄z frigidū sicut
et hñ. q̄ dolores nō sicut neq̄ sentient ab eo sensu ni
si qñ supabunt multuz lua p̄pria sensata sicut accidit
alijs sensibus. Tridē subdit q̄ si accideret huic sēsi
tactus dolor p̄pter solutionē p̄tinitatis tūc eēt suū
p̄p̄iū sensatū s̄baliter solutio cōti. nūc aut̄ nec solutio
p̄tinitatis ei⁹ oppositū ponit̄ s̄o d̄ aia vbi tractat̄ h⁹ i
fore obiecta h⁹ sensus: imo calidū frigidū humidū et
siccū asperū et lene durū et molle. et iō p̄mo s̄a et nāliū
6. hic sensus ponit̄ quadruplex s̄m h⁹ enūerata obie
cta seu p̄rietate existere. Addit et̄ auer. q̄ aia sensibi
lis nō est nisi ad q̄litates. qđ testat̄ et Ba. cōfiteri di
centē volā manus nō fuisse factā in sine t̄pantie nisi
ad cōphēdendū p̄ria. et iō apparet q̄ supfluitas p̄rio
rū est cā doloris q̄ sit in h̄ sensu eo q̄ pax et multuz
necessitate sunt sub eodē genere. Quid at̄ de hoc sci
endū dicendū apparbit tertio. Ba. vero cuz eius
vificat̄ opinio v̄ sentire dolorē tandē ex solutōe cō/
tinuitatis p̄tingere: q̄rto de acc̄ti in oibus sensibus
inductionē faciēs. vñ. a. ei crimē ip̄ingit tribusq̄ sa
tis ifirmis rōibus ostendens duas fore doloris cās: pu
ta subitā alterationē et separationē continui. Aduer
sari⁹ tñ vel iterimet et petitionē ei⁹ qđ in p̄ncipio nota
bit qđq̄ veritatē cōcludat. Et in ei⁹ s̄o de aia Jam
putauerūt aliq̄ boies q̄ nulle q̄litates sentiūt nisi me
diatē eo qđ accidit ex solutōe cōti. sed nō ē ita. Est at̄
admiratōe dignū oī qñō. A. Valienūz andeat rabie
sic appenit̄ notare cū is eodē q̄rto dicat dolorē fieri p̄
pter calozē vel humidoz acredinē: et in locis q̄mul
tis exp̄ssius senserit duas fore doloris cās p̄actas vt
i tegni libro sc̄do cū ingt: Dolores s̄m quē incūbunt
locū aut solutionē p̄tinui aut malā p̄plonē signant: s̄
distēperantia ineq̄lī: interiorē re. a. s̄is. i. 2. 3. de in
genio. qđ pbat iterioz s̄o ex subita expōe ad ignē ex
tremoz in frigidatoz. Meq̄. A. Valienū non intel
ligēs forte angit decent̄ habito eius intellectu neq̄. n.
vultis q̄ subita alteratio nō sit cā doloris: s̄ solutio
p̄tinitatis tñ. v̄z magis puenit dubitationi volēs
efficaciores q̄litatez vt caliditatē et frigiditatē dolorē
cāre non alterationē tñ: s̄ ē in iuncture separationē. qđ
sufficiēti apparet de distēperantia iequali: vbi tandē
post dolorē p̄tingentē a subita alterationē p̄cludit p̄
pter ip̄m accidere ab impari p̄t̄ solutionē q̄ ille ser
mo h̄z p̄decentiā vt alicubi Hippocrates ingt dicēs
morbos vlcera oēs esse. P̄dauset igit̄. A. hic et alibi
mordere Ba. cū eum nō intelligat fortasse corrip
tens: dñā. s̄. 9. apparēs. ip̄e nāq̄ sufficiēs alioz ser
monū dilatatoz expōe reperit̄. Impugnatoz aut̄ va
nus et recitator diffonns. Propter tertium qđez
p̄mo veritas subiungat̄: et deiceps i ducta auer. mo
dificent. Prop̄ h⁹ p̄mū sciēdū q̄ cā doloris

radicalis et p̄ma est ip̄oportio vehemens mēbro re
pente occurrēs sensibili sicut et delicia p̄portio gran
dis existit et̄ repentina. qđ autēz predicta doloris exi
stet et̄ causa intima similitudine s̄nie Ar. et rombus.
Sexto nāq̄z topicorū. Cōsiderādūz si nō est suscepti
bile cuius dicit̄ diffinita passio seu dispositio vel aliū
qđlibet. q̄ si non peccat̄: velut si ponat̄ q̄ dolo. sit fa
cta cū v̄ nāliū p̄tium distantia delingit cū sequat̄ in
aiata dolore. p̄tibus. n. p̄stunt nālibus: prop̄ qđ
oz p̄tula hanc nāliū in p̄tem sensus susceptiua re
ponere. hoc aut̄ erit si loco nāliū sensibiliū scribat̄
Addit etiam p̄t̄ delictum fore eo q̄ est in effectiū
magis exprimere predictā doloris rationē q̄ in for
mas. non enim dolor est distantia et̄. imo potius ex ta
liū partū distantia dolor efficit̄. Sic igit̄ post cor
reptionē rōis doloris antiquus assignare reliquit q̄
distantia sensibiliū p̄tium doloris cā existat. Qđ g
dem non est aliud q̄ ip̄oportio vehemens p̄dicta
repēte mēbro occurrēs sensibili. p̄ distantia nāq̄z
ip̄oportio audit̄ iuxta illud p̄bl. quinte. s̄ emora
dolent marie cōtinui distantia. qđ enīz distat seu dis
fert quocūq̄ modo ip̄oportionabile est oīno. P̄der
hoc quidē qđ subiungit̄ cuz v̄ itelligit̄ ip̄ortatū p̄
id qđ est vehemens et̄ repente. Violentū nāq̄z oē re
pentinū et̄ grande existit. per hoc aut̄ qđ sensibiliū
dictum est p̄tium subiectū denotat̄ passionis conue
nient̄ susceptiū. Hoc aut̄ demū rōe firmat̄: qm̄ qñ i
uenit̄ vna quedā cōis in pluribus passio illā oz in ali
quā cām tandē supiorē et̄ primā per s̄as adducere: p̄
mo posteriorē. vbi ostendit̄ q̄ hec passio. 31. Euclidis
p̄mo triāgulū tres ambitu angulos p̄tinere duobus
egpotentes rectis. p̄mitus inest triāgulo in cōi q̄ re
liquo triū. sed hec cōis passio vt dolor sicut veriores
dicunt et̄ ostendit̄ in duob⁹ reperit̄ alterationē. s. subita
et̄ solutionē p̄tinitatis repentina. quare et̄ ante has
duas cās sc̄orū: tertiā oz subiungere. hec aut̄ p̄e/
assignata pueniens dī existere. Rursus effectus oēs
oz in vnam tandem cām primā iuxta aris. s̄niām re
ducere illeq̄z stare: cum p̄cessus i infinitum s̄o me/
taphysice neget̄. dolor autē vnus est cōis effect⁹ ab
his duabus cāis cātus. in magis tñ et̄ minus l̄z diffe
rant vt ostendit̄ p̄pter qđ et̄ tertiā cāz ante has duas
opus subiungere et̄ maxie cum oīs multitudo ad vni
tatē oporteat redire a qua exiuit. i. 2. metaphysice. cū
etiam nā saltum in suis opationibus non cōmittat.
Tridem quicūq̄z inuenit̄ aliquid vnum existēs i plu
ribus s̄m vnam vniocationis rōnē tandem oz ali/
qđ illis p̄ins reducere quod illoz causa existit vt ca
lida i ignē oia: et̄ lucida i solē metaphysice sc̄do. Eū
igit̄ dolor a solutionē cōtinui et̄ alterationē subita vni
uocē saltē logice existat cū vtrobiq̄z sit sensus rei no
ciue confessi occurrentis oportebit tandē ip̄s cū suis
causis immediatis in causam v̄tiorē et̄ primā reducere
cōuenient̄ datā. s. ip̄oportionē vehementē et̄. P̄du
ius autem causa superior et̄ radicalis in duas media
tas sequestrat̄ causas: ordinem tamen inter se habē
tes que subita sunt alteratio et̄ solutio iuncture. Qđ
ostendit̄ ex multis corpus p̄stuentibus et̄ causis ha
bitudinalib⁹ doloris tanq̄z priuatiue oppositis. due
etenim vident̄ primordiales nature corpus consti
tuentes: qđ videlicet et̄ p̄p̄o: primo prima. Corpus
etenim s̄m sententiam Hippocratis et̄ ar. ex p̄mix
tione p̄surgit eloz in q̄bus dno est p̄spicere: q̄litatez

¶ 73. Et has qualitates concretis affectas. Ex qualitatibus quoque secundum quendam modum unionis natura quedam resultat proprio appellata membrum primo simplicibus dictum appropriata. Ex coactione vero simplicium elementis inuentarum resultat secundum quendam modum coniunctionis unitas cum predicto compositionis modo forma quedam membrum ut officialia mediante tamen ratione dictis organici attributa. In prima si quidem natura rationali membrum simplicibus dedita primo de his et secundo de partibus sensus existit: In alia vero membrum organici attributa actus ut declaratur. 63. Secunda tamen natura recipit esse per primam sicut totum per partes eius constituit in esse. Ad hoc natura organica sunt ex partibus simplicibus surgentia secundo de partibus et primo de rationibus. Plasma scilicet quatuor elementorum eucrasia aut fortis aliquid diuini principium habens desuper a superioribus. dicitur. 63. et 74. apparet. Secundum has itaque duas naturas et due deliciae consequuntur corpus secundum quod sensus proportionali subito penes dispositionem impimentis ab eius disponit obiecto: quod ex parte forme seu unionis poterit euenire. dolor autem per oppositum harum carum impropotionalitate adueniente repentina coarscet. Sic igitur his suppositis duas post primam causam doloris assero subita rationis alterationem et solutionem continui. secundum re. a. Et si improprie dolor sit in corporibus sensibilibus cum eis accidit alteratio gradus ea subito a dispositione extrahens naturalis. que dupliciter euenit aut mutatione qualitatis subito violenta vel continuata solutione: differet tamen ut ostendetur. De ratione namque doloris ut per eius apparuit descriptiones duo sunt sensus videlicet et impulsor trieratis subitus: qui utriusque sunt causa doloris ex repentina mutatione primo namque sensus existit: eo quod membrum sensibili proportio qualitatum reperit triarum. Est et impulsor trieratis subito occurrens propter alterationem eiusdem generis repentinam. Sic ergo subita alteratio per se et primo causa sufficiens est doloris. In solutione vero iuncture et si repentinior occurrat impulsor quasi in ratione: namque necessarium ut esse repentinam simul et violentam transmutationem fieri. id est de inge. non tamen alter in ea reperit virtute sensus. namque solutio continuationis alteratione rationis subita sentit. Si. n. per se solutio percipere imparis tunc in ea que prius sensibilium dolor adesset. In subita vero rationis permutatione quod percipit et alteras subito qualitatibus afficit per mixtum ex quibus ratio dicta est sensus constituit. Solutio autem iuncture percipitur per accidens in quantum ipsa membrum accidit vinctis per coactionem. Unitas. n. per prius uest membrum simplicibus: et per ea organici sicut hec per illa existit. Ad apparet. ut. n. quod solutio continuationis si membrum occurrat habenti sensum indispotum aut per caliditatem aut per frigiditatem: aut quod aia cum calore naturali alijs sit intera nihil aut pax percipit quod non accideret si solutio continuationis sentiret per se ipsam. Agi solutio continuationis per se sufficiens causa non existit nisi sensus ex parte coactionis percipiens adueniat. Ad autem separatio iuncture doloris maiorem videatur prestare quasi subita alteratio hoc euenit propter violentum et repentinum occurrens doloris aut de intra vel fortassis: quod deinde ad solutionem continuationis consequitur alia causa doloris ut pote subita alitatio. habebunt se hec itaque per ordinem: quoniam subita alteratio coactionis per se doloris causat et percipitur a qualitate sensus namque et quod alteras repentinum non sic est violentum cum si qualitas non talis cum subito occurrens separatio

no eueniet non tamen doloris a subita alteratione velut a separatione iuncture carum nisi tandem ex vehementi subita alteratione sequatur iuncture solutio. Que quidem si forte eius et violentum sit imprimens: non tamen nisi sensu percipietur ad quem sequetur et subita alteratio et ad hanc tandem iuncture separatio ita quod tres doloris existant causa due quidem iuncture solutiones et una subita alteratio. Intellego autem non quod adueniente subito et vehementi impressione solutionis instantanea inducat mala coactionis in membrum. hoc. n. impossibile cum hec alteratione oporteat fieri. Alteratio autem ipsa sibi determinat: per hoc quod quod percipit id euenit sensu nondum in membrum alterato quod appareat. Et. n. incipit alterari videtur dolor solutione continui: per cessante augeri quasi plurimum. Et idem cum de quod causa inducit doloris quod sit subita coactionis alteratio aut repentina iuncture separatio non est intelligendum quod istud sit subito usquequaque: quoniam tunc percipere quod minime. Et idem exprimitur quoniam quasi acutissimo quodam iciditur et oio repete nullum aut quod minimum doloris sentiri eo quod non solum alteratio. imo operatio quibus alia tempus regit sufficiens in quo sensibile in sensu possit imprimere quod fortassis et in sensu visus pergit. 64. Ad autem subita alteratio et solutio continuationis sint doloris causa breuibus deducatur rationibus. Sciendum tamen ex primo secunda. quod calidum et frigidum sunt causa per se doloris sicut autem per accensum humidum vero nullo modo. unde quarto de accensis: In sensu tactus accidit mutatio lue nature propter fortitudinem caloris vel frigiditatis: quod humidum et siccum corpus super aliud corpus icidens nisi subito calefaciat vel refrigeret non faciet nocumendum: quod. id est de inge. solum calidum noietur et frigidum. Et. n. duplex sit actus caliditatis et frigiditatis: primus quidem et essentialis calefacere et refrigerare: secundus vero extendere et dilatare contrahere et coangustare: ad quos tandem sequitur diuisione iuncture. Caliditas ergo et frigiditas cum sint qualitates efficatiores per se actu primo alteratione subita doloris inducent et separatione iuncture per accensum et hoc causabunt eundem. At quod una qualitas passiuarum valentior est ut siccitas et si non primo actu doloris imprimere possit cum sit quod passiuum prius tamen causabit. unde. A. Siccitas per accidens doloris inducit cum ea sequatur alterius generis causa ut pote iuncture solutio. Est enim cum ipsa propter fortitudinem sue constructionis efficiatur causa solutionis iuncture. Humiditas autem ut humiditas propter eius materiale passibilitatem nec primo actu nec secundo ut humectando seu remolliendo vel relaxando: et sic neque per se neque per accidens doloris potest prestare. veritatem ratione quantitate malis multo. unde Adesue de pharmacis: Humidum in quantum humidum non inuenimus causam doloris fore: sed in quantum potest esse cum materia que quantitate sua mouetur ad solutionem continui. Quod et sentit Rasis in visionibus. Alexander: siquidem dolores capitis fortiores sunt secundum operativas qualitates et maxime ex calore. ex siccitate autem non similiter vehementes generantur. humide vero qualitates quantum ex ipsa humiditate nullo modo inferunt doloris: nisi forte cum calore aut frigiditate vel plenitudine humorum: aut acredine sit mixta humectatio. A. vero tertio prima: Humidum enim doloris facit aut euaporatione aut ventositate continuam soluet: Auer. vero cuius est ceteros propter. A. r. et 30. ar. nauseare diuertit utrumque colligit quarto in quibus: Humida vel sicca coactionis doloris non efficit nisi pax et quoniam sola est humiditas: tunc sola grauitas sentitur. Propter

et aliter utriusque declarari eo quod humidum aut est simplex et sic communiter est actuum cum sit qualitas patibilissima, vel coniunctum cum caliditate: et tunc operatio magis attribuet calido actui ut si gradus excedat secundum ita quod tale humectare erit magis propter calidum evaporare faciens et dissolvens humidum per partes quam ipsi humidum put humidum existit, aut copulatum erit in frigiditate et sic est gradum ut per partem excedet secundum. Unde desue ibi de causa de phlegma. Mo elevat res frigidam iuncta cum humiditate supra secundum gradum velut ingit Hippocrates in epidemia. Humida est res secundum Ba. non transgreditur metrum usque ad quam potest extendi regimine hominis. Que autem rerum in hoc gradu sunt tales non operantur calefactione vel infri gitatione aut exiccatione seu humectatione lesiva manifeste simpliciter quanto. Unde primo facit causa, id est de eo quod comedit et bibit: Que in hoc gradu sunt talia non perveniunt ad impedendum operationes manifeste: neque cursum earum mutant naturaliter nisi per accensum ut quod multa vel sepius iterata. Res autem dolorosa impedit et permutat operationes manifeste inter quod ceteris nocivius ut est molestior diuina. 139. Propter quod humidum inest humidorum dolorum curare non poterit. Sed si ut quod humidum ut ipsum dolorum inducat quicquid in tegmi. Dolores secundum quem incubunt locum aut per unitatis solutionem aut alterationes subitas ostendunt et subdit: Alterat vero secundum caliditate frigiditate siccitate et humiditate. Et in hoc re. a. Dolor sit in corporibus sensibilibus quoniam in eis accidit alteratio magna subito quod attrahit ea a dispositione naturali: que quidem alteratio sit per multitudinem in qualitatibus agentibus bene calefiunt aut infri gidentur siccantur vel humectantur. Humiditas igitur si se doloris est causa. Dicendum quod ga. aut audit humiditas se non secundum se: sed per humidum corpus qualitativo aut qualitativo sociata alij ut expositum per Ale. Vel quod inducit de sicco et humido precipue exemplari et. q. secundum monis quod est prima super latam. Quidam et nunc quod subita alteratio dolorum per se inducat: eo quod possibile est ipsum per totum corpus diffundi. Solutionem autem per unitatis vita ex parte impossibile interiorum hoc apparet. Dolorum autem per totum corpus colligitur tertio: aut saltem secundum eius partem existere multoties sensus indicavit. Rursus dolor causatus a complexionem propter alterationem per tingit quod subito occurrit. Dolor vero a separationem iuncture inducit per motum imperium ut locale. Apparet. n. esse motus quodam localis aut saltem eum eo existere. sed motus alterationis potest a motu saltem hic separari locali sicut arguitur per Parmenides et Aristoteli philosophorum primo. In his. n. materialibus motus alterationis est prior omni motu apparet naturaliter primo In universo vero localis: probat. n. primus: est causa omnium principiorum. s. Propter quod subita alteratio per se causa erit doloris sine separationem occurrentes iuncture. Amp. Sicut sunt rationes. Cum igitur delicia persistat in quadam mediocritate et. q. in paulatina alterationem per maxime qualitativam ut quoniam perveniens convenienti per tingit eadem dolor operatus existet in dispositionem per ea earundem qualitativum. propter quod et subita alteratio una causa existet doloris. Probaturque denuo solutionem per unitatis causam esse doloris quoniam si subita alteratio eius existet causa semper dolor sentiret eiusdem dispositionis oio qualis erit subito alterans qualitas: cuius contrarium precipimus per tingere. Quod declarat secundo interiorum ex Ba. colicam patientem ex phlegma se quod paraxogoras vitreum appellavit dicens adeo se dolorum vehementissimum sentire ut videret intestina in hoc loco perforari existimabat tamen lapidem in cuneis

rum in altero pororum vitridum existere: ait et admirandum qualiter frigidus excidit hic humor non calefactus violentia quod secundum excisionem. Et lyterizatus namque fuerat oleo rutaceo. Ex isto demum sermone apparet quod dolor adeo vehementer non erat ex alterationem per plexionis subita quam frigidus existeret habebat facere humor: vex ex solutionem per unitatis cum esset per foratius qui non potest a phlegmate vitreo ratione alterationis carni cum potius phlegma ita frigidissimum habet qualitate stupefaciendo dolorum placare. Quod apparet quod interiorum et primo vis: Dolor dicitur per foratius solutionem denotans per unitatis. Rursus subita alteratio per plexionis ut dolorum sit in tempore ampliori quam motus inveniat localis separationis per unitatis cum non sic a vehementer impermetibus inducat quam quidem videmus repente dolorum per stare: Licet enim quod dolorum habet inducere propter subita per plexionis alterationem morientia: non in repente dolorosus ut quod solutionem per unitatis repentina inducit. Velocior enim sit alteratio in complexionem ut dolorum precipiat. Separatio igitur iuncture est altera causa doloris a subita per plexionis per mutationem

Propter hanc secundum dicendum quod auct. considerans quod ois perceptio doloris sit mediante complexionem voluit eam tamen causam doloris existere: sed considerando quod mori per pressum ponendum est solutionem continuum doloris altera causam: cum aliter ut omnium organum imutet quam alterationem complexionis subita. Et per hoc apparet ad prius quod Ba. et. A. morum non recte. Ad aliud dicendum sicut sequenti et apparebit quesito quod dolor et delicia maxime in coitu sunt tactus obiecta cum aliter imutet organum se fitium a reliquis. Unde. A. secundo dicitur: Est et alius modus de eo quod sentit sicut solutio per unitatis que evenit ex verberare vel ex alio et non ex calore vel frigore nec ex humiditate nec ex siccitate nec ex duricie nec ex mollicie nec ex alij predictarum. Similiter et est sentire voluptates tactibiles sicut ex voluptas coitus et filia. Aut dicendum quod solutio continuationis habet sit causa doloris eo quod vehementer et subito impermens importat: non tamen per se et immediate sentit sed per nam ut declaratum complexionis. Ad aliud dicendum quod per eundem adducebat bis duabus viis in deus sufficienti. dicta enim sua plurificata super una radice videntur fundari. Propter quod tum autem ad primum dicendum per interemptionem aut expositionem cuiusdam reductionis unius causam ad alteram ut tactum. Ad secundum vero dicendum quod dolor non est alterationem: sed quod verius alterationem doloris est causa: et quod alterationem non proprie illic sumit. put est motus in qualitate maxime tertie speciei: sed potius extensive proportionem. Ad aliud dicendum quod habet dolor sit actio: non tamen propter hoc a sola sit qualitate: sed a qualitate sustentata in materia dimensionata. Ratio etenim concludit quod dolor a qualitate precipiat ut declaratum: non autem quod pure imprimat a qualitate eo quod dolor a subita alterationem ne causatus aliter qualitates habet subiectum disponentes et aliter a solutionem conti. evenientes. Ad alia duo dicendum non eos intelligere subita alterationem causam non esse doloris primariam: sed quod ad eas tandem sequit conti. solutio ita quod ultimo dolor vehementer sentitur: cum due tunc ut declaratum de doloris existant cause. Ad aliud dicendum per interemptionem assumpte. aut quod subito quid temporis importat. maior enim subitatio in solutionem advenit per unitatis quam in per plexionis alterationem: et propterea dolor sepa

rationis iuncture intensior & repentinior existit dolo-
re alteratōis subite. Ad aliud dōm q̄ dolor in sensu
nō euenit ex pceptōe sp̄i sensibilis obiecte: verū ex
medio organū p̄tangentē. cū enī omnis sensus fiat p̄
mediū fo de aia: mediū interdū excedēs p̄portōem
sensitui id dolore facit. vñ. A. fo de aia. Dispō au-
ditus & visus nō dolet ex hoc q̄ videt aut audit s̄ ex
hoc q̄ tangit accidit ei dolor tactualis. tertio ē decia
velut appetit receptōe sp̄i solis p̄pter fulgorem ei⁹
pupillam p̄tangentē dolorē p̄are & in corruptionē
trocunia. Ad aliud dicēdum vt iam apparuit q̄ non
sunt nisi due nature prime. vna que sequitur p̄dem q̄li
tans elox. alia vō que formā resultantē ex earūdem
substantijs. nam vnitas vera faciēs ad constōnē cor-
poris p̄pius mēbris iest p̄similibus & per hec orga-
nicis. que. n. vnio siue natura cōis mēbroz cōfiliuz
organicoz adinūicē cōiter ponit magis ē odor q̄daz
p̄tium & decoratio q̄ vnitas & natura cōis vera. Ad
aliud dōm q̄ ille quatuor apparētes cāe reducūt ad
duas. Non. n. est dīa realis verū vocalis & moda-
lis magis. Ad vltimū dōm nō hic queri causas p̄ti-
culares doloris: sed vles primas: que vt ostensum
tres existunt ordinē prioritatis & posterioritatis i ad-
inuicem recipientes.

Doniam exercitio non raro p̄tingit labor d̄
inceps euenit dubitare: an labor apōsus seu
phlegmonosus sit alius ab vlceroso & intēfi-
uo. Et vñ q̄ non alius s̄ idē: q̄ vt appebit ex tertio
de re. a. fa. & 5. p̄ngatio laboris ē vlcerosus: tēfiu⁹
apōsus: arefactiuus seu attenuatiu⁹ vel exiccatiuus.
Si ergo bi q̄tuor p̄cidūt vna: multo amplius vlcera-
tiuus & extensiu⁹ in apōsus p̄currēt. Amp. ibidē tres
sūt labores simplices. Sunt igit̄ vlcerosus tēfiu⁹ et
arefactiu⁹: cū apōsus p̄positōem ip̄oret: p̄struit. n.
ex vlceroso & tensiuo apud oēs. Et. vlcerosus & tē-
fiuus sunt p̄tes apōsi. componūt nāq̄ ip̄m. Totū ve-
ro nil aliud est q̄ p̄tū oīum aggregatio. Lōmenta-
toz phicoz primo. Rursus quod p̄ducit ab aliquo
eius sapit nām ita vt orie p̄ncipijs attenstāt & ecō-
tra in tegni. sed apōsus p̄uenit ab vlceroso & tensi-
uo: non igitur alius ab vlceroso & tensiuo cū oīs di-
uisio cedat in opposita. & cā ē simul extet cūz causa-
to phicoz ibidē. P̄positū tertio & quarto d̄ re. fa.
de accitū quinto aph. o. x. sc̄da. primo fa & tertia & p̄-
ctice primo. Et q̄bus vñq̄ subdent que iceps. Ad
huc quoz p̄curatōes sunt altere: ipsaq̄ differūt cūz
be ordinētur directe per oppositū in illa. Sed vt p̄e-
dicta isp̄ciēdo appet loco sunt alie. Itaq̄ labor apō-
sus est alius ab vlceroso & tensiuo. P̄pter p̄mūz
q̄dem sciendū q̄ labor suscipitur multipl̄r. vne quip-
pe p̄nocumento seu dolore iuxta illud veteris. In
quo morbo sonm⁹ laborē p̄stat mortale. Aliter vō
p̄iata penes illud eiusdem. Vbi fames nō o. z la-
borare. vnde epidimiarū. 6. Labores cibus p̄dispo-
nant. Acripiē & tertio p̄ effectu fatigie: q̄ lassitudo p̄-
prius d̄r. Labore nāq̄ siue fatigia sup̄fluo lassantur
anialia. Quarto siq̄dem pro dispōne penali ab intra
emergente vt a seipsa sine cā: qui labor casualis seu
sp̄taneus appellat iuxta aph. o. x. fa. Labores casua-
les narrant siue p̄noiscant morbos. Et is nēpe que-
dam ē neutralis decidētia futuri morbi ostensua.
vnde in tegni. De cāis p̄seruatiuis que corpori debē-
tur neutro decidēti maxime nobis de laboribus tra-

crantibus & quecūq̄ alie adiacent laboribus dispō-
nes: que vt cōsequēter appebit sūt constipatio poroz
& raritas eorūdem. Decidētia. n. sub nentro locat
72. Sub almelilatica. n. laboris continetur dispōne
Quius siq̄dem labor non est morbus sed via in ip̄m
quod oñditur qm̄ in libris de re. fa. tractat. Neq̄ ac-
tualis existit: verū similitudinarius & imaginat⁹ ma-
gis vt oñdent sp̄x ip̄ius descriptōes. Et de hoc q̄
dē labore cum imēdiate dicto perquiratur dubitatū.
q̄ siq̄dem duplex existit: vnus certus & alius assimi-
latus. p̄pter. n. quandā affinitatem labor noiatur:
nō q̄ vere talis puta dictus arefactiuus. Idem⁹ aut
triplex existit vlcerosus: tēfiuus: apōsus. Et aut la-
bor vlcerosus dispō in qua inuenitur in cutis superfi-
cie ac sub eius p̄fundo vlcey stimulantū mordenti-
um & pungentiū filitudo. Imaginatur. n. hoc labo-
re patientes in eoz musculis tanq̄ infra fore acuta:
& potissime cū mouentur. Quis q̄dem cā ē sup̄flui-
tatū pluralitas acutarū & subtiliū magis effusay vel
eliquatio adipis pinguedinis seu carnis mollis que
si p̄uenerit in venas qm̄q̄ bonus q̄ continetur in eis
corrūpitur sanguis: ex q̄bus horroz & rigor demū su-
p̄uenit: & per p̄ns febris & p̄prie cum ampli⁹ aia vel
corpore patiētes agitent. Tensiu⁹ aut est dispō i qua
vt sentiri p̄tium extensio easq̄ tanq̄ verbere cōfra-
ctat. Quā q̄ppe cāt in musculis plectoria p̄tenta aut
ventositas grossior extensua. Et aut apōsus dispō
a qua quassate & phlegminates apparent p̄ticule cū
calore tensione maiori & mordicatōe. Eius nāq̄ cā
iplotio & cachochimia & laborū hic nempe deterior.
Qui aut similitudine iter labores & si non sit cōputa-
tur est arefactiuus dispō in qua patiēs fantasmat se. q̄
ericcari & arefieri ac p̄trahi que in corporibus bñ hu-
moratis p̄tingit ex imensuratōe gymnasioz & vlr re-
soluentiū oīum cum prauē fuerint p̄curata dispōes
vero his p̄pinque ac p̄ntes sunt vt tactū p̄slipatio &
poroz raritas. Et aut cōstipatio dispō corporis con-
tingēs in cutis poris: que opilatōe vel densitate ac-
cidit porozum obstructōne noiata. Raritas vero est
dispositio huic opposita que corpori occurrit ex fri-
catōe pauca & balneo & vlr ab oibus aperiētib⁹ & po-
rificatibus. Egdēz huiusmōi labores duplici occur-
rūt de cā. vel enim ab exercitio superfluo tuncq̄ so-
tassis lassitudines d̄nr p̄prie. aut a seipsis sponte abs-
q̄ cā puta exteriori & hi prioribus peiores p̄curatōe:
diligentiori sunt egentes. Adhuc quoq̄ laborū qu-
dam sunt oīo simplices vt vlcerosus tensiu⁹ & arefa-
ctiuus. Aliq̄ aut totaliter cōpositi sicut. is. p̄binatio
vt vlcerosus tensiuus apōsus arefactiu⁹: Quidā ne-
ro iter hos mediū vt apōsus cū alioz plurimis: s̄z tñ
amplius & minus put pluribus aut paucioribus p̄ti-
cipāt. Nā cū certe attendūtur laborū priores tres ex-
tant simplices vt vlcerosus: tensiuus: apōsus. q̄tuor
cōpositi sicut vlcerosus tensiu⁹ vlcerosus apōsus: tē-
fiuus apōsus & vlcerosus tensiuus apōsus & ita. is.
existēt. Si vō predictis trib⁹ adiūgat q̄rtus simpli-
cib⁹ vt arefactiu⁹: tūc. is. resultabūt: oēs q̄tuor q̄dē
simplices p̄tacti & sex duabus differentiis p̄positi vt
vlcerosus tēfiu⁹: vlcerosus apōsus: vlcerosus arefa-
ctiu⁹: tēfiuus apōsus: tensiuus arefactiuus: apōsus
arefactiuus. Quā aut tres p̄currūt: sic q̄tuor p̄surgent
ceu vlcerosus tēfiu⁹: apōsus vlcerosus: tēfiu⁹ arefa-
ctiu⁹: vlcerosus apōsus: arefactiu⁹ tensiu⁹: apōsus

arefactius. sed cu3. 4. cōiunguntur vnus pcurrit
vt vl. apo. tensiu⁹ are. Sic igitur erunt quindecim
puta quatuor: sex quatuor et vnus. Si vero cōstipa-
tio et ariditas cōiungant p̄dictis innumerabiles insur-
gent fere. Sed dubitat quomodo p̄cidere p̄nt sic
in vnū dispares et diuersi et marie cum arefactiu⁹ ab
alijs. q. multū distet quare ī proprie positus labor exi-
stet. Dicendū q. eorū compositio est fm̄ vicinitatem
et ad sensu3 vt ī cumulis et aceruis: nō aut fm̄ verita-
tem ad intellectu3: nī fortassis in apōso vt tertio decla-
rabit in colorib⁹ dicendo3. Aut dicendū q. tam va-
rij labores non pcurrunt vna fm̄ totū corp⁹ vel vnā
ei⁹ determinatā pte3: vex fm̄ distantes et differētes:
qd̄ forte inuit tertio re. s̄a. ita oēs septem laborū diffe-
rentias ex pte aliq̄ verificabis. vniuersu3. Nō nō sim-
pliciter. Licet nāq3 p̄cidant q̄nq3 subiecto: ratione tñ
differunt et reali. Aliud qd̄ l3 diuersitatē fm̄ diuam
importet specificā. p̄dop̄bi ius qm̄ non oē fm̄ dif-
ferentiā alterū est: posterio3 fo. Eo tñ cōiter sumpto
diuersitatē denotat accidente cōi ac p̄prio sicut et al-
terā. p̄dop̄ fm̄ Nō sciendum q. aliq̄ motus p̄-
tactis in argutis dixerunt apōsum laborē pponi extē
suo et vlceroso qd̄ vī vt dubitans Ba. indicare ita:
Fortassis vtiq3 quis estimabat apōsum laborē neq3
simpliciter neq3 tertiu3 in dictis p̄s duobus: ppositu3
vero ex ip̄is p̄sistere. qd̄ de hoc tertio videbit dicēdo
rū. p̄dop̄ tertium qd̄ sciēdu3 q. labor apōsus n̄
est simplex oisariā vt reliqui tres simplices aut cōpo-
sitis sicut plures p̄tactorū. Accidit tñ simplicitati am-
plius q̄ p̄positioni. Eius nāq3 cōpositio est tāq̄ Va
existēs: reliquo3 vero ceu sensibilis apparēs. qd̄ ma-
nifestat colorū differentijs: nā eius qdam est simplex
oio vt alb⁹ et niger: cui figdē labor p̄portionat sim-
plex. alijs cōpositus oisariā duplici cōpositione p̄e-
tacta sicut q. loture carnis similis oleagin⁹ et carmini-
nus seu cinerit⁹ p̄mo fa. qd̄ et pictores mixtōe colo-
rū oñdunt qbus qd̄ alij cōparāt labores mixti. Qui-
dam Nō medius ppositus vt certa p̄mixtōe ceu ci-
trin⁹: rubēs: viridis et h⁹i. qbus nempe labor apō-
sus coaptat. Euenit igit is cū vlceroso et tēsiuo am-
plius q̄ simplices int̄ se differt tñ essentialit̄ ab eis q
bus cōponit̄ velut color medius cōfectus ex albo et
nigro. Quod firmat q. quorū cāe sunt alte et effectus
sed altere sunt cāe vlcerosi et tensiu⁹ q̄ apōsi. illorū
nāq3 simplices huius at composite. composita nāq3
aliū efficiunt q̄ simplicia vt ars designat alchimica.
Iridē quo3 p̄prietates accidētia et p̄curationis indi-
cationes sunt differētes et ista distant: cum vnūq3q3
taliū his sufficiēt determinent. sed he differunt. qm̄
p̄prium laboris est apōsi itumescere corpus et vni-
uersa nervosa videri quassari et cōteri vsq3 ad ossa: n̄
autem vlcerosi et tēsiui: vex morderi et tēdi. Simi-
liter in apōso abhorret expanditatio vniuersaliterq3
motus: ois non sic at in vlceroso et tensiuo. Mocu-
mentu3 et imensius imaginat̄ sentiri cū duplex sit cā
ip̄i⁹: p̄lectorica v3 et cachocimia quaz vna soluere
videt qd̄ continuū et altera coalterare qd̄ eucratum.
Indicatio quo3 p̄curationis diuersa: qm̄ illa que ī
apōsa attendit respicit virtutē indicationis et digni-
tatem. Que Nō in vlceroso ac et tensiuo s̄bam. pe-
nes nāq3 hec o3 in amplius et minus p̄curationē va-
riare instando: deniq3 magis altero non relicto ei q
malu3 vī machinari per maius. Itaq3 labor apōsus

est alijs alietate specifica et a tensiuo et vlceroso: cu3
cis tñ cōcidit in cōi ceu mediu3 cū extremis. plus. n.
ca int̄ se distant q̄ medium ab eis s̄e vt coloribus de-
notat. p̄dop̄ q̄rtum aut dicendū ad primū vt iā
inotuit q. nō est s̄le de q̄ntadecima cōbinatione labo-
ris et pluribus ppositis sensibiliter et appetiti compo-
sitione et vt certa et existente q̄lis vt declaratū est que
laboris apōsi. Ad aliud dicendū ceu oñsum q. arefacti-
u⁹ labor non ē labor et si eidē s̄letur. vñ Ba. Est q̄
dam et alia dispositio deinceps aliquē vt labor: et de-
mu3 alia q̄ppe cū his quarta similis exis labori: non
at est labor: q. neq3 vlcerosus aut tensiuus neq3 phleg-
mosus h3 dispositionem. Sed neq3 horrozē aliq̄
vel dolorem neq3 ad motus segnicie similem labori-
bus refert. Bracilitatē vero cum siccitate h̄is. la-
bor nāq3 vī morbū p̄noscari materialē q̄lis nō ex-
tat arefactia⁹ cum signū et significatum p̄portiona-
bilis. Relinq̄ igitur labor iter hos tertius erit apō-
sus et non arefactiuus. Ad aliud dicendum vex esse
dūmodo p̄tes ille separate rationē p̄rium seruēt et tā
q̄ imp̄fecte non existēs in toto. Si Nō ex illo disi-
uncte in seip̄is adhuc rōnē totius obseruent et nō p̄-
tium non o3 vt colores oñdunt extremi. Aut totum
māliter idē cum p̄ribus existit: non at formalit̄ cum
aliud et alterū hēant formā et esse separate ac diuincte.
In toto. n. potentia extat tñ sequestrate Nō et sepa-
te actu. Ad aliud dicendum q. oē qd̄ pducit ab ali-
quo eius quandam obtinet nām vniuocā virtutem
seu mediā: d̄ia. i. 40. q̄liter vī labor apōsus ad vlce-
ratiū et tensiuū se habere fm̄. n. q. similit̄ ei⁹ dem:
essentialit̄ tñ alter. Neq3 ois diuifio est per opposita
oisariā directe opposita suscipiendo ceu que ime-
diata vt aiatum et inaiatum: rationale et irrationale et
huiusmodi sicut consurgentiū ex tali diuifione vnū
non coadiuuat alterum adesse. Qd̄ in coloribus nō
euenit aut in laboribus et vlt̄ in oppositis media-
tis. Et ideo diuifionū apparens libro. Omnis diui-
fio aut bimemb̄is aut reducibilis ad eandē. Sicut q̄
uis causa et effectus simul sint actu et realit̄ tñ diffe-
runt sicut prius et posterius perfectū et imp̄fectū. Et
n. aliquid efficiat̄ ab aliquo: non tñ est idem quocun-
q3 modo: sed magis specie vel similitudine: non aut
numero. Ad ea et que alterius p̄ris appet̄ quid dicē-
dum: qm̄ apōsus labor non tñ distat a componentib⁹
ip̄m vt ea inter se. neq3 itidem curationes sunt
oio alie: quia in speciali non autem in cōmuni: cum
vtrobq3 debeat̄ eductio et alteratio.

Differentia. 77.

Quod dolor non sentiat̄ vī quoniam aia sen-
sibilis non est nisi ad q̄litates differentia p̄ori
dolor autem non est qualitas sed magis ad
aliquid dictum enim p̄s q. dolor sensus sit tristis.
Amplius dolor est sensus. sensus autem non sentit̄
Sentiretur nāq3 aut a se ip̄so vel ab alio: non p̄mo
quia sensus non apprehendit se nec instrumentū suū
Algazel de aia: Qm̄ sensus est virtus mālis: quod
autem tale non reflectit̄ supra seip̄sum. sed solum qd̄
extat fm̄ p̄dop̄culū imāle: et ideo intellectus intelli-
git se ceu alia: tertio de aia. neq3 ab alio: q. sicut ar-
guunt quidam illius sensus esset et illius alius foret
sensus: et sic procederet in infinitū quod respuit na-
tura primo de animalū generatione. Rursum addu-
cunt: si dolor sentit̄ tactus p̄cipit̄ sensu qd̄ eius sit cō-

prehendēdo sensibilia: nullus autē phōz nūq̄ inter
sensibilia dolorē collocauit. Et. Sensibile p̄ficir sē
sum ducēs qđ erat in potētia in actū sicut itelligibi-
le intellectū. dolor v̄o virtutē nō p̄ficir sensitīuā: imo
iter cetera ledētū corrūpit. **¶** Malin. s̄. irmať q: illud
qđ ē prius corrūpit: cū de nā prius sit fore adiuicez
corruptiua. S3 dolor ē prius sensu cū is sit qđā me-
diocritas primaz ēt excellētū qualitatū: dñia priori
dolor aut passio ē vehemēs repēte sensui occurrēs.
Adhuc dolor ē accidēs. Ad at ē actio lesa: qđ vero
sensit alteratōe p̄ficir cū sentire quoddā sit pati qđ al-
teratōe p̄sistit. S3 qđ actōis ē lese tanq̄ scm̄ v̄t ab al-
ternatōe secedere. Itaqz dolor mime sensit. **¶** p̄
positū qđqz dolēres aliqd corporis plurimū dolorē
nō sentiūt et reliq̄. **¶** Rursus. Dictū est antea p̄ auic.
q: dolor sit prius impressorē repente sentire, adhuc il-
lud qđ est signū sensit: qz ipm̄ ē quod sensui se offe-
rens in intellectu aliqd derelinq̄. dolor at est signum
vñ in tegni. Dolores fm̄ quē incūbunt locū aut su-
bitā alteratōem aut solutōem p̄tinitatis ostendūt.
¶ Malin. Qđ deficere facit virtutē et destruit nisi mēs
egrotet sensit. Datus nāqz ē fm̄ auic. de aia. 2. aiali
sensus: vt iuuatiua p̄cipiat et nocētia: b̄ eligens: illa
vero sp̄nēs: dolor at hec opat̄ prio sa: dolor ergo se-
tit. **¶** Propter primū vero sciendū q: qđ sit sensus:
dolorqz prius visū. **¶** Propter fm̄ vero sciendū q:
aliq voluerūt oēs q̄litates tangibiles ad calin 7 frūz
reducere q̄ fo d̄ aia pugnant ab. A. qm̄ cetera sensi-
biliū a calido 7 frido p̄cipiūt sine eoz medio aut sa-
poris vel odoris siue alioz q̄qz v̄tualr eis calidum
7 frūm isint cū ex eis p̄ficiantur q̄litates p̄cipue sic
vñ. 2. de ge. 7 cor. **¶** Manifestus q: oēs alie tactibiles
ozie reducūt ad primas q̄tuor. hec v̄o nō ampli⁹
in minores: nō tñ calidum ē quod siccū neqz qđ hu-
midū 7 sic de alijs: neqz subinuicē extāt vt sub calō 7
humido. vñ ex his nōnulli sumpserunt cām erroris
volentes dolorē 7 deliciā in primas reducere quali-
tates: quod nō ē: qz si hi in prima deducūt eo q: ab
ipsis cāntur: tñc 7 sensibilia alioz quatuor sensuū re-
ducent in tactū cū cāent ab illis 7 color medius ac sa-
por: 7 ita alioz sensuū obiecta nō erūt que media: s3
tñ extrema cū ex eis p̄ficiant. **¶** Cui⁹ saltras ē appēs
Amp. sciendū q: A. ponit ibidem dolorē fore vnuz
tactus sensibiliū ingens. Est 7 alius modus d̄ eo et
reliq̄ vt antea. **¶** Post que subdit. Dolor 7 remediuz
doloris sūt de sensibilib⁹ tactus: qđ ēt v̄t Ba. quar-
to sape de accidenti. **¶** Etari qđez tristari 7 dolere sit
in sensibus que oibus sciatim sensuū declarat inesse
vt visu: prius. **¶** Qđ oñdit ēt sermo ipsius in genitali
um deliciā 7 ei⁹ p̄posito. Alij v̄o ptulerūt in dolo-
ris cēntiā igredi duo: sensum v3 7 nocimentū qđ di-
cūt ex diffinitōe doloris patē cū nociti⁹ sit sēsus p̄pt
quod ingunt dolorē inquātū sensus extitit nullo mo-
do sentiri: s3 bene iquātum nocius. Quod s̄lr sapi-
unt in deliciā. Ipsa. n. nō sensit inquātū ē sensus: ue-
rū in eo q: iuuatiua: Sed hoc in cōi stare nō pōt eo q:
dolor nequaqz ē sensus vt idicant: sed potius ei⁹ ex-
tat passio. Est nāqz sensus passio repente occurrens
ipsius susceptiuo. Sic. n. alta tangibilia sensus non
existunt vt declarabitur: ita neqz dolor. **¶** Qđ si dicat
qñqz dolorē tristem sensum existere seu nocitiū: di-
cendū talem nō ēē doloris veram rōem vex aliquaz
nōtificatōem famosaz: p̄tactam v̄o ampli⁹ p̄fectam

cuius rōem includere. **M**on. n. valet et si dolor ē sensus tristis: igitur et sensus sicut dicūt. **P**hlegma nā q3 ē san. diminute decoctus: nō tñ phlegma san. est simplr: sed totū fil. Ita ēt methau. i. Ros ē pluuia pua: et pluuia ros magn⁹ nō tñ pluuia simplr ē ros: ne q3 ros pluuia: sicut neq3 habitus dispō neq3 cō. **B**oetius in p̄dicamēis scribat habitū dispōnem eē infirmā ipsaz No habitu stabilē. Sic igitur dolor nō ē sensus absolute: sed tristis aut nociu⁹ cōiunctim qđ nil aliud qđ passio sensus et obiectū. filr et delicia non ē sensus sed passio hilaris et obiectū qua mox reduci mur ad nām. **P**ropter tertiā No ciendū pmo qđ oba tactus multiplicia existunt cū sit plurimas p̄cipiens p̄ietates plures verius extēt sensus vt tactum ēt d̄ia. 42. sensus. n. rōem sumit ex obō: velut scia ex subō: potentia. n. sensitua mālī vna in eius eno organo formaliter plures existit ex obiecto eā i actuz pducēte. Sic igitur et sensus duplex erit mālīs vt vus sensitua organo alligata et formalis cū ipsa v̄tute obiecti in actū deuenierit. Scđo quoq3 de gene. et cor. tactus ponūtur d̄re qđ plurime: calim. s. fridū sic cū: et hī graue et leue: durū et molle: viscosum et frangibile: asperū et leue: grossum et subtile. vñ nālīz et iuuamētoz ēt p̄mis. Ex spermate sūmisso in matricē vel terrā tpe p̄stituūtur determinato p̄cile illi⁹ quod gnātur qđ plurime et hu. caliditate et frigate: et alia quecūq3 sequūtur has differētes qđ scies ex de gnātōe sermone. has qđem p̄imas sequūtur maxie relique tangibiliū d̄iaruz: post quas gustabiles olfābiles et visibiles eueniūt: duricies igit mollicies: lubricitas et ariditas: leuitas et grauitas: dēfitas et raritas: leuitas et asperitas: grossicies et subtilitas: tangibiles sunt he d̄ie. Quod et rōe sumatur: qđ fm p̄dictos: omnis dispō d̄ia dispōni corporis sentit mutatiōe qđ subito pmutat ad illam: nō enī quod ordināte ac paulatine occurrit sensibili⁹ p̄cipit. neq3 qđ iaz a permutatiōe cessant: cū ois passio ac ēt sentire sint in fieri et alterari: accidente. 3. In residere nāq3 et gescere non sit passio: ppter qđ fm. A. calor cibicōz quīs itensior extet tertianoz calore non percipit ab eis tactu. talis aut dispō est dolor: et maxie cum ceteris plus contrariet nature. Amp. illud v̄e percipit: tactu et se quod ab alijs sensibilibus discernit secū extrinsecus: aut qđ nil aliud p̄cipit nisi ad ipm: h̄mōi vero ē dolor. Sepe nāq3 in pte p̄cipitur passio tristis et calim filr vel frūm. Silr p̄dicta ente passiōe sentiuntur ea nō raro absq3 qualitatū aliqua p̄ima seu secūda. Vnde cū hoc scriberem dolor mibi in scapula superuenit in qua satis sensibilis exis nulla potuit p̄marū: neq3 secūdarū qualitatū sensibilū p̄tactaruz p̄ter passionē tristē percipe. Rursus. In coitu que q̄lratū p̄cipit p̄marū aut secūdarū nisi sola p̄uētis cū cōueniēti p̄iunctio que ē delicia. Eius itaq3 oppositū sentit in eius d̄io: vt quarto appet de accidenti. Contrariōz. n. d̄ie sunt rōnes. **P**alim: Illud maxime sentitur qđ cā existit vt sentiantur et reliq. ppter quod enī vnūquodq3 et illud magis. sed ppter dolorē sentiūtur alteratio subita et solutio p̄tinui. s. ortas qđ logicizans hāc v̄olet rōcinatiōem detineri. ad huc absurdū v̄r dici qđ maxime sensibile subitoq3 i naturā occurrens a v̄tute non percipiatur sensibili qualis est dolor eiusq3 oppositum. Dolor igitur per se etiā sentitur vnū existens sensibiliū. **P**ropter qđ

tū vero dicendū ad hūm q̄ dolor ē vna q̄litas t̄ deli-
tia. Est nāq̄ in passione t̄ passibili q̄litate locādus.
Si at̄ p̄ q̄litates auer. itendat p̄mas aut sc̄das cōiter
solū exp̄ssas vt oñsum secū non cōsentio cū dolor ab
eis p̄cipiat̄ alius ac aliū. Neq̄ hoc ip̄dret sup̄posi-
to ēt dolorē ad aliqd̄ fore: q̄ p̄me q̄litates directe in
genere locant̄ q̄litas: graue t̄ leue ī p̄dicamento s̄b
stantie: asperū t̄ lenē ī genere positionis. 41. d̄ia ex
Ar. 7. Lōmen. t̄ t̄n sunt vni⁹ sensus puta tactus ob-
iecta. Ad aliud dicendū q̄ vt apparuit dolor non est
sensus: sed pot⁹ obiectū t̄ passio ei⁹ p̄p̄ q̄d non valet
deductio. Est ēt dare vñū sensū sic cōem t̄ non p̄di-
re in sensibus ad infinita distinguētē iter diuersorū s̄e
suū ob̄a. 2. apparens de aia. Ad aliud d̄m q̄ aliq̄s
phōz vt Ba. 7. A. expressius dolorē t̄ illius reme-
diū in q̄litates locarūt sensibiles: q̄d vt p̄batū neces-
se: nā idē sapiētes interdū ponunt plures q̄litates tā
gibiles: aliqñ vero pauciores de aia enī. 2. exp̄munt
solū calidū t̄ fri. siccū t̄ hu. durū t̄ molle. Et cōmē-
tator graue explicat t̄ leue t̄ plura talia sunt sup̄ius
nūciata. Primo quoq̄ prima inuēit̄ q̄tuor p̄rietates
solū fore in tactu cū sensus sunt octo s̄m ponētes ta-
ctus plures. Quas q̄dē exprimit̄ Aaly vt cū p̄mis
durū t̄ molle. asperū t̄ lenē. In sc̄do vero. A. de aia
sunt exposite multo plures. Ad aliud d̄m q̄ sensibi-
le p̄ficiat̄ sensus t̄ vigorat̄ ip̄m cū fuerit p̄portionale t̄
p̄ueniens: nō at̄ ip̄portionabile t̄ p̄m. sensibiliū.
n. excellentie corumpunt sensus: de aia. 2. Neq̄ enī
filitudo sensus ad intellectū oīo: q̄ maxima sensibiliū
sensus p̄munt sensitiua. Intelligibilia v̄o q̄maxia
corroborāt̄ intellectū. 3. de ania. Ad aliud d̄m q̄ q̄s
q̄s vñū p̄mior aliud corumpat nō t̄n iter ipsa tollit̄ ac-
tio: sed stabilit̄ magis. Corumpere nāq̄ t̄ suā dicit̄
in fieri: non at̄ in facto ēē. Si. n. iam corumpit̄ sensi-
bile sensus vt dolor: neq̄ aliqd̄ aliorum percipietur
sensibile cum dēn sit sensationē in fieri t̄ altari cōfi-
stere. Ad aliud dicendū q̄ dolor dicit̄ actio lesa re-
spectu morbi q̄ actio est ledens: t̄n actio lesa acciden-
tis vel doloris est magis in fieri q̄ actio morbi ledēs
vt declaratum. 73. d̄ia.

Quæstio circa signa.

Differentia. 78.

Quod icteritia sit ante septimā diē bonū si/
gnū monstrat̄ ex q̄rto re. a. ita: In febre cole-
rica ante septimā sup̄ inatus icteric⁹ soluit se
brē. sine rigore v̄o si sup̄innascat̄ ex t̄pa p̄nitiosum.
Quod t̄ zoar cū Auer. testat̄. Adhuc si q̄d min⁹ v̄
iesse inerit: t̄ q̄d plus. minus v̄o vt q̄ mā phlegma-
tica vel sanguinea ante septimā terminetur diē cum
sit frigidior grossior: t̄ colera mobilis min⁹. hec at̄ sit
vt visus ī apoplexia q̄ in p̄lysum iminatur: t̄ febris
sanguis eius p̄ naris fluxus atq̄ ī variolas in q̄rta t̄
aia. Rursus: Sicut mā colerica p̄t an̄ septimā per
vomitu aut secessū euacuari s̄lt: t̄ per cutē vt cū co-
lera sit ca. subtilis: motū petēs a centro ad circūferē-
tiā q̄d oñdit̄ ip̄s p̄ sudorē crisis plurimū facta: ī quo
pus colere cōmiscetur cū sudor sit sanguinis super-
fluitas: cui pus colericū est admixtū seorsū canōe. 2.
A. Et p̄firmatur q̄ ap̄horis. 4. Sudores iudicātur
boni si diē inceperit tertia q̄nta septima t̄c. Malin.
tertio. 15. Si colera putrefiat̄ intra vasa tertia q̄nta gi-
gnit̄: si vero non icteritiā: sed tertia p̄t ad bonū
an̄ septimā terminari vt q̄nta. nā tūc mor⁹ ip̄s istat
dies in q̄ colera putrefactione subtili eralato reddi

grossior iputrida. itaq̄ icteritia p̄t an̄ septimā signū
ēē laudabile. In oppositā medicorū est cetus. vñ
Isaac febriū. 4. Icteritia an̄ septimā oī. p̄culdubio t̄
morē inuit. Rursus: Icteritia sub crisi locat̄ p̄muta-
tionis q̄rto apparens fa. sed talis non sit ante septi-
mā: neq̄ v̄r in morbo acuto t̄ mā subtili: sed in cro-
nico magis t̄ grosso cū virtutis debilitate. Adhuc cri-
sis laudabilis expetit̄ idicationem equalit̄ distantē a
morbi p̄ncipio t̄ ip̄a crisi: febriū isaac q̄rto. s̄ nulla ta-
lis ē dies ante septimā nisi q̄rta que idicatiua eiusdē
extat̄ certa vt latio denotat̄ lunc. Igit̄ an̄ septimā
icteritia signū non erit laudabile. Prop̄ q̄dē p̄mū
q̄d non min⁹ intentū cum quesitum extet de signo sci-
endū q̄ signū est sensibile q̄d sensui se offerens intel-
lectui aliqd̄ relinquit̄. Ex sensationib⁹ nāq̄ multis cō-
surgit memoria ex q̄ elicif̄ exp̄imentū: t̄ ex eo tandem
v̄r q̄d est p̄ncipiū artis t̄ scie. 2. posterior t̄ metha-
phy. p̄mio. Ex quo q̄d inuitur q̄ signū cū sit cone-
latiū duplex fore ip̄s significatū. Vñ nēpe ime-
diatū cū quo p̄ntialit̄ existit vt tactū: cum d̄ offerens
se sensui. Aliud mediatū cū quo non sp̄ extat̄ cū sub-
dit̄ aliqd̄ relinquit̄ ī intellectu signū p̄nosticū dēn
Sunt at̄ tria: signū: significatio: t̄ accidēs: non p̄-
ut diuidit̄ p̄tra subam: verū s̄m q̄ sequit̄ morbū seu
dispōem: velut vmbra corpus q̄d sublequens p̄pus
appellatur aut genimē: vt multū at̄ idē entia subie-
cto diuersa t̄n rōne. nā l̄ cōiter signum p̄ significa-
tione suscipiatur: ac ē duplex t̄n p̄nosticorū. 3. dicē-
tibus vt d̄ia concedi. Vñ q̄dem q̄ significatio est
necessarior: signū vero eorū que s̄m plurimū. Alte-
ra q̄m ipsa comprehenditur rōne: illud autē exp̄imēto
Significatio nāq̄ cum sit abstractum eius naturam
merariorē notat̄ signo concreto. quasi ente: cum illo
sc̄do dicant accidēs per p̄m t̄ subiectum demū.
Cōmentator quarto meta. l̄ contrarium ip̄ugnat.
a. vnde significatio quendā sensum videt̄ dicere de-
ductum ad modum actus rōis se habentē: t̄ ideo p̄-
p̄m naturis t̄ passionibus mēbrorum debet̄ iterio-
rū: quare horū liber de significationibus passionum
iscribitur interior: signum v̄o sensum denotat̄ s̄m/
plicem t̄ apparentem magis his que occurrunt exte-
rius: cum sup̄ ea sensus concidat̄ imediate. Signum
autem seu significatio accipiens dicitur. vnde enim
ambo extant̄ subiecto. Dictum autē est vt multum
quia q̄dam est signum q̄d non est accidēs: ceu q̄d
p̄nosticum cū nondum extet. Nihil enim actio est
lesa nisi existens: aliud vero est accidēs: non t̄n si/
gnum velut q̄d non a medico perceptū: t̄ ideo Joā-
nitius: iter ea est diuisio cū augmento: habent nāq̄
se sicut excedens t̄ excessus: sed rōe differunt oīfaria
l̄ vt q̄multū cōicent̄ subiecto. nām q̄ accidēs in
firmo medico signū existit etenī accidēs sue respe-
ctu eēntie que est actio lesa vel p̄paratione infirmi cui
accidit̄: quod ēt d̄r sȳnthona sine concisio. Signifi-
catio vero respectu p̄siderationis dici putinde p̄ce-
dit ad cognoscendā egritudinis naturā. aliq̄ ēt p̄t
dici significatio infirmi: non vt infirmi: sed put me/
dici vicem gerit̄ suum accidēs describendo quod-
dam enī signū ab iudicio sumitur patientis. Joāni-
tius. Quid at̄ sit accidēs: t̄ quomō differat ab alijs
rebus p̄ nām ostensum d̄ia. 73. Est deniq̄ signi va-
rietas multiplex: nā aut p̄siderat̄ ratione ip̄s eēn-
tie: t̄ ita quoddam est qualitas p̄mutata vt icteritia:

aliud operatio lesa: qđ tripl'r euenit qm̄ actio nocet: aut l'citer qđ pprie dī permutari: aut mediocriter vel tollit oio in regni. Reliquū vō exiens a corpore quod aliqñ percipit sono: iterduz vō absqz ipso: qđ aut significat quantitate vt liēteria vel q̄litate vt urina nigra: aut vtroqz sicut san. fluxus. vel rōe significati vt signū aliud ē sanū: et aliud egz: et reliquū fm̄ regni neutz. Quoz vnūquodqz diuidit ceu corpus tale p sp̄ qdem: et per multū et vt nūc. Neutra vō i tres subdistinguit modos dīa. 72. Signoz qđ egro rū quoddā ē familiare coicipiēs morbo. Aliud sup-ueniēs quoddā digōnis: aliud indigōnis nōnullum sūj digōnis: quoddā crenicuz: aliud salutis et aliqđ mortis: aut attendit rōne modi significandi qđ ē tripl'r euenit. vel put refert ad cognoscentem: vt ad v̄tutē aialem. Et hoc dupl'r vel quantū ad motuaz: et ita signū aliud sumitur a motu: et hoc aut nāli qñ vt horroz vel volūtario sicut estuatio et reuolutio. vtroqz vt tussis: i quo nā sepat voluntatem ac egestio: et mictus in qbus euenit eōio. Aut sumitur a quiete: vt in apoplexia epilepsia et syncopi: vel a v̄tute appēbensua. et hoc dupl'r: vel exteriori: aut interiori. Ex-teriori adhuc dupl'r: aut quantum ad sensibilia cōia. Cōmentator. 2. de aia: q̄ sunt motus qes numerus magnitudo et figura: qđ. 4. de aia. A. fituz adiūgit quoz p̄ia tria fm̄ cōmētatorē extant cōia oib' sensibus: reliq' vō duo tactui solū et visu. Super hoc. n. significat p̄ signa ab eis sumpta s; q̄ ps sic fuerit numerata vel figurata: aut quo ad sensibilia pp̄ia: qđ gntupliciter euenit: aut. n. sensu vocat tact' vt calim frūm vel gustu: ceu amaru et dulce: aut odoratu: vt polipus: vel visu vel icteritia. Quod at significatur auditu tactū in illis prius q̄ lecernūtur a corpe. Vel interiori ceu signū denotās regitiuā actōem vel mēte: et id multipl'r vt et v̄tus imaginatio v; fantasia: cogitativa et memoria quarū interdū corrupit vna vel due remanēte reliqua tertio de accidenti: et iteriorū q̄rto. Aut rōne modi inherētie signi ad significatū: et ita signoz quoddā sumitur a substantiali inherētib' qđ est necessariū: sp̄. n. verū aliud ab opatio nibus seu effectibus pp̄inquū exis necessario: et apparenis ē v̄tutis quoddā a casib' vel ab alijs his q̄ necessario cōsequūtur siue ab accidentibus: qđ neutrū continet predictoz. Quod tñ eo mētī rariū extat. Est et quoddā perdurans et primū vt a dispōne sumptū operationū. Aliud primū sed nō perdurans ceu qđ ab excreatōibus. Reliquū vō neutrū vt cōe vel cōneum. Aut rōne t̄pis tūc quoddā est rememoratū sanū et egri et neutri: cuius modica extat vtilitas: vt medico solū imediate tñ: vel demonstratiuum qđ confert tñ ifirmo: vel p̄nosticuz quod fit vtriqz vt medico qdem fm̄ daly. q̄ cōuenit de cōditōe p̄cij: et ifirmo: q̄ per hoc scit qualr regēdus: sciunt nā qz ipso res illius. Ex his tandē cōflari val; talis signū bimēbris diuīsiō: nā ei' aliud ē cōius notās super cōplexionē et cōpōnem et vlr nām et dispōnem oēm ad pticulare significans quod lesionis extat occulrū interius significatio pp̄ia dicta. Primū qđ multipl'r sumit. nā quoddā a tactu put discernit durum et molle maxie. aliud a carne et pinguedine fm̄ q̄ quantitate q̄litate et hmoi generib' fuerint variate. Reliquū vō ex mēb' oꝝ forma pectoris nāqz amplitudo ac extremitatū extensio denotat caliditatē: cōtrariū

vō frigiditatē. Aliud sumitur ab opatiōibus: et his aut nālibus vt quod a supfluitatū excreatōe: aut vitalibus velut a pulsu vel aialib': et hoc dupl'r: intrinsecis at extrinsecis fm̄ q̄ plene pficiūtur: aut sūe vel ab his et vitalib' fil' puta qđ suscipit ab hanelitu: vtre qz eniz opant ad ipm: aliud a facilitate et difficultate passionis. qđ. n. cito calefit calidū vt sic existit qđ at celeriter ifridat eō: nisi istud raritas aut densitas variet musculoꝝ in tegni. 2. libro ca. illo. si vō facile frigescens sit corpus: Aliud a capillis put diuersificatū velocitate ortus et tarditate: colore figura multitudine paucitate aut priuatōe. Vltimū vō sumit ex cutis colore: que talis reddit nā vel accidente: albedo nāqz significat sanguinis paucitatē cu; phlatis dñio subrubedo vō sūum: et citrinitas coleram: fuscedo anliam et nigredo icteritiā nigrā. Et atur at ab adustione vt multū extrinseca: vt ethiopib': ceu albedo ex frigore scotis. Particularius vō signū dupl'r habetur: vne ab anothomie sensu: q. n. passiones viscerum voluerit interiores in anothomijs exerceatur i tegni: per eas nāqz compō quatua dignoscitur mēbroꝝ cum coꝝ substantia in complexionem et vsqz. Aliud vō ē significatio et pprie qua velut canōe pceditur in predictoz cognitōem qđ a qtuor suscipit: vel sex rebus sicut a lesione sensibili actionū: qđ tripl'r dictū ē ptingere. nā actio aut pmutat: aut debilitat: aut destruit oisariā. Vel ab eo qđ euacuatur: aliqñ eni educit qđ nāle sufficiēter: iterdū at sūū vt quod de mēbroꝝ substantia. Et qñqz quod i ter hec diuersificatū quantitate qualitate et mō: vel a dolore q̄ significat loco fm̄ q̄ fuerit ptis dextre aut sinistre vlt eius eētia vt grauius aut acutus vel apostema: et quod ipsius similis significat loco substantia et figura. Subiūgit et situs: siue locū dicat vel societate patiētisqz iuxta Ba. et Joānitū indicium. fm̄ vō. A. accidentia manifesta et cōpata: quoz significationes testat neqz p̄durantē neqz primā. Talia. n. signa sūt cōia et extranea. quoz significatio cōiectura extat aliqua: reliq' eēntialia inseparabiliter cōcomitantia sua significata: qbus perfecta cognitio habet ceu oñsum ē dīa. 84. Bonum autem et malum non dicūt vni formiter et absolute: sed differenter et ad aliqd. nam fortassis vnū signū prauū laudabilia vincit plurima et vnū forte laudabiliū praua multa: primo de crisi et p̄nosticōz. 3. vt virtutis cōstantia eiusqz oppositū et iō sit opus ordinē iter ipsa p̄stitueret ceu sermones veteris insinuat. Nam interdū dicit nō malū signū: vel nō bonū: aliqñ benignū vel versutum qñqz salubre aut mortale: vel p̄niciosum: vel pessimū et optimū aut fidelissimū. vnde Almā. io. cū vnoquoqz signo ponēdū ē verbū quod denotat quantitatē fortitudinis illi'. Qđ. n. est debilius signū dī non bonū qđ forti' malū: et quod fortissimū mortale: aut multū mortale. similiterqz de signis itelligendū laudatis. Nec itaqz succincta varietatis in cōi signoz recolectio: Est at icteritia coloris cutis alteratio scda ad citrinitatē tendens vel nigredinē ex occurso hu. citrini aut nigri ad cutē: et que sequūtur ipm absqz putrefactōe qui si putresceret causaret in citrina tertianaz et quartanā in nigra tertio. 15. Diaticus autem icteritia est mixtio colere rubee cum sanguine se sap oia corporis mēbra diffundēs: et in corporis apparēs su pficie. vnde q̄rto de accidenti. Q̄ iunia ictericis ap/

parent citrina: febrilius vero. 4. Isaac et in viatico ictericie nomen est transumptum ab aue virum habente coloris qui galberus dicitur: a quibusdam vero pendilucas; suspēdit enim nidum ingeniose sub nucis ramo icteris dicta. Iuxta illud: Earpe viator iter super arbore percipit: cuius transumptio sine sexti indicat de accidente. Momentum mutationis accidit virtuti eueniens humiditati dicitur a sanguine diversis. vnde mutatio colorum sequitur necessario: quorum vnum ictericia dicitur. Que autem de melia efficitur extat innotata. In passionario tamen scribitur quod greci melanchion dicunt. id est nigrum canem. Quidam vero scribunt melanchiron. id est denigrans manum. Hanc quidem passionem patientes dicunt arcuati ab arcu. scilicet iride: vel passionem habentes regiam seu auream. Cuius quidem duo cōiter notantur modi: citrina. scilicet et nigra. Viridem addunt et aliqui quam noiant agriacā. id est agrestem: quod capre crisoloca agrestis dicitur mustela. et inuiatico: Alia dicitur agriaca pageseleontos. Causa vero ipsius et maxime citrine fer est colera: quod sanguis est cōmiscet et per exteriora diffundit corporis tingens ipsa. Que si quidem interdum actione prouenit nature sicut quoniam ea die cretica iudicat sile non actione nature: sed amplius synthomate. Quod duobus euenit modis: vel ab exterioribus sicut serpentis punctura: grauiorū: pediculorum: vulturis: et assumptione fellis leopardi vel vipere: a quibus si quidem celerius ictericia surgit. Aut ab interioribus quod plurimum stringit ab epate et felle: et a calore quoniam corpus torius et prope vasorum: rarissime vero ab intestinis. A felle quoque dupliciter: aut ab grosso viscoso in ipsius poris opilatione cante duobus exitibus: quorum secundus versus intestina preclusus: sequestrat quoniam in duobus. 91. vel a passione substantie fellis quod euenit: aut caloris intensione inflatis et epate et corpore ovis: ut san. ferueat in colera: vel debilitate ipsius ut virtus ibellicet attractiva in attrahendo: aut siccitate deficit expulsiua: vel abate seu opilatione in ipsius poris accidente preacta. Que autem ex epate surgit ut duobus prius modis: et quoniam potest stringere: si it vero ab intestinis minime cum in cholon descendens: et obstaculum inueniens nequeat pertransire. vnde colera in felle prenta caret in quem de rinet locum. Nigra quoque aliquando est accidit vigore nate splēis egritudine creticantis. Pluries autem synthomate ut splēis debilitate: vel epate humores affante calore aut torius corporis inflammatione. Et ad vnum potest illis de causis stringere suo modo quo ea quod fellis et epatis Agriacā si quidem voluerunt aliquando ex colera surgere preacta fina et eruginosa: cuius oppositum dicitur monstrat. 91. scilicet cum Serapione dicendum ipsam potius causari a felle malignante vel epate et splene. Inquit enim: si accidat apud modificationem colere citrine aliqua egritudinum modificationi vasi accidit ictericia p̄mixta ex colera citrina et nigra. is autem color in viridem vergit. et post non pauca. Nec quidem est alia species ictericie: cum illa que componitur ex colera citrina et melia: et sit quoniam epate et splēis sunt lesa. Color vero ex his redditur viridis. vult et cum nigredo leuis extiterit ipas ab epate fieri. si autem vehementis a splene. Propter scilicet si quidem sciendum quod ab illo qui finxit se Hippocratem quarto re. a. cum quidam additione scribit super innatus ictericus puta cum rigore determinet alludens fortassis ei quod dicitur a causone habito rigore supueniente et c. Quam quidem cum rigore determinationem cum principali et ibidem Via. non admittit ut apparebit dicendum. 4. Ac simpliciter 30ar vnde p̄ce-

dere ictericiā ante septimā posse laudabile signū extitere ingens: Medici vituperant ictericiā in principio egritudinis: quod ipsi sit exitus ante humorum maturationem. Ego autem dico propter quod ictericia est motus acutus: et motus eius velox in agente et patiente non negabimus in ea posse fieri maturationem die scilicet gnationis et maxime die quarta et prope in etate iuuentutis tpe estatis cala regione: locis orientalibus et meridionalibus In his enim talibus accelerant maturationem et decoctio. Quarto vero colligitur quod dicit. hyp. Si ictericia supueniat in febribus acutis ante septimā malū. reprobatum est experientia in terris nostris omnibus. Et si veniat in quanto laudabile multum est vna ratio: et maxime in corporibus calidis: et tpe calido. et hec sententia collegiorum omnium medicorum persarum et Indie maioris et pro maiori parte illorum de andalusi. Cuius oppositum ceteri sentire veteris simonem p̄cedentes omnes. vnde quarto fa: Ad vltimū ictericia ante septimā diē nō est laudabilis. Predicto autem defectus et si tertio et quarto manifestus dicendum apparebit: eorum tamen singulariter utriusque p̄tractentur simones. Primitus si quidem fortassis quod 30ar accusabit dicentem ictericiam fore morbum cum accides existat magis actioque lesa puta coloris alteratio sedita. Quod autem die fa valeat apparere benigne falsum est manifeste cum sudor possit fieri in ea: tunc. n. nō extat motus colere si foret versutus existeret: ne et in quarto cum sudores fieri a veteri nō scribat in quarta. Itidem crisis egritudinis mote p̄ tertium quilibet quod de colera tamen visus fuit semel a Via. in vita eius omni. Ab archigene vero bis in quarto ceticari. Et rursus tertio. Quid ergo de ictericia: dōm itaque quod nūquam cum sit modus hic quod crisis alius: cen dē clarabit ex reliquis: P̄dalin. Is empiricus ab Auer. sic approbatus experientias super hoc habuit afferre. nō autem false credere rōm apte: iōque Auer. agrestis extitit in minus. Quod. n. inquit dictum Hippocratis reprobatum experientia falsū extat et icuile cum ipm sit vniver sale cen artis canones relig. Sermo autem Auer. p̄riculari or fere nūquam cōprobat: quod hippocratem nō redarguit quoniam aphorif. 6. Raro cōiungēs nō reddit Hippocratem mēdacē dicentē in pluribus euenire. Similiter neque in quinta die morbi laudabiliter indicat ictericia: cum colera sit hmoi grossior velut fer fere negens tā breui tpe digeri. si eculentia vero ipsius ostendit ictericie tictura grossiori phibito penetrare: nō autem sudoris cum sibi et pus colericū sit admixtū: neque aspectus tunc quoque aliquis iteruenit lunaris. Adhuc aduersat sibi cum dicat id in tpe calido: et pro prius in regione Xificari calida quod abox idē iudiciū cum subdat quod hec sit sententia omnium medicorum persarum. persia vero frigidior est et siccior multum greci: et arctico tanquam p̄pinquo polo: si locus audit vere p̄fiam dcm. Cuius rex fuit Darius quaz et hodie occuparunt tartari. Et iō ipsius experientie: aut rōi nō est acqescendū cum Hippocrates fidelior testis se fore exptū nō in grecia solū vix in lybia India et Subatia Quod et sētit auer. si occurrerit p̄ accis magis adest. Vel fortassis propter aliquam crifim consociatam illi: non autem regulariter et per se: aut hi opilatione vel modo quo apostlematis decepti. Aut dicendum quod ictericia visa non ad malum ante septimam extat minime vera: sed potius modica subcitrinitas aliqua circa oculos prope ac faciem ex inflatione cāra ep̄is ut visum quoniam. Propterea dixerunt alii quod crisis ante septimā potest esse benigna si fluxus v̄tris succurrat. Id tamen eget d

terminatione: quoniam humorum fluxus, aut est colericus multus ebulliens: cum materiarum exitu spiritus adhuc tenuis et ita eius significatio extat prava itum ut timeat de infirmitate et propter cum ventris ibecillitate, aut ventris fluxus mordiculus est vehementer cum humiditate multus vel et sudor corporis eruberat et ventris fortis sicque laudabilis cum lenitas patientis velocius occurrat quarto facta: et cum quod aphorismus. 4. Propter quod tertium sciendum quod ictericia regulariter et per se ante septimam sicut testatur per duos magis ceteri pravi extat signum. Quod ostendit si aliquid dicitur benigne a natura celeriter expelli ei oportet sit ad esse digonem: ut natura reddat ea vniuersa substantia que litate membrorum plenibus sequestrata, et via ac ducte eidem paratos aptos quibus valeat ad extra propelli. Et ideo cum ipsi magis redundant in emorroides, cum quod matricis ani vel narium ventris et intestina eiones laudabiliores hic inducunt quarto facta. Facite fluxu san. secessu et vomitu. Que aut sudore laudis exilioris ceteris cum natura his quibus vehiculis careat ductibus apparatis: subtilitate tamen sui penetrans per poros occultos ad cutem sudore non parum indicat benigne, quod cum supposito ante crisin digonem et separationem adherente materie preedere id aut non potest ante septimam finem. Val. interuenire cum cholera sit inobediens et meatus ipse parati. Rursus. Ad predictam crisin expetit digonem mae quod esse non potest nisi sufficiens tempus interueniat spacium et maxime cum caruerit officio eductio. Requiritur si lune aspectus. is aut non potest per se adesse septimo, tunc quod tempus non est sufficiens quod in antea: tunc quoniam subsidium non interuenit lune, neque est in quatuor: quod et si aliqua operatio extet in ipso lune afflat non existit. Si et crises ipse in nequioribus facta. Ba. sunt periculosissimi: Neque igitur licet moueat natura, quod tempus in dispositione materie atque actu non occurrit adhuc sufficiens: neque est quis lune aspectus ea propter opus sit septimam expectare, aut si nono accidat magis ratione temporis contingit in quo natura diutius potuit operari quam lune incitatus. Adhuc causo cuius materia cholericum ut plurimum subtilis mobilis in locis, pinguis cordi situata vix ante septimam et si sudore possit terminari: Cum itaque ictericia tringat ex cholera sudoris natura grossiori finem. Isaac est inuncta sanguini non poterit ad benignum ante septimam terminari: propter quod oportet saltem septima nona vel. ii. aut. i. 4: cetera cum tempus tunc interueniat longius in quo natura non potest digestionem perficere luneque vel multum interueniat sine incitatione. Si enim ante septimam superueniat pravi exitus quod finem Ba. ex epatis accidit apate vel opilatione quod verum fuit. In septimo vero aut post non est simpliciter iam laudabile si non dextrum hypochondrium finem veterem fiat durum. Quod opilatione potest et apate tringere duro: cum id non mor accidat, natura febres indicant in eisdem diebus finem numerum ex quibus euadunt homines: et ex quibus peunt: per nosseorum. 3. ca. i. Propter quartum quoque ad primus dicitur finem. Lomentatores ibidem quod ictericia superinnata cum rigore est non soluit febre ante septimam neque per septimam sed cum determinatio est talis: febricitantibus ictericia superuenit: aut propter epatis synthoma: vel nam cholera reptante per cutem excernere: demum hac neque tunc cum in apatibus assuetum est oibus remittentem ad aphorismos in quibus inuit vnitatem contineri. Ad aliud quod dicitur iam visum fuit. Ad aliud dicendum quod apoplexie terminatio in paralysi simpliciter est mala: finem quod sit bona: Nec est simile: quod natura per aptum

infestat quantitate materie apoplexie cholera acutissime vix cogit crisin facere ante ipsum, et ideo imperfecta existit. Similiter variolarum natura amplius infestat, sicut est ex sanguinis ebullitione et corruptione quod crisi in vi multum recepit in quarta cum is moueat continue. Natura est conlucuit humorum materiam ad cutem expellere continue, non antequam sic cholera quod ictericia inducit cum non minus alijs ceticis vijs. Ad aliud quod dicitur apparuit natura enim illa ductus huius aptiores versus ventrem et intestina quod ad cutem. Et ad confirmationem dicitur quod non est simile de materia sudore faciente et ictericia cum ipsa sit ea quod ictericie subtilior: Quid namque puris commiscet cholera in sudore cum aquositate subtilitateque masse sanguineae. Ad aliud dicitur quod ictericia ceticans non potest benigne ante septimam vel osium apparere. Ex opilatione autem vel apate calido facta ga. est mor aduenire possibile de qua non, sed de priori belitaf. Ad quoddam vero alterius prout dicitur quod ictericia non propter crisi permutatio: locat, sed magis euacuatio. Adodo enim utrumque quod sudor per poros expellit ita, et cholera: et quod grossior et colore lozuali colerata modicum ipsius cutem tingit: velut crocus quibus maxima ipsius pars resoluatur quod aut aliqd sapiat crisis permutatio inuit quarto facta. De speciebus quod permutatio sunt que non adducunt ad exitum: deinde faciunt sicut torturam spasmum mollificationem dolore anche doli testiculorum geniculi ictericia elephantia: et varices: Illa enim propter dicitur crisis permutatio in qua sunt exiture, ut carunculi dubellet althoyn fornicia herisipila ignis plicus spiciens comedens variole finantes: et vlcera similia. Sic itaque quod per permutationis est crisis: aliquid improprie, et non nulla modo alio medio.

Differentia: 79:

Quod caput paruum sit melius magno monstratur ex prole: 30. id sapiente. Rursus secundum topicum. Si propositum in proposito, et oppositum in opposito paruum vero caput et magnum sunt opposita, sed magnum aliquando est prauum signum in tegni: ergo et paruum erit bonum quandoque. Adhuc orta super eorum testantur origines ibidem sed oculus originatur a capite, quod paruum laudatur etiam ibidem, sed quia fortassis dices similitudinem non tenere ortorum ad principalia, ideo ostendendum est id in principalioribus est valere quod cor existit. Eius enim puritas laudat tertio de partibus, natura vnitur in paruo et fortificat in magno aut dispergit et debilitat: cum ignis denotat in paruo et magno bitaclo contentus: unde aialia maiorum cordium ibidem sunt obilia timida sicut ceruus lepus asinus et humor. Amp. virtus unita fortior est seipsum dispersa de causis, vix procul. Omnis potentia impubilis manens maior est per tita vero minor vix et septimo apparet physis, sed i cerebro paruo vix virtus: in magno aut dissoluta est. Cerebrum cum sit frigidissima oium corporis particula finem aris, in plerisque magnitudine ipsius reddet frigidum amplius ita ut motus: et vniuersali actioes bebet animales paruitate vero fortificabunt caliditate fere inde luscitata. Et ideo grades caput conspicimus bebetes amentes et catarris ac coris repletos. Et confirmat quod cum cerebro sit frigidum et humidum: et alie partes capitis frigide et sicce terrestres ponderose mole ipsius declinabunt corpus oem in deorsum: quod est hominis situm naturalem cum sit animal recte stature et sursum in vniuerso: differentia quinta. Caput ergo par

nū laudabili⁹ ad opationes et ppe humanas magno
 Hmōi aut pium plurimū nobis pstat sensus: qd ad
 huc sentit in tegni cū ceteris medicis cum sequenti/
 bus. Adhuc pectus latū laudat cū eius oppositū vi
 tuperet. s; hoc sit capite magno ente cū inde cerebrū
 reddat magnū: pportionalē enī teste capitis. q si fu
 erit magnū: et nucha reddetur magna nerui et spondi
 les grandes et vniversalit totū corp⁹. Amplius ca/
 put magnū est vt habitus: parū autē vt puatio cum
 vnum dnoz habeat rōnez habitus: et alioz puatiois
 habitus autē pfectior puatione iudicatur. Caput igit
 magnū laudabilius existit paruo. Propter qdem
 pmo sciendū ē q caput est mēbrum diuinū in supio
 ri corporis situatū ptribus q plurimis et virtutib⁹ in
 signitū. Qd autē sit qd diuinum. 34. pbl. idcat ita
 Tribus locis existētibus capite pectore et inferiori vē
 tre caput est diuinissimum: cum eius inhabitator sit
 anima. vñ de re. sa. pmo: Cerebrum domus quedā
 rōnalis est anime: de quo et dñā tactum. 24. Est autē
 in parte superiori locatū: cū sursum in nobis sit sur/
 sum simplicit et in vniuerso. tūz ppter caliditātē grā
 des nostrā: est nāq; homo calidissimū aialium pbl.
 tertia. tū ē ppter ipius partes: etenī ipius supio
 res sunt parue infime aut grandes. tūz ē vt in suis
 ordinetur sinē: puta in superiorū contēplationē. f cā
 vero sunt cetera animalia demissi vultus: dñā. 5. cū
 alijs non paucis. Ex pluribus cōpositum est ptribus
 fm. a. nāq; partes capitis essentielles et que eas se/
 quunt sunt. ii. puta capilli: cutis: caro: pānicul⁹: cra
 neum: pānicul⁹ durus dictus: duramā: panniculus
 subtilis vt piam⁹: siue secundina sba cerebri: cū eius
 ventribus et locatis in ipsis spiritib⁹: duo panniculi:
 rete mirabile: et os qd ē cerebri basis. In ipo ē fun/
 dan⁹ virtutes plime et diuine vt motiua que musculis
 pficit et cordis: et sensitua que duplex existit: exterior
 v; quinque sensus: quorum quatuor sensitua in capi
 te sunt reperta: velut visus: auditus: odorat⁹: et gu
 stus: sñ et tactus: cū in oēs diffundat ptem sensibi
 lem qd pñs iuxta ar. situet in corde: dñā. 38. vñ
 cuiusq; enī sensus organū ē cognitū: eo q tactus ex
 cepto. Ipse enī cois est in toto corpore: qto de accñti.
 Virtus ē diuinior intrinseca dicta locat⁹ i eius trib⁹
 ventriculis puta fantasia: cogitatio: et memoria: cū
 estimatione reminiscētia et intellectu q sup istas ma
 gis opatione q subiecto situat: qbus mediantib⁹ v
 tutib⁹ plerūq; hō ptingit celestib⁹ eaz suscipiendo
 ipressiones mirandas. f figure at capitis. 9. de iuu
 men. membroz sub auctoritate Hippocratis sunt q
 tuor: et pmo pma. vna nālis que imaginari docet in
 tegni: cū spera cerea manib⁹ fuerit leuiter cōpressa
 In ipsa enī tunc anteriora cū qdaz planicie oblon
 ga et posteriora gibbosa consurgēt: lateralia vero
 cū planicie qdaz recta. In naturales vero sunt tres
 due qdem simplices. vna nempe vt minuat eminen
 tia coronalis anterior. scda vt hmalis seu landalis d
 perdat posterior. tertia cōposita: vt vtraq; mino
 ref vna. qrtā vñ non potest esse stante vita vt maior
 v; sit dimensio dextre ad sinistrā q; anteri⁹ ad poster
 rius. In nano tū quodā monstruoso: ac alio huic qsi
 consili mensuram maiorē distantia fore a tpe in tem
 pus q; ab occipite et syncipite: vt hāc qrtam videre
 capitis figurā in naturales hñc. Sed talia monstruosa
 rara et vt inuitalia. Vel non tū supant in his distan

tia dextre ad sinistrā eā q anterius ad posterius: cen
 bec in pdictis quatuor figuris reliquā: vt illam que
 dextre et sinistre: vt intelligēdus ē bippocratic⁹ fmo.
 Sunt at obseruanda collū: nerui. et alia que oriunt⁹
 capite: et ipi⁹ figura. nā addūt bec cū laudabilia fue
 rint in ipi⁹ pfectionem. cū vero illaudabilia dimi
 nuūt eādē: capite magno seu puo ente. vñ etio pma.
 Si capitis fuerit mae paucitas cum fortitudine vir
 tutis formative pme: erit forme bone: et erit min⁹ ma
 lū co qd puitati adiungit figura malitiaz in creatura
 qd debilitatē significat virtutis. Et demū qz cōpatio
 nis ē questū magnū enī et puum relationē quādā vi
 dent i portare i pdicamētis: o; aliquod medium cui
 referant hoc stabilire. hoc at caput erit commensu
 ratum. Intelligo vero tale: qd in hoie cōmensurato
 ceteris pportionalē pteculis entib⁹ hmōi. Magnū
 at et puum ab hoc equalit. Suppositis enī alijs par
 tibus cunctis fm canonē complexionū secundo i oi
 bus obseruandū dubitatū ē qd sit horū duorum ma
 gni. s. et pui cerebz deterius: siue melius i actiones
 humanas. Propter fm qdez sciendū q nullo
 vidē adhuc scribētes q hoc qstū non pñsisset omis
 sa Ba. et ar. pñtate apparet: que i hoc difficultatē
 cāt precipue. Verboriniaz tñ somniāt qdaz q
 ar. volnerit puum caput fore bonū quo ad virtutes
 morales: et que sunt prudentie. Questū enī pposi
 tū dicunt ar. hic ptendere querētis ppter qd aial
 aialū homo prudentissimū: quo ad virtutes qdē in
 tellectuales caput puum prauū existere: affirmant
 qd ga. dicunt itendere declarātes hoc ex mulierib⁹
 que cum puā habeant respectu viroz capita pruden
 tiores extāt viris et sagatiores. Sed bi neq; mentes
 interpretant ar. recte: neq; virtutē dicunt cum hmōi
 sit vey oppositū. Adentē qdē non sapiunt ar. cum
 in qto de ptribus non solum ponat hoiem capitis p
 uitate vigere in virtutibus moralibus: imo intellectu
 alibus dicens sām hois iore diuinā: opus at diuinū
 simū itelligere et sapere: qd sibi aduenit eo q pondus
 et molē non h; in corpis pte superiori. Est nāq; ipi⁹
 caput pte alijs sine carne fo de pñb⁹. Adhuc expe
 rientia quosdā paruoz caput mercurio contestatol
 satis acuti fore ingenij i his que speculationis. Inep
 tos at et pñpites i his que morales sunt virtutis: quo
 rā ē rōe apparet defectus: qz pñs speculationis mo
 tum regunt vehemētiorē et aggregationē intensio
 rē vt pñpant subtilia nature q; q moralitatibus de
 bent. Qz enī horum spūs fore qetos cum pñuio
 ne discretius: tardos vt oia participant qsi casualiter
 occurrēna. In moralib⁹ enī et morū actibus multe
 contingētes diuersitates occurrunt. Signū quoq;
 de mulierib⁹ qd iducunt non valet. Neq; enī eius
 virtus existit rōe que medietatē vtriusq; pñctet ex
 tremoz: neq; prudētia faciunt qd agunt que recta
 rō agibiliū existit: sed potius ex quodā istictu i malū
 opant amplius pne. qd apparet qz subtiles eis con
 currant caliditates et igenia ipromisso: mediate vñ
 nequa q; cū nulla bonitatu pñcipāt virt relatoe nisi
 pietate historiarū octauo: s; viris bec insunt magis.
 f uerunt et maiores vt Arif. et Bal. sibi apparenter
 aduersantes in hoc questu. Querens nāq; Ar. p
 pter qd aialū homo prudentissimū: solūcō ait.
 Vtrum quia parui capitis est vt ad pportione corpis
 posita quidem solutione magis ad hoies per vtrūq;

Insignata subdit veriorē: aut qz icq̄r mīmū ppter B eni z parui capitis: z ipsoz tales magis prudētiorez eis que sunt magni capitis. Ba. No huic apparens Aduersus inqz parui caput prauē cerebri cōpōis ppiū signum ē: hunc ē sermonē simplr ceteri recepere medicorū postēiores. Ppter tertiū quī dem sciendū qz magnitudo z puitas capitis dupl̄r exi sit. Vna qdem rōe capacitatis ceu continētie vt cra nei: z talis puitas ex necessitate vitupatur cū cerebz ad ipsam consequat parū z angustū. magnitudo ve ro nō laudat oīo bñōi: cū possit interdum euenire abs qz virtutis fortitudine. de qua qdem magnitudie z p uitate sermo existit Ba. cū medicis alijs vniuersis. Cuius qdem detestatio in moribz z actibz vniuersis apparet: primo fa. Est z altera puitas z magnitudo capitis cōsiderata rōe paucē carniū mole aut mul te: super craneū orbiculariter exiit z maxime in pti bus anterioribus: z talis puitas in opatōes confert humanas: magnitudo aut obest. Et huiusmodi puita tēbūt hoies ad cetera aialium: z perfecti ad pueros Sūt. n. pueri nanosi. primo de somno z vigilia: pri mo z q̄rto de ptiibus. Quod apparet ibidē sermonē ituentibus arif. vult. n. qz oīa ppter hoīem aialia sūt nanodea. Est aut nanodeū cui quod fm sursum ma gnū: portans vo pondus z pedias parū. In alijs sigdem aialibus: que inferiora sunt pua. supiora vo magna. In hoibus z maxime pfectis secus euenit: qm pueris entibz que supius eorū sunt magna: q aut deorsum pua. ppter quod repūt: ambulare vero nō pnt nanodei sunt pueri: quod nō solū quadrupedibz iel: imo auiū z pisciū generibz z oibus sanguinē ha bētibz nanodeū ēē. Et ideo concludit ppter quod z minus prudentia sunt aialia oīa hominibus. Ex h nāqz qz homo minus pondere picipat: delatū. n. est in deorsum: caput qdem sibi absqz carne cōsistēs alioz comparōe concludit arif. ipm fore recti corpo ris: z subē diuine picipantē alioz solum prudentia z intellectu: quod z rōne conuincit. Illud caput qz opatōes hebetat z tandē corūpit deterius ē sibi op posito. tale aut est magnū mole carnositatis cū pon dere quodā ipm in oppositōe sui ppiū iclinare co gat sitū ceu deorsum. Adhuc mole carnositatis z hu miditatis spūs remolliūtur cerebz: z sic mori acqui rūt tardiores. Spūs ē aiales luminositate egentes obtenebrant humiditate z euaporatōe: que in tale conscendit caput plurima. Quod aut paruum caput puitate p̄inētie sit prauū in se: z deterius magno eq̄r ipsi a mēsurato egresso mōstrat. Qm illud caput est deterius qd paucitate creatū mē z virtus ibecillitate sibi opposito: aut quod altero istoz: bñōi caput ē p uum. Ba. nō at sic magnū. P̄alin Caput illud qd totum paruitatē corpus z ibecillitate deterius sibi opposito. tale aut est parū z non sic magnū qm si ca put parū z cerebz parū Baly. cū cerebz sit cra neo pportionabile: z si cerebz sit paruum z nucha pua reddat z nervi demū z spondiliū sūt pui z tho rar oīs vniuersa nervosa z ossuosa quātūcūqz cona tū cor in p̄rium opetur. Mō poterit. n. facere vt ma gnificetur tm quantū si fuisset caput prius magnū. bis aut sic minoratis corpus erit oē iminutū. Sequi tur ē ad cerebz parū minoratio ventriculorum ad quā occurrūt spūm angustia z motus repentinus z inordinatus. Subtilia. n. quādo coangustat velocē

acgrunt motū: vt apparet in aqua z aere. Sed ex mo tu spūs supcalefecit ex angustia tenebrofi reddentur Subtilia. n. z diaphana cū angustant tenebrositate quāda acgrūt. tenebrofi vo cū sunt z p̄prie aialis a sua recedūt natura: cū spūs aut sit lnt aut eius reti neat effigiē. 4. de aia. A. Quo facto capitis reddentur opatōes iperfecte. hec aut cerebro nō ita inerunt magno quocūqz modo. Rursus. Quod ē oppositū mēbro nobiliori z fortiori vt sibi resistēdo ipm contē peret oīs ēē quantitatis sufficientis. bñōi vero ē cere bz: bñōi contpatā. n. facit eā que in corde caliditatez z seriore de p̄ribz collz fis. In oppositū. n. ipfi us positū est vt frigidissimū oīum mēbrozū calidif simū refrenet. Et merito qz nā ingeniatur ad excelsū vniūscuiusqz ibidē. hoc aut cerebz nō pōt con tēpare pū: z iō parua bñōes capita paruitate Ba. istabiles stolidos ac estaticos fore cōspicimus. Lō uincit itaqz qz caput parū deterius ē magno: z ipm plus cōmensurato. In eo nāqz est virtus fortitan tū fm qd puta in viribus intellectis magnū poterit ē se cōmensurato perfectius: nihil. n. p̄hibet corpus parū lapsū quāda actiones hie perfectiores tpa to. Quo ad actus vo corpis ceu robur per cepi mi nora bñōes capita fortiores: z p̄prie cum pectoris la titudine: quod bruta pauci cerebz entia oīdunt ro busta. nō ē nervosa remolliūtur ciuidē mole vt equi declarant. Ppter q̄rū qdem ad primū qd iaz dicendum apparuit. Ad aliud vōz qz illa p̄portio ve rificatur in his que sunt vere opposita. Caput autē magnū materie multitudinē virtutis vigore: ac pū istoz defectu opponunt: cuz de nā p̄uoz sit maxima distantia. iō. metha. Mō at magnū virtutis ibecilli tate z mole materie opponit paruo vtrolibz ex pau citate ac imbecillitate cāto cum vtunqz sit malum. Oppositio. n. sumitur a forma: nō aut a mā: ceu san tas simplr z egritudo i oī triplici nā: dia. 95. oppo nunt directe. Et iō Baly. dicit Ba. non absiden do fmōnē suū in magno capite: qz sit bonum signum sicut in paruo prauū: imo cū determinatōe magnū ingt non ex necessitate bone cōpōis esse signum. Ad aliud vōm nō esse simile de ortis z de principali vsquequaqz: neqz de oculo z cerebro. vnde baly. dī uei sitatem fecit Ba. iter sermonē suū in oculis et sermonē in cerebro: nā vitupauit cerebz pū ēz qz cunqz formā scm fuerit: z nō vitupauit oculos par uos fm oēm dispōnē. Lā xvito: patōis puitatis ta cta ē prius. Radix. n. ē z principūz alioz vt nuche nervoz z spondiliūz sōsqz spūs aialis. Oculi at ra mi et non radices: sunt ē spūs oculoz subtiliores et lucidiores illis qz magis cerebz et magis i exteri ex positi vt egro non disgreget et resoluat bonū fuit ip sos i loco angustiori sufficēt locari. Ad p̄firmatōem isti vōm duplici: aut qz cor pūz non laudat oīo in aialiū fortiori. vñ. 3. ij. q̄fi arif. aduersando. Aialia qz plurimūz si audacia sūt ea qz magni cordis existunt. s̄ expōnēduz ē dcm arif. qz oē aial audax: q̄to audati tātō ē maioris cordis. i3. aialiu. A. Qd appet. sub dit. n. arif. qz in āplioribz vētribz spiritū amplior et in ualefcit magis. Et iō nullū eoz que magnorū vētrif et venarūz et pingue fm carnem. Vel dicendum qz non est simile adhuc de corde et cerebro: et si princi palissimūz sit cor mēbroz: eo qz cor est in vehementi motu spiritus in ipso sunt calidi feruentes et aliorūz

et principia. vñ oportuit ipsos in loco contineri vehementer arctato: ne latitudine ipsius debilitentur dispersi non potentes calefacere et irradiare perfecte ipsum si fuerit magnus velut parvus ignis grande habitaculum calefacere non potest. In cerebro vero secus est: quia spiritus ipsius non sunt in tanto motu et agitatione. sunt et remissive calidi: propter quod non sic timeant in eorum resolutione cum frigiditate pretempent ipsius. Aut dicendum quod formaliter fortassis cerebri apparenter secundum medicos est plurius ortus quam cor. Et ideo necesse fuit ipsum esse proportionabiliter maius corde ut eius perfecte contemperet caliditatem. Duo enim sunt in nobis membra: comparatione aliorum maxima cerebri. scilicet et epa aris. de partibus. Similiter apparuit quomodo hic exponendus. Ad aliud dicendum quod duplex est unio aliquorum. una quidem virtuosa cum operationes fortiores efficiunt inde: sicut cum acies in exercitu commensurate unius: et ignis in camino. altera vero viciosa operationum et subiectorum tandem destructiva: ut cum ipsa coangustaretur in tantum ut propriam prederet actionem: ut ignis suffocaret tegmento. Que quidem capiti inest parva: non autem prima: sed in commensurato et vehementi magno. Ad aliud respondet isaac in dietis vlibus quod cerebri est calidum et humidum: et ideo non sic hebetat ut adducit cordis caliditatem. aut quia hunc non teneo differentia. 24. Dicendum quod si cerebrum cordis hebetet superfluum calidum: non tamen hoc nocivum est in actu: cum cerebri parvum refrenare non valens cordis calidum. Cerebri enim magnus calefit a sanguine artariarum contento in rete mirabili: et a spiritibus et eorum motu a sumisque sursum delatis: et ab occurrentibus ab extra: ita ut cordis non remittat superflue caliditatem. Neque cerebrum secundum a. est tamen frigidum: sed est calidum cordis autem et epa partis comparatione est frigidum. neque adhuc pondus ide adiungit huic capiti. quod declinatum ire oporteat cum supercalefiat ac ericet continue adveniēte etate. Alterius vero partem inducta admittant: put detestant parvum caput per unitate capacitatis vel continentie: et non mole carnositatis ossuositatis plurime. **Dia. 80.**

Quod dilatato corde simul dilantur artarie constrictioque constringant ostendit: de morte et vita. Pulsant quidem vene omnes simul invicem propter ortas esse omnes a corde: movet autem spiritus quare et ille spiritus et simul invicem quoniam movet. Et: Experiētia quoniam te applicante palmam super latus sinistrum in opposito cordis una percipies cordis motus et artariarum. Amplius iter ambos ventres cordis sunt vie que dilatantur in ipso cum dilatantur et coarctantur apud longitudinem eius: tertio. ii. Quare filius erit et in artariis alijs que vie videntur cordis. Rursus ratio: Idem est motus totius et partis vñ primo. et. ferunt in idem totum et pars secundum naturam: puta tota terra et parvus bolus. Et merito quia sicut totus se habet ad totum et partem vnaqueque ad vnamquamque historiarum primo. Cor vero extat ut totum: artarie autem tanquam pars cum cordis sint orta. Galen: Motus cordis est naturalis cum a principio constet intrinseco. talis autem unicus est et uniformis nature namque motus sunt ordinati de creticis: quod motus anthropomati ostendit. Itidem cordis dilatatione calor corporis euentat naturalis. si autem tunc artarie constringent non attrahent quod oportet educere a corde verum expellent: quare calor non poterit innatus euentari. Adhuc illud est idem quod ab eodem sit agente et fine sed virtus pulsativa est una et eadem et propter huiusmodi finem ut in caliditatis cordis et artariarum refrigerium or-

dinata. Itaque corde dilatato simul dilatantur artarie in seque constrictio constringunt. Oppositum vero istud sensibile signat incisio. Et: Primo prima virtus vitalis simul dilatat et constringit. id autem esse non posset nisi secundum diversas partes: cum contraria nequeant in eodem secundum huiusmodi tempore copulari. Adhuc quoniam cor dilatatur abbreviat cum vndique expandat: sexto de iunamentis ut vter ostendit inflatus. Quod accidere opus sit idem artarias consequi cum ei sint contiguae: propter quod oportet eas elongari: ad quod ipsarum consequit angustia. Itaque ad cordis dilatationem sequitur artariarum constrictio: et ad constrictionem eius ipsarum dilatatio et e converso. Propter primum quidem sciendum quod quid sit cor dicitur innotuit. 41. quid vero artaria. 46. Est autem dilatatio localis partis expansio de centro ad circumferentiam facta: cum cujus folliis aerem attrahit: constrictio vero e converso. Motus enim sit ab extremis ad centrum: adeo ut fere terminorum sibi occurrant capita: velut cum aer depellitur de folle: dicitur presequenti. Mosce quoque id verificari quesitum dum aial in sua naturali permansit dispoñe. vñ Galen. eius quod de hoc sentit opinionem voluit verificari dum corpus permanet secundum dispositionem sanitatis: aut secundum eam in qua non mutat egritudo dispositionem artariarum. nam cum apud fuerit secus artarias velocior et spissior erunt earum dilatatio et constrictio his que cordis: imo et artariarum pendendi: cum ad actum fuerit preparatus quis coeundi.

Propter secundum vero sciendum Ba. sibi vñ met in hac dicitur scire. Aut autem ad tenerum: Omnes quidem artarie pulsan eodem et alternatim sibi invicem et cordi ut ex una earum possit de omnibus consimilari et argumentari. De utilitate vero pulsuum. Ad istam cordis motum artarie. vñ septimo theo. Cor et vene pulsatile vno mouentur motu vnoquoque modo in vno tempore. scilicet eorum motus alius alteri equalis: nec alius motus alium precedit omnibus habitudinibus interum ut ex vno omnium capiatur per collationem scia. Galen. quoque expressit. Quoniam cor dilatatur dilatantur omnes artarie corporis simul: et quoniam constringit constringunt omnes ipse simul. Cuius oppositum sensit Ba. de pulsuum compendio cum. 4. theorice: ut monstrabit consequentem. et huiusmodi quidem discolorie veritas tertio dicendorum ostendetur. Quidam vero homines volentes prietatem pallare dixerunt quod corde dilatato dilatantur artarie: constrictioque constringunt quo ad iudicium et cognitionem maxime sensibile: non autem intellectualē: quia per dilatationem cordis noscitur dilatatio artarie ac econtra. Quod firmat illo Ba. pacto ut ex una earum possit recte. Sed dicendum quod quoniam hi apparent moueant: non tamen recte mentem explicant Ba. cum de hoc ipsius: ut apparet duplex fuerit opinio. Propter tertium vero primitus ostendat ex pulsuum introductorio quod corde dilatato constringunt artarie: ipsarumque strictis dilatantur. Et de novo id ratione firmet. Et tertio auctoritatibus dicatur in prius premissis. Propter primum huiusmodi sciendum quod pulsus secundum Ba. sit. quando cor attraxerit spiritum ex pulmone. nam primo quando recipit spiritum in ipsum sinistrum ventriculum: demumque occurrens tribuit artariis. Contingit enim quod euacuato corde repletisque artariis pulsus fieri seu diastolem: euacuatus vero sistolem: Pulsus namque ex diastole consistat et sistole: deinde estimationem remouens falsam propter quam putaret simul pulsare artariis subdit: quia in eodem tempore cor et artarie videntur pulsus siue diastolem peragere

Ad 20 fere cuncti extimant q̄ pulsus vel diastoles fiat corde artarijsq; simul repletis seu dilatatis: quorum errorem representare volo. q̄ enim tempore iequali pulsus cānt & artarie manifestū existit: q̄ repletis artarijs: corde v̄o euacuato euenit ille. In cuius fig/ de declaratōe volebam ad anothomiam remittere: netamē videar inuidus id paucis representabo. Cor eni figure est pyramidalis: cuius eadem ps lata i q̄ sunt ventriculorū ipsius ora pulmoni cōiungit: vt in medio eius quatuor cōiaceat pēnularum. q̄nta vero vt media istarū ente cordi velut culcitra. ps v̄o cor dis acuta tendit in deorsum & ad finistrū vtrūq; cu3 igitur cor spm attraxerit ex pulmone repletūq; fuerit in deorsum laterālē tendit vt a pectore remoneat q̄ multū. Cum v̄o denuo attractum in seipm conciderit & euacuātū in nālem deuenit figurā: sursum q̄dem recurrens: tūc p̄silit pectori p̄cussionēq; p̄sicit & ita concidēs pulsus p̄sumit. Sic igit vult q̄ cor de dilatato artarie p̄stringant: p̄strictoq; dilatent et ecōtra. vnde primo p̄ia. Q̄siq; accidit q̄ pulsus vni us lateris sit pulsus calidi cōplonis & alterius fride. Ex quo q̄dem scit q̄ pulsus in diastole sua & sistole n̄ ē f̄z modum accessionis & recessiōis cordis: imo fm modū diastolis ipsius corporis artarie. Propter fm huius sciendū q̄ artarie seruiūt cordi. dilatatione nāq; sanguinē ab ipso attrahūt: & aerem ab extrinseco constrictōe vero in cor hunc expellunt vtrūq; aerē contratum: & vaporem in extrinseca capinosūz: d̄ia consequenti. Cor ē vt tactum q̄nq; quatuor bz orificia de inuamentis sexto: vt venē magne: venē artariales: artarie maioris seu adorti: & artarie venalis: per quorū duo attrahit sicut per ea que venē concave & artarie venalis. Et ideo scā sunt optoria & pāniculi claudentes quorū p̄cessus est ab extrinseco ad intrinsecum. Sunt autem tria orificia venē maioris: duo vero tm artariales venē. Alia vero duo sunt orificia in emittendo a corde ad alia: vt quod adorti & artari alis venē. Super quorū v̄troq; sunt tres panniculi claudētes qui ab intrinseco tendūt ad extrosum: cū itaq; cor attrahit dilatatur. Si at dilatarent: tūc artarie attraherent cordis ipediētes attractōem: quā opus ipas p̄stringi: s̄l̄r q̄n cor cōstringitur expellit. si aut p̄stringerent: tūc artarie s̄l̄r cordi non possz cōpellerē: cum locus non adesset vacuū in quē fieret diuisio. necesse igitur eas p̄stringi si cor inuatur eisde3. Eodē quoq; mō est artariarū ad cor relatio. Si eniz q̄n cōstringūtur expellēdo p̄stringeret cor iam non reciperet inaptatū. S̄l̄r si dilatant ex corde attrahētes: tūc id o3 cōstringit: alioquin non possent q̄ i ipso attrahere. nam eo dilatato cū fortissimū sit mē/ brorum ab illo non possent q̄cquā suscipere. Amplius naturalium tertio q̄n vnum membz expellit reli quū attrahit vt ēt que artis ostendunt. Qu3. n. venter chilum expellit attrahūt mesarayce q̄n vero p̄pellūt iste epar euellit: q̄n aut id venē atq; cor & demū que venarū minores donec p̄ membra simplicia deueniat ad cutē que ita euellit: vt nullatenus p̄pellat in alia. Eū igit artarie sint ordinate ceu tactū in cordis obsequium & ipm actusq; eius sint eis priores: cū cor expellet attrahent be. Atq; nālium tertio: p̄ eūdē porum diuersa tm hora sit attractio: & excretio. nam oia ex oī trahi vident & oī distribuere: & vnam cōringit oium eē cōfluxionē & conspiratōez. Vnde Epidiunic sez/

10. Carnes trahunt & ex ventre iterius & exterius: Qd ostendunt additamenta super cordis basim sita auracule ipsius victa. Sequuntur eni oppositae cordis motū: nā cum cor dilatatur hec p̄stringūtur & c̄p. Pa- lin: ars imitatrix extat nature. In arte quoq; euenit vt cū vnu artificium expellit aliud attrahat: & ita i que deinceps donec artificium debitū adipiscat: sinē velut manufactura denotat. Itaq; q̄n cor dilatāt artarie cōstringūtur & q̄n p̄stringitur dilatant & c̄p. Propter huius tertium dōm q̄ Ba. cum Ar. fortassis fuit il- lius opinionis in pulsū introductōe & de ipsoz vti- litate: de hoc eni vt idem innuit duplex fuit opinio. vna q̄dem ingovideretur p̄babilis & introductiva. nō aut demonstratiua & vera cū nihil p̄hibeat quedam falsa p̄babiliora q̄busdam veris existere: topicorum primo. p̄babilem autē expressit Halpabbas & haly marie. P̄dōt tamen series illa itroductorij p̄e alijs se amplius adaptari opinioni vt dicatur q̄ alternati sibi pulsant in adinuicē artarie & cordi: vt huius per oppositum audiat vicissitudo ordinata: ceu q̄ quan- do cor dilatāt artarie p̄stringūtur & reliqua vbi sit ve- lut quedā consequētia c̄p̄io. Et s̄ilem q̄dem sermo/ nē ambiguū ptulit nālium tertio. Artarijs q̄dez cor de thorace ac pulmone oibus distractis & contractis alternatim necesse sit ex q̄bus tractum ē prius adhuc excidere postea. Propter v̄o quartū ad primū qd dōm mor apparebit & apparuit in p̄e. Ad aliud qd dōm s̄l̄r. deceptiva nāq; vt ostendit Ba. extat illa em- peria cū corde tacto constrictio sentiatur: non autem dilatatio. Quādo enim contrahitur in seipm igrossa- tur ad basim pectori sicq; occurrit. cum vero dilata- tur extenditur fm directum fere in que deorsum ita vt pectori tunc occurrens sentiatur minime. pulsus vero artarie ipsius p̄cipitur dilatatione. Ad aliud dī- cēdum q̄ secus est de illis v̄ijs & meatibus p̄transē- tibus ab vna pte cordis ad reliqua & de distantibus ab ipo. Sermo. n. sane intellectus fulcimētū ē huius potius. Die nāq; que sunt in corde dilatant cū dila- tatōe ipsius. S3 tūc ille que sunt apud longitudinez cordis. i. artarie p̄stringūtur. Qd ostendit distantie ac p̄pingtatis artariarū actus cū corde: nam que sunt cū p̄pinque attrahūt ex ipso. Que v̄o ad cutē p̄tendū- tur distracte aerē q̄ extrosum euellūt. Que at harūz obtinēt mediū ab oibz venarum quod subtili? attra- hūt sanguis nāliū tertio & thor. q̄rto. p̄pter hui? quo- q; vias siue transitus & associatōem extremitatū ve- narū & artariarū aiali decollato nullus sanguis repi- tur in artarijs: verum in corde: & in venis omnis de pulsū vtilitate: & ideo naturalium tertio concludit non inuanū naturam cavernas cōstruxisse cordis hu- ius. Defluxus aut hic contingit ex artarijs interitus tempore in venas p̄pter decursum spūm & sangui- nis in dextrum cordis ventriculum: velut in arcem a quo principiantur & ipse. Is nanq; cordis dignior extat finistro differentia. 47. Ad aliud dicendum q̄ verum ē in his que mouent a generante p̄ formam eisdem iditā ab eodē p̄physicorū octano: vt leuis sursum gra vero deorsum: nō aut in eis quorū motus ē ab aia & maxie cu3 virtus vitalis affinis satis extet aiali differentia. 47. cū motus anime valeat in opposita. Ea enim factum est q̄ colera leuis acuta p̄p̄it i de- orsum. Melacolia vero grauis tendit sursum: & iō primo prima deo factorū oibus asserit laus meliori.

Ad aliud dōm q̄ motus naturalis vniens dī et vni-
formis respectu violenti. Naturale ēt pōt duplī ac-
cipi: aut q̄ sit a p̄ncipio quocūq; mō intrinsecō: vt hic
ab aīa pulsatiua q̄dā ente forma. Natura enīz dī de
materia et forma p̄bicoz fo: vel q̄ a p̄ncipio deter-
minate tradito: vt a generāte et ita cordis motus nō
extat nālis p̄prie: verum aīalis magis dīa. 57. In
quo et si videat diuersitas: ip̄a tamē est fixa et ad vñū
ordinē reducta. vnde q̄q; fuerit dictū q̄ virtus vi-
talis simul cōstringit et dilatat: hanc tñ periodus ser-
uat penitus illesam. l3 enī motus anthomatū sit vñ?
p̄mitus: multi tñ p̄nter p̄fluunt fm ordinē ab eodez
quod i motu euenit cordis. Ad aliud dōm q̄ l3 vir-
tū pulsatis sit vna in cōi differens est tamē et diuer-
sa in speciali. Virtus nāq; est vna et substantia f3 ge-
nus v3. Species vñ plures hīs aphorismoz fa. Vñ
dicendūz q̄ l3 virtus agens et finis sint idem non tñ
eadem rōe. Sunt ēt instrumenta diuersa que operā-
tionē hñt variare. vna nanq; virtus et eadē aliū ope-
rat: et aliter fm instrumentoz varietatē. Ex quo vti
q3 apparet q̄ motus cordis et artariay a virtute con-
ficiū vitali. non sūt vt Erasistrates voluit eius q̄ eua-
cuat p̄ntia naturalium fmone. vnde q̄rto theorice:
Nec est cordis et artariay motus p̄pter aerē quēad
modū vtrū ventus et aer mouēt. Id enī qdā arbitra-
ti sunt medicoz: imo eoz motus p̄pter virtutē aeris
attractiuā quēadmodū in vtre aeris exitus et ingres-
sus pp artificis actionē. Ad aliud dōm q̄ cordis di-
latatione calor naturalis euentat per artariam vena-
lem in pulmone demissam per artariam vñ adorti
nihil aut modicum: cum Ba. nōnullus ligauerit ar-
tarias eius omnes: de pulsuū vtilitate. et tamen ierit
vita cu3 cordis euentatione: quod differentia ampli-
us apparebit consequenti. Aut licet non euentetur
tunc: id tamen mor erit consequenter quod sufficit.

Differentia. si.

Quod dilatatione artariay fiat expulsio: con-
strictione vero attractio monstrat: Quoniam
o3 qd expellit viam hñe apertā. sed in dilata-
tione aperiunt artariarum pori: cū in ea fm oēm dia-
metrum expandant: Quod vero attrahit et adducit
eget constrictione: hoc enim euenit ea. Rursus cor-
pus fortius et resistibilius motum p̄tra debilius et ces-
sabilius id ip̄m impellit vltimus: nedūz q̄ sibi p̄mit-
tat occurrere: sed in dilatatiōe sanguis ipellit ad oēz
ip̄ius partē aeris reliquo corpori obuius potentius
ingredi. Et idem artaria cū non possit esse vacua: sed
dilatatione p̄cipue aer subigredere cū tunc sanguis
intumescat in ip̄a: duo iā in eodē corpora forent loco
qd est impossibile p̄pter resistentiā in adinuicē dimē-
sionū. simili et constrictione non poterit expellere:
cum ea fiat ex pleno. Tunc aut artariay manet conci-
sa et quasi euacuata. Vñ ut dicunt expulsio viget
humiditate: attractio aut siccitate. sed dilatatione ar-
taria exhumectat: cum sanguis vñqua3 exundet.
In constrictione vero exiccatur ecōtra. Rursus mo-
rientia expirant: de inspiratione et respiratione. tunc
vero dilatationē o3 fieri. cum hic sit vltimus aīe mo-
tus: alioquin spūs non posset in vltima exalare. Ita
q3 artarie dilatatione sit expulsio: in constrictione ve-
ro attractio. Vñ quoz oppositum fere sapiunt
medici vniuersi. Et si aliquid debet attrahi orificiū
oportet aptum fore attracturo. Id aut in dilatatione

stingit. Ad dē d3 expelli opus est cōstrictione p̄fici
ceu apparet in constrictis elabētibus ex digitis et spō-
gie declarāt cōpresse. In humidis enī attrahūt dila-
tate: expresse at expūmūt qd assumptūz. Igit erit at-
tractionē p̄fici dilatatione: p̄strictione vñ expulsionē.
Vñ p̄mū qdēz sciendūz q̄ respiratio est motina
actio respiratiuoz organoz altera in custodiā ordina-
ta caloris aīalis. Quis siq̄dē differentie duplices ex-
tant: euentatio. s. et mūdificatio. Est aut euentatio ae-
ris frigidi p̄ foramina seu poros introductio. Mūdifi-
catio vero eiusdē reexpulsio p̄ eosdē. Dilatatio quo-
q3 est eius qd dilatat fm oēm diametru expāsiō. Cō-
strictio vero fm omnē in vñū adductio. Spiratio eq-
dem duobus p̄ficiū modis. aliqñ quide3 p̄ foramina
sensui subiacētia: interdū vero occulta. Vñ qdē
tripliciter aut ore vel narib3 sicut pulmone. hñtia ca-
lidiora extant et maiora tā terrestria q̄ etiā aquatica
velut cethodea aerē p̄ tracheā introducēdo artariā:
vel brāchijs: vt pisces. hoz nāq; calidū bene cōtem-
perat aqua: aut succinctorio sicut enthoma. i. diuisa
ceu apes: et reliqua sonātia sorbones et similia: de in-
spiratiōe. Et differūt aut quia pisces vtant in susceptio-
ne aqua alia vero duo aere. Que vero p̄ manifesta
p̄ficiū sensui poris cōplet: vt scribunt artariay et car-
nis sufficiens plurimis. qdlibz enī corporoz et ma-
xime calidū foraminibus in sensibilibus est distinctū
quod sudor et alia denotant egredientia: de qua vti-
q3 respiratione p̄ncipalit est questū huius. Vñ
pter vero scdm sciendū q̄ Ar. de inspiratione et re-
spiratione hunc modū respirationis tāq; fore inutile
vt amplius apparebit vñ omittere ad manifestam se-
trāspirationē antedictā triplicēz solum transiens.
Quem ēt Ba. de vtilitate pulsuū visus est p̄mit-
tari p̄bans dilatationē et constrictionē artariarū
nullius aut modice fore vtilitatis. q̄ ligatis oibus
adeo vt nulla p̄cipiat eay pulsatio: de motu nihil p̄-
detur voluntario aut sensu: et vñ nullum incurrere
nocumentū. Sed cū priuati fuerimus anhelitu p̄se-
stim fit mori. p̄pter qd subdit q̄ si ex eo q̄ vene pulsa-
tiles incurrūt lesionem non accidit nocumentū peni-
tus. Vñ ibus igit pater hominibus q̄ ex eis nulla seq̄-
tur vtilitas: qñ in sua conseruatur sanitate: qd cōce-
dendū esse vñ: et potissime cum corpus vñ regimine
non estuatione. Ab hac quoq; paulatiz secedēs vtrū
q3 deinceps opinione cum medicis reliqs cōcedit:
vt in forti calore balnei seu exercitij vel alterius spi-
ratione artariay iuuari. vt et tandem dicat q̄ artarie
orificijs cuti attingentibus euoment a se ac excutian-
tur totam foras supfluitatē fumosā in eis generatāz:
et ex aere corpus ambiente p̄tem sument non modi-
cā. Quod et Isaac sensit: cū inquit corpus inspirati-
uum existere. Cōfluxus enim p̄spiratioq3 totius est
p̄ totū. Si aut ponat iutilis respiratio p̄ artarias ad
quē igit finē pulfabūt: videbunt enī ociose. Aut vi-
cendū q̄ finē hñt nobilioe priori ēt dato. nāz p̄pter
eay motū spiritus depurat et p̄ficiū vitalis: ac ipel-
litur ad mēbra viuificando. Attrahūt ēt sanguinem
ex venis: et he ab artarijs. Ramificatio nanq; arta-
riay cū venis enenit ad multū. Quod duplici potest
stingere causa. vna quidē ut earū telis cooperiant
artarie: mēbrisq; vicinantibus alligenē eisdem. Al-
tera ut ab artaria transmissio fiat ad uenam et ecōtra
eius: qd continetur in ip̄is de vñamēis quarto. vñ

et venis utilitas conse-
gitur pulsus q locum tenet ba-
nelitus. hinc et san. nalis potest vitalis effici: si non
in cor deuenierit. hanc et cōitate calor viuificatur ve-
nalis. Dupl'r nāq; oīum conseruat calor mēbrozū
vne qdem respiratōe anhelitus. aliter vō eo q cor
di supfluit defluēte ab eodē ad ipsa. Eoz nāq; ab ali-
is differt dupl'r mēbris: et qm̄ idiget multo calore: n̄
aut reliqua ita: q; nihil aliūde i fluit cordi caloris: s; ab
eo ad cetera decurrit mēbra. Propter quod cor
di pncipiose sūt passionēs: cū oīum nocumentorū cor
pori aduenientū pncipus sit ad cor occursum: non hīs
vnde suscipiat adminiculū: cum in aīali velut rex in
regno principatū obtineat. Thimeus quoq; vt huic
Ar. ascribit ait respiratōem pulmonis ita fieri. Euz
eni calidū fumozū egredit p os aer exterior ābiens
pulsus p poros carniū i gredit inuendū locū a quo
exiuit illud calidū p os. ppter eni nihil eē vacuū an-
tiperistatū adiūcē patiūtur: ita q; egredit calidū et
aer exterior cogit subintrare calido emissio p os. Exē-
te aut denuo illo calefacto. p os q exterior cogit sub-
intrare p carniū poros vt antea. Quā qdē opinionem
Ar. euerit ait fm̄ hoc ptingere pul expiratōem exi-
stere ispiratōe. Et firmat: qm̄ attractiua an opat ex-
pulsiva: cen actus oīdunt reliq. Rursus nihil expel-
lit: nisi pncip' attrahat: pncip' apparens fa: cū euēta
tio mūdificatōi pmitat. Amplius ipugnat Timeus
velut in pueniēti ente q; calidū egressū per os egre-
diat in id rursus: et nos lateat. nō. n. hoc pncipimus
vtridē expiratus aer d; calidus existere: ispirat' vō
irigidus. Eius oppositum testabat Timeus. et iō
ar. s. ingt q; fctius hic modus est cāe. s; uerūt et alij
de ispiratōe occulte pncipiantes: vt q; dilatatōe ar-
tariāz fieret expulsio: pstrictōe aut attractio sic Em-
pedocles. Ait. n. respiratōem et expiratōem fore p
venas quasdam in gbus ptingē san. non tamen ipso
sunt plene: poros ad exteriorē hntes aerem mino-
res ptribus corporis: et maiores ptribus aeris ppter
q; san. natus ē sursum et deorsum moueri. nam deor-
sum lato sanguine aer i fluit: et perficit respiratio. cū
aut sui suz tendit excidit extra: et sit expiratio. Quod
declarans assimulat ei quod accidit in clepeletris: q;
sunt instrumenta foramina i ferius minuta habentia:
nūq; supius magnū sic artificiose pstructa: vt cū for-
mosa puella obturauerit manu foramē supius nō ef-
fluat aqua ex foraminib; que inferius. cū aut exobtu-
rauerit effūdatur per illa. Sic. n. voluit q; cum arta-
rie dilatant: tūc obstaculo quasi amoto in eas suscipi
atur aer itrafluens. cū vero pstringūtur obturant ex-
terius: vt retentus per inferiorē spargatur Empe-
doclem et arif. ibidē ipugnat ipsius reducēs fmonē
ad manifestā respiratōem: cū tū potius hic videatur
imāifestā tetigisse. Nihil. n. vt tactum dignitas est
arif. de respiratōe occulta dicere ingent q; manifeste
respirantia p artariā respirāt: qd qdem vī mō quem
Empedocles sensit pncipio. nam respirant aīalia locuz
eleuando: nō aut obturādo: deponēdo vero et com-
primēdo expirant velut folles. differūt tamen in his
q; fm̄ aliū modū suscipitur aer: et itidem omittitur.
In aīalibus vero fm̄ eūdem. Et in hanc opinionez
incidit Ba. assimilās repletōem inflatōis follium fa-
broz: et nō ei qui vtriū cum aliquo replent liquore.
Rursus si Empedocles p spiratōem illam solam q;
nariū intellexit q; plurimū peccauit: cū hec nō sit pro-

pria sed in canalem trachee diffundat artarie porus
eni nariū pccidit in os per palatū. Nec igit ē aristote-
lica Empedoclis sermonis annullatio. Ad cuius for-
tassis nō itur iteriorē directe: q; vtriūq; spiratōis
modus aperte. s. et latētis fere: vt oīdēt idē existit. et
ecōtra ipm̄ pccidit qd i ductū. In eadē quoq; opi. de
utilitate pulsū ponit archigenē cū Empedocle con-
cidere. Secta. n. Archigenis et qdam ante ipm̄ esti-
mauerūt q; ptractōe repleantur artarie: dilatatōe ve-
ro euacuent. Quoz motiū: q; tpe inspiratōis et ae-
ris attractōis excutunt labia. et constringuntur atq;
nariū conche. vnde qro interior. In vehemētib; tho-
racis dilatatōe nasi pēna: inuenies pntes. Quib;
nēpe Ba. dupl'r rīdeat: aut q; huius inuestigatio et
sibi consimilis in motu d; attendi naturali: nō autēz
violenti. in corpore nāq; sano et decenter cōmoto nō
hoc euenit: sed vel indebili aut vehemēter exercita-
to. Aut dōm q; ipsis concessio vt vlt id accidat nihil
tū i ferunt: eo q; dicere nō habent q; artarie sint simi-
les labijs et naribus. Sed q; meatus anhelitus sunt
fikes artarijs inter nares et labia: quod vñ extat ex-
tremo: corq; aliud: labia nāq; et nasi pēne contrahi
vidētur accidēte. ppter. n. dilatatōem interior plū-
rimā extrosus pstringūtur ac recuruant vtrūq;. nō
sēc quoq; artarias diuersa corpora fm̄ q; diuersimo-
de fuerunt situate euellere. Que nāq; in cutem ter-
minant dilatatōe attrahunt: q; de foris aerem s; que
ozificijs copulant venarū quod subtilius sanguinis
ac euaporabilius ad seipās euellāt. quēcūq; vō p-
pe cor entes attrahūt ab eodem naliūz tertio. Pro-
pter vō tertium sciēdum Ba. de banelitu. ca. i4. et
in alijs q; multis sentire locis q; artariāz dilatatione
sit attractio ipsarūq; angustia expulsio. vñ ibidem.
Quēadmodū cum cor dilatatur ad se attrahit: quod
ē ozificijs primū et quando constringit comprimit et
euomit existens in ipso: ita et artarie cum dilatant at-
trahūt ad se: cū vero pstringūtur quod in ipsis pētū
euomūt septimo et ibidem theori. cū Halp. Qd fir-
mat: supposito in dilatatōe ac constrictōe tria q; mo-
tus existere pncipiū qdem ipsius mediū et finē: cuz
demū artaria diastolē facit fm̄ oēm oīditur dimēsi-
ōne longitudinis latitudinis et pfunditatis. Omnis
nāq; corporis tres extant dimēfiones. vñ de dif-
ferentijs corūde necesse ē oīo fm̄ vñquāq; dimēfi-
ōne fieri quandā quātitatē distractōis et contractōis
Quarto quoq; theori. c. primo. Cordis et artariarū
dilatio motus est localis ipsas a cētro i eaz mouēt
extrema. et terminoz ipsoz capita quēadmodū sol-
lis mouēt fabri. cōstrictio vō ipsarū huic pncipia existit
mouēt nāq; ab extremis ad cētrū adeo vt eoz ter-
minoz sibi occurrāt capita. In tali nāq; dilatatione
ad laterales interior spargi i artarie ptes ne vacuuz
itercidat quod pte oibus veretur natura mō eidem
obfides oī: vt et celum potius hac eligat subfidere p
poros egdem isensibiles aer in artariā attrahit. Qd
euenit q; quod in ipsa ptingē extat rap. Neq; et vt
dixit Empedocles permāet plena qd maxie ptingit
in medio dilatationis et fine. Quo et modo dilatatō
ppter pectus pulmone: cū nullū motum habeat p
prium dū. 99. empima collr in ipm̄: et tendē expel-
litur tussi iterior: qnto. Propter oppositum quoq; cō-
strictōe aduenit expulsio: qd vtiq; apparet cū humi-
dū expmūt continētia: et proprie cuz poss dilatatio

nē porī nō mor fiant pstricti: verū adhuc pmaneat dilatati: vt in ea capinosa igrediēs supfluitas pfecti ori expellat pstrictione. Amplius artarie deseruiunt cordi. vt eaz dilatatio cordis itercidat pstrictio: cō pstrictioneq; dilatatio: differentia priorī. Eūz igit cor angustat vt expellat: aliter enī qd nunq; exprimeret vt recipiat dilatabunt artarie. Sili ad cordis dilatationē sequit attractio: et artariarū pstrictio: et p consequens expulsio. Itaq; artariarū dilatatione fiet attractio: pstrictione vero expulsio. Est tū intelligēdū q duplex repit attractio et expulsio simul coexistens vna q quidē attrahit aliqd a corde p artarie pncipiū vbi eidē cōtinuat. Altera vō quā p eius extremitates aer frigidus primiores. Eodēq; mō i eaz pstrictione ipellit ipis ad cor cōtentū: et amplius in q eē. Vt aut huius veritas magis firmet et elucescat: differētia psideat. 46. Illic nāq; oñsum q villi tunice artarie latitudinales sunt i tunica eius iteriori. lōgi/ tudinales aut i exteriori: quo quidā situ longi attractiui pfectius attrahēt: ac lati expellēt sili et p pulsiui. Propter qritū vero ad pmiū dōm q vex est cū motus cordis et artariarū fuerit simulatus vtrium inflationi et nō solliū: s; oñsum est solliū actui filari. In his enī aptio adductionē cāt: et nō emissionē neq; ad huc vt dictū eūz sit pstrictio porī sunt angustati oīno. Ad aliud dōm q ppter hoc nō pcedēt simul corpora pta: q; artaria ptingit: cū sit mēbroz molle ac extensibile dilatari qn opus ē et angustari: et q corpus i ea cōtentū tale cñs similis pati. Per id nāq; sophisma volebāt Erasistrates redditionē alimēti in pres negare: qm̄ altex duoz aiebat impossibilitūz consequi vt q aut locus vacuus repente reddat: vel cōtinuū superueniet exitus eiusq; qd euacuat irrepletius. Quod ppendēs asclepiades inquit nō duoz alterū oportere solū aduenire: s; vñū triū. nā pter duo premissa vas ptingit in se pstrahi: naturalitūz fo. Ad aliud dōm q vex est de actioe ac expulsionē virtutis simplr naturalis: q vtrū inflationi similes extant: nō at vt oñsum de virtutis vitalis attractione et expulsionē sollibus simulatis: imo secus vñ quodāmodo cōfistere. Ad aliud dōm q huius vltima expiratio nō euenit aia seu virtute imanēte: vex potius exalante cū spīritu de qua non sed de priorī extat is sermo.

Differentia. 82.

Quod vñū sit genus pulsuū tm̄ ostenditur Quoniā pulsus est motus. sed vñū solū genus pulsuū sumitur a motu puta q a motus tpe. Igitur tm̄ id pulsuū genus. Et p id ostenditur itidē q nō sit genus pulsuū ex qere sumptū. Adhuc vident tria tm̄: q; tot in motu sunt attēdenda: vt motus: mobile: ac magnitudo sup qua sit motus i phisicis oñsum: pulsus aut motus. Et sulcitur qm̄ tria sunt pulsuū cōplentia: virtus: instrumentūz: et necessitas. ergo et genus pulsuū triplex solū: vt sit ad illa pportio. Palin q; qtuor ostendit: q; cum pulsus sit motus vbi nō erit inuenire motum nec pulsuū: sed in pulsu magno forti veloci et spisso cū suis oppositis et medijs est motū inuenire. In pulsu vero duro molli. et in alijs minime. vnde Ba. introductorio pulsuū dīam notans inter pdicta genera pulsuū et durū et molle ait ea cū motu fieri artarie. Sed durū et molle pulsus differentia non est motus ipsius p pte. Molle nāq; corpus et durū nō indiget motu vt

calefiat. Et: pulsuū genera q sup priora fundant nō habent ptra ipa diuidi: et in eoz ordinē poni. S; eā lis pulsus et ineqlis diuerse ordinatus. et diuerse ior dinatus cū eo qui pōderis sup reliq fundat septē genera: et potissime sup qnq; vel quatuor ceu vñ. Rursus collz qrtō: septē solū pulsuū ponunt genera vere: qm̄ tria q cōsueuerūt iungere istis septē: quorum vñū est qd sumit ab eo qd est in artarijs: scdm a qualitate ipsi artarie: tertiu a dispositione substantie artarie non sūt p pua in pulsu inq; tū est pulsus: q; pulsus inq; tūz pulsus nō stat nisi p motū et getem. Qd firmat: qm̄ pulsus et hanelitus extant pportionales tertio. io. apparens in tegni. Sed genera sūt septē hanelitus ibidē. a. Amplius i pulsuū introductorio de calido et frigido nō sit sermo: cuius fieret eo q ap tus si pulsuū genus pstitueret. neq; de pleno et vacuo aut pulsu ponderis: In. io. similis Almasoriz nō ponit pulsuū genus a tpe sumptū getis. Primo et fa ordinatus diuerse ac inordinat diuerse: sub inequali vñ tandem locari. q autem sūt pulsuū genera plura q nouē aut. io. ostendit. nā eadē rōne qua ponit genus calidi et frigidi duri et molli ponit h; gen; ficci et humidi: et cōpositi vt calidi et ficci et c. et genū asperi et lenis: densi et rari ratioe corporis artarie ac que huiusmodi. nam qlitates sunt differentie tactibiles et marie prime ac se: scdo de ge. et cor. ac nāliūz primo. Similit et penes vilūz vident diuersificari cū ipe plerūq; artariarū percipiat motūz. Propter qd concludit pulsuū genera existere numero multipliciter adeo q cōiter ponūtur variata. Oppositū autē oīum istoz videtur entire Ba. Eūz enim oīs eius ubilibet colligit intellectus apparet. io. genera pulsuū confirmare: cui septimo cōsonat theorice: et primo sili fa. Propt primū qdem antea videndū qd sit pulsus cum eius expositione Scdo q; motus existit videat qualis. Propter primū huius sciendū ē q pulsus dupliciter notificat puta p ipsius essentiaz et eius accidentaliaz: septimo theorice. Mā ratio huius essentialis est motus localis quo mouet cor et venae pulsatiles dilatatione et reductione ad caloris custodiam in pancia naturalis et vitalis augmentum: spiritusq; generationē aialis. Primo aut scda dī q est motus receptaculoz spūs ex diastole et fistole cōpositus ad regendū spīritū per aerē attractū. Eū hī etia concidit rō expositiua. Pulsus est motio cordis et artariarū s; diastolē et fistolē ad caloris innati refrigerium: et fumosaz egressionē supfluitatū. Diastoles aut et fistoles dilatationē et pstrictionē seu eleuationem vel depressionē important. Accidentaliaz vero pulsus notificatio est nūcius et preco: q occulta fert et narrat motibus et contrarijs et manifestis: theorice. io. Contrarij nāq; sunt q; virtus vitalis pulsus causatiua simul dilatat et constringit: primo pma de virtutibus. Amplius aliqū dicunt pulsuū genera: itēdū differentie: et quandoq; species. Venera qdem q; sub se species continent vt eius ostendit diuisio. differentie que differunt et differre faciunt. species aut put in genere continet superiori. Sūt enim subalterne: que superior respectu iuxta logicū sunt species: relatione vero inferiorū genera. Sumit etia hic vt apparebit genus. p. cōmuniter put ipsum p dīcat apud logicum de speciebus vñuocē: fm̄ naturale vero magis analogice. Mā in generibus latet

multa se primo physicoz. Adhuc attendendū q pul-
sus est motus principalr cordis: pnter vo artariarū
vū r qdam exponūt. p. eē motū cordis r artariarū. i.
a corde in artarias: huius aut cordis r artariarū pul-
satio duplex: vt principalior ē cā efficiēs r finalis. Ef-
ficiēs qdē silr duplex: pmo dialis vt aia in corde fm
q mouet ista principalr: vt tute nāqz vitali mediāte
pficit pulsus. Et ista alis que duplex silr extat. vna q
dē simplex icorpozea: vt cōplo. calido. n. pdominā
te aia cū vtute pulsatiua diastolem opaf: frido vero
qsi fistolē: altera corporea vt artarie corde illis prin-
cipiāte. Eā vero finalis qdruplex existit. duplex qui
dē ex pte dilatatiōis ac bina pstrictiōis dilatationis.
vna qdem vt sanguis r spūs in cordis nutrimentum
r custodiā attrahat. altera vt aere attracto cōtēpēt
vt bi. Ex pte vo pstrictiōis: vna vt sanguis r spūs a
corde dilabant in mēbra: reliqua vt spūs capinosus
expellat supcalefactus: qd sit cordis constrictione r
artariarū dilatatiōe. nam qn cor pstringit dilant ar-
tarie: ac cōtra. so. Est et sciendū q pulsus nō plm
sentit fortior qd dicat theozice. 3. in pte dextra qz
in sinistra: r si artaria ordinatur a cordis ventre fini-
stro ppingore cum in hoie declinet cor paxp ad fini-
strā de historiis primo. tū ppter cordis in pte dextrā
pstatōem r iradiatōem vehemētiore: tum ppter ca-
lidiatē epatis r sellis r motū situatum in dextris et
fulcri in sinistris cū splenis frigate in eis. Mosce quo
qz q artariarū in qbus conueniētius tangit pul. sunt
q manus: qz nō sunt a corde remote neqz sepulte r i-
terius occultate sicut corax dorsi r pectoris: neqz fle-
xuose super quas qtaoz non incidāt digiti: vt que p
aures. Estqz silr has tangere minus laboriosus: tū
ppter facilitatē manū pbendi: tū et qz non o3 r ma-
xime mulierē se discopire: r ppter fm hispanos vt in
de verecūdia ptimescat. Propter fm vo huius scien-
dū q motus ē duplex vel triplex. pmo ce. r mū. Vn
qdem rectus duplex existens ad mediū: vt q graniū
r a medio sicut leuiū r circularis velut motus orbis
Ex qbus ceu extremis possumus mediū motū pfice-
re q reflexus seu interceptus pōt appellari qlis motus
ē cordis. l3. n. cōiter dicat motui assimilari circulari
pprius h3 reflexus noiari. Non. n. ē cordis motus
rectus qz hic sit a gnāte: q per se determinate ad vnā
ē ptem: vt sursum vel deorsum. Velocitatē et quādo
ad terminū tēdit: cū sue magis appropiquet pfectiōi
Qui vo cordis ad ptes sit diuersas fm dilatatiōez r
pstrictiōem. Eōponit. n. ex pulsu r tractu vniformis
extis pūne nisi aliqd ipm adueniēs pturbet: q tādē
tradatur in fine: puta cū adest vtutis itensio nimia r
aduentus primus pditioni: pmo fa. Neqz et ē circu-
laris: qz is sup magnitudinē sit circularē r ppetuam
vt dicūt. Sed ē compositus ex recto r circulari for-
tassis motui amplius attinēs circulari. Quod r ma-
gnitudo in qua sit vt cor oñdit nō. n. ē pure recta nec
pure rotūda: sed rotūda cū latitudine r quadā lateri-
tate. vnde motus ei ē reflexus ex motu cōpositus r
gete. Sicut. n. octano. pbatur physicoz: ipossibile
sit vnū motū alteri pūinari: nisi iter eos per se ges i-
tercidat media. In pulsu aut vno duo sunt motus dia-
stoles. s. r fistoles r ges post fistolē qui picipit apud
paucos. s. ere nāqz solū a doctis ac exercitatis ppē-
dit qliū extitit. Vā. r ges post fistolē q ab ideotis et
cōprehendit. Adhuc cū aliqua extet diuissio motus:

q: vnus nālis: alius violentus: reliquis volūtariis:
sciendū q motus cordis nō ē violentus: cū a principio
sit vt oñditur intrinseco. violentū nāqz ē cuius principi-
um ē ab extra nō cōferente vim passo. i. iprimēte for-
mā aliquā nālem. Aut ē cuius motus ē ab extra a qua
cā cogit opari et bicoz tertio r moraliū grandioz fo-
Neqz est volūtarius: qz hic ex aliq. pcedit apprehē-
sione nō adherēs vie r ordini vni. Valet. n. ad op-
posita cū a ptate pcedat rōnali. Qui aut cordis abs-
qz deliberatiōe sit aliq. r vni affigit ordinatōi: l3 eniz
vtus vitalis sit per se simul pstringat r dilater: hūc
tū ordinē mor seruat illesum. Est igit nālis: s3 non q
lis q formā conseg a gnāte cātam. Vnāns nāqz
qstūm dat de forma: tūm dat de loco quarto ce. r. m.
r per pns de motu: qm locus acgrit p motū. datus
eni est ppter locum: r iō que taliū vides deorsum ad
loca sua nālī tendere: vt leuia sursum graua deorsū
que cū illic sunt gescūt tanqz suam fuerint pfectiōem
r finē adepta. S3 nālis est ab aia que est forma de q
natura dī r prius qz de materia physicoz fo. In cor-
de nāqz aia situata pulsatiua ipm f3 pulsus r tractū:
mouet: pūne modica getis morula itercidēte: quo
mā oē hic agens necesse sit ex pūna deficere actiōe
vt oculus in vidēdo: de semno r vigilia appens pū-
mo. Silr oē quod mouet necesse h3 alicui fulcri im-
mobili: de cā motus aialium. In corde aut ē paries
intermedius duoz ventriculoz ipius. In aialib3 at
maioribus os existit cartilaginofus: de ptibus tertio
hic eni p se gescit qz qz per accidēs moueat. Ex his
et apparet q motus aialis in deorsum ē agilis cū du-
plr sit nālis. Qui aut sursum prim nālis vt ab aima
fm ptem vo inālis vt a forma per gnāns impressa.
r iō fatigat aial amplius tendens in sursum: non at
in deorsum: sicut qz o3 motum elī predomināns ab
aia gubernari. vnde r laborāt ita femora qz multuz
pbi. quinta. Quō aut pueniant aut maxime differāt
pulsus: saltus: seu ictigatio: tremor r spasmus. dif-
ferentia docebit. 92. Propter fm vo sciendū q
qz se habuerunt priores i hoc qstio iam apparuit ex
argutis: r ampli manifestabit ex dicendis. Quoniam
am genere pulsū cōiter sumpto genera qdē pulsū
duplr considerauerūt: aut quātuz ad eoz primarias
drias vel secūdarias: q super illas fundant. sic qdē
primo dupliciter ptingit vel quātū ad ea q sūt de esse
motus: aut quo ad illa in qbus pstat motus. Qd r si
prius itidē dupliciter: aut quātū ad efficiēs motus r
virtutē: r ita genus ē pulsū qd a tenore sumit vtu-
tis vt fortis r debilis r mediocris. Vel quo ad ipm
motū et id duplr: aut quo ad ipm quātitatē pūssio-
nis: r sic genus pulsū ex quātitate sumit triū diame-
troz artarie fm q: motus picipit in ipa: qd gen3 cōiter
ponitur primū. Et ē duplex ipius pulsus: qdā eniz
simplex r alius cōpositus. Simplex at nonuplex: vt
longus: breuis: latus. angustus: pfundus: aptus r boz
medij. Eōpositus nāqz in. 27. diuidit pulsus d pul-
sū differētijs: vt longus latus altus: longus latus medi-
us: longus latus humilis: longus altus medius: longus
medius medius: longus humilis medius: longus strictus
pfundus: longus strictus medius. longus strictus altus:
Breuis latus altus: breuis altus humilis: breuis al-
tus medius: breuis medius medius: breuis humilis
medius: breuis strictus pfundus: breuis strictus medi-
us: breuis strictus latus. Medius latus altus: medius

latus medius: medius latus humilis: medius altus
medius: medius medius medius: medi⁹ humilis me
dius: medius strictus p⁹fundus: medius strict⁹ medi
us: medius strictus altus. Quor⁹ duo tñ noia hñt
fm Ba. vt magn⁹: et p⁹ns fm vero. A. magnus q
lōgitudine latitudine et p⁹funditate mēsuratur. et gro
sus qui latitudine et p⁹funditate tñ. Aut quātū ad
tēpus qd attēdit i pulsu. Qd duplex euenit. aut enī
i lūd ē ipa motus: et tūc gen⁹ ē pulsus velocis et tar
di vel getis: et ita spissi et rari. Si No q⁹ru ad ea in q
bus sit mor⁹. Aut rōe illi⁹ qd locatū ē in artaria: vt
hu moris et spūs: et ita plenus pulsus et vacuus. Vel
ex pre p⁹tinētis ceu artarie. Qd dupl⁹ euenit: aut rōe
substātie artarie siue q⁹litas scde cuiusdā i ipa: et ita
pulsus sūptus ab obediētia et iobediētia organi sicut
mollis et dur⁹: vel quātū ad ipsi⁹ q⁹litas actiua p
ores caliditātē et frigiditātē: et tūc pulsus p⁹surgit ca.
et fridus. Si No pulsus p⁹sideret put sup hui⁹ p⁹uari
ua fundat pulsuū genera. duplici id ē cōtingit aut
enī fundat sup q⁹sdaz d⁹ias magnas: puta sup illas q
sumit a genere motus et getis: vt velocitātē et tardi
tātē: aut sup oēs p⁹maras septē et p⁹rie sup q⁹qz: vt
magnitudinē: fortitudinē: velocitātē: spissitudinē et
his correlatiua. si q⁹dez p⁹ns tūc octauū gen⁹ ē pul
suū qd pōderis vel rithi d⁹ exis i cōpatione ipis mo
tuū et getū distantū i adinuicē adeo vt valeant p⁹cipi
sensu ne cap⁹lm i capitulo intili⁹ p⁹culce⁹. Est at pon
dus ordo qdā et mēsurā i quo p⁹portiones attendū
musice. Cui⁹ qdē duplex mod⁹. nā qdā ē boni pōde
ris pulsus eurihim⁹ dict⁹. i. bñ numerat⁹ siue mēsu
ratus. vñ d⁹aly abbas: pulsus bōi pōderis: et mēsu
re p⁹petētis ē iter quē et suos dños filis ē collatio et si
guratio bona. vt cū pueri pulsus etati p⁹figuraf pue
rili. Est et pulsus pōderis prauī siue arithimi⁹ triplex
exis vt pararithim⁹. i. iuxta rithimū et mēsurā pul
sus p⁹ueniētis: q⁹ rithimū obfuaat etatis sibi p⁹pinque
ceu cū pueri pulsus pōdus h⁹ iuuenis. Et etheroz
rithim⁹ hoc est alteri⁹ rithimi: vt cū q⁹ alterius etatis
sibi distātis h⁹ rithimū: velut cū pueri pulsus senis
h⁹ pōdus. Est et terti⁹ dict⁹ exrithimus: q⁹ nulli⁹ de
terminare obseruat pōdus etatis: ceu cū pueri pul.
pōdus: nūc pulsus senis icurrit: tūc No i different iu
uenis quē. A. egressi vocat pulsu. si aut situet pul.
super oēs d⁹ias aut p⁹les: duplici id euenire pōt: aut
in vñ et sic eqlis et ieqlis: q⁹ i absolute eqlē diuidit
et ineqlis: et fm qd in equalē et i ieqlis. Absolute si q⁹
dez cū oēs d⁹ie eqlitatis vel ieqlitatis i generib⁹ ob
seruent pulsuū. q⁹qz aut septē siue octo fm. a. et for
te prae pp pōderis pulsu. Scd⁹ qd No equalis d⁹
vel ineqlis cū d⁹iarū quedā p⁹ter alias attendant: vt
due vel tres: et ita i his cōponendo deiceps. Aut in
spālī: et tūc gen⁹ ē pulsuū diuerse ordinatū et diuer
se iordinatū: qd diuidit vt suū gen⁹ prius. hoc enī
locat sub ineqlī: vt species sub genere. Et nosce q⁹
gnā hec. io. pulsuū ordinatū diuersimode. qdam enī
p⁹ponunt vñ alteri: alij No p⁹stponūt. sed quomō
sint ordinanda ostendit in q⁹ deiceps. Et rursus i oī
bus. io. pulsuū generibus medius p⁹pe repit excep
tis eqli diuerso: et pōderis pulsu. Et medius ē in oī
bus hñtib⁹ et est nālis: nisi in forti et debili. Fortis
nanq⁹ nālis est et temperatus. et oīs similiē i quo vir
tutis extat p⁹stātia. In alijs at eqli ordinat⁹ est: et q
bus pōderis. Et ad istas qdē pulsuū d⁹ias reducūt

spēs pulsuū quorūdā p⁹posito⁹ noia hñtib⁹ sicut ca
pizās: interfectus: martellinus: serinus: vndosus:
foricinus: vmiculosus: fornicās: spasmosus: tremu
lus: retortus: cordosus: et filis. hec igif est sufficien
tia pulsuū sūptoz i cōi. Propē tertiū qdē hic sciē
dū q⁹ pulsus pōt triplici accipi. cōi vñ p⁹rie et ma
gis p⁹rie. Siquidē vltimo sumat tūc illa tñ ponat
genera pulsuū i qbus motus saluat rō iroductorio
apparens q⁹ sunt q⁹tuor. vt genus: qd sumit a q⁹titate
dimētionū a tenore vñ a tpe motus et getis. et ad
huc p⁹rius a tpe qd getis et motus et propriissime a
tpe motus cū fistoles et eius ges i pulsibus p⁹cipiat
paucis. Et ab expimētantib⁹ q⁹ raris. vñ theutrus:
eaz que motus ut p⁹rie d⁹iarū velocitaf et tai ditaf
Si aut p⁹rie: tūc erūt genera pulsuū supra p⁹mas di
ctas fundari d⁹ias: vt pul. eqli et ineqli: cuiusq⁹ spe
cies diuerse ordinatus et diuerse iordinatus et rithi
micus. In his enī illoz g⁹a rō pulsationis attēdit.
Pulsu at cōiter sūptoz put medic⁹ denenit eo i co
grationē mō quocūq⁹. Reliq⁹ sūt tria dicta gnā pul
suū: cū his q⁹ ad ipa et itelligunt reduci. q⁹ sunt mollis
cals et plenus cū suis comparib⁹. Sic igif l³ pulsus
sint fm magis et min⁹ i finiti. vt et p⁹plexiones: medi
ci tñ ad. io. gnā reducerūt cōiter accepto oisariā pul
su. Numerus enī denarius p⁹fectus qdam p⁹ble. 15.
Que tñ oēs reduci pōt ad pulsuū genus qd ex p⁹te si
ne motus: cū oīs pluralitas tandē sit ad vnitātē re
ducere q⁹ illius totius extat cā d⁹ia. 76. hñmōi aut est
pulsus sūptus a tpe motus: cū ceteris magis ibere
at motui. et demū q⁹ a tpe getis. Est enī pulsus mot⁹
reflexus ex morula motuq⁹ cōpositus. Deiceps ve
ro sūptus a q⁹titate diametroz et demū q⁹ a virtutis
tenore: postea No q⁹ pōderis: et demū eqli et ieqli
cū eius diuersificatis spēs: et deide durus et mollis et
plenus et vacuus et calis et frūs. In de pulsuū vero
d⁹is d⁹. Suasibile visu est qbusdā tale genus pul
suū p⁹numerat alijs p⁹ qd q⁹litarē caloris cognoscim⁹
fm enī artarie locū et p⁹rie ethici māifestis cogni
tio febris calore q⁹lis q⁹ est q⁹ fm aliā suscipit p⁹icu
lā. Propē qdē q⁹ru ad p⁹muū qdē dōm iā visu: q⁹ i
gnē pulsuū qd sumit a tpe motus p⁹cessū est verius
nām pulsuū saluari. Et filr ad scd⁹z apparet qm pul
sus non est mot⁹ p⁹tinuus: vñ iterat⁹ ex motu et
gete p⁹mixtus. Ad aliud dōm q⁹ l³ tria pulsuū p⁹stitu
ant. co⁹z tñ vñ qd q⁹ pōt in p⁹tes seq⁹strari p⁹les: pe
nes quoz diuisionē sumūt pulsuū gnā q⁹ plurima
Ad aliud qd dōm iā apparuit: q⁹ p⁹ma gnā q⁹tuor ve
rissime p⁹cessa sūt fore: nihilominus tñ pōt eē alia pul
suū p⁹rie vel cōiter sūpta. Et p⁹ hoc filr visu qd ad
aliud dōm. Et ad aliud dōm q⁹ pulsus sumit cōiter
vt tactus: nō aut put p⁹dicat de generibus eius vñ
uoce: sed analogice magis. Ad aliud dōm q⁹ auer.
pul. vere dictū recepit i quo motus reperit natura:
fm tñ prius et posterius. Ad p⁹firmationem dōm q⁹
pulsus et hanelitus non sp⁹ eq⁹formiter p⁹portionant
sibi: cum pulsus sit actus simplex cordis et artariaz
hanelitus No compositus. est enim cordis et cere
bri apparens in tegni. In corpe nanq⁹ id magis ve
rificat equali. Aut diligētius fortassis considerans i
ueniet q⁹ tot modos hanelitus vt et pul. Ad aliud
iam apparuit q⁹ calidus pulsus et frigidus exten
sue amplius genus ponit pulsuū: cū calor in alijs p⁹
cipiat q⁹ in artarie locis. Ad aliud dōm q⁹ ant gen⁹

pulsus ex tpe getis illic decidit a scriptore: vel sub genere pulsuum sumpti a tpe mot^o collocat. Ad aliud dōm q^o ordinatus diuerse et iordinatus fm. A. spēs extat pul. iequalis. Et id errant dicētes pulsū fore quē equalē et ordinatū. Ut aut in numerū ducerent denariū: et maxime fm fisticas seu ordines denario rū pythagorici appens metaphysice prio illū p. io. genere posuerit. Ad aliud dōm q^o alie drie pulsuum nō sūt ita note: sicut q^o sūt calidi et frigidi: cū be sint q^o litatū efficacissime post q^o durities et mollicies extat magis pmanēs sub qbus siccu^o p^oinetur et hūiduz sicut cā sub effectu repit plerūq^o cū is ea notior extat. Adhuc q^o he sūt iproprie pulsū drie. vñ si q^o his alie ipropiores sub generib^o pulsū nō dñt cēputari diuisim: imo ad has sigd cognitōis in ipsis op^o ē reduci. Ad aliud dōm q^o pulsus nō pēpī p^orie visu: cū solū colorē suscipiat. Qd si pēpīat rōe sensibilib^o cōis extat: ex quo qdē vt sic ipsecta suscipit cognitio. Et itidē ad pulsū reducī q^o ex quātitate sumit dimētio / nū vt ad altū: quē ēt diminute pēpīat visu: cū fistole nō cōprehēdat: quā tñ tact^o diligentior i qbusdaz pōt cōprehēdere ppter resiliētiā vt i forti magno duro et taro.

Differentia. 83.

Quod in pulsu nō pēpīat musicalis psonātia oñditur: qm diuersoz genex et nō subalter / nati positoz diuerse sūt spēs et drie in p^odica / mēns. s; musice cui^o est psonātiās obseruare ac medicine pulsū cognitōem tradere sūt diuersa genera et nō subalter nati posita: cū nihil videat bñe cōe: dñferēt itaqz spēs et drie ipsaz: sicqz nō in vnū ordinabiles. Rursus musica ē certa quātital cū iter mathe maticas cōiter numeret. Ad medicina vñ nālis qdam circa q^olitates: puta sanitatē et eius oppositiū. ampli^o quoz subiecta dñt: et passiones distāt: cū snia sortia tur eē ex subiecto: velut potentia ex obiecto dñt. 6. Subiectū aut musice numer^o sonorus: medicine vñ corpus humanū sanabile dñt p^oducta. Et: psonā tia ē vocū dissimiliū in adinice redacta p^ocordia. Bo etius musice primo: pulsus aut nō hoc: s; mor^o cor / dis et artariar^o ex fistole et diastole cōstitut^o. Nō igit de eisdē ipsaz erit tractio. Itidē musica non iñ mō speculatiōi: vñ ēt moralitati p^oingit: primo musice Boetij. S; medicina nō adiūgit moralitati: cum in ipsa de morib^o nō agat instruēdis et sigd de nālibus negociet in ipsa. Ad musicalis ergo psonātia in pulsu repit mime. In oppositū Ba. in de pulsū ppen dio. Irrōnalē vocat Erofilus pulsus cū q nō hz ali quā pportōem. neqz. n. duplicē neqz emiolā i serq alterā neqz aliā quādā rōnem hz bec. n. musice atti / nēt et arithmetice. Repit ēt musica metrica in pulsu. Nā ibidē pulsus infantū irrōnalis pportōat dictano agmētatoz trocheo. perfectorum: spondeo senum autes iambo trocheo. De differētijs vñ pulsū scri bīt. Pulsus rithmicus p^osistit in pari qñqz rōe seu pportōe: iterdū vñ in ipari. Primo qdem cū tpus diastoles par extat rēpori fistolis. S; in ipari cū alte rū tps alter excedit. Qd dupl^o ēt accidit. nā qñqz i enarrabilib^o supabūdātis: et iterdū i narrabilibus. Et p^o qdē dupl^o: aut in multiplici pportione: q du plex extat vel triplex aut qdruplex: aut aliq^o eoz q deinceps fm q^o i go. pportio extat diapason: diapen te diapason bis diapason deiceps iñ nō est pportio. Et subditur aut in rōe numeri ad numerū: cū diasto

les fuerit duoz maioz rēpor: et fistoles qñti vel sep timi aut octauī vel duodecimi. S; A. primo fa ita. Debes scire q^o in pulsu repitur nā musice. Et q^o ga. vñ q^o illud quod pōt sentiri ex pportōibus ponderis ē fm vnā pportōem musicaz et c. Rursus Augusti nus primo musice. Ad musica ē snia bene modulandi. Vbi ergo erit amena modulatio illic et musicalis cō sonātia. S; id repitur in pul. nā ei^o qdam ē bñ mo / dular^o vt eurithm^o: alter vñ imodular^o ceu arith / mus de pulsū dñis. Itaqz musicalis psonātia repit in pulsu. P^opter primū qdem primit^o termini ex ponatur. Et demū ordinet monocordū. P^opti bu ius primū sciendū q^o musica ē scia bene modulādi seu bene mouēdi scia. Bene nāqz moueri dici potest qe qd numerositatis seruatis rēpor atqz itervallozū dimētionib^o mouet. fm vñ Boetij musice quinto Armonia seu musica ē vis ac effectiua facultas dñis sonoz sensuali opatōe et rōe ppendēs. Sēsus enī et rō qñi quedā facultatis armonie sūt istra. Sēsus. n. p^osus qddā ac prime tale qñe illud ē qd sentit aduer / tit. S; rō diiudicat et vltimas p^oeq^o dñas. Sēsus itaqz iuenit p^osus et prima vñ rō vñ diiudicat: ve lut si q^o circulū manu scribat fortassis ocul^o ipz vñ circulū arbitrat. Rō vñ nullo mō id qd simulat itel ligit. Qd enī q^o sēsus circa mās vñ: et spēs i ipa pprehendit fluētē entē et ipsectā: itellec^o aut secus. Vuido quoqz monach^o vocū motū: musicā p^oulit i discrete. Est et musica triplex. vñ qdē mūdāna i ce lis el^oz cōpage aut rēpor varietate et nō: i celo nan qz sonū dicūt musici armonicū sūme et p^orie pytha / gorici existere motu causatū p^oactino speraz q^o egdē iterveniēte lōgiori distātia nō nō valz aurib^o occur rere ceu vñ ipugnā ce. et. m. Scdo vñ q^o in cōpage corpis ac aie nōz ac el^oz ip^o attēdit. Tertia quo / qz organica istris exp^osa: quoz quedā sūt nālia vt vo calia dñt. nōnulla qdē artificialia seu organa p^oalter rīū et que talia. Est at vt tactū psonātia dissimiliū i ter se vocū in vnū redacta p^ocordia. Dissonātia vñ ē duoz sonoz sibimet et mixtoz ad aurē veniēs aspera et inocūda p^ocussio. Vñ aut psonātia qdā extat p / portio: que ē duaz quātecūqz sint eiusdē generis qñ titatū circa alteri^o ad alteri^o bitudo. Que qdē pportō i arithmetica i numeris obseruat. In musica vñ illi supposita in sonis attēdit. vñ volētib^o cōsonātiās co gnoscere pportōes pus expedit arithmeticas p^ofide rare. Sūt at qñqz tres qdē simplices: et due cōposi te: q^o oēs in qñitate situ at ieq^oli. Egdē p^oia simpliciū dñ multiplex et submultiplex pportio. Et ē cū maioz numer^o p^oise minorē in se cōtinet et cōtinet totū bis aut ter vel q^oter seu deiceps. Vñ qdē spēs sūt dupla qdrupla: subdupla: subqdrupla: et reliq^o. Scda vñ supparticularis noīat: q^o ē cū maioz numer^o minores cōtinet: et cōtinet i se oēm et vñ illi^o p^ote vel mediaz vt tria ad duo que sexgaltera dñ pportio: aut tertiā: vt q^otuor ad tria que sexgtertia nūcupat et ita deiceps i aīa. Et sūt subsexgaltera ac subsexgtertia. Tertia quoqz dñ supparties et subsupparties numer^o cū ma ior in se minorē cōtinet: totū ēt cōtinet et aliq^o illi^o in sup^otes. Qd si duaz pportio dñ sup^ote igit^o: vt qñ qz ad tria. Si at tres sup^ote igit^o velut septē se hz ad q^otuor. Et ita demū et ecōneis lo i ei^o correlatiua. q^otra vñ cōpositoz ex multiplici et sup^opticulari cōiungit vt cū maioz numer^o in se cōtinet minorē nūex bis aut

ter vlt quoties libz ac vna aliquā ptē. Qd si bis et ei⁹ dimidiā p̄tineat p̄tē vocat duplex superquialtera vt gñqz ad duo. Si vō bis p̄tineatur qui mior et ip̄ fuis tertia pars dicetur duplex serquitertia: vt septē ad tria. Si aut ter et eius pars media vocabitur triplex super serquiquarta: et ita deinceps. Quia quoqz dī multiplex suppartiens: qd est cū maior numerus i se cōtinet minore totū plus q̄ semel: et eius ali q̄s p̄tes. Qd si bis maior cōtineat minore: et duas ip̄si⁹ i sup p̄tes dī supbipartiens: vt sunt octo ad tria et rursus duplex superbipartiens vt sunt duo ad tria. In suis aut correlatiuis ecōtra. Et nosce q̄ due cōp̄osite p̄portiones postreme cōsonantijs musice nō sūt ascripte: sed tres priores simplices tū quarū amēnōris extat p̄sonārie multiplex dicta p̄portio: postea vō supparticularis. Supbipartēs vō ab armonie cōsonantijs ab oibus ptolemeo excepto ponit separi. Dicendūqz demū q̄ musice consonantie sumunt a p̄dictis duab⁹ p̄portionib⁹ numeroz aut trib⁹ fm q̄ sub eius quedā numeroz iueniunt dīe sex oēs hic entes: puta epitrica siue sexgertia: emiola: seu sexgaltere: dupla: tripla: q̄drupla: et epogda: siue sexqui octaua. Est a t epitrica cū numerus maior p̄tinet minore: et in sup tertiā ip̄si⁹ p̄tē: vt q̄tuor se hnt ad tria. In quatuor nāqz continēt tria et pars tertiā vt vñ. Et de ista numeri differentia cōurgit cōsonātia musice diatesseron. i. per quatuor dicta. Emiola vō dicitur qñ numeroz maior cōtinet minore et insup ip̄si⁹ us medietatē: vt tria se habēt ad duo. In tribus enī continēt duo et eoz medietas puta vñ. Ex q̄ gdeqz simphonia nascit diapente hoc est per quinqz noiata. Dupla quoqz ē cū de numeris maior cōtinet minorem: vt quatuor duo. Ex qua quidē confurgit diapason. i. per omne siue totum appellata. Tripla quoqz cū maior numer⁹ ter minore numerat: vt tria ad vñ extant. Ex qua simphonia confurgit composita diapente diapason noiata. Est et quadrupla cū maior numerus quater in se minore hz: vt quatuor ad vñ. Ex qua oritur p̄posita simphonia bis diapason dicta. Sic igit consonantiarum quedā sunt simplices: vt p̄me secunde maxime: compositae vero alie ceu vltime due. diapason vero quasi media nomine quidā simplex: re vero composita. Ptolemeus vero sexā cōtra Pythagorā addidit p̄positā ex diatesseron et diapason: et sic suppartienti suppositā p̄portioni. Boetius qñto: Epogdasius siue sexgocina est: cū maior numerus in se minore totū cōtinet et ip̄ius p̄te octauā: vt nouē se hz ad octo. In nouem nāqz sunt octo: et insup vnitas que ip̄ius ps extat octaua. Ex hac quoqz sonus confurgit qui tonus appellat: qui i duas partitur partes inequales: non enī potest diuidi in equales: sicut neqz vocales quaz vnam partium vt maiore vocarūt semitonū maius: vt nouē, reliquā vero minus videlicet octo: qd a pythagoricis diesis appellatur. Versus tñ totū semitonū minore diesim affirmat: qd plato limen appellauit. vnde Boetius p̄mo: Ton⁹ nāqz in duo partiūt equalia. Et anteqz id ostendat sit sexqui octaua p̄portio octo et nouē. In ter hos quidē nullus medius itereidit numer⁹ quos si binario multiplicemus reddis bis octo. i. bis vō nouē. is. Inter. i. 6. aut et. is. vnus cōcidit naturalit̄ numer⁹. vt. 17. itaqz. i. 6. ad. is. comparatus sexgocina nā retinet proportionem: et iō totū. Secundum hanc

deniqz proportionē. i. 7. numerus medi⁹ non p̄ cōlia sequestratur: quia comparatus ad. 16. ipsum cōtinet in se totū et eius. i. 6. partem vt vnitatez. si aut. i. 7. ad is. comparatur: tūc. is. illum habebit totum et ip̄si⁹ i. 7. partem. Non ergo eisdem partib⁹. i. 7. supat. i. 6. et superatur. is. Et vtraqz nuncupantur semitonia non q̄ omnino ex equo sint media: sed fz q̄ semū dici solet qd ad integritatē vsqz quaqz non supuenit. In ter hec aut vñ magis semitonū appellatur: aliud vero minus que se habēt adinuicē: vt. 244. ad. 256. continens duas voces puto vt mi. Est et ditonus ex duobus p̄surgens integris ditonis: Et semiditonū quod ex non integris. Et his quoqz tonis ac semitonis simphonie constar musice. Diatesseron enī que vocum quarta est consonantia intervalloz trium vt ostēdet monocordi denotatio: cōstatqz ex duob⁹ tonis ac semitonio non integro seu minori. Est autē intervalloz soni acuti ac grauis distantia. Sed diapente est vocum quinta consonantia intervalloz quatuor et tonoz trium et minoris semitonij. Diapason autem est octaua vocuz cōsonantia. Vna enī reperitur de septem primis: septem intervalloz: et ex quinqz constans tonis: et duobus minoribus semitonis. Et ideo dictus est diapason ex diatesseron et diapente constare. Quod apparet collectis tonis et semitonis duarum harum in vñ simphoniarum. Sz diapente diapason vocum est. i. ii. intervalloz et constat ex. 9. tonis et semitonio minori. His quoqz diapason tunc erit. i. 6. vocum consonantia. is. intervalloz: et ex. ii. perficitur tonis. Diatesseron et diapason autem fm Ptolemeus consonantia vltra pythagoricos instituta. is. erit vocum: sicut et septem fuerunt littere primitus ordinate. voces enī et littere repetuntur: vt apparebit seu in diebus vltis: cū nit scatinant. Vocum siquidē quatuor sunt graues et tres acute. Propter huius scdm sciendū Pythagoram organum quoddam inuenisse vnus corde monocordum dictum: in quo musice omnes reperiuntur simphonie: quo primitus erudiuntur idoti voces percipere simplices: vt inde facilius habeantur compositae ac plurium cordarum. Cuius simplices primum subditur descriptio. Et est lignum longum quadriangulatum vtrinqz in acutum in modū sandonis intus concanum super quod posita corda eius sonitu varietates vocum comprehenduntur de facili. Cuius hec est forma in proportionē dupli siue diapason: vt per hanc intelligatur in alijs. Mō enī musica dicetur: sed solum dicitur tantum vt elucide tur questum Descriptio vero monocordi compositis in qua voces et note cum alijs inscuntur est quoniam primo secundum modernos inscribuntur gamma grecum seu. g. cuius hec est figura. Et dei ceps seriatum septē littere ab exordio latine graues quare figuris grauioribus denotantur. Post quas prefate septem repetuntur acute. vñ caracterib⁹ depinguntur minoribus in quibus duplex. b. locatur. primum quidem rotundum: alterum vero quadratum: Addunt et quidā predictis tetracordū: varijs tñ figuris superacutarum in quo. a. et. b. simili iterantur. Boetius tamen euz antiquioribus gamma grecuz derelinquit. Litterarū quoqz et monocordorum huiusmodi extat paradigmata.

A. b. c. d. e. f. g. A. bb. c. d. e. f. g. A. bb. c. d.

In his siquidem numeris symphoniarum repuntur
proportiones. Amplius sciendum quod post monocordum inue-
ta sunt polycorda. In quorum cordis sunt diversitas sed
additorem successive non pauca. Quidam namque primum
solum duas; alij vero quatuor statuere: ut indicat rubeba.
deinde in quatuor et quinq; ut ostendit ziga et viola. de-
mum i. 7. ascendunt. vii. pbl. i. 9. 7. fuerunt corde atigat
Mo. n. diactio secundum numerum quemadmodum diapente deca
est: postea vero tripandus estbens tertia: ut vite appo-
suit: et in h appellata est diapason: sed non diactio: dia sep-
tem enim erat. Sunt autem septem essentialiores ad quas
alie reducuntur ad modum septem planetarum: bipate: phi-
pate: litas: mese: pamele: seu trite: pamete et nere
fueruntque inter octo novem et decem: iuxta illud psalmi-
ste. In psalterio decacordo. Et deiceps intum excre-
vit numerus: ut Boetius. is. cum reiteratio eminens so-
diatonico melo et totidem sub chromatico ac. is. sub ar-
monico quidam cōi siue et eugmeni. i. cōiuncti et diezeme-
di. i. distincti: quod tria sunt melorum genera prefata: quibus ois cō-
terit cātilena. Quorum est descriptio hec diaconici.

Pro lambanomenos.

Bipate bipaton.

Perbipate bipaton

Licanos bipaton diatri.

Bipate meson.

Perbipate meson.

Licanos meson diatri.

Mese.

Trite siue ceugnum.

Peranete siue ceugnum diatri.

Mete siue ceugnum.

Peramele.

Mete dieceugnum.

Trite dieceugnum.

Peranete dieceugnum.

Diatertrite biperbolion.

Peranete biperboleo diatri.

Mete biperbolion.

Est autem similis
figuratio et in chroma-
tico melo per omnia et
cōsimilis etiā in enar-
monico: nisi quod ubi scri-
bebatur diatonicum pri-
us debet scribi i secun-
da chromaticum: et i ter-
tia enarmonicum: et ita
ut omnes. 54. situent
corde moderni antez
i quibusdam organorum
64. et plures sicut on-
dit conon medius ap-
posuere. Propter se-
cundum vero sciendum quod
quidam id discrete prulerunt
musicas has cōsonā

tias in pulsu non reperiri: aut si repiunt nullus po-
test ad eaz dignotionem pervenire. Quibus quidem dōz
iuxta illud morbi prior: quod non opus hos ab alijs vitu-
pari cum se vitupent ipsos: solatiū secundum Pysicianū vo-
lētes ex sua ipitia obtinere. Quarto vero colligitur Ser-
mo de hmoi. proportionibus Ba. recitat: ubi dicitur quod si est ut i
quod est mirabile. Sed cōpatōes istas cōprehendere diffi-
cile sit: quibus multi boies eas i musica cōprehēdant
ppea quod note musice sunt supflua extēsiōne: ita quod mi-
nor illaz dimēsiō potest exēplo cōprehēdi: et illa que
multiplicat ex. 36. pūb^o vna pte: et h foret semitoniū
forte min^o siue diesis. Sed i. P. fm. Ba. et. A. post
proportionem addētē quā non iteruēit sensus discretio.
Et si dicitur quod ista vba sunt alteri^o snie: quod huic p accūs ne-
cessaria est pax. De h et mirat. A. in gēf. Adiroz quō
proportiones iste p sensuz diseri pnt. Et demū i sniam
ampli^o quod auer. cōcidens ga. modū tribuit quo quis
possit hui^o proportionē adipisci talr. Dico tū quod illi est fa-
cile. i. possibile quod in gradu rangēdi cōsuevit: et ppor-
tionatur sonos per artē postquā fuerit ei potentia mu-
sicam cognoscendi ac qsitam inuens nā quandā no-
bis insitā musicam so: e: et cōpabit scū. i. experientiā
p notum hoc est rōem ita ut factū respondeat sonis
et notum arti. Cū. n. hic eius intentōem oio applica-
uerit ad pulsum in sensu poterit pportiones hui^o di-
scernere. quod aut de hoc appebit subsequēnt. Pro-
pter tertiū vero sciendū primum quod musicalis cōsonā-
tia potest in pulsu repiri. so series de hoc exponat. A.
Propter hui^o siquidem primū sciendū Ba. et. A.
testari musicalē armoniā posse in. p. repiri: ut indu-
ctū. Et firmatur quā ut dēm musicalis cōsonātia est
pportio quidā: h aut in oibus cuiuscūq; generis repit
qstitatib^o. Est nāq; ut appuit pportio duarū quāte
cūq; sint eiusdē generis qstitatū circa alteri^o ad alte-
rā bitudo. In. p. at ut dicūt ē quātitatē signat et ma-
xime quod vnu gen^o pulsuū supū ē ex triū diametroruz
quātitatib^o. Adhuc si repit in his principale ac pmut
instrale erit ac secundarium inuenire: cum hec qbus
dam omnia operent organis: sed musica principalit

et primo nobis est infita: ut ostendit vita humana. nam aia humana tali connectit corpori copula: ut cum alijs pl'i mis inuicem celsit Socrates i thimeo. vñ Damascenus i aphorismis: Colligatio corporis et anime fm ordinē numeri psoni facta ē vt subsistat. Ingt etiā q pplerio corpis aiat et ppeie nostri ad figurā numeri psoni existit. Quare aliq posuerūt aiam armoniā fore quandā pmo de aia. Propi qd ex musica nob inerit organica: et cū hec depēdeat ab alia. Mā i alijs motibus corpis quātitatiuis: sicut i voce aut in organia artis poterit repiri suo mō per vias neqz cognitionis et effect⁹ musica organica depēdet ex organica pulsuali. In via vero cāe ptingit ecōtra. Itaqz musicalis i pulsu repit armonia: filr et in hanelitu vt cūqz. Poterit deniqz qd tpanissimu tact⁹ et pspicativissimu ad notitiā consonantie pulsus deuenire: vt de seipso testatur ga. i fistole pulsus cōtigisse. Cum enī eā diu nō pcepisset: demū p pūnuuz tāgēdi artarias exercitiuz pcepit et ppleuit: ita vt porte pulsū tunc fuerūt ei aperte pmo scda: et balyab. qdripartiti qrtio. Qd et fulcif. Illud enī pōt sciri et tandē pcepti: cū similitudinē hēmus: et maxie cū aia nra itelligat sārasmate mediāte. Sz pportōis vel consonantie pulsus hēmus similitudinē: vt oñsuz armoniā. s. cōsonantiā. Rursus: illud pōt sciri qd certiori pcepti sensu: hic at tact⁹. vbi nāqz ali decipiunt: pleraqz i certificat: nisi fortassis i digitoz varietatib⁹: et maxie eum hunc p alijs aialuz certissimuz hēamus: scdo de aia Mostroz enī cōpaginatio āplius i mediocritatē tpa mentuz peruenit. Itaqz hui⁹ poterim⁹ cognitōe potiri: qd extet difficile tps motus morula: cum nil aial pceptat absqz tpe et pūnuo: de memoria et remiscētia. Propi huius fm sciēduz q. a. illic: genus vñ qd ex pondere manifestat decimuz gen⁹ pulsus fm iphi⁹ ordinē: qd ga. et Baly. posuerunt octauuz. Ingens q gen⁹ pulsus qd sumit ex ponderē est p ppatōez pportōis qstiratur pportionalium q tuoz tēpoz i adinuicē: puta duoz motū et duaz getū. Et qūis sensus nō possit oē hoc discerni: tñ poterit p ppatōne pportionū qstiratur pportionaluz tpoz diastolis ad tps qd ē iter duas diastoles. qm tūc iterueniūt tpa tria: vt mot⁹ ad fistolē: et qel et motus iphi⁹ ad diastolē. Et ad sumuz pando tps i quo est motus ad id i quo sit ges aut e. motus nāqz magis pcepti gere: qd motus motu vel ges gete cū opponat: plusqz tpe colligāt. Et iō q faciunt ppatōem tps motus ad temp⁹ motus et tps getis ad tps getis: ponūt caplm i caplo. Et id septimo theorice cū ga. hoc ē cognitōne sensitiuā locant i agnitiōne itellectiua. Duo nāqz sūt capitula et pncipio cognitōis sensus et itellectus vtrūqz opposita: et lz hmoi missio sit tolerabilis et nō incōueniēs nō tñ est bona siue vtilis: qz nō pōt i sensuz et experiētiā puenire: sicut pfinderatio expetit medicine. Deinde ostendit qd sit pondus vel mēsurā dicēs qd ē illud i quo pportōes attēdunt musice. B at vñ velocitas et tarditas: raritas et spissitudo pnciplr tps rōe i quo pssunt. Pñr vero magnitudo et puitas: fortitudo et debilitas. Sup has enī drias ppe vidēt pulsū pportōes atrēdi. Cum igif vnus pulsus aut ptes min⁹ pulsus iū pdictuz canonē pportionū vel psonātiā se hñt ad alterū q tuoz maxie dñs vel qnqz: puta magnitudiez puitate: fortitudie et debilitate: velocitate et tarditate. spif

itudie et raritate: aut et duricie et mollicie: sic qtuor ad tria erit psonātia pulsual diatesseron musicali cōsonantie relata. Si vñ se i his habeant: velut tria ad duo: tūc p̄surgit pulsus pportio diapēte supposita. Si at vt qtuor ad duo: ita ipa pportional diapason: et ita i alijs ppositis. Accedo igr āplius i expōitōez seriei. a. q dās et itētiōne dicit. Scio q i pulsu nā et ptās musice repit: qd declarat i pulsu eqli et ieqli ac i pulsu pōderis: i qd⁹ magis nā obfuaat musice. Secūdo exēplificat pportōes qd i pulsu possum⁹ obseruare illic. ga. vñ Et pmit⁹ id ostendit i pulsu eqli et ieqli: vñ i pulsu i eqli ordiato: ieqli i ordiato: et i pulsu pōderis ibi: Et quēadmodū. pponēs itaqz similitudinē quādā igr: Sicut scia musice pscit ex sonoz adiūicē pūctōe pportōez tpoz pñtez ipos i acuitate et qūitate q se vocis dñe p circulares quosdā cāus et cursus nūc voce dñe dēdo: tūc at sblenādo q inf eoz existunt pūctōes. Illic enī pstituit sicut circuli icipiētes ab vna septe vocū: et per alias trāseūtes reuertūtur: Deinde adaptās s. de ptracta duob⁹ ppositis dic filr eē i. p. q. pportio pulsū i qd⁹ pportio pncipalr obfuaat i velocitate et spissitudine: filr i raritate et tarditate et tāqz pportio sonoz musice i b⁹ i Et pportio et dispositionū pulsū i fortitudie et debilitate: i magnitudine et puitate: ē sicut pportio pūctōis seu cōpositōis sonoz musice p qd ptingit sonos variari fm velocitatē tarditatē et c. Deinde et quēadmodū declarat id i pulsu pōderis et i diuerse ordiato et i ordiato ponēs pmo duas ptes similitudis: deñ aptās ad ppositū illic: Et pportio. Et dicit q sicut tps pcutiēdi lōgū vel breue: et quātitas extēsiōis sonoz qnqz sūt cōueniētes pportōnales vt i bellis tube: i cameris psalteriū et viola. Et aliqñ icōueniētes et ipropoztionate loco: vt ei⁹ qd exēplificatum ecōuerso. et id quo ad pulsu pōderis. Et filr cū accidit infdū diuersitates ordiatas eē i qnqz reb⁹ vel plib⁹: et aliqñ i ordiatas ordinē idifferēt cōrūpētes: et h quātum ad pulsu diuerse ordiatū et i ordiatū. Deinde et pportio succincte valde et cōfuse has duas ptes similitudis applicat dicēs: Ita pportio dispōis pulsus i fortitudie et debilitate: et i quātitate: i magnitudine et puitate: ac filibus quo ad vtrōsqz pulsus: lz soner de pulsu vnderis: ptingit eē pueniēs et c. Et subdit q egredif h a gnē pulsus i quo attēdit ordo: aut ei⁹ oppositū āre pulsus igredif pōderis. i ipo enī ppus seruat cōsonantie pulsualis eo q sumit ex tpe mot⁹ vbi quātitas repit. Deñ ga. at ex pmit⁹ pportōes pulsualis fm q muscis cōsonantijs adaptāt dicēs q vñ ē ga. q id qd pōt pcepti ex pportionib⁹ pōderis: pulsus ē iurta vñ pportōez musice: q dñ pportio toti⁹ id est dupli et qnqz: q pportio dñ tripli. Qd exponēs subdit q ea ē pportio dupli adiūcta pportio: que addit medietatē: qz ptingit totū aliqd et iphi⁹ mediū: et ista ē pportio cōposita ex diapēte diapason: et iō sic appellata bis aliqd totū cōtinēs et ei⁹ mediū. Sic igr cū aliq pulsus se hz ad aliū i velocitate et tarditate et ceteris: vt tactū dñs i nūeris vel vocib⁹: vt tria ad vñm pportio similis pdictē concidet in pulsu. Et sic in alijs dicendū erit pportionibus pulsuum suo modo. Secunda pportio in pulsu obseruata est fm pportionem musicale dictant per totum: que prior est dupli: et ista est consonantia diapason siue p totum seu omne dicta: qm in toto vel perfecto ter

minatur: pnta in prima monocordi sine: vt i octo: oē
nāq; & totū & perfectū nō fm spēm differunt abinuī
cem celi & mūdi. Moiatur ē ita: q; oēs obtinet vo-
ces. Antigonus octo vt apparuit cithare pstabāt cor-
dis: & q; octo vocibus pstituit. Tertia vō pportio
hic considerata ē illa que dī p quinq; que addit me-
diatē sicut cū aliqd contineat aliud totum & ei⁹ me-
diū: vt tria se habent ad duo: que pportio dī diapien-
te siue per gnq; eo q; in quinto terminet loco mono-
cordi gnq; obtinēs voces. Quarta quoq; pportio
que in pulsu dī reperiri: sumit iuxta pportioem que
ē per quatuor addentē tertiam prem. Continet enī
totū aliqd & tertā prem super hoc ipfius vt quatuor
se h; ad tria: que diatesseron dī: eo q; quatuor voci-
bus pstant in quarto loco cadit insti. Est & quinta p-
portio in pulsu obseruata: que accipit iuxta pportio-
nem cōmuniter sumptā: que ē per gnq; addentē q̄r
tam p̄tē: quali pportioe gnq; se hnt ad quatuor: cum
ipm totū hēat & vnum quod ē eius ps quarta. que p-
portio nō est p̄prie musicalis: cū solum gnq; vel sex
extent. Adinima. n. pportionū musicalū ē diatessero-
n: maxima vero his diapason. Quidam tñ hic py-
thagorizātes principia musice ignorātes pportioem
hanc musicalē fore & reliquas putant distinctā: septē
ē afferentes: cum & diaconū inter eas locēt. Deinde
subditus q; postea in pulsibus nō p̄cipitur aliqua p-
portio modica interueniēte t̄pis inter duo compara-
bilis distantia qualis ē pportio. 5. ad. 6. vel. 7. ad. 6
& sic deinceps percipitur multo minus. Dubitatur
cur pportio musicalis his diapason non numeratur
ab. A. cū possit in pulsibus reperiri: sicut repit in ali-
is. Aut dōm fortassis q; non ireruenit tanta distātia
in pres pulsus vt que eius. Vel forte reliq; notam
ex diapente diapason eidem appropinquante. App̄
itaq; vias huius quesiti difficilis admirati cum sit d
pulsibus quorū scientia q̄ ardua vnde theo. 7. Pul-
sus scientia grauis est & difficilis & cognitio ip̄i⁹ cu;⁹
magna suscipitur difficultate triplici ex cā. Primū
q; non est facile assuescere in venay sensu consuetu-
dinē que possit cognoscere modicā alterationē que
in pulsu sit. Secūdo q; necesse sit breuiori tpe solum
decem genera pulsuum cognoscere: cū vnum ad re-
liquū habeat relatōem. Tercio q; nihil certius exte-
rius reperitur cui valeat pulsus conferri vel compa-
rari velut in vna. Subdoq; quartā q; pulsus ē mo-
tus. 82. dia. motus autem cognitio difficilis cu;⁹ sit
mālis potentialis non pmanēa is successiuus vt ser-
mo ipfius oñdit q; de phisico extat auditu: Pro-
pter quartū vō ad primū dōm q; qdam dicunt pro-
portioes hincinde sumi equoce: puta in musica & pul-
su. Quod falsū vt visū ex dictis: cū oñsum sit i pul-
su musice saltē humanā repiri. Et musica vniuoce
magis: aut saltē analogice: vt de tribus pticularib⁹
muscis: vt supius inotuit p̄dicatur tanq; gen⁹. Vn-
de dōm est q; altere spēs & dīe sub alteris collocant
qm̄ sonorū pportiones sub illis que pulsuum nālī cō-
tinētur magis si in ipso musicam volumus obseruari
humanā: & si in sonis organicam cum hoc tūc velut
ps contineatur in toto. Si vero pportiones pulsuum
considerentur tanq; imāifeste: cognoscuntur vero
pportiones sonorum sicut per aliquod manifestū
& probetur sic pportionibus subdentur musice or-
ganice. Vel potest dici q; pportiones pulsuum qua-

dam similitudine qua omnes transferunt topicorum
sexto: transumpte sūt a pportionibus musice organi-
ce: que transumptō iam dudum apparuit. Ad aliud
dicendum q; sicut musica organica est circa quantita-
tem tempore: ita & musica obseruata in pulsu: vt vi-
sum in expositione seriei. A. Ad aliud dicendum q;
subiecta non multum differunt quoniam numerus
sonorus adaptatur homini fm instrumenta maxime
naturalia: vt & pulsus ordine suo. Ad aliud dicēdu;
q; licz in vno consonātia attendatur vocum & in alio
pulsu. hec tamen multū distant: vt declaratum est
iam in adinuicem pportionibus fm quas accipit si-
militudo. Ad aliud dōm q; sicut musica getat animos
organica & ad laudabiliores puebit mores: ita ē cō-
sequenter medicina habitum cōseruat pfectum i corpo-
re aut iducens puta sanitatem nō minus pacificatur
animi & mores p̄surgunt ifignes. vñ primo de inge-
nio. Qui vult curare aiam primo curet corpus &c.

Differentia. 84.

Quod digestionis coloris varietas sit lauda-
bilis ostenditur: vt apparebit p quartū se.
Palin: mutationes egestionum iuuat apho-
rif. 84. Quod firmatur qm̄ tertio sextodecimo. Qui
egerit spēs diuersas. s. colerici & spumosi & spēs pin-
gues & non debilitatur: non o; vt ipm constringas
& perducas ad egritudines fraudulētas: he aut vari-
etatem ip̄ortant. amp. file videtur de vna & de ege-
stione cum sit alterutra superfluitas vniuersalis. s;
vna laudatur varij coloris vltra simplicem. vnde
primo 84. Vrina nigra est signum malum que tamē
ex ea sanior est: est ille cuius hypostasis est nigra &
quositas nō est nigra. huiusmodi. Vō coloris varia-
tem ip̄ortat. Adhuc ars est nature sequela. varietas
autem coloris egestionis approbat fm artes magis
iuxta illud. Veteris. Cū pharmano vero melius: &
quanto ampliores colores: egestōes nō male. Kur-
sus: illud est bonum quod vigore oñdit nature. hu-
iusmodi vero ē varietas coloris cū potentiā ostēdat
ipfius super hūiores plurimos expellendos. Itaq;
egestōis coloris varietas laudabilis extat. In op-
positum medicorū cetus. Adhuc de rōne digestionis
in superfluis est mām virtuti habilitare expulsiue. id
aut p̄prie sit p̄pando subam: cāq; diuidēdo a ptib⁹
& reddēdo vniogeneā: & demū colores cum is cāetur
ab ea q̄litarib⁹ mediātib⁹ primis: dīa seqnti. Eri.
file vt de egōne: vt de spūto & vomitu. S; vitupe-
rant tales varij seu puri p̄nostico; 80. Itidem illd
extat illaudabile quod app̄ia egredi nā vel colore
p̄prie autem vt apparebit egestionis color est ad sb
citrinum declinare. Varius aut multiplex diuersifi-
catur ab isto. Igitur coloris illaudabilis est varietas
Propter primū quidem sciendum q; egestō du-
pliciter accipitur. vne quidem cōiter p̄ superfluita-
tum omni cductione: iuxta illud secunde aphorismo-
rum. Considerare oportet egestiones quod propri-
us dicitur excretionēs. Aliter quidem p̄prie put
est superfluitas digestionis prime in intestinis infe-
rioribus: & maxime in monoculo causata. In eo nā/
q; in dietatis inculpabiliter a chiloitate stercus se-
cernitur: cui quidem colera permiscetur a chisti sel-
lis delata. Ipsa quoque quadrupliciter potest secu-
dum in ea reperta considerari: aut ratione quantita-
tis qualitatis: exitus: tpe: vel ea cū q; egredi bābi-

tudie. Quātitate qđez variat: duplici vel absolute aut fm qđ vt qđlatis in quātitate. primo qđā i mul tā paucā diuersificat ac mediā. Qđ etiā euenit aut ppter susceptū cibū vel suscipiētis nām. Sigdē multa plurimos denotat cibos. Si aut paucā: paucos cu3 ordine et artificio tali vel hmōi. Ad mediā quoq3 me/ diocres: et pnter dispositas sufficiēt: qđ circa eā opātes pnticulas. Si No scdo: aut fortitudo existit excre tiue cu3 attractiue ibecillitate: mēfaraicaz puta. Vt multiplē: colere in iēstina pflurus vel motus sup fluns. Idauca quoq3 ex oppositis reddi cāis: et di/ gestine ibecillitate retētiua ei deservire. Qualitatis in quātitatē qđez respectu: vel qđ ex cibo plus i cor pus imittit: qđ in secessu3 transducit vt mulla et nu ces: theorice septimo et vinū magis testiculi galloz saginatoz: et brodiū carniū3 laudatā. dīa. 68. aut econtra ceu bancia: rapa: caulis et que hmōi: vel me diū3 obtinet: vt panis fm Auer. galline caro annua lis agni et hedina. Et hec itidē fm corpa diuersatur apta taliter vel aliū suscipere. Qualitatis quoq3 tōe tripliciter liquoris seu substātie a medicis plerūq3 noiate: coloris et odoris. Ex liquore qđem: qđ alius humidus: alius fccus: nōnullus No medius. Hu midus qđē denoiat succositatē alimenti ad epar mi/ nime demādari: aut desursus humoz in ventrē et in testina. Qđ discernitur colore alimēti vel humorū3 Siccus vero signat priuatōez hāz causaz et calidita tēptim digestiū3 cu3 epatis roborē. Et ad hoc filr dispositio ciboz opat. Ad diocres autē ex causis cō surgit medijs. Ex colore qđē multiplē figi. at sicut et colores multi existunt: et pnt simplices esse vel p mix ti: qm alius subalbidus: alius cretus: citrinus: igne us et croceus: eruginosus: viridis indicus: liuidus: et niger. Quoz quoq3: subalbidus pblā denotat gi/ pseū abundare: aut frigiditatz dñiū. Et cretus pri nationē descēsus colore in iēstina. Citrinus et ppe remissus nālez: vt sic denotat egestionē. Igneus co lerā rubēā signat abundatē in iēstina mādari: Et croceus amplius illo. Eruginosus colerā hmōi. vt viridis viridē et frigiditatz qñq3. Indicus vero liui dus et niger mortificatōez denotat calidi vel adustio nē: aut colerā adustā vel prauā colerā nigrā: plus tñ et minus. Cuius qđem pessima extat significatio nisi euacuetur paulatine fortasse. Cōpositi quoq3 colo res sunt plurimi: vñ qđaz magis tendunt in latus nālatis vñcūq3 sicut pores alteri i oppositam ceu postremi quoz itensior est malitia. Ex odore sigdem qm quedā est priuata odore que grandē signat frigi ditate aut phlegmatis dñiū. Alia vero est odoris trahētis ad acridinē vel ponticitatē: vt qđ mellie que dā ad acuitatē nitrosaz ceu que colere: vel erit multū fetida que putredinē humoz vel digōis corruptiōez signat. Qđ aliqñ ptingit ex cibis: vt sunt tallus ar/ boris: gūmi ase: poruz allea: eruca: et hmōi. Aut me diocres iter hñe fetore et non hñe qđ perfectā denotat digestionē et naturalitatē. Ratione qđem egressio/ nis tps diuersificatur: cū quedā sit cita: alia tarda: et nōnulla media. Qđ euenit ex ciboz diuersitate i se ac ordine illoz: vel debilitate attractiue: cum fortitu dine excretiue: vel sensibilitate partium digestiuarū nimia: vel vlcere vel humorū3 confluxu: aut ex eoz opposito vel ex eoz medio. Ex habitudine vero: qđ egredit cū sonitu vel ventositate aut spuma vinctus

firate sanguine vel sanie. Que at cu3 sonitu denotat vñositatē humido ipiul admisceri: et frigiditatz inte stinoz vel angustia in flroz: qđ non parū ex cibis ēt cā tur vñosis. cui3 significatio in verēcūdantib3 egro rātib3 est praua. Que aut cu3 vñositate minor est pdicta: minusq3 mala qđ calo effici: vel motu vñ vitro q3. Spumosa quoq3 mōstrat calozē fortē eliquantē: vt i tabidis vel vñositatis p̄mixonē. Vñmota sig dē adipis et pinguedinis liquefactionē: et humidita tis pncipaliū3: cum fuerit levis viscosa. levis No vt pernatet aque: ceu stercus vacce ventositatē demō/ strāt nō paucā vt i colicis. Sanguinea No egreditur vel a toto corpe vel a pte: vt epate: mēfaraica: sple/ ne: vel iēstinis et huiusmodi: aut mēbri mutillatione qđ dolore lesioneq3 actionū3 diuersificat: qm aut est chilosa vel lauatiua colerica: virulēta: seculēta: sub/ tilis: grossa: nigra: melancholica: vel sanguis purus: aut caro epatis nigra: grossa: tertio decimaquarta. Sanies siquidē denotat rupturā apatis: vel intesti noz vlcera: siue purgatōez materie virulente ei cor pore. vñde pmo scda: Sanus relinquēs exercitium multotiens egerit virus et saniem: que sibi laudabi/ lis est purgatio: cum inde laxitas remoueat. Et no/ sce qđ egestionum alia est naturalis optima vt mollis continua fm quantitatē pportionaliter eius assump torū3 hora subiens solita: non murmurans egressu: pnosticoz scdo. vñde scda primo: Ad egestionē est melior: que iuncta similiū ptium in qua siccitati ē aquositas vehementer admixta: cuius spissitudo est vt que mellis exitu facilis non pungens: colorē ha/ bens citrinitati atrinentē: non multi fetoris neq3 il/ lo priuata: rugitū mīme seu gurgulationē habens vñ spumā hora subiens cōsueta: et quantitati assumpto rū pportionata. Que huic opposita innaturalis ad hanc existit: scd3 tñ amplius et minus valde. Quid aut sit color differentia visum. 64. Est aut hic varie tas diuersa in egestionē colorū3 simul preceptio. lau/ dabilis quoq3 nunc significationē importat. Est aut laudabile aliquid: aliud illaudabile: nōnullum vero mediū. Laudabile quoq3 multiplex: qđ vel bonitas perpauce: et ita signum non malū3. aut amplioris: et sic bonū3. vel adhuc intensioris: et id melius. et ita d inceps optimum ac optimū3 valde seu saluberrimū3 Similiter et illaudabile: aut paucine malitie erit et ēt signum non bonum: vel grandioris et id malū3: aut deinceps: et tunc pessimum et qđ pessimum seu mor talissimum. Ad edim autem appellatur neutrum si cut in tegni digiti denigrati: quod et latitudinem ha bet ceu vñ extremorum amplius qđ alteri appropi quans: primo crifum et decimo apparens alimāso ris. Propter secūdu3 vero sciendum qđ medico rum cetus visus est communiter vituperare varieta tem coloris egestionis. vñde pronosticorum secun do. Egestionēs variē diuturniorem denotant mor bum: nigris: liuidis pinguibus. et olentibus: perniciose autem nihil minus: Sunt nanq3 huiusmodi rasi ue: colerice: sanguinee: prassine: et nigre. aliquando quidē simul: quandoq3 vero singulariter exeuntes. Et ideo ibidem Lōmentator variē multas esse dis/ positiones oñdunt. vñde tempore indigent ad dige stionem. multis enim entibus dispositionibus decē ter quidem esse quasdam ex ipsis longas. Si autem non: sed oīno qualiter naturam quemadmodum re

sistentibus plurimis certantē cōsumere plurimū tē
 pus. Et aphorismoz quarta. Quantūcūq; colores
 plures egestionū fuerint magis: perī. Crisū quoq;
 primo. Egestio varias varijs possideri corpus dis-
 pōnibus monstrat: et iō diuturna et maliciosa. multe
 nāq; dispōnes tpe egent ad digōem ampliōri: et pi-
 culū inferūt multitudine equali Et id almāforis et
 theorice decimo. Cuius qdem dūm q̄rto fa feriat
 ita. Diuersitas coloris eius qd egredit de egestōne
 est laudabilis in duab⁹ horis nō alibi. Quarū vna ē
 diuersitas critica post digōnez in die critico et signo
 critico. Altera vō post solutiūā potōem ptrāseūtē
 fortē. signat nāq; in his duab⁹ dispōnib⁹ mūdificati-
 onē expectatā. S; in alijs adustōem liquefactōem et
 multitudinē humoz corruptoz. vñ tertio q̄radecia
 Est qnq; in expulsiōibus colorū diuersoz leuitas.
 Quid āt de hoc p̄nter apparebit. Propter terti-
 um qdem ex his sciendū q; diuersitas coloris egōnis
 aut egredit ab arte p pharmacū vel sponte. Sigdes
 primū: aut pharmacū effrenitat vel nō. Si vō effre-
 nitat malū. prauā. n. dispōnem cāt in corpore. Si āt
 nō effrenitat: tūc aut pharmacū bz euacuare plimos
 humores: et per p̄ns colores vna. et id ē bonū suppo-
 sito tali vt opus euacuare. Si vō soluz vnū educere
 et plures euacuet nō bonū: vt prius saltē significati-
 ue: cū multos humores denotet in corpe quos natu-
 ra nō potēs gubernare sponte emittit fere. Si autē
 sponte fluāt hmōi cū humorib⁹ colores aut sūt oino
 prani corrupti. vel nō sunt tales: sed vtcūq; adhuc
 attinet nālitate. Et tūc aut expellūtur in principio non
 dū appentibusq; digōnis signis. vel in statu vt cum
 iā apparuerit ea. Sigdem pri⁹ aut v̄tus ē fortis vel
 debilis. sigdem debilis prauū et necē denotās magis
 si vō robusta. p̄lixitatē morbi. Interdū nāq; v̄tus
 ē fortis sensibilis itolerans idigestū expellēs in prin-
 cipio: aut cū eo digestū in augmēto: cū indicatiua sp̄
 sint signa p̄cedentia que digōnis. Si aut fō tunc vel
 crisis erit p̄fecta: et ita tanta pōt in varietate coloris
 egōnis fieri digō cum suba nō solum ipa: vex color
 vnitenf. et id optimū demonstrat. Sigdem diminuta
 tūc mutant colores i meli⁹: s; varietatē nō pdūt oio
 Et id laudabile sit respectu euacuatiōis in principio
 facte: nō aut que in vltimo crisi p̄fecta. vñ et hēbunt
 mediocriter significare per primū crisiū et aphōrum
 cū ibi dcm sit digōnis signa semp de se fore laudabi-
 lia: breuitate morbi denotāta. Indicatiua vō non
 semp nisi cū que digōnis precesserint signa. Dixi āt
 p se q; pōt esse mā digesta: nō tñ sublegetur salus: eo
 q; virtus nō poterit ipm educere excretina velut sa-
 nie p̄tenta in pectore: qñ q; p̄noscitōrū vō: et interio-
 rū quarto et merito cū altera sit v̄tus nālis que dige-
 rit et expellens amplius aialis. Si aut existant hmōi
 humores colorū inālium penit⁹: tūc nō solū plures:
 vex vnus indicat a vetere pessim⁹. vñ subdit. Egri-
 tudinibus qbuscūq; incipitib⁹ a colera nigra sursum
 vel deorsum subierit mortale cū oēm euacuationem
 laudabilē digōnem oporteat precedere: seq vero di-
 scretōem materie a partibus v; et deinceps euacuatī-
 onē. Cōmentator ibidem. Si vō egrediat in statu
 p̄euntibus iam digōnis significationib⁹: cum v̄tu-
 tis ē p̄stantia pōt in laudabile conuerti: q̄uis non
 amutant varietatē coloris oisariam: cum natura nō
 possit eos vnitate ppter ipsoz pessimitatem: p̄mu-

ratur tamen melius: vt in colores minus nature op-
 positos. vnde ibidem Cōmentator. Quia multum
 tales egestōes vidimus fm pestilentē egritudinem
 longā piculose hñtib⁹ et saluādis non tñ apparebāt
 principiantibus egritudinibus: aut augmētantibus
 colliquatōes flauē colore exites cum egrediebātur
 quaz colores postea nigri: quēadmodū ser sanguis
 apparebant. Quare theorice primo. Vidi nōnullos
 egerentes Lanc spēm melācholie vt nigrā: qui cito
 perierūt. vidi quoq; quosdam corū hanc egerentes
 et post duos dies citrina scā est egestio paulatim: et a
 morbo liberati sunt. Vidi egdem in cuius cute co-
 lor violaceus apparuit et liberatus est post parū: qm
 variata est mliā et post pusillū flauus factus est color
 in eoz egestionē. Ipseq; ego asperi egestionē nigrā
 mliā inolentē coruscantē: vt cassialistula in iuue-
 ne qnq; diebus: aut inde manētem et redeuntem ad
 nālem deinceps. Et in eo iā vestigia lepre monstra-
 bitur in facie. Et ista qdem est pessima: cū non scdm
 viam fuerit purgationis vñ primo fa. Adumoz ad vl-
 timū mlicus purus p̄necās est fm plurimū cū egre-
 ditur. s. est mortis significatio. Et hmi autē nigri exi-
 tus ceu sanguis niger multotiē cōfert. Vnatur āt
 huiusmōi colera vere nigra ex humore nigro: siue ex
 nō certe nigro: que ser in ē sanguis per modū adusti-
 onis vel putrefactōis. Cum. n. splen debile nō po-
 tens p̄actū humorē nigrū seu mliā nālem attrabe-
 re remanet in epate et vasis cum sanguie: et corrupti-
 one in huiusmōi tā prauū permutat: vt et lepras de-
 teriores inducat: cancrios: herpes: et huiusmodi:
 et p̄prie cum ex mliā gnatur nāli minus grossa dria.
 32. Adumoz qppe niger triplr differt ab egestionē ni-
 gra: q; coagulaf cū sit exterius nō est lucidus corru-
 scans neq; terrā ebullies fermentat: velut acetuz: ita
 vt aut m̄nce et vlr aialia fugiant ab eo: quoz opposi-
 ta penitus repiunt in egestionē mlica predicta. Sic
 itaq; varietas coloris egestionis oia: et maxie prassi-
 na ē pessima in principio p viam cāe et signi. Et āt. n.
 prauā in corpe dispōnem ac oñdit. Varietas quoq;
 imutata per digōem aliquale in meli⁹ extat laudabi-
 lis non simplr: s; relatiue et p modū cāe: q; ipsa eu-
 cuata denotat meliorem dispōem in corpore cārī: tñ
 vt q; dicūt illaudabilis est p viam signi: eo q; grādes
 ostendit egōnis maliciā: et a nālitate ipsius elonga-
 tā. Quoz qdem oium est euidēs p̄firmatio ex rei q-
 site nā cū oporteat in oī bona euacuatiōe digōem p-
 cedere: seq vō expulsiōne vt et ars oñdit. Pro-
 pter q̄rtū qdē ad primū dōm visū. Egō. n. diuerso-
 rū colorū et in statu nō est oio bona: cū de rōe matu-
 ratōis sit vnitate q̄cūq; Est tñ bona s; qd: ut illi⁹ q
 sit in principio relatōe: ita et q; fm artē scā in principio
 vtcūq; laudabilis ē respectu isti⁹ que accidit sponte:
 dūmodo ars euacuet p aliquō tps aīq; nā. Si. n. vna
 die euacuet: et nā eadē die vel seqnti coacta euasset:
 egō huius varia: nō eēt minus mala ea q; spōte scā i-
 mo deterior: forte cum virtus fuisset pharmaco fati-
 gata. Ad aliud dōm q; mutatio egōnis p̄fert: dūm-
 modo colores ordinate ipsius egrediant sē vicissim
 vt q; natura primitus disponat vnū ad exitū: et dein-
 cept alii: l; non sit oio bonū: eo q; eius corpus lapsū
 monstrat in sano nāq; minime habet reperiri. Cum
 igitur alicubi inueniatur melius est vt paulatine vn⁹
 alteratus post aliam emittatur q̄ si omnes in altera

ti vel ē alterati dūmodo non fiat trāsmutatio ad hu-
miditatē radicalē pncipaliū: q̄ ab eius semota pte &
natura corrūpitur de facili. Et ad pfirmatōem dōm
fīr. Ad aliud dōm q̄ non valet: qm̄ hic est sermo d
varietate egestionis innāli. Obijcitur autē de vri-
na partim nāli & innaturali prim. Ita nāq; diceret d
egestione q̄ si esset partim nālis & innaturalis ptim:
minus malū esset q̄ si oīs innaturalis. Ad aliud dōm
q̄ neq; egestio multoz colorū laudat simplr fm artē:
cū laudabilis esset simplex illud vnā; sed cōpara-
tione ad eā que pōte diuersoz sit colorū. Adhuc ali-
qua pnt fieri p artē que nō per nāz & econtra l3 vniuer-
salis ars naturā imitē: non tñ ipam attingit. vñ. a.
q̄rto metaphysice: Ars est debiliōr q̄ nā: nec conse-
quē eā l3 multum laboret. Ars enī semp segtur na-
turā recte operantē. Si aut nō oppositē: sed potius
corrigit illā. Ad aliud dicendū q̄ varietas colorū ege-
stionū nō simplr ostendit nature vigorē: vix potius
vt oñsum est ecōuerso. Nunq̄ enī nā bonā euacua-
tionē conficit: nisi p̄us pparatio precedat: quācūq;
q̄ ipsa fuerit fortis. Non enī fm q̄ quis sulciatur: vt
inimicū suū vincat cōiunctus illi oīno: sed opus
sit vt distans fm quid sulciatur extra illum. Ad alia
ē que alterius partis: vt ad primum iaz quid dicen-
dum apparuit vsq; quāq; Ad aliud dōm q̄ illud ve-
rificat in crisi: oībus conditionibus ipsius laudabili-
bus suppositis primo ceticoz tactis & aphorizmoz
Ad aliud dōm cum spūtū sit supfluitas homogenior
aut vomitus q̄ egestio: sitq; ē in locis principaliori-
bus & calidiorib: non est oīo simile de his vsq; quā-
q; ac egestionē. Ad aliud dōm q̄ color egestionis na-
turalis ad citrinitatē vt inductū est declinat. hmoi
autē varietas coloris in casu laudabilis non simplici-
ter naturalis: sed fm quid ficut ostensum est & iper-
secte.

Differentia. 85.

Quod color prius detur vrine quā substantia:
ōnditur testimonijs Isaac & Theopbili. Ad-
huc natura pcedit paulatim de diminutis ad
pfectionē: & de faciliōribz p̄uenit ad difficiliorē: de
aiālibus apparens. Sed color est quid diminutū &
facilius susceptibile respectu substantie: vt sapiunt p
prius p̄dicti. Amplius q̄ dāt a fortiori agente leui-
us & prius datur. sed huiusmodi est color substantie
relatione. Ipse nāq; a qualitibus fm Isaac catur
actiuis magis: substantia vero a passiuis. Rursus:
prius est q̄ sequitur: & non p̄uenit in predicamē-
tis. vnde si duo sunt vnum est & non econtra. Sed si
substantia est statim ē color: cū substantia talis semp
accidentibus q̄lificet. Sed si color est: non p̄p hoc
substantia erit: q̄ quedā vrine fm auicē. substantiā
non habent: & tñ coloribus p̄cipāt. Adhuc ficut se-
bz hypostasie ad substantiam: ita substantia ad colo-
rem vt digestionis oñdit ordo. sed posteri⁹ datur
hypostasie substantia: posteri⁹q; dabit & color. Am-
plius p̄bl. prima: propter quid oportet intueri: que
circa vrinam signa. Solū f autē quia signum est di-
gestionem esse si fuerit ruffa. Transtulit nāq; se arif.
ad colorem: non autem ad substantiā tanq̄ primū &
magis digestionis oñsum. Itaq; substantia colo-
rem prestabit per prius digestiua. Oppositū cui⁹
vt sentiri primo sc̄ba. Sic prima nāq; digōis opa-
tio est subam efficere: deinde ipsam tingere. cap. 3.
Palin: substantia prior est accidente diffinitione nō

titia & tēpore: metaphysice septimo. Color vero est
accidens: liquor est substantia. Rursus: illud prius
dāt sine quo reliquū non pōt existere. Talis vero est
color respectu substantie cū sit accidens & accidentis
sit inesse. Et: prius dabit quod magis intendit a na-
tura cū imp̄fectūz conet limite sp̄ deuenire breuiori:
id aut substantia. vebementiorē nāq; perfectionē di-
gestionis & bonitatē oñdit in substantia digestio q̄ i
colore. auicēna itidē in eodē numero prius est ali-
quid in potētia q̄ sit in actu: nono metaphysice. S3
substan- tia datur a q̄litatibus passiuis que sunt potē-
tiales cū materiales exstant magis. Color vero ab
actiuis actualibus & formalibus amplius. Igit p̄us
colore dabitur substantia. Ampli⁹ m̄ratur q̄ simul:
q̄ eadē generatio existit hominis & hoīs albi hoc est
substantie & accidētis: q̄rto metaphysice. sed liquor
vrine substantia est: color vō accidēs. Adhuc apho-
ris. q̄rta: Si morbus fuerit pacutus sola mutatio co-
loris vel liquoris ad futurā crīsim sufficit in septima
Indifferenti igitur vt apparere. Rursus: accidens
simul pducitur cum subiecto & effectus simul est cū
sua causa: phisicōz sc̄do. Sed substantia subiectum
videtur coloris & causa. color vero accidens & esse-
ctus. Propter que conuincitur simul dari vtraque
digestione. Propter primum sciendum antea qd
sit vrina: secundo vbi formetur & quomodo: tertio
quot attendantur in ea. Et tandem quid nomine pri-
oris & simul eidem relati importetur. Propt̄ ve-
ro huius primum sciendum q̄ vrina est colamentūz
sanguinis ex epate vniens ad vesicam: aphorizmo-
rum quarta. Per sanguinem autem malia sangui-
nea intelligitur omnes deferens humores. sanguis
enim pro ea suscipitur: differentia. 30. Et sic accipit
ab Isaac dicente vrinam fore colamentum sangui-
nis & ceterorum humorum actionibus nature natū.
Dicitur etiam simpliciter ipsa sanguinis colamen-
tum: aut ipsius superfluitas aquea vel sero similis.
Vt enim serum in generatione casei ex lacte elicitur
ita vrina ex massa sequestrat humorum. Propt̄
secundum vero huiusmodi sciendum q̄ vbi & quo-
modo vrina generatur differentia ostendit. 29. Ip-
sa nāq; generationem & esse completum suscipit in
epate: sicut humores fm medicos ceteri. vnde auicē.
Vrina matura venarum signat sanitatem: quo-
niam rerum egritudines maturationem non probi-
bent vrine: quia ipsa super eos existit: puta in epate
generata: quod & quarta indicatur aphorizmorū.
Quod oppositē notat vrina indigesta omnifariam:
vt que diabetis & huiusmodi synthoma desperante
digestionis venenosi protendens generis: crīsim
primo. Rursus vbi & a quo datur forma inuati-
tuo & superfluenti cum eadem productione ac dige-
stione producat inuatiuum: ac superfluum. Sed
humores vt ponunt quorum vrina extat superflui-
tas gignuntur in epate. Adhuc cum actio in forme
perducatur cognitionem & significare sit quoddam age-
re ab eo quidem formaz suscipiet super quod aliquid
maxime signat. Tale quid epar. Maz vrine fm auicē.
& innuit damascenus significatio est illa que de epate
existit: & proprie de gibbositate & dispositione ip-
sius: & ideo fallax nisi morbus extiterit intra venas.
Itaq; vrina formatur essentialiter in epate. Quod
autem non in epate: sed potius in renibus vrina ge-

neretur offendetur. 7. theori. ita: Urina est sanguis aquositas quā renes separant et ab eo purgant. cum igitur renes cadant in notificatōem urinae de ei⁹ rōne vident⁹ fore. Adhuc Egidius dicit urina fieri vna renibus: qz in eis formā acgrit. Et. septio metaphy sice. Actus separat et distinguit. In renib⁹ quoqz sit discretio et sepatio. Erat nāqz vna prius cū sanguie p̄mixti in chili vena et emulgentē: quo nutriebantur renes. Igitur actus urinae et forma p̄statur in renibus: Dicendum qd duplex forma extat urinae. vna qdē eēn tialis et vna: et altera accidentalis apparēs. prima qdē suscipit in epate: vt inductū ē per. A. scda vō in re nibus. vnde Egidius sui factus expositor. Quāuis vna subam et colorem fm habitū recipiat in epate: in renibus tū ipsam fm sensum assumit. Quare cum medicus sit artifex euidētie poterit dicere formam urinae in renibus dari accidentalem puta et manifestā ceu fetui p̄statur forma manifestatōis cū vterū egre ditur. et sic act⁹ huiusmodi sepat si distinguit. Pro pter tertiū huiusmodi sciendū qd in vna fm Haly abbatē duo primitus considerant: aquositas. s. et id quod in p̄sa deductum est. Prīmū aut diuiditur hz ipm et Auer. in duo. s. in liquorem et colorem. Cō ter tamen quantitas apponitur pro tertio: que ē i eo quod in vnam deductum est consideratur: et altera habens etiam odorem adiunxit Aui. vno primitus et septem docuit generib⁹ ab eo vocatis vnam co gnoscere his tamē minora seu plura. Cōis tamē ad quatuor reducūt: que sunt substantia siue liquor: color: quantitas: et contentū. quod noie cōi hyposta sis appellatur. Ut hox qdem appeat interpretatio sciendū qd substantia suscipitur duplr. Vne quidem put p̄mū. s. est genus entium que in simplicib⁹ seque stratur: vt in mām formaz et cōpositum circa p̄ncipiū. 2. de aia. quā qdem medicus sbam nō p̄siderat sed magis diuinus aut nālis: cū nō p̄cipiatur sēsu: s. intellectū. est enī hoc vniuersale quoddā quod intelle ctus extat obiectū: fo de aia. Substantia vero que a medico in vna p̄spicitur sensu p̄cipitur cū vna cō sideret vt signū. Omne aut signum sensibile. Est at bmoī sōa que absqz nominis ambiguitate: liquor dī melius natura seu qualitas quedam dicta quā visus in vna cōcipit: fm subtilitatem grossiciē: aut ipsius mediū variata. et hinc est qd triplex ponitur urinae sba. s. subtilis grossa et media. Quis quedam in medio p̄statur oio: alia declinat ad subtilitatis latus: nōnul la vero ad spissitudinis. Et silt quedam est vltime te nuis: alia vero simplr: sicqz duplr grossa. Est autē tenuis per quam visus acies pōt liberius p̄transire: grossa quoqz per quam impedit. In media quoqz mediū reperitur. Est et color in vna obseruandus qd duplr suscipitur: proprie v3. put dicitur de sensu et sensato. Color est vltimitas seu extremitas corporis terminati. vnde differentia. 64. Color est qualitas que perficitur ex luce. Et solet ponere corpus p̄bi bens affectionem lucentis ab eo inter quod et lucēs ipm est medium: quales sunt omnes vnae colores p̄ ter album aqueum. Cōiter vero suscipitur color pro quocunqz quod visu potest modo quoquo discerni iuxta illud secundi de anima. Color est motus visus fm actum diaphoni a luce. s. irradiati. Est nāqz lu men actus diaphoni et perfectio. Et sic color qui est diaphonitas et translucentia quedam ac omnium p

certo colorum priuatio color vocatur. Accidit enim sibi qd videatur fm qd modo suscipit colorem aliquo Diaphonū enī non en per se visibile: vt simpliciter ē dicere: sed ppter extraneū colorem susceptū. fo d aia Omne. n. quod videt aliquat fm ratōnem colorat videtur: cū p̄prium obiectum visus color existat. ita qz cū medicus colorem aqueum ponat constat colorem sic cōiter suscipere: de quo a penditijs. 64. Urina aut colores vniuersalr inspecti ponūtur gnqz fm. A. et auer. gradus v3 albedinis: citrinitatis: rubedinis: viriditatis: et nigredinis. Haly abbas vero sex idu rit: albū: citrinū: igneū: rubeum clarum: rubeū spif sum et nigrum. Si siqdem in colores demū descen dūt p̄ticulares q̄plures. Et ideo ex his moderni et Ba. cum Isaac colores viginti collegerunt: nigras bis p̄nūciantes fm qd a mortificatōe vel ab adustioe cātur. Sunt aut niger: liuidus: albus: lacteus: ka ropos: glaucus: subpallidus: pallidus: subcitrinis: citrinis: subruffus: ruffus: subrubeus: rubeus: sub rubicundus: rubicundus: inops: kianos: viridis et niger. Quibus aut represententur paradigmatis nō est presentis speculationis. Hox vō qdā signi fican fritatem et digestionis imperfectionem: vt v3 qz ad pallidum tendentes. Alij temperati calidi ac tōem cū latitudine quadam sicut v3qz ad ruffum ele uati. Deinde significant vehementem caliditatē: vt v3qz ad subrubicūdū p̄tensi. Et ideo islāmātōes et de mū adustōem intēsam. Eox itidē qdā sūt simplices et qdē compositi: primi qdē: vt albus et niger. hī nā qz colores sūt primi ex qbus sicut in armonijs conso nantie alie constituuntur oēs. color enim albus fm Isaac alioz basis existit et materia: ita vt omnes tan dē resoluant in ipm et incipiant ab eodem. Composi ti vero duplices existūt. qdam enī vere et fm intelle ctum compositi sunt: ita qd sensū mediū nō p̄cipiat i ter extrema: quales sūt ceteri iter albū entes et nigr ex extremis nāqz conficitur mediū. Alteri vero sunt compōne sensibili concreti vt vtrūqz componētum discernat sensu qui sunt loture sanguinis similes ole aginus carminis siue cineritius et ex rubeo et nigro cōmixtus. Urina aut quantitas triplex existit: pauca multa: et mediocris. hoc aut ad quantitatem referē missorum maxime: aut ad humores quādoqz euacu atos in candez. Odor quoqz urinae grauis seu fetor corruptōem grandem denotat sicut calorem multa humiditate detentū extranea: vt que sanguineorum Sūt. n. fetide urinae et egestionis fm Ba. et. A. pri uatio vō odoris aut humorū cruditatē: vel calidi mortificatōem significat. Id aut quod ppter p̄dicta in vnam concidit concentum vocatur. Quod h3 a qbusdam multiplicius q̄ ab alijs panatur: moderni tū ipm in decēnouem diuiserunt iuxta illud. Circul⁹ ampula granū: et. Ipsi nāqz fere tria videntur anti qoribus adiunxisse. Hox quoqz per que iudiciū ex tat urinae fm magis et minus id p̄ferē. Per hypo stasim enī seu contentū perfectius habetur iudiciū deinde per substantiam. consequenter per odorem et colorem: et demū per quantitatem. vñ et qdam ipsā vi dent neglexisse. Illud enim quod denotat digōem magis vel indigōem: aut eius p̄rium magis in vna ē significatiuum. tale qdem vt dicunt est hyposta sis: deinde substantia et. Et iō Isaac significatōem ipsius p̄tulit alijs in vna obseruatis: p̄nosticoz fo

Propter ultimū vero huiusmodi sciendū q̄ licet prius dicatur multipliciter in predicamentis: et quī to metaphysice: et simul hec dicunt ad presens aut tempore: quorū generatio vnius p̄cedit alterius p̄ductionē vel simul existit aut natura: vt quorū eētia p̄fectior et causa alijs vel eque p̄fecta. Propter secundū quidē sciendū q̄ qdā modernorū cōcluserunt vrine naturali substantiā dari p̄mitus q̄ colorē: de qua philosophi loquuntur vrina. Medici autē de innaturali cui p̄ prius dat color q̄ substantia. Id autē multipliciter ostendit stare non posse. quoniam medicus vrinā separat innaturalē et in innaturalē. Naturalē autē dicit cuius substantia fuerit medicis ad citrinitatē declinantē. Est nāq; s̄z ga. subigi. et simul et s̄b flaua et magis subignea q̄ subflaua q̄ritatis medio cris. Et hypostasīs cū illic fuerit alba p̄tinua eqlis p̄neata in fundo residēs: odoris media inter fetorē et odorē priuata. Innaturalis vero ab hac multiplici separāt. Quod ostendit quia cū scientia oppositorū eadem existat et vt concedunt: medici considerāt vrinā innaturalē: et naturalē igit̄ intendere debunt. S̄z fortassis per naturalē substantiā: et qd̄ quid est ipsius volunt denotare vt p̄tractū vrine: per innaturalē vō substantiā liquorē p̄prius dictam: que potius qualitas quedam est secunda: pura subtilitas: grossities: et mediocritas. Quod si hoc intendunt voces ab eorū deponunt significatis: vt tales reddantur illis similes cū quibus rōcinandū mīme: quarto metaphysice. Adhuc vt apparebit delirant: quoniam et in vrina nāli put ipsa substantiā dicit et quidditatē rei nō p̄us tempore datur substantia et color: s̄z natura prius: q̄ sermo non tolerat iporū: nam simul tempore substantia in his materialibus transmutabilibus cum accedende infertur: cum vnā ab altero non possit separari. Sequuntur enī accidētis ex necessitate principia componentū intrinseca: cū sunt qualitates secundae a primis causate: et tertia a secundis in virtute p̄max Rursus: vt ostenditur color interdum vrine p̄sequitur substantiam: aliqui vero hanc p̄cedit. Fecerunt et alij priores contrarietate colligentes in eorū sermonibus apparentem. Theophilus enim voluit colorē substantiā p̄ire in quibus substantiā quasi difficiliorē naturalis calor non potuit condensare. Colorē vō tanq̄ faciliorē in principio digestionis mutauit. Subdit etiaz vrina tenuis ruffa et subruffa laudabilior extat tenui pallida et subpallida. denotat nāq; huiusmodi naturalē conualuisse calorē: eo q̄ plurimū vrine colorē concessit. Sed q̄ non potuit materiā condensare vocamus: et hanc ratione v̄z substantie indigestam. Huic autem consonat Isaac vt cunq; ita: si natura incepit decoquere et p̄ualere in decoctione inde color est vrine tamen pigritiē monstrat nāe i cōplenda actione cum hypostasim non fecerit: q̄ ager leuius nature colores q̄ hypostasim. hypostasis enī non complet nisi virtute coctionis in totū corpus. Sed color tantum cum virtute caloris naturalis in epate ac venis in loco coctionis. Subdit et denuo q̄ humorū colores signant nām incepisse facere hypostasim: non tñ compluisse et p̄pter hoc claritatez dimisisse et subtiliationem intrasse. Sic itaq; sapit q̄ color velut quid leuius a natura suscipit q̄ hypostasis in vrina. Cum igit̄ substantia vt dicunt sit medium ratione digestionis in significando per prius adhuc

color dabitur q̄ substantia et demū finaliter hypostasīs cōstituetur. vnde crisius primo: Vrina subignea et subflaua: adhuc autē subtilis s̄m hoc qdē subtilis i digesta s̄m id qd̄ colore talis iam digesta: et demū s̄b ignea et hypoflanta. adhuc autē subtilis s̄m quidē q̄ s̄b tilis indigesta: put at colore talis iam digesta. subtilē vero liquoris est differentia. Itaq; actio ad colores actionē p̄cedit ad substantiā. Quis quoq; oppositū videt. A. sentire. Inquit enī: Eū tenui vrina in qua multa existit tinctura nōscit tincturā non esse p̄pter digestionē. alioquin digestio in primis nō magis operaret coloris permixtionē. p̄ma nāq; digōis operatio est substantiā efficere: deinde ipsam tingere. Et digestio qdem in substantia melior est q̄ in colore. Sed quia cōis series est siue non p̄tula negatiua estimo ipsā eē vt appositioni vel debere subiungi aut seriē cum qdam transmutatione vt dicat: alioquin digestio in p̄mis coloris permixtionē oparet magis q̄ substantiā. Huic siquidē translationi series p̄sequens adaptat manifeste. Et forte error subscribentis q̄ substantiā premisit. Natura enim principalit̄ laborat circa digestionem substantie: cū digestio in supfluis sit habilitatio quedā virtuti expulsiue: vt liberius expellant̄ dria. 159. Inhabilitata enī p̄pelli non poterant. Quod autē hic coadiuuat coexpelli erit substantie vrine mediocritas iter tenuitatis et spissitudinis. Impedientes vero he: nō sic aut color cum sit: quid simplex spirituale. Et ideo priuatio digestionis in substantia nocibilior q̄ in colore. per substantiā enī preparat materia in facilitatē et difficultatez expulsiōis māt: q̄to secunda. Quid autē de hoc videbit̄ consequenter. Propter tertiū qdem sciendū vt tantorū conciliantur discolorie: veritasq; difficilioris habeat̄ questū: q̄ illud cui color inheret s̄m auicē. duplex existit. Aut enim simplex est aquositas in qua nullas natura facit operationē: vt in diabete aut vrine diarria que velut lyenteria extat ventris: primo de crisi in qua cū nulla p̄cedente actione natura assumpta cibaria in eadem qualitate ac quantitate penitus emittant̄ inalterata aphor. 6. ita et hic potus susceptus. Et confirmat: quia. A. concedit vrinas quasda; vt ouium et capreolorū cum colore substantias non habere. Vel substantia d̄r. i. liquor: et est illud in quo iā operata est natura quod dupliciter euenit. Aut enī operatur perfecte: et sic est substantia mediocris naturalis digesta: vel diminute: et ita substantia tenuis ē aut grossa in qua incepit natura agere. Quod innuit cum ait. Color vrine in egritudinibus acutis incendentibus trahit ad colorem zafarani et igneitatē. Quod si tenuitas illic fuerit aliquam maturationis signat dispositionem: et q̄ iam incepit: sed non appareret in substantia. Sic igitur vult q̄ in tenui vrina sit tam quedam nature in substantia operatio: et si non ostendatur: vt apparebit velut in colore. Vt autē id manifestetur in amplius videndum vnde et quomodo color vniuersaliter consurgat s̄t autem ex diaphano illuminato in corpore non perspicuo seu terminato s̄m q̄ magis fuerit ac minus dispositum idem suscipere. vnde colores consurgunt differentes. Secundam nāq; intensionē et remissionem lucis multitudinem et paucitatem diaphenitatis variatur colores. Color nāq; albus causatur ex cōmixtione ignis clari cū elemēto diaphano summe vt acre. Niger vero

ex igne turbido admixto cū elō diaphanitatis mīme
ut terra. Colores autē mediū cōsurgūt ex his sūm di/
uerſitatē diaphani luce pfecti: dīa. 64. Vīne ſig/
dē color: ut ex his ſit p̄ticularius dicere aliqui cātur a
qualitatib⁹ actiuis. quodā tñ ſemper recipiente. ut a
quofitate sūm q̄ calor intensius vel remiſſi⁹ agit i ip/
ſam. In quo verificat̄ ſūmo dicētiū colorē cārī a q̄li/
tatibus actiuis. Aut color pducit̄ a virtute digeſtiua
p̄ncipalius in ſubā digōnem opante. Cuius digō ad
q̄litates conſegitur maxie paſſiuas ⁊ mālēs. vñd fo
de ge. ⁊ cor. Subtilis q̄dem humidi groſſi aut ſicci:
⁊ hoc ē q̄ ingunt humores idigeſti p̄cipue: aut quia
groſſi vel ſubtiles ſeu viſcoſi digeſti aut mediocres:
q̄ i q̄t digō in his ē ⁊ ex ſubā que ex his cōſurgit p̄i/
cipalr inerit: ideq̄ demū color p̄ſurgit. Mā tres mo/
di ponūtur qualitatib⁹ ſūm ordinē ſe h̄ntium prime. ſ.
q̄tuor v̄lēs: ⁊ ſe q̄ſplures puta groſſū ⁊ ſubtile dūx
⁊ molle tenerū ⁊ tenax: aſpex ⁊ lene: ⁊ reliq̄. que q̄
dē conſequūtur paſſiuas maxie de ge. ⁊ cor. ii. De/
inceps v̄o ſūt tertie ab his in virtute primay cauſa/
te ut ſapor odor ſonus ⁊ color. Sigdē igit̄ color ita
pductus nālis exiſtit ⁊ virtutem digeſtiue oſtendit: p̄/
or aut accidentalis eſt ⁊ virtute ſit qualitatū primarū
⁊ humorū tingentiū mixturā q̄ vi ſynthomatis poti⁹
⁊ non digōnis p̄iungunt̄ aquoſitati ⁊ iō cū ipa color
iterdū repitur intensus: q̄d aut color poſſit ſic duplr
generari cōceditur aīalium gn̄ationis. ſ. continente
colorē albū in aīalibus generari. aut ſūm nāz ceu a ca/
liditate nāli vel ab aliena: ut a diaphano illuminato
ſubitrante. Aer nāq̄ v̄aporofus exhibet inclufus in
oībus albedinem: ⁊ p̄prie color digōnis ſignificati/
uus in infirmis dat̄ hoc modo. Inſanis v̄o plus ex/
colere p̄mixtōe. nam in egris digō omnis humoris
tingit ipſaz ſuo modo. Itaq̄ his auditis apparet q̄d
dōm intelligenti: q̄ ſi loquamur de colore. put cau/
ſa a q̄litatibus actiuis ⁊ humorū tingentiū colore ac/
ſūm q̄ aquoſitati adheret ⁊ non liquorī ſic color t̄p̄e
ſūbam antecedit: q̄d euenit eo q̄d is ſacilius ſuſcipit̄
q̄ ſubā. Cum. n. ſit q̄d ſpūalius ⁊ velut quedā rei
ep̄phanīa ⁊ a pluribus ac q̄buſcūq̄ cāis datus cele/
ri⁹: priuſq̄ t̄p̄e introduceſ ſūba. Si aut attendat̄ color
p̄t a nāli conſegitur calore digerēte ſilq̄ oīa vnitā/
te ⁊ aſſimilāte ſic ſubā p̄cedit natura colorē tanq̄az
cauſa quelibet ſūm effectum q̄q̄ ſimul fuerit t̄p̄e.
Tempore nāq̄ nō p̄cedit ſubā colorē omnio. Diſ/
pōnes tamē inducētes ſūbam colorē volo t̄p̄e p̄ce/
dere. Cum at ſufficienter habilitauerint ad ſubſtan/
tie ſuſceptōem v̄ine ſubā ⁊ color que ſūt accidentia
ſil ſuſcipiuntur in inſtanti in nā ſubā prius diſtincta.
Nam ſynodus materie cū forma ē cā oīum acciden/
tium mor ē phyſicoz primo cū ea compositū dereli/
quant̄ h̄mōi: ⁊ eſt in talibus. Adhuc illa ſil dantur
que ſil ⁊ vnica gn̄antur generatione. talia vero ſunt
ſubā v̄ine liquor ⁊ color. quod ⁊ voluit. A. d. p̄i/
mā digōnis operationem ſūbam efficere deinde ipm
tingere. Prius. n. natura vel tempore rōne diſpō/
num p̄cedentium ſubſtantia v̄ine datur quā color.
Prioritatem tamē ipis q̄dā neſciētes id ſubtili⁹ vi/
dere ponūt intentionis ⁊ nō operis: q̄d ridiculum ē
dicere cū cā p̄cedat t̄p̄e effectū aut ſil extet ſaltem ⁊
p̄prie in non operantibus a p̄poſito. Et hanc q̄leſ
virtutem criſum primo olfecit Valiennus. non pro/
prius tamen cum dixit v̄inam pallidam vel ſubigne

am digeſtam eē iam coloris gratia. Sed oīz eā groſſi/
tudine intm ſegregari ab aquoſa ſi futura eſt digeſtā
eſſe bene inq̄ſtum ⁊ color: Subiungit ē expleta di/
geſtione intenduntur ea que coloris. minus v̄o ſub/
ſtat ⁊ ſi t̄p̄e ampliori cuſtodieris hoīem ieiunum vi/
debis igniorē ſp̄ magis ipſam ſientē. ſic igit̄ quodā/
modo color liquorē p̄cedit altero v̄o ſubſegitur. eſt
aut obſeruandū q̄ color videtur plurimū ſubſtantia
p̄cedere: iō q̄ verius ⁊ perfectius ſubſtantia per ſici/
tur ipſa cū ſit p̄prie viſus obiectū: ſubſtantia v̄o p̄/
accidens ut per colorē que ſuſcipit: aut ſub ſenſibili
potius cōi. quod aut ſic ſuſcipit̄ prius ab organo iu/
dicat̄ ſuſceptū. Et id ſere noluit. A. cū dixit colorem
trahentē ad ſafrani colorē ⁊ igneitatē in egritudini/
bus acutis incēdentib⁹ vbi ſi fuerit tenuiras aliquā
ſignat maturatōis diſpōnem: ⁊ q̄ iam icepit ſed nō
apparuit in ſubſtātia l̄ ſit in veritate: qm̄ nō p̄prie
hec ut color viſu p̄cipitur ⁊ maxie color viſus diſgre/
gatiuus. Ad vnū tñ Iſaac ⁊ Theophil⁹ Ba. ſulciat̄
colorē indicant ſubſtantia prius dari. Adodū aut p̄/
tactū ſubtilem ex ſubſtātia rei ⁊. A. ſuſcepi. Pro/
pter q̄dem q̄rtum ad auctoritates Theophili Iſaac
Ba. ⁊ Dip. iā apparuit q̄d dicendū: q̄ vel color il/
le ſūm. A. nō permisceſ ſubſtātie ſ; cum aquoſitate q̄/
dā. Vel talis color a q̄litatibus ſit actiuis ⁊ humorū
coloratōe ⁊ nō digōnis opere. Ad aliud dōm q̄ na/
tura ordinate p̄cedit de diminutis ⁊ ſacilioribus ad
p̄fecta ⁊ ardua in q̄bus ſit poſſibile. In q̄buſdā. n.
nō eſt poſſibile: qm̄ oīz ſubſtantia prius ſupponere ac/
cidente ⁊ cām effectū. Sermo ē virtutem h̄z in acq̄/
ſitōe forme ſubſtāntialis in cōpatione vnus ad aliā
nō aut forme vere ⁊ accidentis: aut quātū rō conuin/
cit oīſum prius. Ad aliud dōm q̄ color v̄ine nālis
digeſtiua denorās potentiā nō datur a qualitatibus
actiuis: ſ; a paſſiuis amplius ⁊ a colore digerēte na/
ture. Ad aliud dōm q̄ iam conſeſſum ē q̄ color ibe/
rens aquoſitati ⁊ a qualitatibus pductus agentib⁹
ſubſtantiam p̄cedit. ad aliud dōm q̄ non ē ſimile cūz
iherentius ſe color ⁊ ſubſtantiam cōſequant̄ q̄z hy/
poſtaſis ⁊ ſubſtantia. color. n. per totā diſfundit̄ per/
mixtiuz v̄ine ſubſtantiam hypoſtaſis v̄o minime.
ad aliud dōm q̄ Ariſ. ideo nominauit ruſſum colorēz
⁊ non ſubſtantiam: q̄ per ip̄z tanq̄ per notius ⁊ q̄d
certius percipitur ſignificauit: digōnem nobilem nō
tamen oportet ut dictum eſt ſuo mō ſub tali colore
ſubſtantiam p̄ceſſe. Que aut alterius p̄tis arguta
iam apparent: ⁊ auctoritas eſt. A. audita. Ad aliud
dōm q̄ Ariſ. loquit̄ de ſubſtātia que eſt q̄ quid eſt
rei ⁊ nō ſubſtātia ente potius qualitate. ⁊ p̄prie
quando ſeorſum ſubſtātia ⁊ accidens adinuicē ope/
rantur. nam materia prima ⁊ vltima forma priores
ſunt t̄p̄e ⁊ albo: non aut que vniformiter accipiūtur
quoz vnū cōſegitur pductōem alterius omniaquaq̄
Ad ſi inſteſ ⁊ q̄ qualitates medie dicte ſubſtātia p̄/
cedūt adhuc colorem cām ipm inducant. Dicendūz
q̄ nō. l̄z. n. cā oīz ut apparuit natura effectū antecedit
non tñ t̄p̄e niſi diſpōne. Ad aliud dicendū q̄ priuſ/
dat̄ intentū magis ſi dari conuenienter poteſt: ſed in/
terdum debili adhuc natura ⁊ non egenti l̄z amplius
itendatur non datur. Et ideo natura tempore prius
dentes producit debiles demuzq̄z ſortes. Ad aliud
dicendū q̄ qualitates paſſiue non dicuntur poten/
tiales eo q̄ t̄p̄e p̄cedant: ſed ideo q̄ ſunt actiuis

impfectiones materie magis appropinquantes prime. Ad ea vero que ostendunt subam simul cum calore dari dicendum iam visum fore quod contineant veritatem ad primum eorum tamen dicendum quod arguit de substantia non hic quanta puta quod quod est rei. Ad aliud dicendum quod color prius expetitur et maxime in urinis acutoz morboz in quibus precipue non ita percipitur substantie ut coloris digestio et si extat simul. Ad aliud dicendum iam visum fore in quibus accidens simul produci cum subiecto. Et quod que danda esse simul extant cum eius effectu: alie vero minime. Aut dicendum quod ille sermo aristotele veritatem habet in omnibus causis cum causa actu simul referat ad causatum et non in potentia: ut domus in actu factionis domus simul est cum ipsa domo et ecotra: non autem cum seipati suscipiunt.

Differentia .86.

Modo ad rupturam venarum que circa renes sanguis non consequatur mictura ostenditur: quoniam sequi videtur tamen ulcerationem renum vel vesice. vnde aphorismus .4. Si sanguinem aut pus mingat: renum vel vesice ulcerationem signat. Amplius si mingat sanguis aut est a venis emulgentibus aut a vena chilibi seu cocana dicta sed non ab his: quia sanguis inde lapsus deciderit in concavitatem que inferius in qua continentur intestina siphac circumvallata distante ab epate ac renibus ita ut non possit ad eos denuo mictura reuertitur. Rursus: rupta vena fluxus erit continuus: maxime cum eius consolidatio eo quod est membrum spermaticum difficilior existat. Ad fluxum vero continuum sequitur debilitas attractive. Quia virtute ad membra attrahere urine. nam cum vna virtus intenditur debilitatur reliqua. quod ostendunt fluxus ventris ac pollutio in his a quibus sanguis effluxit multimode. Adhuc cum vene emulgentes dicte sint aperte ad renes: si ante rupturam non effluebat multominus post eius effluet aduentum cum sanguis in qua seorsum derinet quod riuorum a flumine denotat effluxus. Et. Et quod sanguis extra propria loca transductus illorumque frigiditate condensatus in vesica ingreditur solidam stimatam. Itaque ruptura venarum que circa renes micturam sanguinis minime poterit curare. In oppositum quicquid sanguinem sponte mingunt his de renibus rupturam vene significat: aphorismus .4. Isaac quoque in urinis: si quis sanguinem mingat multum et subito: venam in renibus habet incisam vel epate vel menstruis. Amplius si ad ulcerationem vene in renibus sequitur sanguinis mictus ut inductum est prius multo amplius ad ipsam venam rupturam cum in venis et corde tamen repertus sit sanguis: itaque ad rupturam vene circa renes sanguinis sequetur mictus. Propter primum quidem sciendum quod ruptura est idifferens continuitatis sciunctio cuius alia est apertio seu perforatio cum subtilius aperitur euacuatio ne quasi per resudationem facta. alia scissio que in longum evenit proprius: et incisio separatiua totius magis. quod autem sit vena: dicta ostensum est. 47. Ren siquidem dupliciter accipitur. Vne quidem coteri put renes comprehendit veros et carnes musculosas eiusdem subiacentes lumbos nominatas. Aliter vero proprie put hic extat per cum quadam rotunditate ac planicie oblongus durus subrubens seu sanguinis coloratus. et ipse quoque duplex existit. Et si unus sit quod aquositate purgat ut epa. Vno enim existente rignone magno corpus red derec inequale. Et quod superfluitas attrahenda inest reni alijs plenior partibus duos condidit natura: quorum quilibet in exterius situs est super musculos notatos lumbos

ad quos vene dicte emulgentes occurrunt utrinque a vena chilibi per dorsum descendente ramificata. Et filis renibus rami duo adueniunt artarie emulgentes ab artaria que dorsum: quare que renis dextri breuior erit non parum sinistro. Et dextri quidem altius situs est iuxta epa: ut inde fortius attraheret cum in eo sanguis conficiat serum: inuamemtorum quanto. Tertio quoque de partibus dextre cam huius existere: quia motus in dextris est fortior. Ipse namque sursum ductus in ipsis pampis viget. vnde et magis elenat supercilium sinistro dextrum. Durior et rignone confusus est et solidior ut fortius valeat attrahere ac urine serose acuitati resistere. et ideo cum par inde ab eo resoluatur. sibi igitur tamen emulgens vena utrinque sufficit et artaria: vna quidem quare amplius nutrit et altera digerit et vegetat. Super renes et involuuntur pampuli lumbis eos applicantes a quibus duo colatoria gracilia dura exanguia poris vitides dicta tendunt in vesicam quod autem sanguis: dicta ostendit. 33. Mictura vero est coloris poris cuiusdam per urine infraeductio in que extra.

Propter secundum vero sciendum quod aliqui dixerunt quod si rum pat vena chilibi: aut emulgens in loco panniculo renis non obtegatur et pinguedine sanguis decedit in concavum dorsum ubi locantur intestina iuxta vesicam. Et eius epa vigore attractive: quia caro ipsa est spongiosa carnosa trahit ad se sanguinem illum et demum per venas demadat ad renes ut emungat ceu sanguis in pectore inclusus tussim emittit captus a pulmone extorsus: sic et aqua hydropicorum in vias transmittitur urine ut mingatur. Si autem epa fuerit debile in attrahendo sanguinem remanens inclusus cum in neutrum ventrum habeat exitum putrescit. Si vero sub pinguedine cadat et panniculo dicunt per idem foramen per quod exiit reintrare venam. Sed hec et maxime primum stare non possunt: quoniam sanguis cum egreditur extra locum suum et proprie super partes frigidas panniculosas coagulat frigiditate ita ut ad epa redire non possit vel ad foramen a quo exiit. Idem: Sanguis longe factus ab epate cum in concavitate decidat predictas non poterit attrahi. Adhuc cum natura semper conetur educere quod contrahit ex breuiori semita minus prauum esset dicere quod a renibus traheret non ascendens ad epa cum oporteat denuo inde descendere. Amplius materia ita contenta oportet digerere subtiliari ut possit per angustam transire. vnde aphorismus .7. Si phlegma contentum inter renes fuerit et ventrem non habens exitum in neutrum ventrum dicitur in venas transducitur urine oportet. n. naturam preedere et materiam phlegmaticam subtiliare ut possit currere: sic quod et in ipsa operatur in sane intra pectus et pulmonem se coadunante: et ita mictura non continuabit sanguinis versus quicquid nec purus taliter vnde emittit. 13. n. naturam re forti nihil repugnare possit in expellendis ut materia et ossa transeat apatis requirit tamen tempus aptum et spacium non vehementer distans. Neque est de sanguine simile oio hic et in pectore contento cum pulmonem tangat. sitque pulmo spongiosus intus continuo motu dilatatus et restrictus. neque et de hydropicis aqua cum sit sanguine subtilior et sui quantitate amplius epa reddat propinquior. Sicut et sanguis sub panniculo et pinguedine contentus non poterit reingredi: tum quia congelatur: tum et quia ei obstat superueniens continue: nisi fortassis antequam congeletur per modum refluxiois cuiusdam circularis sere ut in sinibus aquarum currentium est videre. Dixerunt et quod si sanguis non redeat vnde fuit egressus potentiam perdit qua in partes habet

transire ut non recipiat ab ipsis unde quaque tunc epate
 et renibus fluxu sanguinis debilitatis non potentibus
 emittere solū expedientē: vix amplior labiū idiscre-
 te: sicque sanguis vixine associatus mingit cū cadē. S3
 id ē calūniā patit q2 nō sponte sine mor ad rupturaz
 vene sequeſ sanguinis mictus fm Hippocrate sed p
 ips q3 longius. Quidā vō dixerūt q sanguis q min-
 git nō sit ex ruptura vene emulgentis: veruz ex vene
 ruptura que ē in ipo. Inqunt. n. q ad renes duo cō-
 currūt venaz genera: emulgentes v3 q2 est aquosita-
 te attrahere supflūā et sanguineitate modicā qua ipsi
 nutriūtur iſufficiēter. Et iō ad ipsos diriguntur alie
 vene ad eoz nutrimentū minute et grosse ppter q2 ru-
 pturā mictus segtur sanguinis: nō aut emulgentium
 qd dicit patere ex his q dicit. A. de renū anothomia
 S3 vbi fallūtur renū compōnem oisariam nesciē-
 tes. vñ capri serieb9 decipiunt sophistici: et iō non i
 merito testant sibi hmoi qsitū difficile videri qru vna
 terro scribit theorice ita. Lōtinant cuiq3 renū ra-
 mi due magne vene p caue statim vt ab epate surgit
 Alter eoz diuidit in ipsoz subam et ad ipsos deferi sū-
 guinē. p alreaz aut aquositate trabūt sanguis que est
 in vrina. Lōtinat ē illis a magna ram9 artaria cō-
 petentis magnitudinis ad ipsos virtutem portās vite.
 Ampli9 primo pria. ppter duas emulgentes scribi-
 tur q decē tunicaz sepatay a vena descendēte ante-
 q3 ad coras ea puēiat vna ad duos rēdit renes: Rur-
 sus tertio decima octaua. Et renib9 qdē aduenit ner-
 uus puus ex quo creant panniculi eoz: et aduenit eis
 vena ex latere epatis: et aduenit eis artaria quantita-
 tem habēs ex artarijs que adueniūt epati. p dālin co-
 dem decimanona. Ad renes venit sanguis pluri-
 mus cum aquositate. Colat ergo apud eos aquosi-
 tas et veniūt eis magne vene ex qbus mēbra sumūt
 alimētuz alia. Ex his itaq3 serieb9 hi et ali9 decipiunt
 q3 plurimi putātes renib9 ppter diffinitis pter emul-
 gentes alias iesse venas: qd falsū ē oino sicut pluries
 mibi oñdit anothomia. Exterius. n. diligēter ispiciē-
 do nō inuenies eis aliquā pter emulgentiū applica-
 tiōem. Incidēdo ē lateralr interius vñ q ad extra
 filr nullā picipies venā aut artariā. vñ de iuna. qnto.
 Et nō idigent renes vena tertia eis veniēte ad cibā
 dū ipsos: et sufficiūt eis due vene magne copulate cū
 vtroq3 illoz. s. vena pulsatis q orit ex maiori vena
 pulsatis q ē vñs dorsum et vena nō pulsatis q orit
 ex vena āpla ex epatis gibbo orta. Et iō dicit q illud
 qd attrahūt renes ex sanguine pderat et descendit in
 eos et applicat cū carne ipsoz deide p fundat cū tota
 carne qñ vapor et ptiuat i eo paulatim et paulatim et effi-
 cit cib9 eis. Sic igit q2 nō diffundūt vene aut artarie
 p totā eoz subam sed p aliquā solū ptem vt fere la-
 terāl et vsq3 in mediū sanguinis paulatim et paulisp
 ceu in vaporē mutat9 cōuertat in eisdē. vñ primo hi
 storiay: et. 3. de ptribus pter venas emulgentes et ar-
 tarias nulle ponūtur ad renes venire alie ita. s. erūt
 qdem in reñculos porū ex magna vena et adorti: ve-
 rūt nō in pcanū terminātur. hñt nāq3 id fm magis
 tū et minus: sed in corpus extendūtur seu psumūtur
 reñculoz ppter qd i eoz pcanū nō sit sanguis: neq3
 coagulat monētium. Vult igit q iste vene et artarie
 emulgentes i eoz nutrimentū et vitā sufficiāt sole et nō
 erpādi et cōsumi in ipsos vsq3 ad quātum vt inde fiat
 euaporati o alimētū et vite in coldē. Et fulci q reñes

hñt vehementē attractiūā cū supfluitatez euellant
 q3 grandē et multiplicē. id aut non possent pagere si
 venosi foret oiquaq3 cū laxi redderentur et rari. Sic
 igit emulgentia vasa tū renes vegetāt. Ad iducta ve-
 ro sophisticātia dōm: ad primū qdē 9. p dāliab. aut
 nō audio cū nullas alias ponat de anothomia venaz
 ad renū subam venire pter emulgentes ad pāniculos
 tū reñis dextri scribit venulas minutas puēire ingēs
 Vena qdē descendēs anteq3 ossi cōponant spine diui-
 dūtur ab ea vene capillis similes q ad dextrum po-
 nūtur ab ea vene capillis similes q ad dextrum po-
 nūtur reñes: et in ei9 villis cōsumūtur et pāniculis et in
 eis que ipsi prima sūt corporib9 cibūq3 ad eos prose-
 rūt. Alter vō a qua rami egrediūtur ad renū fascias
 et suoz pāniculoz. vñ prima prio: et. 13. aialium. Ap-
 te vene descendēte primū q ilico diuidit anteq3 supra
 dorſuz appodiet ē rami capillares q ad fascias seu in-
 uolutōes dextri reñis vadūt et spargūtur i eis: et i eo
 qd circa existit de iterioribus sine corporib9 ad nutriti-
 dū ea. Ramus ē p prius ponit artarie descendētis
 rei sinistro q in ipsoz spargit fascijs: et in corporib9 q
 ipm circūdant iuuamētū vite eidē pbes. vel dōm q
 p dāliab. puenire venas duas vñcuiq3 rem subintel-
 lexit venas capillares p dīctas que fascijs adueniunt
 reñis dextri et corpib9 circūiacentibus eidē. Aut q
 renes cōiter accepit vt tactuz ad renes vere et cōiter
 dictos. Ad aliud dōm q p duas renes glosat duas
 ptes dorſi. vñ. 13. aialium diuidit in decem ramos et
 vnus vadit ad duo dorſa. p dāliab. vñ quaz decem
 manerēz prima vñs nates porrigit duas. Ad ali-
 ud dōm q illud cū eis nō d3 renib9 referri: s3 eoz pā-
 niculis et ppter q reñis dextri. Dm est. n. q rami ca-
 pillares a vena primū descendēte spargūtur i fascias
 reñis dextri ac in corpora circūiacētia: quod ē inu-
 it p dāliab9 volēs relatiūā semp priori antecedenti
 referri. Ad aliud dōm q iā vñcuiq3 p ante dīctā osten-
 sum q illa sūt corpora q sūt alimētū ex venis veniētib9
 ad renes sumētia: et maxie in pte dextra. Vel p vñas
 audiuit ē artarias. Renes filr accipiendo cōiter ad
 corpora circūuolūētia et subiacētia. Aut ē illa corpora
 porū sūt vñtides q emulgentiū nutriūtur vigore ac va-
 soz nō pax que semiaria dicūt inoluta cū originētur
 a vena emulgentibus et artaria et p ppter in pte sinistra
 prio prima. ppter tertiū qdē primū videndū
 qbus de cāis mingat sanguis et quō demuz ex vene
 ruptura. ppter primū figdē hmoi sciēdum q
 sanguis cū mingit pōt ptingere a cā iteriori vt vena
 rū debilitate aut sanguinis quātitate sicut dimissioe
 exercitij et gulositate. Aut alicui9 pris mutillatōe ad
 augi vel acuitate seu subtilitate ac talibus: aut a cau-
 sa exteriori: vt saltu casu vel p cussione frigore et hi9
 plurimis: q qdē aut mingit purus aut carnis loture
 filis. Sigdem purus aut a toto corpe vel ab aliq p-
 te vt epate aut splene cum eoz relaxentur vigores.
 Vel per modū cretice excretōis quēadmodum san-
 guis effluit emoroidalis. Aut ppter spasmū vel car-
 nis eliqtiōem et suctionis sanguinis priuatōnem aut
 renū attractōis vigore vel aptōem vaso: seu pfora-
 tiōem scissionem aut icisionē. Silis aut loture carnis
 mingit sanguis aut ppter subtilitatem vel ppter debi-
 litatem sanguificē et cōtentive virtutis epatis: qd i hy-
 dropicis et disenteria patientib9 epaticā euenit aut p-
 ppter ibecillitatem digōnis renū et discretionis sanguis
 ab aquositate. p dāliab9 etiam sanguis migi ppter ap-

tionē venarū matricis. Propter fm aut hui⁹ sciē
dū q sanguis q mingit ex vasorū ruptura rari⁹ forsi-
tan ptingēte ex venis est q sunt circa renes ⁊ supra.
Mō. n. pōt mor sanguinis pcedere mictus: nisi for-
te p accidēs sicut prane scribit Diaticus ex venis q
sūt iter renes ⁊ vesicā cū sint pori vritides exāgues
neq; ex vesica cū sanguis mictura modici p viā cor-
rosionis vlcationē causātis. Vene nāq; vesice cum
sint dure occulte i ipa calcate sanguis exigui nō cre-
pan⁹ vt que renū his oppositae facte: aphoriz. 4. Erit
itaq; ruptura vene chilis vt apli⁹ expmūt moderni.
iuxta illud: Adictio sit puta chilis ex vene crepatura
vel emulgētū fm q ptedunt a chili i renes. Aut p
ut fm ar. ipe i corpa expādunt ipoz quoz rupturam
vident pitiores apli⁹ tāgere. Sigdē ruptura sit i ve-
nis emulgētib⁹ put expādunt i renes fm partē assi-
gnatā cū pāniculis cooperiant ⁊ adipib⁹ nō ē dubiū
q sanguis fere cogit p poros vritides renib⁹ ptinga-
tos i vesicā secedere: qd multoties euenit cuz lapilli
ex renib⁹ descēdūt aspi nō pui. Si aut rumpat chilis
supra emulgētes aut infra nō multū poterit sanguis
mingi. Sed si tota emulgēs abscondat adhuc possi-
bilis ē sanguis mictura ex alia emulgēte. Si vō fm
partē scindat ⁊ pbe in pte supiori emulgētis sanguis
ēt currēs reni sufficient minget. Sigdē pte inferio-
ri adhuc aliqd discurret i renē vt mingat nisi fortas-
sis grādis esset ptis inferius vene depditio: ita vt sa-
guis nō valeat obstaculo i renē digeri: ⁊ ita vltē ex
illa pte sanguis mīme poterit mingi ⁊ pbe cūbiatus
ppinquo: vene fuerit chilis. Mōi at micturas si-
gno totalit cāri: qz qū vena frangit cū sit sensibilis ⁊
nālis marie fm ar. virtus regitiua illuc ad tuendum
cū spiritib⁹ currit ⁊ humorib⁹ repletinis plurimis:
ita q cū loc⁹ nō sit capax illoz i locū non solū cadunt
p incisionē vacuuz: vex ē p loca dirigit a nā expulsi
ua pstructa. Et merito qz nā satagit amplius sangui-
nē mittere ad vias vrine vt mingat exteri⁹ qz i cōca-
nitate suffocās aut i putredinē mutatus cōcidat: cuz
sp qd meli⁹ opet cev ⁊ de⁹: pmo celi ⁊ mūdi. Signi-
ficat ē id decursus humor p ignia in cruris apate:
tumesit. n. nō pax ⁊ ipa. Silr ⁊ in mundanis repit
paradigma: qū cui tot i sui occurrūt subsidia tutores
vt op⁹ sit illis hospitio cedere aliud expetendo. neq;
ēt capio q ps aliq de q sit curādū sanguis ad infra re-
uertat vrine, nisi fortassis euaporatio fiat aliq cū san-
guinez qū i cōcauitatē effundit pter nāz necesse sit pu-
trescere: neq; saniei qdē fm Lōmentatorē i eius spēs
aliquā: sed in grossiciez cū nigredine. f. rigiditate nā
qz loci cōgelat vt oñsuz. Et hāc qdez positionez asse-
ro: qz sola cū eo q veritati innitit vī p ceteris ab in-
cōueniēti saluare. Propter qrtū vō: ad primum di-
cendū q Hippocrates oñdit vñū modū educationis
sanguis ab instris vrine vt cū paucus fuerit ⁊ saniei
cōmixtus. Qū at subitus ⁊ multus tetigit illo apbo-
rismo: Si sanguinē spōte. nō. n. potuit oia vno cōp-
bendere aphorismo. Ad aliud dōm q l3 sanguis de-
cidat in pcauitatez nālū: tū vt mōstratū non pua ps
cadit i vrine infra. Ad aliud dōm q vena pōt cōso-
lidari ⁊ magis interi⁹ qz exteri⁹ cū ibidē vis amplius
vigeat regitiue. Videm⁹. n. q manus vt artariā ve-
nalez i pulmonez p solidari qūq; i quo est sanguis mī-
tudo calidi valde raritasq; mēbz ⁊ mor⁹. Lōcedo
ēt debilitatē attractive: qm nō est positū sanguinē ad

infra redire vrine. Ad aliud dōz q l3 emulgētia sint
vasa in renes aperta: tū pcepto: adest virtus v3 regi-
tiua q opat vt qd opus est egrediat reliquūq; conti-
neat Similitudo ēt rinox satis ē lata cū in eis sit mor⁹
a gnāte: hic vō ab aia dirigit: que graue interdū
educit sursum ⁊ leue deorsū vt motus melie demōstrat
⁊ colere susceptax i splene ⁊ i testinis. Ad aliud dōm
q ruptura iterueniēte fluxus aderit sanguinis i vr-
ine infra pp nām illuc pcurrentē regitiuā lesione p-
tis. Ad aliud dōm q pori vritides penetrāt in vesicā
fere cōtinui eo q ipsa extat pforata. Vesica. n. ex
duab⁹ pstat tunicis qū interior est duplex exterior:
qz serositati fm Ba. si. a. occurrit vrine. Videt tū
eius insertionē imēsa tunica vna tū ita vt scribatur
vñā tunica hīe solū pmo pma. porus nāq; vrialis
pmitus serpiēs penetrat vtiq; tunica alicubi deiceps
demū pcedēs serpit i alterā alibi: ita figs ēt vt vesi-
ca plena pedibus suspendat vrina nō reuertat retro.
Et q plus cū aere subtiliori pter ignez cūctis corpi-
bus extra replet inflata nō effluit in extrinsecā: Ade-
atus. n. tunica vesica nō sibi obuiat sed ad diuersas
vi signatū est decurrūt ptes. Et de hoc qdē asclepia-
des cū ei⁹ seqcibus ipugnat nālium: pmo putās per
resudationē quādā vrina in vesicā transcolari cuius
veritatē figdē pene coci sapiunt vniuersi. Interduz
tū sanguis adeo pōt vt tactum a poris semoueri vt
non reuertatur vsq; quaq;.

Differentia. 87.

Mod febris non sit calor ostendit. qz aut erit
corpus vel accidens qd est qstias. non cor-
pus qm tunc duo corpa eēt in eodē vbi qd
negatū est. 4. physi. ⁊ fo de aia vt calor nālis ⁊ ex-
neus: qua. n. rōe vñus ē corp⁹ ⁊ reliquus cū sint p-
rij. Mō eēt ēt agētia adinuicē ⁊ patiētia situ distin-
cta ⁊ subiecto. Quī⁹ oppositū pmo de ge. ⁊ cor. Dif-
finitū quoq; ⁊ diffinitōis gen⁹ nō eēt ex eadē pdica-
mētalī coordinatōe vt firmatū. 4. topicorū cū febris
sit qūlitas praua dispō vel hitus. neq; qūlitas qz febrī-
um suba ē i genere caloris. q pter nām pmo febrīuz
⁊. 8. theori. suba vō qūlitas nō existit: qūlitas. n. non
pcedit. Vel mouet cum nihil moueat nisi corpus
6. physi. In febris aut rōe dī q si pcedens a corde p-
totum corp⁹ i artarias. Ampli⁹ febris est dispō vel
hitus vt dictū ⁊ calor passio ⁊ passibilis qūlitas f3 ceu
diffinitū ⁊ genus diffinitionis debet ēē ei eiusdē pdi-
camentū ita vt speciei vt vñūq; qz per id sibi pprius
⁊ eēntialiē testificet. Rursus quarto comēti pul-
sum: f. febris est supabūdātia caloris f3 totū aial. ⁊
aphoriz. pma: Est versio caloris inati ad ignitū. In
fo aut regiminis acu. Est mutatio vel declinatio cali-
ditatis inate ad caliditates igneā. Talia vō genera-
relationē videntur ⁊ actionē vel passionē iportare nī
aut qualitātē vt febris. Adhuc pma qrti de febris
sunt qdā frigide. Palin: f. febris aut calor nālis aut
extra nālē. Mon nālis plures. n. scribunt eā fore ca-
lorē innālez vel extraneū. Mō lederet. n. actiones ⁊
passiones: neq; innālis qz cū calori occurrat nālī duo
pria starent simul qd non sit cum vñū sit alterū na-
tum interimē. Sacerēt ē actus nature corrupti oio
quod non sit manente vita Et. arguit: sicut se habz
bona complexio ad sanitatem: ita ⁊ mala ad egritudi-
nem cum sit illi pna. sed bona complexio non est sa-
nitas: verum ipsius causa igitur neq; mala egritu-
do. Itaq; febris calor si erit nālis neq; extrane⁹ cuz

hic rōem contineat morbi. Ex quibus cōcludit febres calore nō eē neq; nālem neq; ēē extraneū. Eius op positū dicit oēs febres notificātes ponētes illam fore calorem inālem vel extraneū. Adhuc illud qd calefacit et eo pereūt actiones ē calidū et extra nālem. bmo dicitur febres ut sensus certificar: qre febres calor: erit extra nālem. Propter primū dicitur huius sciēdū qd febres plures hz notificatōes. est. n. toti corpis excedens caliditas pbl. pna. s. febriū quoq; fa. Calor ē pter nām a corde in totū transiēs corpus. Scdove to de cā. Est calor qd imoderat aialis: et erecno calor in tantā imoderatōem ut pstrisset hoīem et opa tōem noceat. s. quoq; theorice. s. febriū est morbus ex mala cōplone calida oī cōis corpi. Et ibidez. Est calor extra nālem a corde pcedēs et per artarias mis sus ad oēs corpi ptes eiūq; nocēs actōibz. Isaac qdem febriū pno. Est calor pter nām cor in initio ptes per mediocritatē artariar: deinde subito diuidet cum nāli per totū corp nāli nocet actioni. Joāni: s. Est calor inālis cursuz supgrediēs nature pcedens a corde in artarias suoq; ledēs effectū. Quartū quoq; canonis initio. Est calor ēneus accēlus in corde et pcedēs ab eo mediantibz spū et sanguine per artarias et venas in totū corpus et inflāmur in eo inflāma tōe que nocet opationibz nālibz. Collz aut tertio. Est calor ppositus ex calore naturali et calore ēneō putredinali nullo ad totū corpus et ledit oēs actōes et passiones. Et iste qdē notificatōes fere idē dicit sūt in eaz alijs cōpletiores qdam. Cā aut febriū sicut et alijs qtuor existūt: materialis: formalis efficiens et finalis. Materialis vel subiectiva duplex. pma qdē ut cor. vñ simplici. i. ce. et m. Cor semper a febre patiens pno corpori distribuit reliquo. Scdā qd tria in qbus fundat subiecta ut spūs et vapor lu mosus in qbus fundat ephimera. Et humor supcalēfactus aut putrefactus in quo feb. phisit humoris ac mēbz qd se. et hīce ac habitudinalis ē subiectum. s. forma aut ipsius et eēntia est calor ēneus seu feruor a quo denotat: ceu piretos febriū grece derivat a pīr qd est ignis. vñ Ba. ad glauconē et Aureliū. s. febriū cula a feruore qfi feruicula. Efficiēs dicitur duplex: vñ et picularis. Vñ qdem ē triplex primitiua aīcedēs et cōiuncta. Particularis ē multiplex sicut in libris tradit febriū. s. inis dicitur illius ē nature actus nocere ac pīmere. Scdm has quoq; cās diuisiones recipit ipa: qm alia ut apparuit ē in spū qdam in humoribz nōnulla dicitur in mēbris. s. forma ei ut color pter naturā diuersificat sūmagis et min. vñ primo febriū dicitur caloris sūt que ad magis et minus. Vñ quedā ē mordax manu quedā mitis: alia mediat reliq; sex to epidimiaz et febriū principio. Sz an magis et minus febriū diuersificet spēm aut mīme pntis non existit inqstōis. Adhuc quedā sit ex cāis primitiuis ut ephimera vā qm ephimera ex opilatione nō vā exis accidit a cā antecedēti qrtō prima. Et hīce quoq; plures sit a cā cōiuncta cōplonis malitiā iprimēte put plurimū segtur febres putridas. dicitur. 93. Interdū tū euenit a primitiua. Humores dicitur sp a cōiuncta febriū primo. Distinguit ēt sūm finē. cuz quedā sint salubres ut tertiana qdā mortifere ut mitritea: nōnullē mediū obtinētes. It calor aut ipsius diffinitio ē per form eius sūm q ipsa diuersificat sūm tria nota subiecta. Sepant deniq; ephimere qd quedā sūt ve

re: ut quax terminus et finis est in prima die dicta ad similitudinem enthommi vni die. vñētis tpe: hūstoriaz s. ephimera nōiati. et Isaac febriū fo. et ipse sūt multiplices: ut eaz cāe. Vñ quarūdam sūt aiales ut timor ira et c. aut corporales motiue ut labor euacuatio et fames cū reliq; aut deforis occurrētes ceu adu slio frigus cōstipatio cutis et reliq;. Quedā nō vere sicut quēd opilatione consurgūt ex satietate nauseatina et apatibus que res cōcurrūt nō motiuis. Et tales vltima primū pntendūt die ut interdū ptranscundo in qrtū et qntū cōlcondat: et ut vñētunt aliq vñq; ad septimū octauo de ige. et pīpue q: to pna. s. febriū dicitur humoralū quedā ē ex cor inflānatione absq; putrefactōe ut synocha dicitur inflātiua exis vere mediā inter ephimerā et putridā: ceu ephimera ex opilatione mediū obtinet iter diligentē ephimerā et synocham. Altera ex putrefactōe humorū duplex: simplex vñ et cōposita. Simplex qd ex vno pūrgit hūore: et ipsa qd duplex sicut et qtuor sūt hūores. tertia ex colera que triplex existit. certa tertiana pīnua et causon. Synochus de sanguis putrefactōe quotidiana de phlate et qrtana de mīlia. Vel cōposita cui cōpositio vel ē genex remotoz ut ephimera cū et hīca et putrida cuz illis aut appīnquo ut cū duo aut plures cōiungūtur putrefcētes hūores ut colera et phla et tūc cāt tertiana nota seu due tertiane aut emittitēus et hec sepius euenit compō. aut colera cū mīlia vel phla cum illav oēs fil. s. febriū aut sanguis cū alijs nō cōponit compōit saltē manifeste: dicitur. 90. Alterutra dicitur barū sit aut itra venas aut extra venas. Que autē itra venas pīnua existit cū meat sit aptus quo suligo putrida i corde mandaf neq; possit ex obstructōe ac soliditate valoz ut venaz et artariar: pīne transpirare ad que foras. Et in q materia fuerit multa ut in synoch et synocha nō apparet sensibilis additio neq; diminutio aut si fuerit in locis cordi vicinis et in vñs illius sicut in causone. Si aut humor putruerit extra vasa ceu venas et hoc trinus qd sanguis extra illa vel vētriculos cordis cū torculari seu lacuna sanguis non reperit. s. febriū aut iterposita cuius motus et qes existit et qe tātōem hūoris a supioribus corpoz et quantitatē ipsius et qūitatē. nā phla quotidie mouet: colera dīno i tertiu: mīlia dicitur per qrtū. In his qdem cessās pōximus reīcidit ppter reliqas caliditatis derelictas p resolutōem cāe pīnue que pōximū induxit et cām antecedētē adhuc remanētē que ponit sub cōiuncta: aphoriz. qrtā: febriū fo: et qrtō prima. Lōcitatz ad hoc nō pax humoris euetatio pīacta. Adodus aut generatōis febriū et pīrie putride ē qd pīngit obstructio ex cā exteriori seu interiori cutis ad quā leatur opilatio et marie cū fuerit multitudō iscofatis et grolificia materie ad quā qdem succedit phibita transpiratio et ad hanc putredinis minera et ad ipsaz suligo putrida cor petens que a corde ad singulas ptes delata febriū inducit. Et hīce aut distinctio dicitur notabilis 93. Est et diuīsiō alia febriū accidentalis qfi et ambigua qm quedam sūt egritudines ut que ex suis per se contingūt cāis: alie sunt accidentes ceu ex apatibz pūrgētes in genex quocūq; febriū. quid autē sit calor: quō distinguat: qrt et se hēat ad spm oīsū dicitur 59. Deinceps sciendum qd calor qualitatiuis triplex existit. qdā. n. est naturalis oio ut qui inculpatē sano rum. alius pter naturā oīfariam fere ceu eorum qui

bīd agūis nomen vñ mēra sumas

bīd quātū pphimera nōiati et qrtū quāq; dicitur

q d bīd dicitur nōiati

vñ q nōiati ut plurimū febriū nōiati vñ q nōiati

In via mortis existunt et membrorum corruptorum sicut in herpestiomenosis et cancris ac cadaveribus quodammodo horum medius velut declarabitur quod febricitant. Propter finem vero sciendum quod quidam dixerunt febrem materialiter esse calorem ut febris est calor. id est in calore consistit. Et hoc ne cogant dicere duo corpora esse in eodem loco: calorem. scilicet naturalem et extraneum: cum Ba. apboris. prima ponat ut asserunt calorem fore corpus et materiam quod. Hipp. ut nil aliud per calorem inatum quam spiritum intelligere quod est corpus simpliciter generatum. Et ne agens et patiens loco remaneant indistincta et subiecto: quod quidem falsum et contra sententiam ut apparebit Ba. sequitur et dicere quod omnis febris est in spiritu et ita ephimera: si spiritus est idem quod calor et febris est calor. id est in calore sed quod spiritus sit calor omnium dicitur. 59. ubi dicitur quod extraneum et improprium valde quod calor sit corpus: cum pura qualitate dicat et abstracta hoc forte minus caliditate. Proponentes in utroque calorem esse corpus dicunt quod in radice vel subiecto differunt. In processu autem imitatur sicut flamma duarum candelarum quarum una sit de cera constructa et altera de sepo. Radice differunt et materia unitant in dicitur flamma ita ut ex duobus corporibus fiat unus neutro manente singulari. Nec tamen non est realis compositio et unitatio cum uno corrupto ut accidentali remaneat alter ceu neutralis: neque est si differunt calor extraneus in radice et naturalis durante vita ut cera et sepo cum calor naturalis mineram et caloris efficiat extraneum: cum nondum sit hic in naturalis oio: tunc enim mors adesset. Dicunt et quidam in eorum subsidio quod non oio in omnibus actionibus agens et patiens sit tu fore et loco distincta sicut in mixtis quorum unum agit in qualibet parte alteri et patitur. Consistit in calore naturali et humido radicali et in his duobus caloribus corporeis. sed in illis quorum unum agentium est aliud existit in quod agit. At fortassis illud non valet cum sermo ar. sit vltis sufficienti prout scilicet naturalis vltimus et vltior esse debet. Item dicitur: agit ar. ibidem de actibus et passivis sibi adinvenit mixtis ut apparet in augmento et mixture. Propter quod dicendum quod series ar. est vltis hoc in quibusdam magis appareat huiusmodi distinctio activi et passivi ut actus domificationis ostendit vel generantis. In quibusdam vero hoc id adfit: later tamen sicut in principijs generationis cum fuerit mixta. Virtus. n. per quam generatio perficitur ut informativa velut agens cum principaliori calido magis possidet illam mediu: que autem circumstant locum obtinent materie et patientis magis: ita et cum hi calores confingunt naturalis tamen possidet cor amplius et proprie illius digniore partem ut dextram dicitur. 47. Innaturalis autem ab hoc calido propulsat ad extra ut ad superficialia magis pertendat corpus. Et ideo alij dixerunt quod febris est calor causaliter a calore naturali causat febris: quod persuadet quod si sanitas est calor naturalis et egritudo innaturalis tunc non videntur essentialiter differre sed accidente solum ut fortes albus et fortes niger. vnde sanitas et egritudo erit idem. Dicendum quod hi sicut patet in Ba. ut declarabitur peccat. Adhuc diffinitio febris seu est notificatio esset imperfecta oio cum in ea non ponere genus: dicendo febris est calor. id est a calore causata siue etiam in calore fundata ut dixerunt porres. Amplius quod erit febris aliud quam calor cum sit mala complexio calida prout tum aialis corpus diffusa. Ad quod vero deducunt dicendum quod calor naturalis quod stat cum sanitate et calor extraneus quod est febris unitantur in calore ceu species in genere. ut. n. homo et asinus sunt idem in aiali sic et calor naturalis et extraneus in calore. Contrahunt autem in

specie per duas calores essentielles et non accidentales sicut hi dicunt ut per naturale et innaturale ceu aiali descendit in hominem per rationale et in brutum per irrationabile: quod et actus indicat essentialiter differentes ut digerere vinificare sensibilibus ledere ac corrumpere. neque est simile quod inducit de forte albo et nigro. quod fortes est substantia: albus autem et niger accidentia: calor autem et naturalis et extraneus accidentes. Propter tertium vero sciendum per mixtum quod se. est calor extraneus: hoc qualitas. Propter primum huius sciendum quod calor extra naturalis est ceu essentialis forma febris. Sic tamen calor duplex est. Unus quidem est passio et passibilis qualitas prout talis calor infert passionem in tale sensum et huiusmodi non est febris cum ea sit dispositio vel habitus. Est et alius calor qui est impressio in aliquod trium subiectorum inducta. et hic calor est dispositio vel habitus ut mala complexio que est febris cum fuerit extraneus. procedens et. quod ar. indicat locans calorem et frigus in prima specie qualitatis et sanitatem et egritudinem: vnde febrium primum: Substantia febrium et essentia in genere est caloris quod preter naturam. et per primo regi. acu. Non est natura febris ex se alia nisi ex se sub ignis per. n. dixit ignis: inde piretos. vnde latinus greci minus febre a fervore ut tactum quod est ignis propter prietas derivavit: quare habiabbas cum febre diffinitur ait: Nec quidem diffinitio ex ipsa febris sumitur suba. scilicet ex calore extra naturali non ex ipso sequentibus accidentibus: quod ostendit quod id est forma alicuius quod in ipso ratione ponitur cum diffinitio debet per essentialia. hic autem calor existit propter naturam vel extraneum. Adhuc cum forma debet esse ceteris causis magis potius per ea hoc ratione perfici quam per alias cum sicut res habeat esse ita et cognitionem. perficit autem per calorem extraneum conditionatum ut quod a corde et reliqua. Palin: Actio in cognitionem producit cognitionem velut signum et effectus in significatum et causam. Actio vero febris est excedere vel preter naturam calefacere ita ut et actus oes ledant et passiones per quod febris essentialiter erit calor et preter naturam. Propter finem huius sciendum quod huiusmodi calor extraneus quod est se. est qualitas que dicitur supercedens horribilis calorem impressam naturali mutans ipsum a dispositione sua naturali et suavi in oppositam non autem est corpus. vnde Isaac: Calore extraneo ad cor accedere naturalis egreditur a temperamento. Cum autem per totum corpus pres diuidat ut eis vitam tribuat que a suo egressus est temperamento necesse sit ut membra cum recipiant in ea quod est qualitate que calefacit et vrit ipsa et generat se. toti actioni naturali subito nocente. In qua utique sententiam perdidit Averro. ita: si febris est calor naturalis mixtus cum aliquo qualitate caloris putredinalis. sic itaque calor extraneus calorem afficit naturalem. Sic autem dicitur. 29. spiritum qualificat quem si vehementer affecerit et ad cor pervenerit hic abscedens febris. generat ephimera si autem hec tria humor alterent et corrumpant febris inducit putrida: si vero membra ethica. quod autem sit calor huiusmodi qualitas ostendunt se. notificantes per esse malam complexione calidam fieri. Mosce quoque quod huiusmodi calor hoc dicitur esse extraneus sen propter naturam non tamen oisariam: ut calor quod est in corporibus mortuorum finem aver. reperit sed magis naturalis affectus tamen ut dictum qualitate putredinali. vnde cum sit medius inter calorem naturalem et preter naturam sicut semiputredo est media inter sanam et pus quod ad bonum simpliciter est in suo genere et putredine ad malum oio febrium primo. Media namque cum compositum ex extremis eorum sapiunt naturam ita ut ad al

ta ista opinio...
agnat...
natura...
re...
n...
color aut...
trans...

habere...
et calor...
in...
propter...
in...
extraneus...

recompata videantur altera: phyfi. 5. nam vtriusque
obtinetur extremorum: propter quod non par noibus denota-
tur extremorum: aphorif. euidenter quarta. Et id auct. me-
diu hoc referens in alterum extremorum quod minus veru-
tu se. dixit calorem naturalem qualificatum putredinali qualita-
ti. Et aphorif. prima. si febris est visio caloris inani ad
ignitum. Alii vero respicientes se. vnde declinat visus de-
terioris extremorum dixerunt eam esse calorem extraneum vel ex-
naturalem seu propter naturam. Et si febris quidam calor com-
positus ex calore naturali et extraneo putredinali petens cor-
re ab eo mediis tibus spiritui et humidis per vasa in totum cor-
poris actum lesiones delat. Propter quartum vero
ad primum dicitur quod se. ut ostendit non est calor qui est corpus
cum calor sit qualitas non autem corpus nisi improprie valde per
corpe sumat. calido. Supposito est quod sit corpus ostendit
quo duo corpora erunt in eodem vbi: et quo non. Quod etiam
agentia et patientia sunt distincta loco et subiecto. Ca-
lor itaque erit accidens ut qualitas ut sic diffinita et genus
ei erunt ex eadem egloga predicamentali: quod si Ba. cum
Galiab. dicat febrem esse in genere caloris qui est
propter naturam accipit substantiam per eam cum dicit. Com-
plexio est substantia et egritudo est substantia propria. 17. In acciden-
tibus. n. reperitur essentia per additamentum saltem. 7. me-
taphy. et non substantia. Et deinceps dicendum quod se. non mo-
ueat. neque procedat per se mutetur in per accens ut medi-
ante spiritu et sanguine: qui sunt corpora sicut in perfectione ra-
gis ratione febris: quod inuit Galiab. cum dicit a corde
missus. Et. A. procedens a corde mediis tibus spiritu et
sanguine. Ad aliud quod dicitur apparuit. nam se. est calor
propter hunc effectum caloris qui passio existit et passibilis
qualitas. Ad alia dicitur quod ille non sunt propter rationes febris
sed notificationes eorum quedam. Aut supabundantia ver-
sio mutatio et declinatio ratione caloris eorum determina-
ti ad qualitatem reduci possunt. Vel supabundantia huius ratione re-
spectu que importat sit ad aliquid tamen ex parte illius cui est re-
spectus ut caloris in qualitate locali et sic motio et decli-
natio possunt aliquid qualitatem importare. Ad aliud
dicitur quod nulle febres sunt frigide per se. put acta exi-
stunt sed ratione temporis: non tamen de ratione febrium nunc saltem
existentium ob regiminis lasciviam ut apparet de ac-
cidenti quanto. Non est ipsius perficitur ex refractioe ca-
loris a corde in reliquum corpus: aphorif. 7. vnde de
febris. Sunt fride habentes rigorem aut horripila-
tionem ut subiungitur. Aut propter materiam phlati-
cam sparsam super membra sensibilia sicut evenit in em-
piata in qua calent extrinseca vel econtra ut accidit in
liparia et in febribus apatum pncipiosorum intrinsecorum
in quibus propter calidum attrahens ut ventosa que itus
ardet et exteriora requecunt. vnde quod situm cum hoc habue-
rit: aphorif. 4. pncipia mortale. Contingit et iterum
propter debilitatem caloris nature non potentis se per to-
tum expandere. Ad aliud quod dicitur pro parte apparuit
Declaratum est. n. quo diverso respectu se. potest dici ca-
lor naturalis non tamen simpliciter et qualiter inaturalis seu extrane-
us neque inconueniens hoc apud aliquos aliqui. duo
fili existere: imo in quibusdam et cum sanitas et egritudo
cum ipsa absque sanitate esse non possit: dicitur tactu
7. qualia videntur esse calor naturalis et inaturalis. Aut pri-
oribus tandem vnum expellat reliquum et corrumpat fil tamē
permanet durante inter ipsa pugna ut et mixtio dno-
tat eorum ut tandem calor naturalis vincat calorem
extraneum cum sanitas introducit aut et quando
mors occurrit. neque est tamen febrilis calor corruptivus

est ut si omnes destruat actus. Ad aliud quod est quo-
rūdam fallimentum quo probare putant complexio ma-
la morbum non fore dicendum quod bona complexio est
sanitas non quidem simpliciter et ideo quod illa consistit ex ipa-
ta complexione consilium et eleganti complexione instabili-
um et natura vtriusque fil perfecta cōi. Sed bona cō-
plexio bene est sanitas consimiliū et compō iuxta offi-
cialium: et ita mala cōplexio vel se. est morbus et calor
extraneus. Nec autem dissolutio fundatur super illud
quod ostensum: dicitur. 65. quod sanitas spēs existit speci-
alissima egritudo vero subalterna.

Differentia. 88.

Quod humores non possint periodicè confluere
re ostenditur: quod autem erit ab aliquo ipsorum intrin-
seco vel extrinseco: sed neutro potest esse non quod-
dem primum cum sanguis principalior estis humorum
non confluat periodicè sed moueatur assidue putre-
factus vel inflatus cum tamen videatur pre alijs con-
fluere multiplicior. n. ceteris et profundior quod ad cō-
fluxionem cooperatur. Deosar introductorij. 3. Me-
q3 fo: quod aut sunt elementa a quibus non cum motu ha-
beant rectum. hic autem confluxionis est reflexus vel
a corporibus supercelestibus. sed neque ab his cōflu-
rio humorum ipsis non valeat coaptari: quoniam octava spe-
ra fm Diuolemeū cōplet cursum suum in. 30. Suppi-
ter in. 12. Adars in duobus. Sol Venus et Mercuri-
us vno: et Luna in. 27. diebus et. 8. horis fere. De-
riodus aut humorum vltimum est trium dierum. Adhuc
aut a natura superiori aut inferiori non quidem hac quod
natura inferior a superiori gubernatur: ois autem illi mor-
tus gubernatur inde. vnde fo creticor. Omne bo-
nū pulchrū et omne quod ordini vni adheret et vic: et
ostendit in eo vestigiū sapientie non est nisi d sursum
Neque est a superiori quoniam agentia et patientia ois in mā cōi-
care: primo de ge. S3 natura inferior non coicidit cum
superiori in materia: cū celi est fm cōmentatorem alia
sit ab ea que istorum materia. Amplius illud non cōflu-
it periodicè quod est ut materia et inesse cōtinetur per
formā cum det esse et manere sistat que cōpositi. huius
vero sunt humores ad aiam corporis iformatiuā ois.
Et. Si cōfluere cū sit motus quod a motus ois a
calido et spiritu. calidūque et ventositas regant: opatur
enī. fm Albumasar ad cōflusum. tunc colera et melia
magis cōfluere phlate: cū melia sit vctosa. 30. phl.
et colera calida cui oppositū expimur. Galin. Adde
lancholia non cōfluit cū sigillet a terra: quoniam immobilis ex-
tar: de aialiu motu neque colera cum sit calida et sicca
opposita nature aq a q cōclusus seu accessio et recessus
io iuenit. Ad humores igitur non poterūt confluere pe-
riodice. Qui oppositū expitur sensus. Adhuc illud
dicit cōfluere periodicè quod certis horis mouet de circū
feretia ad cetera vel e3. S3 huius sunt hu. cū sint humi-
di curretes. Impellunt. n. a frigore intrinsecus sequen-
tesque caloris motū expandū extrinsecus illi expāsiōe
quod et modus euentus interpellate denotat pcessus
naque sit primum a minera putredinis ad cor: et inde ad
reliquas corporis partes. Quare humores valēt cō-
fluere periodicè. Propter primum quidem sciendū
quod quid sit humor et quo distinguat monstratur dicitur.
29. Confluxus autem est motus quo natura cum calore
et humoribus retrahitur a circūferentijs in centrum
et demū ab hoc in illas expanditur: qui sufficienter as-
simillatur accessioni et recessioni a luna cāte in aquā

Spa nāq; expandit a medio i q̄ extra. Et accidit cuz luna pgradit a pūcto oriētis i celi medium ⁊ deinde restringit ad intra donec ad angulū pueniat occidētis. Et ab hinc redit in expansione vt antea quousq; ad angulū pueniat terre a quo vt pū i se reducitur. vñ i cētilogo: Mūditates corporū accedūt i pma q̄dra. i p̄a recedūt ⁊ i alijs p̄portionabiliter duab⁹ vt declarabit dñs. i. 68. Ad quē qdē accessūt recessū iux̄ geo far inductorij. 3. tria oꝝ cōcurrere: aquā vñ p̄fundū lōgū ⁊ latū asperū duꝝ mōtib⁹ altis cōstituz ⁊ ventosū. A qua quozq; cui⁹ q̄titas sit multa nō flumib⁹ nouit effusa s; lōgo tpe p̄lixo aggregata. hec. n. dēfata ac salsa efficit vel amara vaporesq; ⁊ vñ nascūt hic dēfi. Et uñ vñ locus ⁊ aqua sūt oppositi i fluxū ⁊ refluxū suscipiūt mime. Sūt at ⁊ aquaz qdā q̄ mouētur a gnāte. Et n. fuerit eꝝ p̄p̄iū locus ipm earū expetūt gravitate ceu q̄ flumini. Et lunā oꝝ tertio i teruenire cui⁹ dñiuz ē sup̄ humida vt hūditates cerebz nuchā pinguedines ⁊ medullas creticorū ⁊ inductorij. 3. Spa nāq; ascribit aque ceu sol igni: dñs. i. 6. vñ fm ipi⁹ mor⁹ diuersitatē p̄mutationē suscipit hūmōi aq̄ marie. potiores. n. aquaz ita mouent attracte a luna: sicut plura nātū se p̄ciāt ⁊ attrahūt. Adagnes. n. ferrū euellit ad se. Alnapib⁹ vñ albuꝝ bitumē qdā indatū ignē ex distātia q̄ multa: ita vt p̄p̄iū eo sacerdotes decipiāt plebē: ⁊ lapis q̄ acetū absq; cōtactu: ⁊ ali⁹ olivālis oleū ac karabe palcas. Dictū ē at sufficient q̄ termini a quo ⁊ ad quē dicūt hic ⁊ i fluxu aque differre. nā hūiores cū suscipiūt moueri magis a circūferētijs rēdunt ad centrū ⁊ hic ad easdē aq̄ aut est eꝝ. Et aut p̄odus in qd̄ icipit circuitus terminat⁹: cui⁹ hic sunt due ptes. s. p̄oximus ⁊ declinatio. vñ aphoriz. p̄ma. p̄oximus oꝝ te itelligere totū p̄odi p̄ticulā deteriorē: q̄ a p̄ma immissione vñ qd̄ ad statū sic reliquā que declinatōis meliorē. Et ei⁹ qdā est fixus eadē hora iceptus ⁊ terminat⁹. ali⁹ p̄accipiēs ⁊ reliquis postponēs: q̄ ⁊ p̄pe sit in febribus in qb⁹ exacerbatō repit ac q̄s manifeste. Improprie vñ in his q̄ additionē ⁊ minorationē suscipiunt p̄oximi: Improprijssime at in boꝝ oppositis vt in febre sanguis aut caufonib⁹ certis nisi q̄s velit totā egritudinē vñū appellare p̄odū cū a sanitate icipiat⁹ ⁊ ad ipam tādē terminet. Et iō febriū quedā p̄nōt p̄tinue altere vñ p̄odice. hic at p̄odus n̄ sit vel haud p̄cipit in corpib⁹ sanis. Propter fm qdē sciendū q̄ id quesitū extat difficile. vñ. 3. creticorū q̄ re in morbis acutis per tertiū veniunt p̄oximi vt ad multū: in p̄lixis vñ aut dierū vñ quoq; vel p̄ tertij iuenire nō est facile. Insup nullū repiēs de hoc quesito modernū scriptorē ad antiquos me p̄uertēs eos iuenio vñcunq; dissonos ⁊ cām i eo tangētē magis ex materie dispōib⁹ q̄ ex forma agente ⁊ a fine cum oēs recte paufantē oporteat itneri. Necessitas n. ex alijs causis ⁊ nō ex mā alicui⁹ est sumenda ceu ⁊ p̄physicorū ⁊ p̄mo de ge. aialū detestat empedocles Quidā nāq; cām assignāt ex pte sbe humoz q̄titaris ⁊ q̄litaris: ali⁹ ex pte loci: nōnulli ex calore naturali: ali⁹ vñ extraneo. vñ collz. 4. Et p̄pter quā circuitus febres hūt est q̄ humo: q̄ putrescieri d; nō putrescit: fil⁹ ⁊ semel: q̄ i eo putrefactōis p̄paratio n̄ ē cōpleta sed paulatine i putrefactōe p̄cedit. Et hec sequitur modū ordinationis: q̄ hec operatio fm aliq̄ueq; modū est nālīs qm̄ nā i hoc regimē h; eo q̄ est putre

factio cuz digōe. Et iō varietas ordinis in circuitib⁹ signū est p̄p̄iū ⁊ nō est hec opatio attribuēda caloz putredinali s; baliē sed nālī q̄ in mā nō nālī opat sic in multis vñs nature reperit. Et radices ga. q̄bus conat attribuerē ordinē circuitū subaliter caloz putredinali hic infringunt. Et p̄pterea nostra snia est in hoc penit⁹ q̄ nā istos circuitos cū calore opat intrinseco q̄uis supuenerit huic caloz aliqd̄ eꝝ nām i quātitate aut q̄litate eo q̄ est agēs in mā nō naturali vt in humore egritudinē faciente. Et isti circuitū ordies diuersificant fm naturā humoris ⁊ quātitatē Et hic qdē fm cuz eo q̄ est cōis nō cause p̄odice coaptatus fortassis patit calūniā i nō paucis. P̄di mitus qdē eo q̄ calor naturalis nō esset cā p̄odi cuz esset mouēs motū p̄p̄iū ⁊ nō icitans. Adhuc nā n̄ mouet nisi p̄cepto lesiuo. Et cū colera sit magis effrēis ⁊ nāe odiosa. Coleraq; nigra fm alexandrū ini mica: he deberēt aplins p̄blate p̄fluere. Rurū nō sp̄ i putrefactione sit digestio imo nō pax aplior sus focatio vel imēfior corruptio. P̄dalin: Varietas ordinis circuitū approbat cū ei⁹ detestet oppositum. vñ aphoriz. 4. A uibuscūq; p̄oximi sūt q̄cūq; dimiserit febriū i crastinū eadē assupserit hora discretā nisi velit varietatē ordis circuitū ex debilitate nāe: iux̄ illud eiusdē q̄rte: Si rigor inciderit febre nō deficiēte iam debili exite vñute mortale. Sed q̄q; id vñ eius h̄ nō patit positio. Dictū autē ga. qd̄ is accipit ex fo febriū alijs eius bñ dictis omisissis: aplias valet suo cū calor putredinalis remanēs habitu in minera putredis ex p̄cedēti p̄oximo getata cibo non certissimē occurrente supato cū modica euentatiōe forinseca. mor qdē qd̄ hitu sit actu ceu calor sopit⁹ in calce p̄surgit cū fuerit aq̄ cōpersus. qd̄ aut de hoc magno ruz fmōes q̄q; i medicina sufficiāt: nō tñ cāz simplē ⁊ diuifim euacuāt hesitat: ⁊ i sequēti māifestabit p̄p̄o fitoz. vñ sit opus alia ipis p̄tingere vt cā simplici⁹ ⁊ p̄cisi⁹ hēat. Propt̄ tertiū qdē p̄mi⁹ p̄mittant qdā necessaria. Et deiceps q̄sobrē se. efficit quedā p̄tinua ⁊ alia inipolata cū diuersitate t̄pis exacerbatōis ⁊ getis. Et tertio p̄cisi⁹ vt possibile ondat cur h̄ hūoz p̄tinue ille quodidie: aut alr certo tpe moueat. Propt̄ hui⁹ p̄mū sciendū q̄ cū ois effect⁹ cāet ex actōe agētis i mām p̄flur⁹ eadē ita suscitabit i hūiores q̄. n. tāgit māz omisso agēte vel agēs illa derelicta i sufficiēs extat cū mā se ipaz nō educat i actū neq; p̄ se agēs i semet agat cū actio i māz p̄cidat extrinsecam: ceu negociās de corpe aia neglecta vel eꝝ: vt quosdā mordet Ar. de aia p̄mo. Adā vñ in q̄ fundat p̄lo dicus cōfluxus sūt hūiores talib⁹ al alijs p̄p̄ietatib⁹ insigniti. Agēs at est corp⁹ celeste nā mediāte elem̄tari. vñ de aialūz ge. q̄rto: Sicut mare ⁊ oēm videmus hūmidoꝝ nām stantē ⁊ p̄mutatā fm vñtoꝝ motū ⁊ stationē: ēr acē fm spūs solis ⁊ lune p̄odus: ita ⁊ que ex his cōstituta cōsequi necessariū. nā fm rōez necessariū ē conseq p̄odos min⁹ p̄ncipaliū eoz que p̄ncipaliora. Vita nāq; ē spūs qdā ⁊ gnatio ⁊ diminutio. Et igitur humo. sint p̄ncipaliores sole ⁊ luna eoz p̄odus ⁊ confluxus sequet solis ⁊ lune ⁊ vñiuerfaliter astroꝝ p̄odos ceu p̄ncipaliores velut mare ⁊ oē hūmidoꝝ ac aerem ex his naturam stantem recipit ac p̄mutatā. Hic nāq; motus siue ināduz p̄tinu⁹ est supiorib⁹ lationibus ex necessitate vt ois ipius vñtus gubernet inde methau. p̄nci